

NEH

NASE TSI SHOK8ATAK8EN

№

SONK8AIANER IESOS-KERISTOS.

TSINIOT TSI TEHOBENNATENION ONI TSI ROIAHTON
NE SOSE ONASAKENRAT.

TRI TEHARISTORARAKSTA NE JOHN LOVELT, TEIO-
TERISTORARAKON, NEH ROTIKARIAKON TSI TEKA-
RI-TORARAKON NE KAIATONSERATOKENTI
TEHONRENIATHA SKANIATARATIKO8A
ONI TIOTIAKE RATITIOK8AIEN.

TIOTIAKE 1880.

THE HOLY GOSPELS.

TRANSLATED FROM THE AUTHORIZED ENGLISH VERSION
INTO THE IROQUOIS INDIAN DIALECT, UNDER THE
SUPERVISION OF THE MONTREAL AUXILIARY
TO THE BRITISH AND FOREIGN BIBLE
SOCIETY.

PRINTED BY JOHN LOVELL & SON, FOR THE BRITISH
AND FOREIGN BIBLE SOCIETY.

MONTREAL.

—
1880.

TIOTASA8AK8EN

RAOIATONSE BATOKENTI 8ATIO.

Ori8atokenti Tsinihoiaton ne Roiatatokenti 8atio.

1 KENH Kaiaton tsinithotenek8ensinon ne iesos-Keristos, David roienha, Abraham roienha.

2 Abraham roienha ne Isaak ; Isaak roienha ne Jacob ; Jacob roienha ne Judah tanon ne rontatekenhokonha.

3 Juda roienha ne Phares oni ne zara thamar rote8e-tonni ; Phares roienha n'Esren, Esron roienha n'Aram.

4 Aram roienha n'Aminadab, Aminadab roienha ne Naasson ; Naasson roienha ne Salmon.

5 Nok ne Salmon roienha ne Booz Rahab rote8etonna Booz roienha n'Obed, Rut rote8etonna ; Obed roienha ne Jesse.

6 Nok ne Jesse rohnontio David roienha ; David ronontio roienha ne Salomon, Urikenha rone rote8etonna.

7 Nok ne Salomon roienha ne Roboam, Roboam roienha n'Abias ; Abias roienha n'Asa.

8 Nok n'Asa roienha Josaphat, Josaphat roienha ne Joram, Joram roienha n'Oσίας.

9 Nok n'Oσίας roienha ne Joathan, Joathan roienha n'Achaz, Achaz roienha n'Ezechias.

10 Nok n'Ezechias roienha ne Manassé, Manassé roienha n'Amon ; Amon roienha ne Josias.

11 Nok ne Josias roienha ne Jakim, nonen Babylonke sijaon8atinask8enhasere, niho8iraientaon ne Jakim nehne Jechonias tanon ne rontatekenhokonha.

12 Nok nonen siihon8atinask8enha Babylonke niho8iraientaon ne Jechonias nehne Salathiel; Salathiel roienha ne Zorobabel.

13 Nok ne Zorobabel roienha n'Abiud; Abiud roienha n'Eliacim; Eliacim roienha n'Azor.

14 Nok n'Azor roienha ne Sadok; Sadokroienha ne Achim nok n'Achim roienha ne Eliud.

15 Nok n'Eliud roienha ne Eleazar, nok n'Eleazar roienha ne Matthan, Matthan roienha ne Jacob.

16 Nok ne Jacob roienha ne Sose n'On8ari rone nok aonha ionk8ate8etonna ne Iesos-keristos ron8anatonk8en.

17 Kentho kati kahiaton tsinikon teiotereseranet Kaieri ia8enre teiotereseranet tsinatehiatere n'Abraham tanon ne David; Etho tsiotasa8e tsiniiore Babylonke sijaon8atinask8enhasere Kaieri oni nehneh ia8enre nateiotereseranet; Etho are tsiotasa8e Kaieri are nehneh ia8enre teiotereseranet tsiniiore niiehona-keraton ne Iesos-Keristos.

18 Kenh nia8enhon tsi ronakeraton ne Iesos-Keristos: On8ari ne ronistenha, Sose ron8atiniak-tenhni; ok taontierentsi onen oia niionuhoten, areko ok ohseronni siniteron eh nithote8eiennonni ne Rotkon-Roiatato-Kenti.

19 Neso 8aonni ne rone, Sose tsinihori8ak8arision 8arere senha ioianere notasetonkeha taha te8entete tsiniiot nahatehate.

20 Nok tanon sekonok nehe nihanontonnionsk8e, Raronhiakeronon 8ahotehtsaton, nok 8aha8enhase: Sose, David iaienha, tosa tesanonhianik ne taese-niasehake ne teseniteron: Kahtiken onk8e eh nia-koieren, Rotkonse Roiatatokenti roiatonna ne kaiat-akon raiatat.

21 Nok roskenraketa enkenhake nenho8iraien-tane; Iesos enhtsenatonk8e: Asekenraonha sari8a-tontane ne kari8aneren.

22. Neh Sahonni etho naha8enserone naha8ennaio-rite ne Nii, Rotitokensehak8e ron8a8ennakarata-
tsk8e, ratonhak8e :

23 Iah tekanak8aenterine nenhio8iraientane ; Emmanuel enhon8anatonk8e ; neh sakat naiahiro ne Nii te8ak8ekonhatie.

24 Ak8ekon Sahari8aierite tsimithotati ne Raronhiakeronon nonen Sonsahaie ne Sose, ok Skennen taton8aharhoton ne rone.

25 Nok ki tanon iah othenon tehaiieren tsiniiore iarenakerate ne tako8anen roienha ; nok Iesos Sahonatonk8e.

—

Tekenihaton teioteri8asonterak8en.

1 HEROD Shihonontio, nihonakeraton ne Iesos tsi tkanataien ne Bethlehem, etho kati Sahonne8e Asen nihati Ratisenno8anens tsi tkarak8inekens nontahonne.

2 Rontonne : kahnon8e nihonakeraton ne Sitaeronon Ron8anontio 8atonsere ? Tionk8atkathon ne rahotsistok tsi tkarak8inekens ; nese 8aonni taiak8e nasak8a8enniioste.

3 Herod Sahoterohienten tsi nahoten Sahari8aronke, nok kanatak8ekon ne Jelusalem taiontonnekon.

4 Sasakoiataroroke ne ratitsihenstatsi, oni ne ratiia-
tons ; 8asakori8anontonse, 8ahenron : kahnon8e, nenrenakerate ne Keristos.

5 Bethlehem, taonniro, aseken etho niot tsi roiaton ne rotokensehak8e raton :

6 Iah teionatakenrat ne Bethlehem Kon8anatonk8a Sitaeronon rahonatenata, enhiakotoheststen ne kanato8anens, aseken enthaiakenne ne Ra8ennio enhon8ennakeraton rahotiok8a Israerronon.

7 Ethone onen n'Erod otasetonke ionsasakononke

ne ratisennoſanens, Sasakoriſanontonse : katke akſa nonſe nithonatkathon notsistok.

8 Nok Bethlehemke iasakotori, Sasakaſenhase : Saseſe hetsiseſaiatisakha ne raksaa ; nok enseskſarori nonen hentsiseſaiata tſenrion, aontiesenhake hahiſenniiostana oni nii.

9 Akſa neok Saharihokten neh nikarihoten, tontahatiakenne ethone oni oksaok Sakonſaken n'Otsistok ne thonatkathonne, ahonha ſakahente tſiniiore iahonneſe, nok etho iatkatane tſinonſe nihotonni ne Raksaa.

10 Iah tiiaieriſaheſe tſi nahontſennonni Sonsahontkatho n'Otsistok.

11 Iahontaſciate, etho ſahonſaiatatsenri raksaa nikſekon ne ronistenha Onſari, ſahontiskſentaren tſi rentakere nok ſahonſaſenniioste. ſahatinonteksi ne rahotihnata nok ſahonhion, oſiſtanoron, kanetanoron, kaienkſarakon nok kanonkſatſeranoron iontatiatokasta.

12 Rahotiserentakon ſasakotokaten ne Raſenniiõ ne tosa Erodne iahonsahontoheſtſte, okkati tiiohahate Sahonthahita tſi Sahontenti.

13 Onen Sishonatention, Niiõ raoronhiakerõnon ſahotokaten ne Sose, ſahaſenhase : Satketskõ, tetsiatak ne Raksaa oni ne ronistenha, nok Egyptke iaseſatekſasen, ehoni iaseſenterontak tſiniiore ienſkonrori : Aſeken n'Erod enhoiatſisake ne raksaa, aontõseke ahorio.

14 Iahaietakſe ne Sose, iokontatie ſathoiatakſe ne raksaa oni ne ronistenha nok Egyptke niaõonne.

15 Ehaiiore eh iehatiterõn tſi niiore iarenheie n'erod ; ehare nonſe erſkat iakaierite tſi nihaſen ne Roianer, tſi ratõnhakſe ne Rotoken ſehakſe : Egyptke ieshinõnkoa ne riienha.

16 ſahonakſen n'erod ſahattoke tſi ronſanikonrhatenni ne ratisennoſanens, ſahatennhane ſahontataſentho n'eksaõkonha tſi ni Kanata, oni tſi niaõõſentsia ne Bethlehem, tekoni teiakaõseriiaõkon nontõn-

tasa8en, aseken etho niore nitiotasa8e tsi ron8aror' ne Ratisenno8anens.

17 Ehare non8e enskat taho8ennokate tsinitha8en ne Rotokensehak8e Jeremi :

18 Rama non8e nate8atenonhianite ; onsitoko, Sahaka8ensenanion, Sahakonikonraksenseron oni : Rachel iakonnhatens n'akohienhokonha, iah oni othenon tataionikonra8enrie aseken onen iako8entaon.

19 Sarenheie n'erod, oksaok ne Raronhiakeronon ionsahorori ne Sose Egyptke ichenteron.

20 Saha8enhase : Satkestsko nok tetsiatak ne raksaa oni ne ronistenha, nok Israerrononke niionsase8e : Aseken onen rona8entaon ne ron8aiatisaksk8e nahon8ario ne raksaa.

21 Onen ki are ne Sose Sahatketsko, Sathoiatak8e ne raksaa oni ne ronistenha, nok Israerke niionsahonne.

22 Nok tanon Sahari8aronke, tsi Archelaiis shonontiiio ne Sitaerononke, ne Erod rahonaktake, Sahatsanike netho niaaonsahonenon ; Raronhiakeronon kati are savorori ne Sose, ne Galilene nonk8ati niaaonhne

23 Nazareth Kanatakon Sahontien ; onenare iakerite tsiniha8en ne Rotokensehak8e ; ratonhak8e ; Nazaretronon enhon8anatonk8ake.

Asehaton Nateioteri8asonterak8en.

1 EHNON8E sikaha8is ne Sa8atis nihotasa8e 8asakorionnien tsini honon8entsia ne Sitaeronon.

2 Ratonne : Sase8atat re8at : Aseken onen akta ih8e ne Niio rahonakerasera.

3 Aseken onen 8ara8e ; ne rotonhak8e tsi ra8en ne Rotokensehak8e Isai : Kenhni ha8ennoten ne karhakonson ra8ennotaties, ratonnes : hetsise8ahaaseronien ne Roianer, tsionniarak8enhaton tsi rohatenion

4 Oniak8aher onon8erhon ionniaton ne rahotse-ronniat nok ona rotiatannhenne; tsistarare tanon otsinakontak8ane otsikketa ronnhek8en.

5 Ok kenh tontai8en tsi non8és'en's' nires, Jerusalem, Judée nok oni ratinakeraserak8ekon ne Jourdain taiontentionko oni neneh.

6 Nok ak8ekon tasakonek8ahestonhatie, Jourdain Kaihonhakon, tsiakotiatoke8enhatie tsi iakori8aneren.

7 Nok tanon Sasakoken Kentioko8anen, ne Pharisien, oni Sadusean ratiri8anontons aontenek8aeste, Sasaka8enhase: Ka8atsiraksensk8a! Onka ietsirori naese8atek8ase ne Niiio raonak8ensera?

8 Tioseret Kati ne tkari8aieri tsi Sase8atatre8at.

9 Nok tosa sekon aonsese8atonheke ne se8ani-Konrakon: Abraham se sak8aniha. Aseken nii K8arori, tsi haak8eni ne Niiio kenhiken kanenhia-keron aontasakoiatineken8e n'Abraham sakoienhokonha akenhake.

10 Onen ak8ekon niiekon8atiri8enton tsinikon iote-ronton; nese 8aonni tsinikon ne iah te8aiaiiiontha ne 8ahiiio enkarontiakon nok otsirake on8ation.

11 Nese ok 8ahi nii na8enke k8anek8ahesta nakai-eronnihake tsi tsise8atatre8ata; nok tanon n'onaken tare neh senha rok8eniatsero8anen, ak8ekon iah te8akerihonte neok oni ne rahota akatha8a: rahonha ensetsise8anek8aheste Rahonikonra tokentiserakon oni otsirake.

12 Raha8e ne rashe8ata, ak8ekon enhase8e ne rahonatsia, rahononsoharako ienhate8eienton; nok ne ka8ahe otsirake n'iah te8as8as ienhoti.

13 Ethone sikaha8is, Iesos iahoiatorene ne Sa8atis Kaihionhakon ne Jourdain, Galile nontare neh rani-ente nahatenek8aheste.

14 Satharihoroke ne Sa8atis, 8ahenron: ii tanon tei-ton8entriohon naskenek8aheste nok kenh ise ta-keri8anonttonni.

15 Nok tanon ne Iesos tontahenron: etho niare

thiitonhak : Aseken etho niionkhirisi sahani naeteni-ri8aierite. Ethone onen ok tarennikonriake.

16 Nok nonen Sahatenek8aheste, Satontahatesko-ko ; nensok tontonteronhiakhasi, nok ne Sa8atis 8ahoken ne Niio Rahonikonratokenti Orite rotiatontak8enhatic Karonhiake nontare.

17 Nok Karonhiake oni taha8enninekenne, Sahenron : nehne Riienha rinoronk8ako8a, rahonhake 8akien nakenoronk8asera.

—————

Kaierihaton nateioteri8asonterak8en.

1 ONEN non8a ne Iesos karhakon iahotori ne Kanikonra eh non8e iatabonikonraseren n'otkon.

2 N'onen saha8entontiete ne kaieri ni8asontasen onen 8ahatonkariake.

3 Ethone oni onen ne sakonikonrotak8as 8ahotera-
nentakten, Sahenron : Toka Niio Iaienha akenhake,
tsiron kanatarok 8aton kehiken Kanenhiakeron.

4 Iesos tontaha8enna8eron, nok Sahenron : Kaiaton : iah kanatarok ok tenronnhek8en ne ronk8e, nese oni tsinitha8enninekens ne Niio ,

5 Ethone notkon onatatokentike niiahoiatenhasa,
nok ononsatokenti kanonsakeuhiate iahostsk8aren.

6 Nok 8aha8enhase : toka Niio Iaienha akenhake,
iasatiatent : kaiatonse 8ahi : tsi entesakotori ne raor-
ronhiakeronon ratisnonke ensistsk8aratie tosa aesasi-
tak8arase n'onenhiake.

7 Iesos tontaha8enhase : Kaiaton nah oni : Tsi iah
tatatsenikonraseren ne Iaianer. ia Niio.

8 Sekon notkon tiononto8anen niionsahoiatenhasa,
nok On8entsiak8ekon 8ahonatonhasa, oni tsiniiotieren
ne tekarensaron ;

9 Nok 8aha8enhase : Ori8ak8ekon 8akien enkon-
hion, ka8enniioki, on8entsiake iatasatonstsoten, ask-
sennaien.

10 Nok tanon tontahenron ne Iesos : ehrenset, sat-

konseraksen! Aseken kaiaton, tsi entsennaien no Roianer, ia Niiio, raonha ok oni hentseSenniiostake.

11 Ethone onen notkon SahotkaSe, nok ok eh kanneraratie ne ratironhiakeronon oni SahonSanonte.

12 SahariSaronke ne Iesos tsi ronSannho ne SaSatis, Galilé niahare.

13 Ehren oni Sarete ne Nazaretne, Capernaïm niionsare eh ionsahatien, kaniatarakta kanataien, tsi tetiatonSentsianekhenhatie ne zabalontanon nephtali.

14 Ne are nehne niakaiserite tsi nihatonhakSe no RotokenschakSe Esai, raton.

15 Tsi SatonSentsiate ne Zabulon oni ne Nephtali tsi Sahohatatie ne teioniataroen, isinonkSati no Jourdain, nehne Galilé niah teiakoriSiioston.

16 Tohiken asatakon iakonnhetiene, kasSathetseroSanen Saontkatho; nehoni nakSa tiakononkSisenne ne kenheiatne, SatiakosSathene.

17 Ethone oni onen ne Iesos tahataSaSen SahateriSanoton, oni Sahenron; SaseSatatSeSat aseken akta ihSe ne Niiio rahonakerasera.

18 Tsi tehoteniataratasehatie ne Iesos tsi kaniatate ne Galilé, etho Sasakoken iatatekenhaha nehne Simon, Tier ronSanatonkSen, tanon André teiatennontere, iataharoskSe, aseken nitsiaskSaskSe.

19 Nok iasakaSenhase: karo kaseno, nok ii enkenon OnkSe entsitsiariokaSinesheke.

20 Ok etho taiatsiakSarisni ne raonahare, SahonSa-sere.

21 Sekon ihsi niio niionsare ehare sasakoken iatatekenhaha oni nehne, Sak, Zepedé roienha tanon San teiatennontere, kaonSakon niati, tehonti ne ronSaniha Zepidé, satikSatakSas ne raonahare; nok iasakononke.

22 Ok etho taiatsiakSarisni ne raotihonSeia oni ne ronSaniha, SaonSasere.

23 Nok ne Iesos tehoststekafenhatieskSe, tsini SatonSentsia ne Galilé, Sakotatihaties tsi kanonsoton n'ononsatokenti, rorihotasionhaties OriSatokenti

Karonhiakeka, nok Sesakotsientonhaties n'iatekannrotenson, tsi ok naiakoiataSenseke n'onkSeokon.

24 Nese Sahonni SahasenuSanuha rahotinakeraserakon ne Syrian; eh onikenh iontatiatheskSe n'iakonraronnion, niatekannrotenson, Otkon iakontienni, iakaSennitaronnis, iakoiatakenheion: nok sesakotsionthakSe.

25 Nok kentiokoSanen tahonSanonteratiete ne Galilé, Décapolis, oni ne Jerusalem, Judée, nok oni nisinonkSati ne Jourdain.

—

Sisk-haton nateioteriSasonterakSen.

1 SAHATTOKE ne Iesos tsi kentiokoSanen ronSanonteratio, onontoharake niiahare: nok eh iahatien, oksaok SathonSatiataton ne raotiokSa.

2 Nok kenh nahaier tsi Sasakorihonnien.

3 Iakotaskat n'iakonikonrenten: aseken akoSenk ne karonhiake.

4 Iakotaskat ne teionsenthos: aseken entsiontatenikonraieSenthote.

5 Iakotaskat n'ok tiiakaSeron iaSeronhatie; aseken akoSenk enSaton nonSentsia.

6 Iakotaskat ne tkariSaieri iontonkariakta oni iakonjatathata: aseken enhiontatatahten.

7 Iakotaskat niakota'nitenraskon, aseken entsiontatenre.

8 Iakotaskat n'iakaSeriesiio: aseken enhonSaken ne Niio.

9 Iakotaskat n'iakoianerenseriio: aseken Niio sa koienhokonha enhiontatenatonkSake.

10 Iakotaskat ne kariSiioston iontatkenrenseronniatha: aseken akoSenk ne karonhiake.

11 EnseSatakaskat ne katke kiok, niatekon enhietsiienhase, enhietsirenhiakente oni, nok oni nii akeriSake niatekon enhietsiiennenosenta-nionhase.

12 SeSatsennonni oni seSatonnharen, aseken koSa-

nen ense8atsennonniate ne karonhiake : aseken etho nihon8atiierase ne thonatierenton Thotitokensehak8e.

13 Ise ahoiotsis tsi ion8entsiate ; nok tanontokat en8atasoko ne teioiotsis, ohnahoten tentsie-iotsistarhote ? neok 8ahi skasta n'aste iaiakoti nok taionsk8as- cronk8ate.

14 Ise ahos8athesera tsi ion8entsiate : iah8ahi taonton aiotaseton n'onontoharake kanatahere.

15 Iah oni 8ahi ok8irokon tiieichaserotha nahe- haseroten ; ichaserotak8ake 8ahi enhienioten ; nok ak8ekon tenhiakos8atheten ne kanonskon ieteron.

16 Eh kati oni nise nase8aier teietsis8atheten ne se8as8athesera nonk8eokon etho naonta8e ahon8anen- tor ne Etsise8aniha Karonhiake tenteron.

17 Tosa se8erhek skianerenserarisionhe kenh ; iah : neh tanon nakierite tsinihotiiaton ne Rotitokense- hak8e.

18 Ase'en k8arori, ohenton naonsonton8entsiarisi, iahtekonte tsi ienkaierite tsinikaiiaton ak8a ok oni eh nia8ensere.

19 Onka kiok, enskat oni ahari8aiesate tsinikon 8ak8arori, etho'k' oni nahaiere tsi asakorihonnien nonk8eokon, neh raonhaa nenthosennaska n'onen ienra8e ne karonhiake ; nok tanon nenthori8aieriton tsi ensakorionnienni enhasennanoronne ne karonhia- ke.

20 Aseken 8ak8arori, iah karonhiake tese8etane ne iah senha tentise8ari8aierike tsi niot ne ratiiatons oni ne Pharisien.

21 Se8ari8aronkas tsi ron8atirorisk8e ne se8ahsot- sera : Tosa sherio nonk8e ; nok enhon8ari8ente non- kakiok enhata8entho.

22 Nok nii, katon, enhostonte nonka kiok ok ten- horihose enhonak8ase ne teiatennontere ; nok tokat enha8enhase : iah tesanikonra, enhon8ari8ente tsi katsienhaien ; nok nenha8enhase ; tesanon8ara8enrie, ror8atatseraien n'onesson ahon8aiatonti.

23 Tokat oni onen iahase8e tsinon8e nitse8enniios-

tane ne Nii, eh aonsasciarane tsi ronikonraksens ne tsiatatekenha ise sari8ake.

24 Ok eh sati tsinahoten ahsa8i, niaro saseniri8aseronni ne tsiatatekenha ethone tentese ienseri8aierite oni.

25 Tosa sanisko naonsaseri8aseronni tsinon8e nasenikonraksaton, aseken iotteron ne kariton iahon8arihon, nok tehaiatoretha ia honsahorihon, nok iaiesannhoton.

26 Ori8iio tsi konrori tsi ok enskarokten nonaken katak8en ne k8enis tentesiakenne neh non8e.

27 Se8aterientare tsini hon8atiri8atati ne iestsisothokonkenha: Tosa satenak8aiesat.

28 Katon kati nii, ok satekari8aneren neneok oni takon8akanerake ne tsiothon8isen nakon8aska nekseke.

29 Tokat tsi se8eientetakon naskarati sari8aienta tenni, stako, ihnon oni iasati: aseken senha ioianere ne skati taonsaskaratake ka8enniiki tosa tsiatak8ekon Oneson aontetsirat.

30 Tokat tsi se8eientetakon nasenentsati sari8aientatenni, itsiak ihnon oni iasati: aseken senha ioianere ne skati tasenentsontake tsiniot ne tsiatak8ekon asatetsirate.

31 Sekon are oiah son8atirori: Tokat onkakiok enshate8entete ne rone, raiatonseronkih ne tetsiontekhasiata.

32 Katon kati nii: Onkakiok enshate8entetane ne rone niah kentehsera tenhiostonthe, iatehaiati ki enhakaronni, nok onkakiok enshotiniake netho ionk8e ori8iio tsi enhonnhike.

33 Se8ari8aronken oni tsi ron8ennenni ne se8atsotserakenha: Tosa tsesat Nii Raosenna; ensatate8ennaierite tanon tsini sarharastston.

34 Katon kati nii: Tosat seri8anirat tsiokoni naontahiotieraton: iah oni tsi karonhiate, aseken Nii rahonistsk8ara.

35 Iah oni non8entsia; aseken ne konrasitoke8ata

ne rahosita; Tosa oni Jerusalem; aseken Onontino-koŝa raotenata.

36 Tosa oni seriŝanirastst ne Sanontsine aontastako: aseken iah taskŝeni, nenskat oni asemratonni ok ne's'en's' ne kanonkŝiseraontsi.

37 Neok tanon kenhak ne saŝenna: enh, enh, iah, iah; aseken nisinonh kariŝaksen.

38 Seŝariŝaronken oni tsi kaiaton, ŝaton: Okara iatenskene n'okara, nok n'onaŝira, onaŝira.

39 Katon kati nii: Tosa seŝahtsent; ok eken tanon nonŝa, tokat tsi seŝeientotakon aiesaranonsaiake senatonhas oni ne skati.

40 Tokat oni onka kiok enhiaiatonseron ne sakhare tahakanerake, iahatson kenikŝekonhak natiataŝi.

41 Onka kiok aiatennekaronkŝen ahetsiatenrosen tsiniiore ne seŝateniententsera, asennon n'iasohestst.

42 Hehtson n'iarisunonttonni, nok tosa hetsiatarontiens ne ranihas.

43 Seŝaterientare oni sekon tsi ronŝatirori: enshe nonŝehake akŝekon nonkŝe, nok tanon enshesŝenseke tsiniiakon iesasŝens.

44 Katon kati nii: Shenonŝehak ne iesasŝens, nok Teshenonŝeratonsek ne iesakenronni, sheiaterasŝi-iosten ne iesakenronni, nok sheiaterennaiennihek ne teiesonnharikhons oni iesakenrenseronnis.

45 Aiaŝens iaonteriŝiheŝe ne tokenske etsiseŝa-ienha aonton ne Etsiseŝaniha Karonhiake tenteron: aseken iah tatehatihas, ok satesakosŝathetenni ne ionkŝetaksen tsiniot ne tionkŝetaieri.

46 Nahoten ensatonnrakŝate neneok aŝenoronkŝa-ke ne iesanoronkŝa? iah oni kenh naha eh tehatiierha ne ionkŝetaksen okonha?

47 Tokat nonŝa neok tesciarhoton ne tesatennon-tere, ohnahoten iesoheststa tsiniot notiake? iah oni kenh neneh eh tehatiierha ne ionkŝetaksen.

48 Eh tanisa nonteseŝariŝaierik tsinithoriŝaieri ne Etsiseŝaniha Karonhiake tenteron.

Iaiak-haton Nateieteri8asonterak8en.

1 SE8ANIKONRARAK tosa 8ene kenhak nenhietsi-tenre ne iakotent, n'aionttokanion; aseken iahki othenon tatatsise8ari8aserak8ase ne Etsise8aniha Karonhiake tenteron.

2 Tosa kati se8ate8ennoten n'onen enhiotsitenre; tsinihati:erha ne Kaianeren ronatkon8aroron rati-riho8anatha tsi ronterennaientak8anionk8a, oni tsi tekanatokenhaton ne tahon8atirensaron n'onk8eokon Ori8iitsi k8arori ak8a ihatiitentatha.

3 Kenh tanon nasiere n'ashetenre, tosa 8attok ne sesenek8ati tsini8atierha ne tsi Se8eientetakon.

4 Tosa senestonhak tsi satanitenron; nok ne ianiha n'iah, othenon tehotrenhostenni, 8ene enbronni tsi tenshiari8aserak8ase.

5 Nok n'onen ensaterennaian; tosa shenakeren ne kaianeren rona tkon8arorokton, ratinon8e nahatitake n'onen ronaterennaian, aontonk8eneste oni tsi tekanatokenhaton ahon8atiken n'onk8esonha. Ori8iio tsi k8arori tsi iah othenon teshotirhare n'onakenke.

6 Nok tanon nise nensaterennaian satatennhoton sanonskon, teiakanerese ne Ianiha tsi saterennaian; nok ne Ianiha ne tiotkon teiakanere tsi oni non8e niitaseton, 8ene enronni n'onen henhiatonraseronse.

7 Nok oni n'onen saterennaian, tosa ok neh ton-tasatasafhak tsinihatiierha ne iah tethonetakon; aseken ronnerø neh ensonk8entenrate tsi 8eso enhia-k8atati.

8 Tosa kati ietsinakeren: Roterientare se ne Etsise8aniha tsinahoten tese8aton8entsioni ohenton natsise8ari8anontonse.

9 Kenh kati nense8aiere nense8aterennaian: Tø k8aienha ne Karonhiake tesiteron! aiasasennaia!

10 Aiesa8enniiostake! aiesa8ennarak8ake non-8entsiake tsinitiot ne Karonhiake tiesa8ennarak8a.

11 Tak8anont ne kenh 8ente iakionnhek8en niato-8enniserake.

12 Sasanikonrhen ne ionk8ari8aneren tsi niit nii tsi ionk8anikonrhens nothenon ionkhinikonraksata.

13 Nok tosa aionk8asenni ne kari8aneren ; ehren tanon tak8ari8ak8iten ne iotaksens, aseken ise ne tsiinienhen8e ensenakereke, kasastensera oni Kanentonsera iah takari8entane. Amen !

14 Aseken nentsise8anikourhen tsinikon iotsinikonraksaton nonk8e, enshonikonrhen ki oni nise tsinikon hetsise8anikonraksaton ne Etsise8aniha Karonhiake thenteron.

15 Nok tanon niah tentsise8anikonrhensere, iah ki oni ne raonha taonsahonikonrhen tsinitsise8anikonraksata.

16 Nok nense8entontiete, tosa tense8atkonsastaren tsinihatiierha ne Kaianeren ronatkon8aroron, n'ia-taonsahatiierkenha's' ak8ekon aionttok tsi ronentontieton. Ori8iio tsi k8arori tsi iehatiitentatha.

17 Nok tanon nise, satkonsohare, satoka oni n'onon sentontietane.

18 Ne tosa aionttok, nok tanon ne Ianiha ak8ekon tehakanere. raonhaa teiakanere tsi nonnisataseton, 8ene enronni n'onon tenhiari8as-erak8ase.

19 Tosa se8arorok non8entsia ahotsoko8atsera, otsinon8a, oskenra oni entiatek8isa, ne opi ne sakonasetha rotinikonrotak8as ratinensk8as oni.

20 Neh tanon se8atateroroks Karonhiake tiostso-ko8atsera, n'iah othenon tekontiierha notsinon8asonha, iah oni ne ratinensk8as.

21 Aseken tsinon8e nikaien ne se8atsoko8atsera etho ki oni non8e iekaien ne se8eri.

22 Okara 8ahi aos8athesera n'oieronta ; toka non8a iah othenon teiohre ne skarake tsiatak8ekon teios-8athe.

23 Neh kati ne iah tentiori8aierike ne sakara, tsiatak8ekon kitentiokarasheke ; toka kati non8a neh saien ne tetiokaras, oh kati onte ak8a niiatenhia8enne tsinon8e tetiokarasko8a.

24 Iah taonton onka tekeni taokos8etseraientake ;

aseken tokat saiatatenhosSen, enhonon8ene ne saiatat ; ok ne's'en's ne saiatat enhokonnienste, enhokenron ki ne saiatat, iahkati oni nise taonton ne sataetsiio-tense, ne Niio tanon notkonseraksen.

25 Nese 8aonni k8arori, katon : Tosa tese8aterien-tarak tsi tsiionhe, tsinahoten ense8ake, tsi oni nahoten ense8anekira ; tsioni ni8aststa ne se8aieronke, nahoten aese8atseronniate : iahken senha atonnhest tekanoron tsiniot natennatsera, nok oni ne ieieronke tsiniot ne iontseronniatha.

26 Tese8aiatoret notsitenhokonha ; iah tekontiienthos, iah oni tekontiientsak8as, iah oni othenon tekonte8eientons ne kanonsoharakeson ; nok sane sakonontens n'8tseise8aniha Karonhiakethenteron. Iah onteken senha ise tetsise8anoronk8a tsiniot n'ononha ?

27 Onka oni tsinitcion hahak8eni ne tsi tiotkon tahotatenikonrharake se8asita nahatatneniestste ?

28 Nahoten oni ahori8ake tese8atatenikonrhare natak8ennia ahori8ake ? Tese8aiatoret tsiniot tsi konteiarous n'ahontesonha : iah teiotiote iah oni etkontiseriies ;

29 Nok sane K8arori, roiatanerak8atennesane ne Salomon, nok iah non8enton tiiehero tsi ratseron-nisk8e tsiniot n'ononha.

30 Iah onteken senha ise tatsise8aseronni tsiniot n'ohontesonha, non8a iohniote, nok n'enhiorhenne kakiok non8e ien8ation, O Kanoron ki onte oni tsi se8anikonrasto ?

31 Tosa kati tonsese8anikonrharak, n'aese8aton-heke : nahoten naha enhiak8ake ? ok ne's', nahoten ente8anekira ? toka's' oniken nahoten ente8atseron-niate ?

32 Etho'k' sek nehne niot tsi ronnasaks ne iah tehotiiianere : roterientarese ne Karonhiake Tetsise-8aniha tsi eh niot tsi tese8aton8entsioni.

33 Neh tanon tas-e8atierent se8esak ne Niio raho-nakerasera, nok ne kenh ioha8iton aksekon nehne ok tentkonne.

34 Tosa kati tonsese8ennikonrharak toh naia8enne tsi enhiorhenne; aseken enkene nenhiorhonne tsi nateioton8entsiohon; se8ennisoratson se 8ahi niok8eniatsera.

Tsiatak-haton nateioteri8asonterak8en.

1 Tosa teskeiaret nenserheke tosa taiesaiatorete.

2 Aseken, ok eh nentsiesaierase tsinensheierase; oni tsi entsiehsatenienthase nensheiatenienthase

3 Oh nah oni niaa8ens tsi sattokas onaonskeri rokarisenne tsiatatekenha, iah nise tesattokas ok iateiohnaharohare sakarisen.

4 Ok ne's' nasiron; niare tanon tiatateken skohko sakarisen onahonskeri; nok nie8 nikaronta ne sakarisen.

5 Onk8etaksensk8al neh niare sasoko nise sakarisen, ethone ensaterientisake oh nasiere aonsasoko ne tsiatatekenha rokarisen onaonskeri.

6 Tosa erhar ietsiatiens nori8atokentison, tosa oni ne k8isk8is ietsiatiens ne se8anekorha; iotteront ne takonsk8aseronk8ate nok aietsiiatakari.

7 Se8ari8anonton nok enhietsiion; se8esak nok ense8atsenri; se8annhontishon nok enhietsinnhotonk8ase.

8 Aseken ron8a8is ne rari8anontons; ratsienries ne resaks; ron8annhontonk8enni ne rannhohaiaks.

9 Onka nah neh non8a n'onenhia ahontahaon ne roienha ne kanatarok ahori8anontonse.

10 Nok ne kentsionk enhari8anonton oniare ontekenh henthaon?

11 Tokat non8a ise ne tsionk8etaksenhokonha eh niioire tsi se8ak8enion n'ioianere aontaietsiion ne ietsiienhokonha; ohkati onte ak8at niioit ne Karonhiake Tetsise8aniha tsi entesakaon tsiniiakon ron8ari8anontoni

12 Tsini tesaskaneks naiesaierase ne tkari8aieri, etho oni nise naseieras; aseken eh nikaianerenseroten eh oni nihotirihoten ne Rotitokensehak8e.

13 Tatsiata8eiat tsinonkati nikannhohaha ; aseken ne Kannhoho8anen oni teiohahakaron oneson iakoia-tenha8itha ; Kentioko8anen oni neh nitiens.

14 Aseken nikannhohaha niiohaha oni ne Karonhiake iakoiatenha8itha ; kenh oni niiaKonha ne iet-senries.

15 Se8atatenikonrarak kati, enhietsiiatorene ne rotitokensetseraksens, teiotinakarontonha enhohnati-atontak8enhatie, nese naoskon Ok8aho oni tsini hati-nensk8as.

16 Rati8eiennake kati entietsiiinterestak8e. Kamenharaniiontha kenhaha nohiktake, Katen Sison honion8arake aonhianiionthake ?

17 Nese 8ahi ne karontio 8ahio ki ne 8aianiiontha ; tsikiniot ne karontaksen 8aiaksenki 8aianiiontha.

18 Iah non8enton 8aiaksen tiiaonhianiionten ne karontio ; tsikiniot ne karontaksen, iah ki te8aianiiontha ne 8ahio.

19 Tsinikarontake n'iah te8aianiiontha ne 8ahio, enkaiakon nok otsirake en8ation.

20 Rati8eiennake kati ok entise8aientereste.

21 Tsiniiakon ne ionkennis : Se8ennio ! Se8ennio ! iah tehonta8eiatane ne Karonhiake ; neok tanon ne ronikonraieriton ne kakeniha karonhiakon thenteron.

22 Kentioko8anen enhionkenhase n'ethone te8enniserate : Se8ennio ! Se8ennio ! iah kenh naha ise tesasennakon tsi ionk8atokensehak8e ? iah oni kenh ise tesasennakon tetsiakhiiatek8atanion n'onatkonseraksens ? iah oni ken ise tesasennakon niatekon iori8anerak8atenion tsiniionk8aieranion ?

23 Ethone tanon nii onen tentekhojenhase ; iah non8enton tetk8aienterine ; ehren kati ise8et tsi non8e nikiteron, ise ne se8ari8aneraakskonko8a.

24 Onkakiok rothonte tsinahoten katon, nok enhat8eienton, neh tenthiiatenientenste ne ronk8e oststerrake rotenonsonni ;

25 Enhiokennore, nok etho tenhiohnonke nenkanasaronnionne, tenhio8eratase oni, iah othenon taia8enne aseken ioniron tsi kent8ahere.

26 Nok tanon non8a ne rothonte tsinahoten katon nok iah tahate8eienton, neh tenthiiatenientenste, ne iah tehonikonra onesaronk8ake rotenonsonni.

27 Nok nentiokennore, otho tenhiononko n'oneka, tentio8eratase oni, enkanonsienenne ak8a ihken ionerak8at tsi en8atkenrenseronni.

28 Ak8a ihken ionerak8at tsi Sahakohnerak8enhaton tsinihoianerenseriio nonen sasakotatiasi.

29 Aseken eh ki nitiotte tsi sakotatis tsinihosastensera, nok iah tsinihatiierha ne ratiiatons.

Satekon-haton nateioteri8asonterak8en.

1 Nok kentioko8anen ron8anonteratiene satontahanontastsnente.

2 Saiatat eh raiataratie ne roststa8is, iathotontsothase ne Iesos, nok 8ahenron; Saianer! ak8ase ok tasanonton nasere shitsient.

3 Nok ne Iesos iahonisonsaerhase, nok 8ahenron; eh nontonkenikonra8en, satsie8entann. Ak8a oksaok sabaiegentane.

4 8ahenron ne Iesos: Senikonrarak tosa onka she- rori; 8as tanon rahotihenton ratitsihenstatsi seri- Saiarit tsini hori8ataton ne Moï8 aia8ens neh 8ene ahononhnien.

5 Nok nonen siiahara8e ne Capernaiimke, rasenno- 8anen 8ahoiatorenne ronitentasehatie.

6 Nok ratonne; Saianer! Saiatat nakennhatsera ra8ennitaronni nok 8eso oni tsi roronhiakan.

7 Tahenron ne Iesos: ehienke, nok enhshitsiente.

8 Tontahenron ne rasenno8anen; Saianer! iah se te8akerihonte n'iasata8eiate nakenonskon; enskat ok tanon aontasatati, nok enshaie8entane.

9 Aseken nii neok nonk8ene 8akaterihonte, sekon kis 8atons nakheienhase nakonk8eta, 8as, nensok 8are; tihaiatate, kats, tare; nok nakennhatsera kenh natsier, oksaok eh nenhaiere.

10 Sahonerako ne Iesos tsiniiot tsi Saharonke, Sasakaſenhase ne ronſanonteratiene : Oriſiio tsi kſarori, tsi iah teſatkathon n'Israerrononke neh nikoſanen teſetakſen.

11 Neſe ſaonni katon kentiokoſanen, tsi tkarakſinekens oni tsi Iateſatsothos nentienseron, nok enſkatne ienhatikſekon kanakeraserakon ne karonhia-
kon, Abraham, Isaak, Jacob.

12 Nok nakſa Niio ſakoienhokonha aſtſte tsi oni nonſe tetiokaras ienhiontatiatonti, eh nonſe natenhionsenthoſeke oni tenhionnokaraniehonheke.

13 Ethone onen ſahaſenhase ne raſennoſanen : ſas, nok etho nenhiaſenne tsiniiot tsi tiſetakon. Eh oni nikahaſi tontahaieſentane ne rahonnhatſera.

14 Onen nonſa ne Iesos iaharaſe tsi thononsote ne tier, kanaktake kaiationni ne tier ronſennhonsa iotonkſarhos ionoſaktani.

15 Neok nathaniſnonsaerhase; oksaok ſontkeſtſko nok ſatiakoſniene.

16 Nok nonen Siiokarahane, kentiokoſanen ehſaontatiataktate notkon iakohnatiennine, Akſekon Sasakoiatinekenſe, Akſekon oni niionsaſakotſiente tsiniiakon iakohnoſaktanihakſe ;

17 Neh naontakaierite tsinihaſen ne Rotokense hakſe Iſai, tsi raſen : ſathatatekſen akſekon oni ionsahahaſe nonkſannraokonkenha.

18 Sahattoke ne Iesos tsi kentiokoſanen ſahonſaia-
torene, ſahariſanonton ne tahatiiiahke.

19 Saiatat ne raiatons ſahoiatorene, ſahenron : ſaianer ! tiotken enkonhnonteratiſeſeke tsi ok oni nonſe niienhene.

20 Tontahenron ne Iesos : Iohnatſonhionton naha ne Tſiſtſo, nok kontſinakonni notſitenhokonha ; Nok ne Niio Roienha akſekon iah tehoien natkonſera.

21 Tihaiatate ſahenron nehneh : ſaianer ! takaterharat niare Shiitatabannha ne rakenikenha.

22 Tontahenron ne Iesos ; kaſtſ taknonteratie, iontatiatata nakaſenheionta.

23 Ok ronSaner¹ ietane ne raotiok8a tsi Iaha-tita.

24 Iokontatie taka8eroten ak8a ikenb ka8ero8anen, skanorons habatihonhiohne; rotas sane ne Iesos.

25 Akta niiahonne ne raotiok8a nok 8ahon8aiete, ronton; Saianer¹ tak8aiatakennha 8atiak8enheie.

26 Tontasaka8enhase: nahoten Se8aterontha nise-8erientaha? Ethone tontahatane, 8ahatarbase no8e-ron oni tsi kaniatare; nok oksaok tonsaka8eriiake.

27 8ahakohnerak8enhaton ne teiekaneronhnion nok 8ahahironhnion: Onkah nah kehiken, ak8ekon no8eron oni tsi kaniatare ro8ennarak8a?

28 Nok nonen sihaonrarho skaionhati, Gersenian raotinakeraserakon, teniase notkonseraksen rona-tienni taiatotasi tsi ioshon8enion iathon8aterate; iah onka tetsiontoheststak8e neh non8e tsi nateholnato-hnonhianitonne.

29 Nok 8athotihenrete, 8aniron: nahoten taseni-ente, Iesos Niio Iaienha? taskenironhiakentane ken tsi kenh nontase, areko sane tiiciohe?

30 Iah ihnon teken, k8isk8is iohnentioko8anen tkonnesk8e tehiohnastskaontiesk8e.

31 Ron8anekennihak8e kati nohnatkonseraksen, 8akonniron: tokat ensesk8aiatineken8e, astion ki arahona kenhiken tkonnes k8isk8is niiaonsaiak8e.

32 Sasaka8enhase, 8asene: tontakontiiakenne, nok oh niiaonne; nensok ne k8isk8is 8akonteko kania-tarake iakontiatonti ak8ekon oni etho 8akonniheie.

33 8ahonteko ne k8isk8is sakotinonnhak8e; kana-takon niionsahonne iahontrori tsinaha8enne, oni ne teniase Otkon rohnatiennine niatatake.

34 Kanatak8ekon 8aheiakenne 8athon8ateratana ne Iesos: nok nonen 8ahon8aken, 8ahon8aneken ne ehren aonsarete tsinihonaton8entsia.

Tioton-haton nateioteri8asonterak8en.

1 SAHATITA nok tonsahaiiaie, sara8e tsi thotenata.

2 Saiatat roiatakenheion Kanaktake raiationnitie eh 8ahon8aiathe8e. Tehakanere ne Iesos tsinithone-takon, 8aha8enhase ne roiatakenheion: Sanikonra-nironhak kien ! sonterake8e ne sari8aneraaksera.

3 Nok ne ratiiatons tahonniron ne rahotinikonra-kon: ori8iio tsi rari8aiesatha kehiken.

4 Roterientaratsihon ne Iesos tsini thotnikorra-sens, 8asaka8enhase; 8ahenron: oh niotieren tsi 8anon tonniontseraksen se8anononnions.

5 Kah nikaien senha 8atiesen; naiahiron: Sonte-rake8e ne sari8aneraaksera; tsiniiot ne, satkestsko, nok satenti ?

6 Neh kiok oni aese8atokatak8e tsi rok8eniatsc-raien ne Niiio Roienha non8entsiake aonsaharake8e n'iakohri8aneren; Ethone 8aha8enhase, satkestsko, nok ionsashaf ne sanakta, nok sasatenti.

7 Tontahatkestsko nok sahatenti.

8 Ak8ekon ok 8ahakohnerak8enhaton tsinahoten 8aontkatho, nok 8athon8anon8eronnion ne Niiio tsi eh nikak8ehniatseroten sako8i n'onk8e.

9 Sekon isiniiore niionsare ne Iesos, eh iahoken ne ronk8e, 8atio ron8aiasts, renstsk8ahere are tsi raka-rotasiatha, iahatati, 8ahenron: taknonteratiesek. Tontahatenstatsi nok 8ahosere.

10 Tsinikari8es tehotskakon ne Iesos, 8atio rao-nonskon, eh iaonta8eiate ne ratikarotasions oni nona-k8aiesentasonha, etho oni ne rononha takarane tsi ronatek8ahere ne Iesos oni ne raotiok8a nok 8ahontekhonni.

11 Tsiniiot tsi 8ahontkatho ne Pharisian; 8asako-tiri8anon tonse ne raotiok8a, ronton: oh niotieren tsi tehontonts ne etsise8ako8anen, ne ratikarotasions oni ne ratinak8aiesenhokonha ?

12 Nok tanon ne Iesos rothontetsihon, 8asaka8en-hase: iah othenon tatehon8aton8entsioni ne ratetsi-enssts ne skennen tiiakonnhe, neh 8ahi tanon ne ia-kohnon8aktani.

13 Sasene tanisa, oni ietsirori tsinahoten kenton

ne kenh nika8ennoten : atanitenron ikere, iah natate-
Senniotsera. Aseken iah neh tekheroriane ne tion-
k8etaieri aonsaiontatre8ate, neh tanon ne iakori8ane-
raakskon.

14 Ethone ne Sa8atis raotiok8a 8ahon8aiatorenne
nok 8ahonniron : oh niotieren nii oni ne Pharisian
iotkate ionk8entontietha, nok ne sentiok8a iah teho-
nentontietha ?

15 Iesos tontasako8enna8eron : tsinihati ron8ati-
honkara8i tsi 8atenniote, en8aton kenh nahotinikonrak-
sen seke tsinikari8es ratik8ekonhaties ne rohniakon ?
ien8atenniserihe8e ki tanon ne ienhon8aiatenha8e ne
rohniakon, ethone onen enhonentontietahnion.

16 Neh oni sakat katke asehtsi nitiakohnanentak-
tak8en n'onen iok8enniakaionhon : aseken enhione-
hare ne kennanentaktak8en tanon onen senha enhio-
sionhio8annha tsi teiorihon.

17 Iah oni katsetakaionne teiehnekarha n'otsitsia-
se, aseken tenkatsetarite nok en8a8erontane. Kat-
setasetsike's'tanon 8aheren notsitsiasie iah nehne oh
taia8enne.

18 Tsini kari8es neh rohtarak8en, rasenno8anen
eh 8ahoketote rahohenton ne Iesos 8ahanitente 8atha-
tontsoten, ratonne : Kheienha onen tiaka8enheion ;
karo ki tanon aontasete, nok sanisnonsaerhas nok en-
tsionnheke.

19 Tontahatane ne Iesos, Sahne, oni ne raotiok8a.

20 Skaiatat ne tsiotion8isen onen tekeni ia8enne
niioserake siionnrakaionse, 8ahohnonterane, nok ia-
kaiena tsi tetkak8athon ne raotiata8i.

21 Aseken te8atonhak8e na8erientakon : ne'k'ok's'
oni ne raotiata8itne iakiena enskie8entanese.

22 Nok tontahatkarhateni ne Iesos, 8athatkaneren
nok 8arenhase : tsiaken kien ! nese sesatsiente tsi
tisetakon. Nok oksaok sakaie8entane.

23 Nonen siihara8e ne Iesos tsi thononsote ne
rasenno8anen, 8asakoken kentioko8anen ronteren-
notha, otiake oni ronaterakareraston.

24 Sasakaŝenhase : saseniiakenn : Katiken iaŝenheion nese ok ne iotas. Nok ok taonŝaieron.

25 Tsi kati akŝekon sonsahatiiakenne, ethone iahaŝeiate, iahanentsa, nok sontketsko.

26 Ok kenh tiiakahaŝe tsi ŝateŝateriŝareni neh nonŝe.

27 Onen shihotoheststonhatie ne Iesos, teniiase tenironŝekon ŝahonŝanonterane, tehotihenretane, iatonne : David Iaienha! takenitenr.

28 Nok n'onen siiaharaŝe kanonskon, ŝahonŝaiatorenne nok ŝasakaŝenhase, ŝahenron : tisenetakon ken tsi enkkŝeni tsinahoten seniriŝanontons niihne? tonŝaniron : Oriŝiio onŝe, tokenske Saianer enŝkŝeni!

29 Ethone kenh niiahaiere nikarake nok ŝahenron : Etho niiŝenn tsinitisenetakon.

30 Nok tonsanironŝeksi ; ŝasakotiaŝenratse, ŝahenron : tosa onka ietsirori.

31 Nok tanon ne rononha, ok eh ionsaiatasaŝen, ŝahonŝarensaronnion tsini ionsane.

32 Akŝa onen sishoiakenhonhatie, eh ŝaonŝaiatheŝe iah tehatati oni Otkon rotienni.

33 Oksaok sahatati nonen sonsakaiakenne n'otkon, akŝekon ok ŝahakohnerakŝenhaton, ŝabahironnion : Areko nonŝenton etho tetiaŝenhon n'Israerrononke.

34 Nok ne Pharisian ŝahonniron are nenehe : otkonseraksen rohiehnaŝase tsi sesakotekŝatha n'otkonseraksen.

35 Nok sane ne Iesos akŝekon nontahaŝenont. Iahatie tsi kanataienton oni iohnatakŝenraron, ŝakotatiŝkŝe tsi ronterennaientakŝaniŝ akŝa, rorihoŝanatonhatieŝkŝe n'Oriŝase Niiŝo raoriŝatokentitsera, sesakotiantionskŝe oni niakohnonŝaktaniouniskŝe tsi ienakerenion.

36 ŝasakotenre, nonen ŝahonikonraientane tsiniŝiot tsi ratinakere, ok tiiatehonarenihon aniosiken teiotinakarontonha iah teiotiien ne ranonhne.

37 ŝasakaŝenhase ne raotiokŝa : Oriŝiio tsi kaetoŝanen nok kenhnihatiha ne rotiiote.

38 Hetsise8ennitentas kati ne Rahetak8eniio ahontasakotori kannhatesra tsi rohetaien.

—

Oieri-haton nateioteri8asonterak8en.

1 ETHONE ne Iesos iasakononke ne tokeni ia8enre nihati raotiok8a, Sasakok8eniatseron, naonsasakohnatek8ate n'otkon aiakohnatienni, oni aonsasakotitsiente tsiok naiakohiata8enseke.

2 Kentho ratisennare ne tekeni ia8enre nihati: Simon ton8ako8anen, tier shon8anatonk8en; tanon n'iatatekenha San.

3 Philippe, Barthelemi, Aton8a, 8atio rakarotationsk8e; Sak alphé roienha; Lebbé Tadé ron8anatonk8en.

4 Simon kanaenronon; tanonne rotenninon, Sitas Iskariot.

5 Sasaka8enhase ne raotiok8a tsi iasakotori; 8a-henron: tosa tanon eh niahase8e tsi ratinakerenion ne kaiatonni ratisennaiens, iah oni tsi rohnatenataien ton ne Samaritanronon.

6 Israerrononke ok tanon tese8aststekafa saietsiiahaharat ne iakohiatatonhon.

7 Ense8atonheke n'onen enhietsiitatisheke: Onen akta ta8e ne Niiro raonakerasera.

8 Saietsitsient n'iakonon8ak tanionni oni ne iakoststa8is, Saietsiionnhet n'iaka8enheion; iesentenraton, Sasetenrat ki.

9 Tosa se8arorok no8istanoron, o8ista oni aontake ne sanatatserakon.

10 Tosat iase8aiarenhaf ne kaneka niienhense8e, tekeni oni tahese8atiata8itseraientake, ahta, nok oni natennists; aseken tehotentson nahon8anonte ne ratentseriio.

11 Nok ne kakiok non8e tkanataien iense8atenatorenne, se8ari8isak onka iakorihonte naiesate8eienton, etho oni tsiterontak tsi niiore ensesatenti neh non8e.

12 Tesatenon8eraton kakiok non8e iensata8eiate : ensiron : Skennen kenhak ne kenh kanonskon.

13 Tokat entiakori8aierike ne iakohnonsote onhiakorane ne skennen, nok ne iah, iseke tente8e.

14 Kakiok non8e, tsiok oni non8e iah tenhietsinaktotanire iah oni taiontaonsatate ne sa8enna, ensesarasitoke8e nonen tentesiakenne neh non8e.

15 Ori8iio tsi k8arori tsi senha enhioteserog8anaten neh non8e, tsiniot ne Gomor oni ne Sodome nonen tentesakoiatoretane tsi nense8aton8entsiarisi.

16 Etho niot tsi iak8atori tsiniot ne teiotinakarontonha ok8ahotserokon iakon8anatori, se8atatenikonrarak kati se8anikonriihak oni.

17 Se8atatenikonrarak kati nonk8ene nonk8ati; aseken enhietsiiatinionte tsi rontkennisahata, enhontennhaneoni aietsisok8a8eson tsi ronterennaientak8a.

18 Oni ii akernihonniat enhietsiiatenha8ison rahotihenton ratikorason nori8iio ahonnonni tsiki niot nonk8eokon.

19 Nok tanon nonen enhietsiiena, tosa tese8atatenikonrharen tsi nahoten aese8enron, tsi oni naese8aieere tsi aese8atati : aseken enk8a8ennon neh non8e nenkaha8i.

20 Aseken iah ise taese8atati, Ehtsise8anihase raonikonra ense8atati nethone.

21 Ienkahe8e n'ok ne neh teiatennontere enhoriente kenheiatne, Roniha ne roienha, ratiksaokonha ensesakohnatkarhateni ne ron8atiienha nok ensakotirio.

22 Ii aksenna enhietsis8ate nonk8eokon; neok tanon enhatsennonni ne iatenrokten.

23 Kakiok non8e tkanataien entietsikenronseronni, neh noia tetkanataien niionsase8e : aseken ori8iio tsi k8arori areko ok on8entsiak8ekon tentise8enonton tsiniiore tentre ne Niiro Roienha.

24 Iah senha tethanontons ne ron8arioannienni tsiniot ne sakorihonnienni, nok oni ne rannhatsera tsiniot nak8a raiatak8eniio.

25 Ethose ok nithotte ne ron8arihonnieni tsiniot tsi rate8eiensta, oni ne rannhatsera tsiniot tsi ron8annhas. Tokat non8a otkon ron8anatonk8en ne Raniserak8eniio, toh kati onte ak8a senha nienshon8atinatonk8ake ne sakohienhokonha.

26 'losa kati othenon se8atsanisek. Aseken ak8ekon niensatotasi ne iotaseton, oni niensaterihotasi tsinikon ne ioteri8aseton.

27 Tese8ari8athet tsinahoten asatakon k8arori, nok kanonsakeson tatese8ahenret tsinikon tek8atsiaonni.

28 Tosa se8atsanisek tsinahoten aiorio noieronta, iah tanon taiorio natonnhests; neh tanon se8atsanisek tsinahoten aiotirio natonnhests oni noieronta nok o-tsirake iaotiiatonti.

29 Iah kennah tekatsitenserake tiiatekehnes n'enskat k8enis? Ak8ekon sane etsise8aniha sako8enniio tsi konnes.

30 Ieiohe oni ak8ekon 8asheton tsinikon se8anonk8iserote.

31 Tosa kati se8ateronsek senhase ise se8aiatanoron tsiniot n'otsitenhokonha.

32 Onka iah tenhakatehasere nonk8ene, iahki oni nii taontahiiatehase raohenton ne Rakeniha Karonhiake thenteron.

33 Nok tanon nenhakatonnhiiase nonk8ene, tenthiiatonnhiiase ki oni nii tsi thenteron ne Rakeniha.

34 Tosat se8erhek skennen ken kienne non8entsiaike; iah neh tekienne ne skennen, ashareko8a tanon.

35 Aseken tekhekhasionhe ne iatatieha, tiatatieha, oni ne tiatatsafa.

36 Neh oni enshon8as8enseron nak8a rahonnhatseraokon.

37 Onkakiok senha ronihia, ok ne's' ne ronistenha senha sakonoronk8a tsiniot nii iah tatehakeri8atson; ok neh sakat ne senha roienha ok ne's' ne raienha senha sakonoronk8a tsiniot nii iah othenon tatehakeri8atson.

38 Oni ne iah tenhatketat'he ne raoronhiakensera nok ahakianenhas'e iah othenon tatehakeri8atson.

39 Oni nenhononstaton tsi ronnhe, enhotonse ; neh tanon enshatsenri nenhakate8entetase.

40 Onka tenhiahrrhoton, tenhakarhoton ; nok ne tenhakarhoton tenhorton ki ne takatenn'eton.

41 Onka rotokense tenhorhoton tsiniiot tsi rotokense ; eh ki niiot tsi tenhon8ari8aserak8ase tsiniiot ne rotokense, nok ne thori8aieri enhokonnienste, eh ki nenhon8atonraseronse tsiniiot ne thori8aieri.

42 Nok oni ne ska8isa ok onekanos aon8anekanonten saiatat nakitiok8a ; ori8iio tsi k8arori tsi iateka-konte tenhoteri8aserak8ase.

—

Enskat haton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 NONEN saha8eiennentane ne Iesos 8asakoiane-renseron ne raotiok8a, akte niionsare, nasakorihon-nien asakotati oni tsi ronatenataienton.

2 Ethone oni ne Sa8atis 8aharonke tsini hatiera-nions ne Iesos, teniiase ne raotiok8a iasakotori ahon-8ari8anontonse aniron :

3 Ise ken ne kari8ataton on8entsiake entre, katen ohia enshak8arhareke ?

4 Tontasako8enna8eron ne Iesos, 8ahenron : 8asene nok satsisenirori ne Sa8atis tsinaoten tsiatkathos oni-tsiaronkas.

5 Tsiakens ne teiron8ekonne, tsiontenties ne iesi-naksen, tsiontons n'iakoststa8is, tsionronkas ne te-ionhontak8ekon, Tsiontonnhests niaka8enheion, nok iontataronkatenti ori8atokenti ne iakotent.

6 Iakotaska ne iah tenhiontateri8aientatennire nii akeri8ake.

7 Nok nonen sonsaiatenti, Iesos Kanenrakon iaha-tati, 8ahenron : nahoten se8atkenseronnonne karha-kon ? Ok8ire kenh ne te8atkarenrons tsi iahote ?

8 Oh kati nekenhen nahoten se8atkenseronnonne ?

rok8enniatsanit kenh ne etsise8aken ? tsiniot ne rotinontiiison.

9 Oh kati nekenh ak8a nahoten ? Rotokense onteken ? enh, k8arori tsi sakotoheststenni ne Rotitokense.

10 Aseken raonha roton tsi 8aton n'oiatonseratokenti : ienhiiatori nenhiahaaseronnien tsini ienhense.

11 Ori8iio tsi k8arori, tsi iah sekon noiah tehonakeraton neh senha hahaiatanoronke tsiniot ne Sa8atis ; nok sane neh nak8a nitraha ne Karonhiake sekon neneh senha ieshaiatanoron.

12 Tsinahé thonakeraton ne Sa8atis, othonahé site8askennhen ne Karonhiake, nok neki ne ratisaste rontk8enies.

13 Aseken ne Thotitokenseak8e oni ne kaiatonseratokenti ok iarennakerate tehon8arensaronnions.

14 Nok naese8atontatseke tsihenkiron ; nese 8ahi ne Eli tontarene.

15 Ionronk ne ténhionhontakarontake.

16 Ohnahoten taontakheiatenientenste neh niionk8etoten ? ne's' teshontieren ne ratiksaakonha tsi iontkerontak8a ratistsk8aronnion nok iesakotinonks ne rontenrookon.

17 Ronton : ionk8aonra8aton nok iah tatese8anonniak8en ; ioterennatatiteurat ionk8aterennote nok iah tese8atatitenranion.

18 Aseken ne sa8atis iah tehonekirenhaties iah oni tatehostskaonties ; nok sane sekon ron8enni : Rotkonseraien.

19 Nok ne Niiio Roienha tehastkskaons ranekirha oni ; nok ronton : Shako8ane, tsionekaka8e, rontenro oni ne ratikarotasions oni n'onak8aiesentasonha. Nok ki tanon 8ene iontonhon nateri8ak8arisionsera tsinonk8ati ne sakoienhokenha.

20 Ethone onen tahatasa8en 8asakori8asten tsinon8e eso natehoieronnionhaton nok iah teshonatare8aton, 8ahenron :

21 Sententasero Korasin, ise oni Betsaita ! Aseken,

Tirne ok ne's'en's' Sidonne etho naiori8anerak8ate-nionke tsi naonkieren, katkaron ahontahonatakenro-serhon tsinahonsahonatatre8aton.

22 Nese karionni katon, tsi k8arori : Tikenha tsi nensakote8eiennatsaniten ne Tirronon, oni ne Sitonronon, n'onen tentesakoiatoretane tsinise niit.

23 Nok nise Capernaiim, ise enskat ne iatesaketo-tak8e tsi toiesarensaronsk8e, tentesenonk8ihse n'onesson. Aseken tsinikon satkathon n'iori8akerak8ate-nion, aiotkathon ne Sodome sekon nah neh non8a nakanataientake.

24 Nese 8aonni k8arori katon, tikenha tsi nenthon-8anak8isronhase ne Sodomronon n'onen tentesakoiatoretana.

25 Ethone ne Iesos tontahenron : O konsennaiens Rakeni, ok tise8enniiio tsi Karonhiate oni tsi Ion8en-tsiate, ne tsi sheri8asetenni neh nikarihotens ne ionto-khas oni ne ienikonrasson, nok neh ne kenniiakasa shetokatenni.

26 Eh niit, O Rakeni, nehkitsi eh nitisanikonrii-hon.

27 Ori8ak8ekon Rakeniha raka8i ; iahonka tehon-8aienti ne Roienha, ak8a neok ne Roniha, toka ken onkakiok onshakororihake ne Roienha.

28 Kasene ise ne tese8a8ishenheion oni se8a8ishen-ne, nok ii enk8asnienon.

29 Se8atketat nak8atientaniakt, se8ari8aienterhann oni tsi te8akeri8aiieri oni keriasiiio, oni ense8atsenri aotorisensera ne se8atonnhests.

30 Aseken iah te8ateri8atore nakeri8asonha, iah oni teiokste nakriena.

Tekenihaton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 ETHONE ne Iesos 8athahetiiakon onatsia kaien-tho8eron A8entatokentike ; 8ahontonkariake ne raotio-k8a ok kati neh 8ahatiratoskare nok 8ahonneke.

2 Sahonniron ne Pharisian tsi Saontkatho : Satia-
Senre naSentatokentike eh naieiere tsinihatiiherha ne
Sentiok8a.

3 Tontasako8enna8eron, nok Sahenron : iah kenh
tese8a8ennanoha tsini hoieren ne David oni ne rao-
tiok8a Saontonkariake ?

4 Oh nihoieren tsi iehota8eiaton Nii raononsakon,
Sahanatarake ne Ron8a8enniiostak8a, iah se sane te-
ho8enk narake iah oni ne raotiok8a, ak8a neok ro-
nonhaa ne Ratitsihenstatsi ?

5 Iah oni kenh tese8a8ennanoha ne Kaianerense-
ra tsi iah tehotinnhis ne Ratitsihenstatsi n'ononsato-
kentike ahotiitoten n'aSentatokentike ?

6 Aese8aterientarake tsi Sak8arori, tsi senha raia-
tanoron non8entsiake non8a ihres tsiniit n'Ononsa-
tokenti.

7 Nese karihonni iah taietsiri8enton ne iah teia-
konnihikon naese8aterientarake tsinahoten kenton ne
kenh O8enna : Atanitenrat te8akaton8entsioni iah
n'atate8enniiosta.

8 Aseken ne Nii Roienha raho8entsi i'aSentato-
kenton.

9 Sonsahatenti netho, tsi ronterennaientak8a ni-
ionsare.

10 Saiatat eh raiataratie skati ronentsakenheion ;
neh Sahatiri8akenserak8e naon8ari8arho, Sahon8ari-
8anontense Sahonniron : iah kenh te8atia8enre na-
Sentatokentike aonsaiontatetsente ?

11 Tontasako8enna8eron, Sahenron : onkakiok tsi-
nitsion Oson8akon iakaiatenne ne raotsenen, iah on-
teken oksaok taonsahaiatatako aSentatokentike sane
Senniserate ?

12 Eso onto Sahi tetiattihen tsi natekanoron n'on-
k8e ok ne neh katsenen. Satons kati naontaieri8aie-
rite n'aSentatokentike.

13 Ethone kati onen Saha8enhase ne ronk8e : sa-
nentsak8arisi, Sahanentsak8arisi nok sahaie8entane.

14 Sahatiiakenne ne Pharisian, Sahon8atsienhaien,
ohonte nahatiiere naon8ario.

15 Nok tanon ne Iesos sakohnikonraienteritsihon, oksaok sahatenti; nok kentiokoSanen Sahon8asere, ak8ekon oni niiesesakotsienthak8e.

16 Nok sakonnhesehak8e nahatirihoSanate.

17 Naontakaierite tsiniha8en ne Rotokensehak8e Isaï.

18 Iahiiatori nakennhatsera, ne riiatarak8en rironk8ako8a neok oni 8akon8esk8ata; enhiion nakenikonra, neh ensakorori ne Niio racnakerasera n'onk8eokon.

19 Iah tahateri8atek8aseke, iah tatahohenretake, iah oni onka taon8a8ennaronke haha8ennotatietsi tekanatokenhaton.

20 Iah oni tahas8ate ne sekon nikaienk8arotonni-
ons tsiniiore niienhasenniase ne kaianeren.

21 Ak8ekon ok nonk8e enhon8asennaniahesen.

22 Saaiatatho 8ahon8aiate8e otkon rotienni, teharon8ekon iah oni tehatati, nok sahotsiente: ak8a ki iah othenon tatetiotokte, rothare oni tehatkathonniions.

23 Ak8ekon ok 8ahakonerako nok iontonhak8e: iah kennaha neh tekenh ne David Roienha?

24 Nok tanon tsi 8ahonaonsonkote ne Pharisian; 8ahonniron are nench: kehiken ak8a Beelsebul ok ahosennakon sesakotek8atak8a nonatkonseraksen nese 8ahi tkon8atkonserak8enijo.

25 Nok tanon ne Iesos sakohnikonraienteritsihon 8asaka8enhase, 8ahenron: tsini kanakerasera n'iah skari8at tekenh iah ki othenon taonsakaieronnihahe, tsini kanatake oni tsini ka8atsirake ne iah skennen, iah othenon taioteri8atentiase.

26 Nekati kehiken, non8a; Rotkonseraksen ahonsahoiatineken8e ne ratkonseraksen, ak8akati 8ahi tatehotiri8ate: oh kati nenhiotonhatie tsi enhnina-
kereke?

27 Nok tokat tokenske Beelsebul ahosennakon tsi sekheiatek8ata n'onatkonseraksen, kahkati nithatias ne ietsiienhokonha tsi sesakohnatek8ata? nese 8aonni ok rononha tentsetsiatiorete.

28 Nok tanon tokat non8a Niio raonikonrake tsi sekheiatek8ata nonatkonseraksen, ori8iio kati tsi onen se8aiatorenhon ne Niio raonakerasera.

29 Oh naiasenne ne ronk8e iahota8eiaten ne roiata-niron oni ahonensk8enhaton, ne iah niare tenhoneren-khe ne roiataniron ? ethone onen en8aton enhonen-sk8enhaton.

30 Onka iah teiaknik8ekon akte kinihotieraton, nok ne iah tateion keniiena8akon tsi keroroks, ratie-satha.

31 Nese 8aonni 8ak8arori, ak8ekon niien8aton naonsaiontatenikonrhense nonk8e akori8aneraaksera; kenkaien nenhon8anikonraiesate ne Rotkon Roni-konratokenti iah neneh tetsiontatenikonrhensere.

32 Nok onkakiok ra8ennake roiesatak8en n'Onk8e Ron8aienha enshon8anikonrhense, nok tanon onka enhon8aiesate ne Rotkon Ronikonratokenti iah taon-saen8anikonrhense ne kentho on8entsiake iah oni non-8enton.

33 Ne ens oni ne se8aton : 8ahiio, neki tsi karontiiio, 8aiaksen, neki tsi karontaksen, aseken kaikne kiok entieien teristak8e tsini karontoten.

34 Se8a8atsiraksensk8a, oh nahoni naiasenne naon-takari8aierike tsi aese8atati, ak8ase tsionk8etaksen, aseken tsinitkananon na8eriane eh kiniiot tsi ien8atati na8ennasa.

35 Tronk8etaieri ak8aki neok tatak8as tsini tioia-nere tkananon ne ra8eriane; nok ne ronk8etaksen neh ki tatak8as tsini te8ahetken ne ra8eriane.

36 Nese 8aonni k8arori: tsi neh tenhiontatiatore-tak8e nonk8e n'onaken te8enniseronte tsinikon tia-kotati ne ka8ennaksen.

37 Aseken sa8enna entsisarihoke8ate, sa8enna oni ensari8ente.

38 Ethone onen otiake ne ratiiatons oni ne Phari-sian 8ahon8enhase: Saianer! ori8iio tsi iak8askaneks ne tak8akanerarake iori8anerak8at tsi nasiere.

39 Tontasako8enna8eron, 3ahenron: Ka8atsirak-

sensk8a oni kanak8aiesen, kari8anontons enskat ne iori8anerak8at, iah ki tanon takonhion ne iori8anerak8at neok tsi nihoiata8enhon ne Rotokensehak8e, Jonas :

40 Aseken asen nonta asen oni ni8asontake tsionnoh8ane kaiatakon iehaiatitak8e ne Jonas, eh kati oni nehneh nenhia8enne n'onk8e Ron8aienha, asen nenSata, asen oni ni8asontake on8entsiakon ienhenterontake.

41 Ninivronon enkon8ari8asten ne kenh ka8atsirate tsi non8e Kaiatoretatsera te8enniserontake ; aseken ne rononha Jonas rao8ennake shonatatregatak8en : nok non8a ne kenh ihres senha raiatanoron tsiniot ne Jonas.

42 Entieronon Kon8akorako8a enhiakori8asten oni enhiakori8ente nekenh ka8atsirate. Aseken naonha On8entsiokten tsi ontaonsatatha ne Salomon raottokbasera : nok non8a kenhihres senha isinon8e tsini aiatoten tsiniot ne Salomon.

43 Katke tenthon8aiaken8e ne ranikonraksen tsirotiennine ne ronk8e, on8entsiathensne tenhaststekafa ra8esakonhaties ahaorishentane, iah tanon taha-tsenri.

44 Ethone enhenron : eh ienske tsi te8aken8nsote, tsinon8e te8akiakenhon. Nok nonen ensra8e, 8ahatkathc, ononsoskon isken, tsionhe8en oni skaraseston.

45 Ehren sarete, nok tsiatak nihati ionsasakohonkaron ne senha tehotinakaratsanit tsiniot neraonha, eh saonne8e oni ionsahonta8eiate ak8a oni sahontenaktonni ; nok ne kenh ronk8e iense8atohestste tsi nenshaiese ; eh kati oni neneh nenhioiata8en ne kenh ka8atsirate ka8atsiraksensk8a.

46 Nok sekon ok sishakotarani nonk8eokon, astste tontahatitane ne ronistenha oni ne tehontennontere, ron8aiatisakonhatie tahatitharen.

47 Nok iahon8arori 8ahiron : kenh astste thonhnete sanistenha oni tese8atennontere iesaiatisaks taese8atharen.

48 Sahenron tsi tontaho8enna8eron, neh nika8ennoten taha8enninekenne: Onka nakenistenha, onka onine tekatennontere?

49 Nok iahatsiatate tsinonkati ne raotiok8a, Sahenron: neh kehiken akenistenha, neh oni tekatennontere.

50 Aseken onkakiok enthon8anikonraierite ne Rakeniha ne Karonhiake thenteron, neh tohiken onkiatatekenha, oni onkia tennosenha, oni akenistenha.

—————

Asen-haton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 Ok neh sahenniserat satontahaiakenne ne Iesos kanonskon, kaniatarakta sahatien.

2 Nok kentioko8anen 8ahon8aiatorenne, nese 8aonni kaon8akon iahatita, nok eh tahatien, nok n'onk8eokon atsiaktatie tekanenraton.

3 Nok eso iori8ake 8asakorihotasiase tekari8akentonk8enke tsi Sahenron: Saiatat ne raienthos 8ahaiakenne 8ahaienthosera.

4 Nok tsi rohientonhatie, otiake nonatsia ohahakatie 8akakerontane; otsitenhokonha 8akonneke.

5 Nok otiake oststenrak8entarake 8akakerontane tsi non n'iah eso teiokenrahare. Ak8a neneh oksaok takateronten aseken nitkaienha.

6 Nok nonen sontakarakoten 8akontiatatsa; nok tsi iah nakon tetioteronte ak8aki ontsa.

7 Nok otiake ohiktokon iakakerontane; takonteiaron nohikta nok 8ahotirio.

8 Nok otiake tsinon8e niion8entsiio iakakerontane, nok ontonnisa: skanatsia 8ate8atennia8eke, otiake iaiak ni8asen, otiake asen ni8asen onteiaron.

9 Onka tehaontakarontak8en naharonkate, raronk.

10 Ethone ne raotiok8a 8ahon8ateranentakten, nok 8ahonniron: oh niotieren tsi neok ne tesheri8akentonk8enni?

11 Tontasako8enna8eron, Sahenron! ne ki tsi

ietsiia8i nise naese8ari8aienterhane ne karonhiakeka, nok ne rononha iah tehon8ana8i nahatiienterhane.

12 Aseken sekon enshonhion ne roien, enshotiesten oni ; kenhkaien n'iah othenon tehoin, ieiohe ak8ekon enshon8ak8a tsinikonha roienha.

13 Neh kati 8aonni neok ne tekhəri8akentonk8enni, ne 8ahi tsi enhontkatho iah tiatahatikaraientane, iah onitahotinikonraientane.

14 Rononhake kati taho8ennaierite tsiniha8en ne Rotokensehak8e Isai, Ra8en : Ense8athontetie, ense-ronke nok iah ki taese8anikonraientane, oni tense8akaneratie ense8atkatho iahki tiataese8akarahientane.

15 Aseken iotokoton tsi roneriasaniron nekenh ronon8entsiate ; iohniron tsi tehonhontakaronte, tehonatateron8ekon oni : Ratitsanis ne ratikarake aontkathote, nok tsi tehonhontakaronte ahonronkate, nok rzoneriane ahotinikonraientastak8e, nok iah taonsaontatre8atane, iah oni nii taonsakhetsientane.

16 Ionataskat tanon nise se8akara, aseken kontkathos ; ionataskat oni ne se8aonta aseken konronkas.

17 Aseken ori8iio tsi k8arori, kentioko8anen Rotitokensehak8e, oni ne thotiri8aierisk8e, ronaskanekon naontkatho tsi nahoten se8atkathos, nok iah tehonatkathon ; nok oni nahonronke tsi nahoten se8aronkas nok iah tehonaronken tsinise niot.

18 Se8ataonsatat kati nise tsinahoten kenton ne raieh.hos :

19 Ne tsi rotaonsate ne ronk8e ne Nii rao8enna, nok iah tehonikonraientas, Ranikonraksen tare nok 8ahanensko tsinikon kaienthonne ra8eriane : neh 8ahi neneh roton, nohahakta ionatsiakeraontaon.

20 Nok kenh kaien noststenrak8entarake ieioientaseron, neneh roton, ne rataonsatatasts no8enna, ak8a oni 8ahatonnharen tsi 8ahaiena.

21 Iah tanon teioteronte ne rahonhake, ne se 8ahonni iah tateka8ishastste : ka8enniiok'8ahorane kanikonraksensera, atatkenronniatsera's'oni, akari-onniate n'O8enna ak8a's'oksa 8ahatatenikonrotako.

22 Kenh kaien nohiktokon iekokerontaon, neneh, roton, rotaonsataton ne Niio Rao8enna, neh tanon tehonikonrharanis non8entsiakeka, tsioni niiorihoten natsoko8atsera, neh kon8arios no8enna, nok iah tiie8atonnisaas.

23 Kenh tanon kaien ne tsi tion8entsiio ieiokerontaon? neneh roton, ne rotaonsate n'O8enna, ronikonraientas, 8atonnisahas, 8ateiarons oni, otiake enskat te8ennia8e, otiake iaiak ni8assen, oni nasen ni8asen.

24 Sekon are oiah tonsasakori8akentonk8en, 8ahenron; ak8a neh testiatieren ne Karonhiake tkanakeraseraien, ronk8e Kanenhios 8ahaien tho raon8entsiake.

25 Nok tanon tsini kari8es rotitas ne kannhatsera, onen tare ne Ros8ens, kanenhaksen eneken tontahoti tsi kaien thon nok 8ahatohestste.

26 Nok nonen sontakaontonten, oni 8akanatsioharen, onen 8ahotikentane ne kanatsiaksen.

27 Nok ne ratinnhatsera 8ahon8aiatorene ne Ron8aianer, nok 8ahonniron: Saianer, iah kenh naha ne tehsaien thon ne kanatsiio; kah kati nontakonne ne kanatsiaksen?

28 Tontahari8aseraka, 8ahenron: neh 8ahi ne raks8ens eh nihoieren, tontahonniron ne kannhatsera; asathontate kati ken eh iaiak8e nok aiak8ako ne kanenhaksen?

29 Nok tontahenron; tosa: On8a's' naha tsi ense8ak8enhatie ne kanenhaksen ense8anioton-ko oui neneh ne kanenhio.

30 Ioneronhatie tetsiaron tiateiaron tsiniiore ien8atonuisa; nok tsini ieienthok8as, enkheienhase nakennhatsera: neh niare tase8atierent se8ako ne kanatsiaksen nok se8enthokonnianion naontsahatonhake; akenonsoharake tanon niise8ahaf ne kanatsiio.

31 Ohia are tonsasakori8akentonk8en; 8ahenron: neh teskiatieren ne Karonhiake tkanakeraseraien tsiniiot, otsinek8ar kanen ieienthota, onkakiok 8atra- k8e nok raon8entsiake 8ahaien tho.

32 Neh tiachaa nitkanenkaa tsinikon ne kanen-sonha : nok tanon nonen ioteiaron ne senha sko8anen tsiniot notiake, ak8a oni karonta iaonton ; iakae8e ki notsitenhokonha ahonenrokon kontsinakonnis.

33 Sekon are ohia tonsasakori8akentonk8en, 8a- henron : neh teskiatieren ne Nii raonakerasera, tsiniot ne iosherhatken : tsiotion8isen asen natkaieste n'othesera tanon ne losherhatken tsiniore ak8a ien8attenko.

34 Ak8ekon tekari8akentonk8entserakon tsinikon ne Iesos 8ashakorori n'onk8eokon, iah othenon teshakorori ne iah tatakari8akentonk8en.

35 Ne naontaho8ennaierite ne Rotokense, tsi ra8en : tenkastsk8eksi nok tenkeri8akenton8e : onkerihotasionko neneh sontonton8entsionni siioteri8aseton.

36 Ethone are ne Iesos sasakotkenrate nonk8eokon nok kanonskon niionsare, 8athon8anenronni ne rao- tiok8a nok 8ahonniron : tak8anikonraientaten nahoten kenton toh ihken Kanenhaksen skaienthon.

37 Tontasako8enna8eron, 8ahenron : tohiken ka- nenhiio raienthos, nehne Onk8e Roienha.

38 Nok ne kaeha neh tsi ion8entsiate ; kanenhiio Nii sakoienhokonha, kanenhaksen otkon sakoienho- konha.

39 Nok ne Rasts8ens, otkonseraksen 8ahi, tsiniie- ient hok8as, tsi nense8aton8entsiarisi ; nok ne ratiien- thok8as, Ratironhiakeronon 8ahi nehneh.

40 Tsi kati niot tsi teieiestasions ne kanenhaksen nok otsirake iakoties, etho oni nehneh nenkaieren n'onen en8aton8entsiokten.

41 Onk8e Roienha enteshakotori ne Raoronhiake- ronon okon, neh tenshatiiestahsi ne Kari8aiesatatsera ne raonakeraserakon, nok oni ne iakori8are ne 8ahe- tken.

42 Nok tsi tkanonk8aien n'onesson iensakotiiatonti, etho non8e natenhionsenthoseke oni tenhionnokara- niehonheke.

43 Ethone onen ne tiakori8aieriton tenhionteron-
ronten tsi niiot ne Karak8a, raonakeraserakon ne Ron-
8aniha, onka tehahontakarontak8en naharonkate,
raronk.

44 Nesekon testiatieren ne Nii raonakerasera tsi-
niiot n'o8istanoron 8asehton kahtakon, ne ronk8e
8ahatsenri, sahasete ; nok tsi nahatsennonni sahatenti
8ahatenninon nion tsinihoin nok neh sahaninon.

45 Nesekon testiatieren ne Nii raonakerasera :
tsiniiot ne ronk8e ra8esakonhaties Kanenhianorons.

46 Nok enskat iahatsenri nehne kanoron, saha-
tenti, ak8ekon 8ahatenninon tsinihoin nok 8ahaninon.

47 Ne sekon testiatieren ne Nii raonakerasera :
tsiniiot ne kaniatarake 8aharontion, ak8ekon taioie-
nahatie.

48 Nonen 8akanane, ehtiioke nienhatiha8e ne rati-
tsiak8as ; onen eh enhontien tenhatiiestasi, rahotihon-
8akon enhonneta ne ioianere ; nok ihsi ienshonati
ne iotaksen.

49 Etho nenhia8enne nonen ense8aton8entsiarisi :
enthonne ne Ratironhiakeronon okon, nok tensakoti-
khasi ne ionk8etaksen tanon ne tionk8etaieri.

50 Nok tsi tkanonk8aien n'onesson ienshakotiiaton-
ti, eh non8e natenhionsenthoseke oni tenhionnoka-
raniehonheke.

51 Sahenron ne Iesos : Ori8ak8ekon ken 8ese8ani-
konraientane ? tontahonniron, etho niiot Saianer !

52 Nok 8asaka8enhase Sahenron : ne kati 8ahonni
ne Raiatons nak8a rari8aienti ne Nii raori8asonha,
neh teshiatieren tsiniiot ne ronk8e raorontotserakon
tatak8as nori8ase oni nori8akaionshon.

53 Nonen saharihokten ne Iesos ehren sarete neh
non8e.

54 Nok nonen sonsara8e raonakeraserakon, sakori-
honniennisk8e tsi ronterennaientak8a ; nok tsini
iakonerak8enhatonsk8e iontonnionsk8e : kah nehneh
nithoha kehiken tsinihattokha, oni ne raok8eniati.

55 Iah kenh naha neh teken ne ras8enkaraketas

ne Roienha? iah kenh naha OnSari tekonsaiasts ne ronistenha, nok ne tehontennontere, Sak, Sose, Simon tanon Jude.

56 Iah kenh kentekonnes ne rontennosenha? Kah kati nekenh ak8a nithahas ne kenhkauien neh nikari-hotens?

57 Ak8a ihken tsi rontateri8aientatennihake ne raonhake, nok tanon ne Iesos Sahenron: ak8a raonakeraserakon ok tanon raononskon iah tehonsakonni-ensta ne Rotokense.

58 Iah oni ken eso tatehoieronnion neh non8e, sotsi ronatenno8entastskon.

Kaierihoton-ia8enre Teioteri8asonterak8en.

1 ETHONE ne Ronontio Herod Sahosennaronke ne Iesos:

2 Nok Sasaka8enhase ne raosennaokon: Sa8atis Sahi shotonnheton; nese Saonni raha8e ne Kak8eniat ne iori8anerak8at tsi nahaiere.

3 Aseken raonha Herod rotennhaoenne ron8annhotonk8e ne Sa8atis, Herodias ahori8a, neneh iatatekenha Philippe ronek8e.

4 Ne tsi rasennihak8e ne Sa8atis; Satia8enre ne neh asatatenakonnien.

5 Ak8a thoianerasehak8e nahatennhane ahon8ario; kenh ki tanon nonkati ieshatsanisk8e ne tsi ak8ekon ok nonk8e tiaka8etakonne tsi Rotokense ne Sa8atis.

6 Enskat kati tsi rotenniote ne ronontio Herod, tsi niieskaes tsinohonakeraton, Kanonsihen satkanonniak8e ne Erodiak8e, nok thaha8erientiio ne Herod.

7 Nese Saonni ak8a Sahari8anirate ak8ekon enron, tsi nahoten, tsi oni nikon akari8anonton.

8 Niare ionsaionikonraien nonistenha, ethone onen8akenron: Akeratne aontakaratie tsi askon non8a ne Sa8atis raonontsi.

9 Sahonikonraksen ne rouontiio ; nok ki tanon neh tsi rotate8ennaniraton, oni tsi ronathontenion nenskatne ronatek8ahere, 8ahatennhane kati naontakonhion.

10 Nok iashakotori Sahon8aniariakha ne Sa8atis tsi non8e tannhotonk8e.

11 Nok akeratne karatie n'onontsi, takonhion ne Kaiatase, nok onistenha ionsaiahon.

12 Eh 8ahonne8e ne raotiok8a ionsahatiha8e, oni 8ahonte8eienton ne raoieronta ; nok 8ahon8aroriana ne Iesos.

13 Sahari8aronke ne Iesos ehren sarete neh non8e kaon8akon 8ahatita, eh non8e niahare tsi non8e raonhaa iakenhake, nok nonen saheri8aronkanion, taiontentionko naktatiesonha kanataienton nok 8aon8asere ehtakesson niahahen.

14 Nok sontahatitako ne Iesos kaon8akon, iotiok8atsani Sasakoken, nok 8ahonikonkararen raotanitenraserakon, nok sasakotsentanion ne iakohnon8aktaniomni.

15 Nok nonen siiokarahane, Sahon8aiatorene ne raotiok8a, nok 8ahonniron : Karhakon 8ahi ite8es, onen oni ontenniserokten ; tonsassheiareniat kati, oni taonsaionreni tsi kanonsoton, aieninon oni niieks.

16 Tontahenron ne Iesos, iah tateioton8entsiohon naonsaiontenti, ise tanon ietsiion niieks.

17 Nok tontahonniron : Sisk ok nikanatarake ionk8aien tanon tekentsiake.

18 Nok tontasaka8enhase, kase8ahaf kihasa.

19 Nok neh tahatierente 8asakorori nonk8esonha n'ohontake aiontien, 8atrak8e ne Sisk nikanatarake oni ne tekentsiake, nok Karonhiake iahatkatho 8athon8eraton Niio, ethone 8athanatariakhon nok raotiok8a tasakaon nok ionsasakotiiakhonhase.

20 Nok ak8ekon 8ationstskaon 8ahakotane oni ; nok tekeni ia8enre ni8atherake sakanane ne iotatenronokonha.

21 Neh nahoten ne Sisk ni8ennia8ehetserasen niion-

k8etake Sationstskaon iah te8aseton ne tsionathon
8isen iah oni neksaakonha.

22 Ak8a neok onte8eiementane oksaok ne Iesos
8asakorori ne raotiok8a, Kaon8akon ahonsahontita
nok ahonsahontatiteronna ihsi nakaniatarati tsinika-
ri8es ne raonha tensesakoreniate nonk8eokon.

23 Nok nonen saha8eiennentane tonsasakoreniate,
onontoharake niahare tsinon8e raonhaa akenhake,
aontiesenhake tsi ahaterennaen ; sekon etho nire8
onen taiokara8e.

24 Kenh kaien ne kaon8eia, on8arok onte Kania-
tarhen nate8anistskaronta8etane, aseken thoti8eroka-
ton.

25 Nok onen siiorhenhonhatie, sasakononterane ne
Iesos, onekakesson ihre.

26 Nok ne raotiok8a, 8ahon8aken onekakesson
ihre, 8ahonateronhienten 8ahenniron oni : 8ahonk8a-
tianeronne ak8a oni 8athotihenrete tsi nabotiteronne.

27 Ak8a ok tanon iononteratietane iahatati ne
Iesos, nok 8ahenron : skennen se8anontonnionhek ;
iise : tosa Kati othenon se8ateronn.

28 Nok Tier tahatati ; 8ahenron : Saianer ! neneh ise
enkenhake, tsiron Onekakesson nieke iekef tsi tesete.

29 Nok tahebron ; kasts, nensok ne Tier tahatitako
onekakesson niahare tsi itrate ne Iesos.

30 Nok tanon 8ahatsanike tsini iononto8anens io-
nontak8arontonties, onen ok oni siiahoiatenhonhatie,
8athohenrete kati 8ahenron : Saianer ! takiatakenna.

31 Nok tontahatsiate ne Iesos nok 8ahoiena, 8a-
henron : Sonk8e sanikonrasto, ohniotieren tsi 8asaten-
no8ente ?

32 Ak8a neok saiatita kaon8akon oksaok 8atka8e-
riiake.

33 Ethone oni onen ne kaon8akon ratiitatit 8ahon-
8aiatoreenne rontonne : tiakari8akenniate Niio 8ahi
laienha.

34 Ionsahonrarho ihsi nakaniatarati, ionsahonne8e
tsi 8aton8entsiate ne Genesaret.

35 Tsiniiore iahon8aienterene n'etho ratinakere, 8athonteri8areniate tsi ienakerenion naktatiesonha, nok eh 8aontatiathe8e tsiniiakon ne iakonnrarak8e.

36 Nok ron8anekennihak8e nasakaon arahona's' en's' neok oni tsi tetkak8athon ne raotiata8i iaieiena; tsiniiakon ne kenniieiakoieren saieie8entane.

—

Sisk-haton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 ETHONE ne ratiiatons oni ne Pharisian Jerusalem nontaonne 8ahon8aiatorenu8 Iesos, 8ahonniron:

2 Ohniiotieren tsi iah tehatiri8aierists ne senti ok8a tsinihotiri8ataton ne rotikstenhokonkenha Iahse 8ahi tehontsiohares n'onen tehonstskaonne?

3 Tontasako8enna8eron, 8ahenron: ise ki 8ahi oni se8ari8aiesata tsini hori8ataton ne Niiio, tsini tsise8a-tateri8isahani.

4 Aseken ra8en ne Niiio: Shekonniest, ianiha oni ne sanistenha. Ra8en oni naha: onkakiok ensa-koiesate roniha ok nene ronistenha, ron8ario.

5 Nok nise se8aton: tokat non8a enhokenrense-ronni ne roniha ok ne's'ens ronistenha: tsinikon ensa-tonraseron, ise ensesatsennonniate.

6 Iah neok teken tsi iah tasakokonnienstane ne ron8aienha, ak8a ki iah tahonnhiseraientane. Et kati nite8es tsi ise se8ari8isahatsera iorioton ne Niiio Raori8atahton.

7 Akon8ara: Ori8iio tsi thori8aieriton tsinitsise-8aiatanote ne Rotokensehak8e Isai.

8 Tsi ra8en: Ratisehne'k'ok ionksennaiens neok iaken ne iaken tsi ionkkonniensta; kenhkaien ne raoneri ih non neneh teiak8atere.

9 Ak8a tanon ok se8atieren oni kari8aiesatonke tsi ionksennaiens; aseken neok sakotirionnienni tsini hotirihoten, tsioni nihotiri8ataton ne ronnonk8e.

10 Ethone iasakononke nonk8eokon, nok 8asaka-8enhase: Se8ataonsatat se8anikonraientann oni kehi-ken.

11 Iah se neh tehoiatakhsatha tehokaronniatha oni ne rönk8e tsi nahoten rennek8anons, neh tanon tsinikon tkaiakens tsi rasakaronte neh roiataksata oni rokarontuiatha.

12 Nonen neh sahenron, 8ahon8ateranentakten ne raotiök8a nok 8ahonniron: iah kenh tesattoken tsi oiah nontahonatierase ne Pharisian tsinahoten 8asi-ron?

13 Nok tontahenron: tsinikon iohniote ne iah Rakeniha Karonhiake thenteron tenhoniotate, ens-kateriotsion.

14 Roneronhatie; ne 8ahi ne tehatiron8ekon, tei-ron8ekon sakonasharine: tokat teharon8ekon enho-nenstsine ne teharon8ekon, tetsiaron ienniiatenne tsi teiontiakon.

15 Ethone Tier tahatati; 8ahenron: tak8ari8at-heten tsi nahoten Kenton nekenh tekari8akentonk8en.

16 Nok 8ahenron ne Iesos: Areko oni ken nise tese-8anikonraientas?

17 Iah kenh tatese8aiatoretha tsi nikon ionnek8a-nons tsi ieiatakon niahonenonhatie, nok onakenke tsi tiotaseton ienskontiakenne.

18 Kenhkaien tsinikon tkaiakens tsi iesakaronte, aka8eriane te8atenties, neh tohiken iakoiataksatha n'onk8e.

19 Aseken Aka8eriane tkaiakens 8ahnontonniontse-raksens; Atatahseton, Kanak8aiesatsera, Kanensk8en, Kanikonrhaton, ne oni n'atatenratonnisera.

20 Neh tohiken nakarihoteh iakokaronniatha n'onk8e. Kenh kaien ne taionstskaon iah teiakotsio-hare, iah othenon teiakokaronniatha n'onk8e.

21 Ethone ne Iesos ehren sarete neh non8e, Tyrne tanon Sidonne niahhare.

22 Skaiatat tsiiothon8isen eh 8ahoketote Kanaan-ronon nakaiatoten eh non8e nikanakerek8e, 8atiolen-rete 8akenron: Saianer! David Iaienha! askitenre; iakotentsihon keienha otkonseraksen iakotienni.

23 Iah othenon tethotati; nok ne raotiök8a 8aon-

Sateranentakten nok 8aon8ari8aneken, ronton : sasa tek8at, sotsi 8ahi teionk8aterientakariatha.

24 Tahenron tsi tahatati : neok se tionk8atorieton, naonsakheiahaharate n'Israerhaka rotiiatatonhon.

25 Nok tanon naonha senha akta niahahabe nok 8a-honitenten ; 8aton : Saianer ! takiatakennha.

26 Tontaha8enna8eron 8ahenron : iah se tetkari-8aieri neksaa akonatarok taiek8e nok erhar o8ira akon8atinonte.

27 Tontakenron, ak8a neneh tokenske Saianer ! nok kis'en's' sane n'erhar o8ira konneks en's' tsinitkaniserens ne sakotsenenhokon raotekk8arane.

28 Ethone ne Iesos tontaha8enna8eron, 8ahenron : O, tsiathon8isen ! ko8anen tsi tisetakon ; eh kati nia-8enn tsini saskaneks, nok oksok sakaie8entane nako-ienha.

29 Nok sahatenti ne Iesos neh non8e, kaniatarakta Galilé sara8e ; 8ahanontarahne nok onontoharake ia-hatien.

30 Nok niateionk8etotenson eh 8aon8e tsi renteron ; iontatiatenha8inontie, ne iontsinokata, tieron8ekon, iah teiontati, iakoiatakenheion, sekon 8eso noiasonha tsini iakoiata8ens ; rahsitakta ne Iesos 8aontatiteron, nok sasakotsiente.

31 Ne kati 8aonni nonk8esonha iakonerak8enhanonsk8e tsi iontkattos, tsiontati n'iah teiontatihak8e, ietsieiatieri n'iakoiatakenheionne, ihtsiens n'iah teiensk8e, tsiekens oni ne teieron8ekonne ; nok 8a-thon8anon8erounion n'Israerhaka Ron8aniio.

32 Ethone ne Iesos iasakoonke ne raotiok8a, nok 8ahenron ; ori8iio tsi khetenre kehiken tekanenrison : onense 8ahi neh asen nonta siionk8ariskonhonhatie eh oni nahe iah othenon tekakk8asonrionhatie ; nok iah oni tekere raonentakon tsi aonsakheiatori ; on8a's'en's' naha ohahakeson enhonatakenrok8ase.

33 Nok taonniron ne raotiok8a : kah kati naontaia-k8aha8e ne kenh non8e karhakonko8a niatakaieri, aiakotaten oni neh nikentiok8a.

34 Nok ne Iesos SasakoriSanontonse Sahenron : toh nikon seSanataraien ? tontahonniron : tsiatak, tanon tokara nikentsiake.

35 Ethone are onen. Sasakorori nonk8eokon ne Ehtake aiontien.

36 Satrak8e ne tsiatak nikanatarake oni ne kentsi-onk, Sahaiakon Sathonon8eraton ne Niio, nok rao-tiok8a iasukaon nok nerononha onk8eokon ionsasa-konon.

37 Nok ak8a ak8ekon Sationstskaon Sahakotane oni, nok sonteroroke ne iotatenronhokonha, ak8a tsiatak niSatherake ienatararak8a tsinikon Sahotatenre.

38 Tsiniiakon neh non8e nationstskaon neh onte nahoten ne kaieri ni8ennia8eheserasen, iah te8asseton ne tsonathon8isen iah oni neksaokonha.

39 Nok nonen satonsasakoreniate nonk8e okon kaon8akon ionsahatita, nok Magdala nonk8ati ionsa-haton8entsiorenne.

Iaiakhaton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 ETHONE ne Pharisian oni ne Sadusean, eh 8aon-ne8e ; nok Sathon8anikonraseren Sahon8ari8aneken asakonatonhase othenon iori8anerak8at Karonhia-keka.

2 Sahenron tsi tontasako8enna8eron : se8aton's' en's, ne tontakaronhiarite tsi iaten8astsotho : Senniseriios-tane nonhiorhenne.

3 Nok norhonkene nonk8ati, se8aton's' en's' neneh ; iokennoresere, aseken Satioharennato-se tsiteioronhia-riton. Akon8ara ! Se8a8eiente neneh ne taese8aiatoretete tsini Satieronniststa ne karonhiakeson nok iah tese8ak8enie8 taese8aiatoretete tsinii8enserons tsi io-k8enraron.

4 Ka8atsiraksensk8a oni kanak8aiesen, kari8anon-tons ne kari8anoron. Iah ki tanon noiah takon8ana-tonhase neok ne tsinihoiata8enhon ne Rotokensehak8e Jonas, nok sasakotkenrate ehren oni Sarehte.

5 Nok nonen siihonne8e ne raotiok8a isi nakai-honhati tahotiniikonrhen nahontahotinataraninonke.

6 Nok 8asaka8enhase ne Iesos: neh 8ahi enskat se8atatenikonrarak ne Sadusean raonathenk8atha.

7 8ahonnere ne rononha nok 8ahonniron: neh 8ahi-tsi iah tete8anatarenha8i.

8 Nok ne Iesos, sakohnikonraienteritsion, nok 8ahenron: ori8iio ki onte oni tsi kenh nise8anontonniontseraha, nahoten, niot oni tsi se8anontonnion tsi iah tese8anatarenha8i?

9 Arekoken tese8anikonraientas, iah oni ken tetsise-8eiaras ne 8isk nikanatarake 8isk ok oni ni8ennia8e-hetserasen niionk8etake, toh oni ni8atsenontserake iotatenron?

10 Ne oni ne tsiatak nikanatarake nok kaieri ni-honnia8eheserasen, toh are neneh nikon tsi se8aroron?

11 Oh kati nekenh niot tsi iah tese8anikonraientas, tsi iahse Kanatarok tekiton tsi katon; se8atatenikonrarak ne Pharisian oni Sadusean raonattenk8atha.

12 Ethone onen 8ahotinikonraientane tsi iah kanatarok, teionthenk8atha tehenton tsi sakoti: 8enrati, nese tanon tsinihotirihoten ne Pharisian oni Sadusean.

13 Nok tsini iohahes ne Cesare Philippe, 8asakori-8anontonse ne raotiok8a, 8ahenron: nahoten iontonnions nonk8eokon nii akeri8ake, ii ne Onk8e Roienha.

14 Nok tontahonniron: otiake ki ionton, ise ne Sa8atis; otiake, Elie; otiake Jeremie, okne's' en's' onkakiok Rotokense.

15 Tontahenron; nok kati nise onka'onte ise8ere?

16 Simon tahatati; 8ahenron: ise ne Keristos Niio Ronnheon8e Iaienha.

17 Tontahenron ne Iesos: Sataskat Simon Jonas iaienha, iahse o8aron, iah oni nonek8ensa tesarihotasienni, neh tanon ne Rakeniha Karonhiake then-teron.

18 Nok 8akonrori oni: ise ne Tier, nok etho

oststanrake enkenonsonni nakenonsatokenti; iah oni non8enton ttiakou8a-senni nonatkonseraksen.

19 Entkonhion oni ne Karonhiake tionnhotonk8a : nok tsinikon ensnerenke non8entsiake entkaneren ne Karonhiake, tsi oni nikon ensnerensi non8entsiake entkanerension ne Karonhiake.

20 Etho oni onen Sasakotia8enratse ne raotiock8a nahontrori tsi rahouha ne Iesos Keristos.

21 Ethone oni onen tahatasa8en ue Iesos Sasakori-hotasien ne raotiock8a tsi iatekakonte Jerusalem niienhenre, nok etho non8e eso enthon8aronhiakente ne Ratitsihenstak8eniios oni ne Ratiiatons; eh oni non8e enthon8ario, nok asenhaton nen8ata_enshaton-nhete.

22 Tier otasetonkeha Saboriste, 8ahenron : Saia-ner! Satatitenr tosa eh niia8enn.

23 Nok tanon ne raonha tontahatkarhateni Saha-8enhase ne Tier: Satkouseraksen ehren iset ne kiatakta! takeri8anera aktenni : aseken iah ki tesani-konraientas ne Nii raori8asonha, neok nonk8e akori-8asonha.

24 Ethone ne Iesos Sasaka8enhase ne raotio-ck8a : Onka kiok enrerheke ahakateranentakten, ak8akiratate8entet, nok ratketat ne raoiasa nok rakser.

25 Aseken nenhaskennha ne raotonnhestst enhot-
tonse, nok nii akeri8ake enhate8entete enshatsenri
nehneh.

26 Nahoten naha oni ahatsennonniatak8e ne
ronk8e, non8entsiak8ekon tahatentsa nok ahasente
ne raotonnhestst ? Ok ne ens nahoten ahontaonhion ne
ronk8e tsi tahataton ne raotonnhestst.?

27. Aseken n'Onk8e Rcienha tentre Roniha raoia-
tanerak8atsera enthoiatanerak8atak8enhatie, oni ne
raoronhiakeronon okon, ethone Skastson tsi ensako-
ieritse tsini iakoiotenseroten.

28 Ori8iio tsi k8arori, tsi otiake kentho ratiiatare
ne iah taonniheie, tsiniiore ienhontkatho n'Onk8e
Roienha enhata8eiate raonakeraserakon.

Tsiatakhaton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 NOK IATAK nonta onakenke, Iesos 8asakoiatenha8e ne Tier, Sak, San iatatekenha, nok tsi tiotaseton niiasakoiatenha8e, Onontoharake.

2 Nok rahotihenton etho 8athatteni; eh nahakon-sotenne tsiniiot ne karak8a, nok ne raotseronniat eh nakenrakenne tsiniiot noniete.

3 Nok etho 8ahon8atiken, ne Moïs, Oni Elie, teho-tithare.

4 Ethone taha8enninekenne ne Tier, 8ahenron: Saianer! ioianere ne kentho aete8enterontake; ne kati nasathontatseke A8en naete8atatoseroten, enskat nise Sa8enk, enskat Moïs nok enskat n'Elie.

5 Sekon ok nihotaratie teiotsikerathe 8ahakorhoro8e nok eh taka8enninekenne, 8aton: neh kehi-kenne Riienha Rinoronk8a on8e hetsise8ataonsatat kati.

6 Tsinahoten 8ahonronke ne raotiok8a, ak8a ehtake 8ahatiiatakerontane tsi nahonateronhienten.

7 Nok tanon ne Iesos eh niiahare, iasakoiatoriane-ron; raton: tese8ataunn tosa oni Se8ateronn.

8 Nok tsi tonsahontkak8arisi iah onka nakoren teseshakotiken raonhatsi8a ok ne Iesos.

9 Nok nonen satontahonanontastsnentouhatie, 8usakotia8enratse ne Iesos, 8ahenron: 'Tosa onka ietsirori tsi naha8en tsi 8ese8atkatho, tsiniiore ienshatonnhete n'onk8e Roienha.

10 Nok ne raotiok8a 8ahon8ari8anontonse 8ahon-niron: oh niotieren tsi ronton ne ratiatons Elie tenthahente?

11 Nok ne Iesos tontasako8enna8eron; 8ahenron: tokenske neneh tsi Elie tenthahente, nok ori8ak8e-kon enshak8atako.

12 Nok tanon k8arori tsi onen rok8athon ne Elie, nok iah tehon8aientereon, tsi tanon nithatinon8es nihon8aierase, eh kati oni nene nenhoiata8en n'onk8e Roienha enhon8aronhiakento.

13 Ethone ne raotiok8a Sahotinikonraientane tsi Sa8atis rotonhak8e.

14 Nok nonen sonsahonne8e tsi kanenraien, Saiatat akta 8arete nok rahohenton 8athatontsoten.

15 Nok Sahenron; Saianer: atsitenre ne riienha ra8ennitaronnis, ak8a ihken tsi rotent, iotkate n'otsi-rake ienhentakerane, oni na8enke.

16 Nok iehiitaktaton tsinonk8a ne sentiok8a, iah tehotik8enion naonsahon8atsienton.

17 Sahenron ne Iesos tsi tontaho8enna8eron: Ise ne se8atenno8entastskon oni se8anikonraksen? tohnekenh nen8e ento8ak8ekonhatieseke? oni ok ten8akeron ia8eronhatie? kenh kinioh nontatsiatenhaf.

18 Nok tahak8isron ne Iesos tsi 8ahatteten notkonseraksen, oksaok sakaiakenne, oksaok oni sahaie8entane.

19 Ethone ne raotiok8a otasetonkeha, tsi8ahon8aia-torene oni 8ahon8ari8anontonse, 8ahonniron: ohniiotieren tsi iah nii teionk8ak8enion aonsaia-k8atek8aton.

20 Tontahenron ne Iesos: ne tsi sotsi se8atenno8entastskon, Aseken ori8iio tsi k8arori, araohna ehnaonske tsi aontese8etakon tsini kanatsia notsi-nek8ar ieienthotha, aese8enhase kehiken iohnonte: kenh nonk8ati niare niiahase; ehse niienhen8e; iah oni othenon taese8anoronseheke.

21 Nok tanon kehiken nikannroten, ak8a neneh aterennaient, tanon a8entontieton ok entsioiatinkene8e neh ni8atkonseroten.

22 Nok sekon Galilé sitresk8e, Sahenron ne Iesos: ienkae8e n'onk8e Roienha, enhon8anatsiak8arisiase nonk8eokon.

23 Nok enthontennhane aon8ario, nok tanon asenhaton nen8ata enshatounhete, Sahotinikonraksen ne raotiok8a.

24 Nok nonen Siiaonne8e Capernaüm, Tier 8ahon8ari8anontonse ne ratikarotations; 8ahonniron: iah kenh tehakariaks ne Didrakme ne Iaianer.

25 Tontahenron ; enh : nok nonen Sonsahata8eiate ne kanonskon, tahohenne tahorori ne Iesos ; tsi 8ahenron : Oh nise niit tsi tesiatoreta, Simon ? Onka Sakotikaraiennis ne Rotinontiiosson ? Sakotienhokonha kenh, katen neneh teionta8enrie ?

26 Tier 8ahenron : neneh ok tiikaon8entsiate ; tontahenron ne Iesos ; iah kati othenon teiakokaraien neksaokonha ?

27 Nekiok oni ne tosa aiethiri8aietaten, 8as kaniatarake niihase, nok iasarionti, neh nente8atierente enseskoko testskaraf etho ensetsenri enskat stater, neh iashcion ne sateionkeniri8ake.

Satekon haton ia8enre teiateri8asonterak8en.

1 Ak8a neok iononteratietane, 8aon8aiatorenne ne raotiok8a, rontonne : Onka enthon8ako8anen nonen Karonhiake ?

2 Nok ne Iesos, raksaa iahononke, rahotinenrihen 8athotaste.

3 Nok 8ahenron : ori8iio tsi k8arori, tokat iah taten8atonnhatenionhe, iah oni eh tentsise8aiatotensere tsiniiot n'eksaokonha iah ki taese8ata8eiate ne karonhiake.

4 Nese 8ahonni onkakiok enhanitente tsiniiot kehi-ken raksaa, neh tohiken tako8anen ne Karonhiake.

5 Nok onka kiok enhote8eienton neh nihateksata ii aksennakon, ak8a ii rakate8eientons.

6 Kenh tanon kaien ne sakori8aietatennis neh niieksatotens nehne tiaka8etakon naksennakon ; senha ioianere ne kanenio8anen aon8anenhiანიონthase nok kaniatarake iaon8aiatonti.

7 Iakotentestennire nonk8eokon ne kari8aietaten- nisera ; etho neneh tsi tenhiontateri8aietatenniheke ; nok ki rotentasere ne ronk8e nensakori8aietaten.

8 Nene toka sasnonsa ok ne's'ne sasita sari8aietaten- tenni, stoskar, nok ihnon iasatieseron : aseken senha

ioianere, asastsinokatane, skati oni asenentsontatie iasata8eiate ne Karonhiake, tsiniiot ne tetsiaron tassa-sitontake oni tasenenstsontonke nok otsirake iaiesaiatonti.

9 Tokatoni sakara sari8aientatenni stako nok ihnon iasati, aseken senha ioianere onsti akenhatie iasata8eiate karonhiakhkon; tsiniiot ne tetsiaron taskaratake nok tsi tiotekhaon8e asatetsirate.

10 Se8anikonrarak, tosa ietsikenron ne mieksatasa, aseken 8ak8arori: kehiken raotironhiakeronon, tiotkon on8e tehon8akonsakanere ne Rakeniha karonhiake thenteron.

11 Aseken n'onk8e Roienha ne saskennhasere tsi nahoten ioieshaonne.

12 Oh niiot nise tsi tese8aiatoreta? ne ronk8e enskat te8ennia8e ronask8aien teiotinakarontonha, nok enskat aontiataton, iah onte kenh ok eh tasakotsiak8arisi, ne tiotonni8asen tioton oni ia8enre, nok onon-toharakeson niiare ahaiatisakha ne iotiatatonhon?

13 Nok nentiotokentane enshaiatatsenri, ori8iio tsi k8arori tsi senha neh enhatonnharen, tsinihotonnhahere tsi tesakokanere ne tioton nikontiiatasen tioton oni ia8enre iah tejonatiatatonhon.

14 Etho kati oni neneh nithonikonroten ne Etsise8aniha Karonhiake thenteron, ne tosa oni enskat aieiesha nekenh niiakasa.

15 Tokat tsiatatekenha enhianikonraksate, 8as, hestsre tsiaron otasetonke, tokat enhiaataonsatatse tensetsenikonratsa ki.

16 Nok n'iah tenhiataonsatathe, teionk8etake satonk8eta8entat nori8iio akenhake, tsi nenhonathon-teke ne teniase, ok n'es'nasen.

17 Tokat iah othenon ori8a tasakaonni, kentiok8a srori; nok nesekon iah tenhataonsatatire ne kentio-k8a, satonnikonranentasi tosa oni serhek rori8iioston kenh.

18 Ak8a ori8iio tsi k8arori, tsinahoten ense8anerenke non8entsiake entkaneren ne Karonhiake, oni

tsinahoten ense8anerension entkanerension ki oni ne Karonhiake.

19 Sak8arori oni, ieiohe ne teniase skari8at enhnonni tsinikon ehni8anonton ak8ekon entesakaon ne Rakeniha Karonhiake thenteron.

20 Aseken tsinon8e nihonatkenison teniase ok ne's' nasen nihati, eh se kiatare.

21 Ethone Tier 8ahoteranentakten, nok 8ahenron : Saianer ! toh niiori8ake enshinikonrhense nenhakoni-konraksate nonkiatatekenha ? tsiatak ontéken niiori8ake ?

22 Tontahenron ne Iesos : iah takonrori nakiron tsiatak niiori8ake ; tsi tanon nikon ne tsiatak niiori8ake ne tsiatak ni8asen.

23 Ne 8aonni ne testiatieren ne Karonhiake Tkana-keraseraien tsiniot ne Ronontio, 8asakokontseratironten ne raonnhatsera okon.

24 Nonen shontahatasa8en 8ahakontseraseronni : saiatat eh 8athon8ataste neh n'oieri ni8ennia8ehetserasen Talent, rotkarotak8e.

25 Nok tsi iah othenon tehoien nahakariakte : 8ahatennhane naon8atenninon, oni ne rone, nok oni ne sakoienhokonha nok neh aontkariakte tsinikon rotkarote.

26 Nok ne rannhatsera 8athatontsotonnion rasitakta ne Roianer ronitentase, raton : Saianer ! asaterharate nok ak8ekon onkonkariakse.

27 8ahonikonkararen ne Roianer nok sahotka8e ak8ekon oni 8ahaiatonko tsinihotkarotak8e.

28 Ak8a tanon neok tsi ionsahaiakenne ne kenh rannhatsera, eh 8atiaterane enskat ne ronatenro enskatne oni rotiiote, enskat te8ennia8e k8enis rokarotani : ok sihakontatie iathohonriake ratonne : takkariaks onen tsinikon konkarotani.

29 Kenhkaaien ne ronatenro rotentsihon 8athatontsotonnion raton : saterharat nok onkonkariakse.

30 Iah tanon othenon tehotaonsataton okeken 8ahatennhane 8ahon8annhoton tsiniiore iahakarokten.

31 Oriſiio onte tſi ſahotinikonraksen ne ronatiako tſiniioſ tſi ſahontkatho; eh kati ſaonnete nok oriſakſekon ſaonſarori ne Roianer tſi nahaſenne.

32 Oksaok ne Roianer ionsahatennhane ionsaonſen-nonke nok ſahaſenbaſe: ſennhatſerakſenſkſa akſekon nii konhiaſi tſinikon ſatkarotakſe aſeken ſaſkeneken.

33 Iah katiken taioianerenhon natsitenron ne tſiatenro tſiniioſ tſi kontenron nii?

34 ſahonakkſen ne Roianer, nok ratiriton ſaſakonakon tſiniioſ ienhakarokten tſini hotkarote.

35 Etho oni nene nentſiſeſaierase ne Rakeniha ſaſronhiake thenteron, n'iah ſeſeriasakſekon tataonſeſeſatatenikonrhensere tſi nateſeſatatenikonrakſata ne ſeſatatekenokonha.

Tiotonhatont iaſenre Teioteriſaſonterakſen.

1 NONEN ſaharihokten ne Ieſoſ, ehren ſarete ne Galilene iſih niahare tſi teſatonſenſiakhentatie ne Jude' iſih nonkſati ne Jourdain.

2 Kentiokoſanen ſahonſaſere, eh oni nonſe ſaſakotſientanion ne iakononſaktanionni.

3 Ethone oni ſahonſaiatorene ne Phariſian ronſanikonrotakohe ſahonniron: enſaton ken nonſa ne ronkſe aonſahateſentete ne rone tſiok nahoten aontakarionniate?

4 Tontſakoſennaſeron, ſahenron: iah kenh teſeſaſennanote tſini kaiaton ne ſontahataſaſen ſaſakoieronniſte, roſkenraketa oni tſiothonſiſen ſaſakoiatonni.

5 Nok ſahenron: neh enkarionniate ne ronkſe enſakotſiakſariſi ne ronſaiehenha nok enhateranentakten ne rone, nok enſkat ienſhiaton?

6 Ne e ſaonni iah tateſniiſe, akſa tanon ok ſahotiſara. Tſikati nahoten Nii tohokhen, toſa ronkſe teſhakhaſi.

7 Tontahonniron : oh kati niotieren tsi eh nihoieren ne Mois tsi ra8en ! 8nkon8aiatonseron ne tetsiontekhasiatha, nok enshatek8ate ne rone ?

8 Tontasako8enna8eron 8ahenron : ne 8ahi tsinise8eriasaksen, neh 8aonni ne Mois hetsise8ari8a8i naon8ese8atek8ate ne se8aniakon, nok iah ki eh tetiotonne ne tiotierenton,

9 Katon nii : onkakiok enshatek8ate ne rone, nok oia enshoniake, enhari8anerake ne Kentesera, ka8enniio ki iah kentesera teniostonthe, oni onkakiok enshatateniakten ne skon8atek8aton enhari8anerake oni neneh.

10 8ahonniron ne raotiok8a : toka non8a eh nihoteri8aienni ne ronk8e tsinonk8ati ne rono, senha ki ioianere tosa roniak.

11 Tontahenron : iah ki neneh ak8ekon teiakok8enion, neok tanon tsiniiakon ne iontata8i.

12 Aseken otiake ok iah sihoniakon sarennakerate ; nok otiake onk8e eh nihon8atiri8isahani ; nok otiake Karonhiake ahoriionniat tsi eh nihonatateri8isahani, onka enhak8eni nahonikonraientane, ronikonraientann.

13 Ethone are onen etho 8ahontatiathe8e eksaokonha, neh ok oni niasakoiena, nok ne raotiok8a ok tiiesesakotirektak8e.

14 8ahenron ne Iesos : Karo itient neksaokonha, tosa oni ietsiitasts ; Aseken neh tiakonakte ne Karonhiakon tsiniiakon tsiontatiere.

15 8atesakonisnonsaronnionhase, nok sahatenti.

16 Saiatat eh 8ahoketote, 8ahenron : Saianer ! ise ne tisari8aieri ! oh nakiere tsi aontakeri8aierite onen akata8eiate Karonhiakon iaousakonnhekeon8e ?

17 Tontaho8enna8eron : oh niotieren tsi saton, tisari8aieri ? Niioseok thori8aieri ; Kenh kaien nasa8eiate Karonhiakon, seri8aierit tsini kari8ataton.

18 Tontahenron : Kah nikaien ? Nok ne Iesos tontaho8enna8eron : Tosa sherio n'onk8e ; Tosa saststeristene kentesera ; tosa senensko : tosa sheienno8enten.

19 Shekonniest ne iesaienha ; nok, shenoronk8ak nonk8e tsinise nisatatenoronk8a.

20 Tontahenron ne ranekenteron : ok te8akeri8en- ha8iton neh nakarihotens sontonkateiarontie ; nahoten kati 8akon te8akatoktanis ?

21 Tontahenron ne Iesos : toka non8a aserheke ak8a aesaianerak, 8as, satenninon tsinahoten saien, shetenrat n'iakotent, nok entisatsoko8atseraientane Karonhiake ; ethone tontase nok takser.

22 Nonen saha8ennaronke ne keuh ranekenteronha neh nika8ennoten, tahaniarenne nok 8ahonikonrak- sen ne tsi rok8atsene.

23 Ethone ne Iesos 8asaka8enhase ne raotiok8a : ori8iio tsi k8arori, tsi tenkaniotane nahata8eiate ne Karonhiakon ne Rotsoko8a.

24 Sekon sak8arori : tsi senha 8atiesen n'oniak8aer taontohestste tsi te8aontakaronte ienikhonk8a tsi- niio ne rotsoko8a ahata8eiate karonhiakon.

25 8ahotinerako ne raotiok8a tsinahoten 8ahon- ronke nok 8ahoniron : onka kati nekenhen enhienia- kenne ?

26 8asakotkatho ne Iesos nok 8ahenron : ethoneneh tsinonk8ati nonk8ene iah othenon taonton ; nok ki tsinonk8ati ne Niio, ori8ak8ekon thien8aton.

27 Ethone Tier tahatati 8ahenron : oh kati nii nen- hionk8aiata8en ii nori8ak8ekon ionk8ate8enteton nok kenh k8anonteraties ?

28 Tontahenron ne Iesos : ori8iio tsi k8arori, ise kehiken ne tak8anonteraties tsinon8e nase tsiontons, nekati n'onen onk8e Roienha raonistsk8arane oni raoiatanerak8atserakon euhensks8arake etho oni nise ense8enstsk8aronnionke se8anistsk8aratseratson tenhietsiiaoretake ne tekeni ia8enre nihotitarako n'Israerronon.

29 Nok onka kiok enhote8enteton, kanonsa, teha- tennontere, iatennosenha roniha ronistenha, ok ne's- en's rone, sakoienhokonha toka on8entsia nii akeri- 8ake oni aksennakon, te8ennia8e isinon8e tsi nensha-

iena, nok enhoientane nenronnheke on8e on8esentserakon.

30 Kentioko8anen tanon ne iehente ohnaken entsiakaonniate, nok n'onaken ihien neh entsiehente.

—

Te8asen-haton Teioteri8asonterak8en.

1 Aseken neh testiatieren ne Karonhiake tsiniiot ne saiatat ne ronk8e orhonketsi Sahaiakenne Sahannhatseri sakha.

2 Nok nonen sahoneri8asonnisa ska8ista enhonatkariakse ne se8ennisera, ethone iasakotori tsi thotenenharhare.

3 Sekon are sahaiakenne ason siio8istahetie, Sasakoken kanathen ratitaraien iah othenon tehontierha.

4 Sasaka8enhase: 8ase8e se8aiotensera oni nise tsi te8akatenenharhare, nok enk8akariakse tsi satekena.

5 Eh neneh 8ahonnete. Sekon are sahaiakenne iaiak oni ne tioton siio8istabe ok are etho nonsahaiere.

6 Onen enskat ia8enre siio8istabe sekon are sahaiakenne, Sasakoken are n'iah othenon tehontierha, nok 8asaka8enhase: oh niotieren ken8ontatieson kenh non8e nise8enstsk8ahere nok iah othenon tese8ati-erha?

7 Tontahonniron iah ki onka teionkhinnhas. Tontahenron 8ase8e oni nise tsi te8akatenenharhare se8aiotensera nok ense8atkariakse tsi satekena.

8 Nok siikarasneha 8asaka8enhase ne rahonnhatsera: ionsaietsinonk nok ietsikariaks tsinikon tehonatentson; neh taietsiiatierent n'onaken roti, onaken rononniat ne ratihentene.

9 Ska8istatson tahon8ennon n'onaken nihoti,

10 Neh 8ahonni isihnon nihotirharek8e nahohnatkariakse ne ratihentene; Ska8istatson ki oni neneh tahon8ennon;

11 Sahatiiena kineneh nok ki tanon 8ahon8enra-tonnionhase ne raiatak8eniio.

12 Ronton : ok satesk8akariakse nenskat ok 8aka-
8istaheke 8ahotiioten tsiniiot nii ne ken8entatie ion-
k8aiatote tsi iorak8atarihen.

13 Ne ok ne 8ahenron tsi tontasakoribaserak8ase :
Iah othenon te8atenro tek8akaronnis ; iah kenh
teionk8ateri8aseronni tsi ska8ista ense8atkariakse ?

14 Se8aiena ne tsia8enk nok satsiatenti, Kenon8es
nii neh oni neneh nakhekariakse ne kenh kaien tsiki
nise niiot.

15 Kanekhere 8ahi entkanonton tsini ienhenkha8e
tsi nahoten 8akien ? ohia ken nitisatierase tsi te8ake-
ri8aieri ?

16 Etho kati oni neneh nenhia8enne, neh entsie-
hente n'onaken iako, nok onaken entsiakaonniate ne
iehentene ; aseken kentiokosanen iontathonkara8i
kenh ki tanon niiakonha iontatiatarak8en.

17 Jerusalem siiahonenontonhatie, eh 8asakotiata-
tisk8ate ne tekeni ia8enre nihati nok 8ahenron :

18 Kenh ihken Jerusalem Sete8o onen enthon8a-
iena n'Onk8e Roienha enhon8atirihon ne ratitsihens-
to8anens oni ne ratiatons, nok enhon8ari8enteenhon-
8ario.

19 Enhon8anatsiak8arisien ne ionk8etaksen nahon-
8atentoriate, enhon8asok8a8esson nok enhon8aiasake-
stsko ; nok ki tanon asenhaton neu8ata enshatonn-
hete.

20 Ethone eh on8e ne Zebedé rotinistenha, 8atho
tonstsothase nok 8ahoneken ne tanitharen.

21 8arenhase ; nahoten isere ? tontakenron, asathon
tatseke ne kenh ines keienhokonha, saiatat tsi se8e-
ientetakon ahenstsk8arake nok ne saiatat sesenek8ati-
nonen iensese8e saiatanerak8atserakon.

22 Tontahenron ne Iesos : iah tetsiaterientare tsi
nahoten seniri8anontons. Ensenik8eni kenh aсени-
nekira tsi niiot tsi knekirane ? tontaniron enhiakeni-
k8eni.

23 Tontasaka8enhase : Tokenske ki neneh enseni-
nekira tsiniiot tsi knekirane : nok kenh kaien tsina-

hoten seniri8anonton-, iah neneh ii tekhei8is, ak8a neneh raonhatsi8a Rakeniha roteri8aienni neh non8e niiori8ake.

24 Ori8iio tsi Sahotinak8en noieri nihati tsinahoten Sahonronke ne iatatekenhaa rahotiri8ake.

25 Nok tanon ne Iesos iasakononke nok 8asaka8enhase : Se8aterientare Sahi tsi sakoti8ennii' n'onk8e ne Ratikorasson, oni ne Ratisennasson.

26 Tosa kati nise eh nase8aier : ok eken aese8ata-tennhatseronnien nonka enrerheke aionkko8anen.

27 Nok oni neurerheke entkanontonseke, se8ata-tenaskonnien oni neneh.

28 Tsi ki niio' n'Onk8e Roienha, iah neh tehani-ente nahon8akonnienste ; asakokonnienste tanon, nok oni kentioko8anen asak8enheise.

29 Kentioko8anen Sahon8asere nonen sonsahatenti ne Jeriko non8e.

30 Teniase teniron8ekon tnistsk8ahere ohhaakta, 8aniri8aronke tsi Iesos rotoheststonhatie, 8athotihenrete, 8aniron : Se8ennii, David iaienha takenitenr.

31 Nok n'onk8eokon Sahon8anariste tsi tehotihenretha ; nok ne rononha ok eken senha tuiak8isronne tsi iaton : Se8ennii, David iaienha takenitenr.

32 Sattatane ne Iesos nok iasakohnonke, 8ahenron : ohnahoten tetsiaton8entsioni ?

33 Taniron : Se8ennii ! Aiakenikenseke.

34 8asakotenre ne Iesos tsi 8asakoken, kenhniia-haiere nikarake nok oksaok 8aniken ; nok Sahon8asere.

Te8asen enskathaton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 ONEN kanatakta sihonne ne Jerusalem, onen oni sahonne8e ne Bethphage' tsi iononte ne Olivier teniia se ne raotiok8a iasakotori.

2 8ahenron : eh iahasene kehiken tkanataien. Entsiatkatho kenseri iatatieha iasaronte : ietsineronsi nok kaietsiiatenhaf.

3 Tokat onka kiok othenon eniahiiron, enseniron ; Roianer tehoton8entsioni, nok oksaok entkon8anatka8e.

4 Neh 8ahonni eh naha8enne, neh naho8ennaierite tsiniha8en ne Rotokensehak8e.

5 Ietsirori ne Sion-ronon Se8enron : Onen tare ne Ianontiiio 8atonsere Kenseru tahose.

6 Eh kati neneh 8anete, ak8ekon oni 8aniri8aierite tsini sakonnhaonne ne Iesos.

7 Takon8aiatenha8e ne Kenseru, oni ne roienha, rahonatseronniat 8akon8arase nok eh taon8enstsk8aren.

8 Iotiok8atsanit ok neh nakotseronniat 8ahetak8entarho tsinon8e nenhatohestste, otiake iennhatoskaronsk8e nok neh iakotiesk8e rahohaako.

9 Ak8ekon ok oni iontonhak8e : Ron8asennaaien ne David Roienha! ahon8anenton ne tare raosennakon ne Ra8enniiol ahon8asennaaien Karonhiake.

10 Ak8ekon ok taiontonneke nok 8abakonikonkararen nonen siiahata8eiate Kanatakon Jerusalem, iontonhak8e ; Onka nah onte ?

11 Ak8ekon ok iontonhak8e : neneh Iesos Rotokense Nazareth nitha8enon.

12 Nok ne Iesos Ononsatokentike iahata8eiate ; ak8ekon astste tontasakoiatonti tsiniakon Kanonskon iontennionnsk8e oni ne ieninionnsk8e, 8ahatek8aratserakarhathoseron ne ronatek8aratserotonk8e ne tehontat8ista8is, nok 8asakohnistk8aratserakarhathoseron norite ronaterontonk8e.

13 Nok 8asaka8enhase : Kaiaton, 8aton : ionterenaientak8a enkon8anatonk8ake nakenonsa, nok nise ienensk8atha se8atatenonsonniatenni.

14 Ok kenh tontaiia8en tsi 8ahon8aiatorene ne tehatiron8ekon oni ne rontsinokata nok ak8ekon tontasakotsientouhatie.

15 Sahotisense ne ratitsihenstak8eniios oni ne ratiatons, sahontkatto tsiniiori8anerak8atenions tsi nihoieren ne Iesos, oni tsi iontonnionnsk8e n eksaokon : Ahon8asennaaien ne David Roienha.

16 Sahon8enhase; Sahonniron: sathonte ken; tsi nahoten iontonnions? nok ne Iesos tontahenron: enh; iah kati kenh non8enton tese8a8ennanote ne kenh nika8ennoten: eksaokonha neh oni ne sekon ienonkerha iatenhiakotiete tsi nenhiesanenton?

17 Nok ehren 8arete, Betani niahare eh oni non kati iahanon8ete.

18 Nok n'orhonkene kanatakon siionsaha8enon hatie, 8ahatonkariake.

19 Iahatkatho ohaakta tkerhite tsionion8arontonha ko8a, akta niahare; iah tanon othenon teiohienton neok ne ioneratonte; nok 8arenhase: Tosa uni niha non8enton 8aianniionten, ak8a oksaok onstathen ne karonta.

20 Sahotinerako ne raotiok8a tsinahoten tsi oni niot tsi 8ahontkatho, nok Sahonniron: oh nah onte naha8enne tsi tontaiasentsi onstathen ne kenh kerhite?

21 Nok ne Iesos tontahenron: ori8iio tsi k8arori; nori8iio ahontese8etakon iah oni othenon tahontese8atennon8entake ne se8eriane, iah neok taese8ak8eni neh naese8aieie tsi nahoiata8en ne tsionion8arontonhako8a; ne se's en's' tanon aese8enhase ne kenh iononte ehrent set, kaniatarake iasatiatonti eh se nenhiasenne.

22 Tsiok nahoten entsise8aueken ne Nii Ka8enniiki neok n'ak8a te8etakon, ak8ekon entsitsion.

23 Nonen Ononsatokentike siiehenteron, eh 8ahonne8e ne Ratitsihenstak8eniios oni ne rotikstenhokon nok 8ahon8enhase; kah nitisak8eniatserenha tsinierha non8a, onka oni iesak8eniatsera8i?

24 Tontasako8enna8eron, nok 8ahenron: Tsiori8at oni nii enk8ari8anontonse toka ensk8arori ethone ki oni nii enk8arori kah nite8ak8eniatserenha tsinitierha non8a.

25 Kah nitia8enon ne Sa8atis raotenck8aeston? Karonhiake kenh katen Ouk8ene? Satonterisatiha-nion, rontonhak8e: toka ente8enron: Karonhiake,

enthenron Sahi : oh kati niotieren tsi iah tetise8e-
takon ?

26 Nok nente8enron : Onk8ene ; nench iatetsiot-
teron tsini kentioko8anen ionton Rotokense ne Sa8a-
tis.

27 Ethone kati onen 8ahonniron tsi 8athon8a8enna
Seron : iah othenon teionk8aterientare. Tontahenron
ne raonha, iah ki oni nii tek8aroriane tsi ni8ak8enia
tseroten.

28 Nahoten nise ense8enron ? ne saiatat ne ronk8e
tekeni teho8iraien, 8aha8enhase saiatat ; 8as kien
saiotensera akhetakon.

29 Tahenron iah eh tiiake, Nok tanon tont'hata-
teri8asten nok eh 8arete.

30 Neh oni neneh 8aha8enhase ne saiatat ; etho
8ahenron Saianer nenhia8enne eh ienhke. Nok iah
eh tiieha8enon.

31 Kah nikaien ne toniase tahonikonraierite ne
Ron8aniha ? tahonniron nehne thotierenton, Tonta-
henron ; Ori8iio tsi k8arori : neh ne ratikarotasiions
oni ne tsionatak8akareni ohenton 8ahetsiiohests-
tak8en tsi nonk8ati ne Karonhiake.

32 Aseken ateri8ak8arisiontserakon thoientakon
ne Sa8atis, nok iah tetsise8ataonsatati ; ne ok ne
ionk8etaksen okonha iakotaonsataton oni tiaka8eta-
kon ; nok nise se8atkathon, nok iah tetise8etakon iah
oni tetsise8atatre8aton.

33 Se8ataonsatat sekon oiah tekari8akentonk8en ;
Saiatat ne ronk8e 8ahanenharaienthos, 8ahatehenronni,
oni tsi ienekonniata tanon tahanikatoten ne iononsa-
niron ; ethone onen 8asakoni ne ratinenharaienthos,
nok 8ahatenti.

34 Nok vonen tsini8aiaris, iasakotori ne raonnh-
tsera naontahatiha8e tsinikon rao8enk.

35 Nok tanon ne ratinenharaienthos 8asakotiiena
ne kannhatsera, 8asakotisok8a8eson, otiake 8asako-
tiro, nok otiake 8ahon8atinenhiioiake.

36 Sekon ionsasakotori onen oni menha kentioko-
8anon, eh ki oni neneh nontahon8otiiierase.

37 Iakae8e ki nak8a nene Roienha iahotori, nok Sahenron: tokat naha neneh tenthon8arhoton ne Riienha.

38 Nok tanon ne ratinenharaienthos, Sahonniron siihon8aken tare: kenh tare ne rao8enk 8atonsere; hetsite8ario tanisa nok onk8a8enk en8aton tsini hoién.

39 Sahon8aiena kati astste ionsaon8aiatonti nok Sahon8ario.

40 Oh onte nensakoiere tobiken ratinenharaienthos nonen tentre ne Raiatak8eniio?

41 Tontahonniron: Ori8iio on8e tsi enhatennhane enhon8ana8entho nok akoren ensesakoni nenhon8a8i-seke tsi nikon rao8enk.

42 Tontahenron ne Iesos, iah ken non8enton tesse8a8ennanote ne Kroiaton8eratokenti; tsi 8aton: neneh rotinenias8enhon ne tehatiststenrotha neh 8akanenhiak8eniione tsi tekaiosaien: neh kehiken n'ak8a Roianer eh nihok8atak8en, oni ok tiionerak8at tsi te8at kattos?

43 Ne kati Sahonni k8arori katon: entsetsihk8a ne Niio raonakerasera, neh entsiontaton nenhiakeiaron.

44 Onkakiok tenhonenhionko tenhaiatarine, nok tenhoiatorarake nonka enhonenhienienne.

45 Kenh kaien ne ratitsihenstak8eniios oni ne Pharisian 8ahotinikonraientane tsi rononha 8asakoton tsi nahaiere tsi 8athari8akenton8e.

46 Nese 8aonni ronnerhak8e asak8aiena; neh tanon ionsahatitsanike tsi ak8ekon ok ionton Roto-kense.

Te8asen nok tekeni aton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 SEKON are ne Iesos tontahatati oni 8athari8aken tonk8e tsi Sahenron.

2 Neh testiatieren ne Karonhiake tkanakeraseraien tsiniot n'Onontiiio-ko8a 8abatennioten 8ahoniaike enskat ne Roienha.

3 Iasakotori ne raonnhatsera nasakotinouksa ne iontathonkara8i ; iah tanon onka tetiotention.

4 Tihatite sekon ionsasakotori ; saheuron : ietsirori ne khehonkara8i tsi onen ka8eiennentaon kakk8a- here ; ak8ekon kon8atirio ne kheiaresenstonne, onen kati ka8eiennentaon karo kasene nok se8atekkonni.

5 Iah othenon ori8a tethononni, ok eken eh niia- onne tsinon8e thotiri8aien.

6 Otiake Sasakotiiena ne kannhatsera Sasakotiken- renseronni oni Sasakohna8entho.

7 Sahonakk8en n'Onontio-ko8a Sahari8aronke, iasakotori raosotarha Sasakona8entho ne ronta8en- thos, nok Sasakohnatenatenta8e.

8 Nok sasaka8enhase ne kannhatsera : Atsk8i ! onen sahi ka8eiennentaon Kakk8ahere ; nok ki tanon iah tehotirihontak8e ne ron8atihonkara8ine.

9 Sasene kati tsi teiohaokenseron nok ak8ekon ietsihonkaron tsiniiakon enhietsiken.

10 Ok tiiathonreni tsi iohatenion Sasakotiiataro- roke tsiniiakon Sasakotiiatatsenri, tionk8etaieri nok oni ne ionk8etaksen ak8aki Sakanonsine tsi kakk8a- here.

11 Nok nonen sisakotkensere ne Ronontio-ko8a tsiniiakon iakotekk8ahere ; saiatat Sahoken n'iah tehotseronniaton ne iontenniotak8a.

12 Saha8enhase : ohniiotieren kiatateken tisata- Seiaton ne kentho iahse tesatseronniaton ne iontek- k8arak8a ? iah othenon tehok8enion naontahotatike.

13 Ethone Sasaka8enhase ne kannhatsera : hetsise- Sanerenk nok tsi tetiokaras iatsise8aiatonti, etho non8e natenhionsentho8eke oni tenhionnokaraniehoun- heke.

14 Aseken kentioko8anen iehiontatinonkon nok ki kenb niiaakonha iontatiatarak8en.

15 Ethone akte sahonnete ne Pharisian, Sahatitsien- haien oh nahatiiere naho8ennannhike.

16 Iasakonatori kati ne raohnonk8eta, 8ahonniron : Se8enniiol ionk8aterientare tsi tisari8aiieri, ori8iio

oni tsi neh sherihonnienni ne Nii raori8asonha, iah oni tatesonk8etaiestasions : Aseken iah ki neh teskahenhions tsiniiatotens.

17 Ask8arori kati tsinise nisanikonroten : ioteri8ison kenh naiekariake tsini hotenienten ne Cesar, tokat kenh iah ?

18 Nok tanon ne Iesos roterientaratsion tsini hotinikonroten 8asaka8enhase : Tsionk8etaksensk8a ! ohniiotieren tsi ise8ere asak8anikonrotako ?

19 Tak8anatonhas tsinahoten iekariaкта. Ska8ista 8ahon8anatonhase.

20 Nok 8ahenron : onka raiatare, rasennare oni ?

21 Tontahonniron ; Cesar, Tontasaka8enhase : hatsitsion ki 8ahi tsinikon rao8enk ne Cesar : nok Nii tsinikon Nii rao8enk.

22 8ahotinerako tsi nasakoierase, nok sahontenti.

23 Ok neh sahennisera 8ahon8aiatoreenne ne Sadusean neneh ronton iah tetsiontonnhests nonk8e ; 8ahon8ari8anontonse.

24 8ahonniron ; Se8ennii ! Ra8en ne Moï8 : onka kiok areko tenho8iraientak enrenheie, neh ne teiatenontere shotiniak n'iotercons nahot8atsironnien ne Rotsikenha.

25 Kenh kati nia8enhon : tsiatak natehontenontere ; 8ahoniake ne thako8anen nok iah teho8iraientaon tsiniiore iarenheie ; neh kati ne rokenha sahotiniake.

26 Etho oni neh naha8enne ne tekenihaton oni nasehaton tsiniiore ne tsiatakhaton.

27 Nok onaken 8ahaonniate ne tsiathon8isen, 8akenheie.

28 Ne kati 8ahi nonen entsiontonnhete kah nikaien ne tsiatak nihati enrohneke ne kenh tsiathon8isen ? ak8ekon se 8ahi niiehotiniakon.

29. Nok tanon ne Iesos 8ahenron ; tsi tontasakosenna8eron : se8aiatats netsi iah othenon tese8asennaienteri ne Kaiatonseratokenti, iah oni ne Nii raok8eniatsera.

30 Aseken iah tetsiakoniaks ne Karonhiake, etho tanon nitsielatoten tsiniot ne Niio raoronhiakeronon okon.

31 Nok kenh kaien tsi tsiontonnhests niako8entaon, iah kenh tese8a8ennanote tsinahoten rotonhon ne Niio tsi ra8on.

32 Ii Rao-Niio n'Abraham, Isaak oni ne Jacob ? Iah kati 8ahi teshako-Niio ne Niio niako8entaon, neh tanon Ron8a-Niio n'iakonnhe.

33 8ahakohnerak8enhaton nonk8eokon tsini hori8ak8arision tsinahaiere tsi tontasako8enna8eron.

34 Sahatiri8aronke ne Pharisian tsi sakosk8ekon ne Sadusean 8ahontkennisa.

35 Saiatat tsinihati Sakorihonnienni ne Kaianerensera, neh 8ahori8anontonse 8ahenron tsi 8athonikonraseren.

36 Saianer ! Kah nikaien Kari8ak8eniio tsinikonionk8atenientense ne Kaianerenseratokenti ?

37 Tontahenron ne Iesos : Sanikonrak8ekon satonnhetsrak8ekon seriasak8ekon oni tsi entsenon8ehake ne Niio Ra8eniio tsi Sonnhe.

38 Neneh tiotierenton neh oni tkako8anen.

39 Nok testiatieren ne tekenihaton : Enshenon8ehake ak8ekon nonk8e tsi nise nisatatenon8es.

40 Ethonon8e ak8ekon nikaien oni nioteroron tsini 8aton ne Kaianerenseratokenti oni ne Rotitoken8eak8e.

41 Nok tsi etho ronatkennison ne Pharisian, 8asakori8anontonse ne Iesos.

42 Sahenron : Onka nise ise8ere Ron8aienha ne Keristos ? Tahonniron, David.

43 Tontahenron : Oh kati naha niotieren tsi ra8en ne David 8ahonikonrata ne Kanikonra, ronatonk8a Raoianer tsi raton :

44 Roianer ra8enni ne Rakianer tsi ke8eientetaton satien tsiniore ienkhearasitoke8ate ne iesas8ens.

45 Oh kati nekenh nainasenne ne Roienha akenhake raton se Rake8enniiio?

46 Iah onka oni ne tsio8ennat tetiotati, iah oni sekon noiah tetsiotenienten aonsahon8ari8anontonse ne karo takaha8ite.

— • —

Te8asen-asen ia8enne aton Teioteri8asonterak8en.

1 ETHONE ne Iesos iahatati tsinonk8ati nonk8e okon oni ne raotiok8a.

2 Sahenron: Ratiiatons oni ne Pharisian Moïs raonistsk8arane ratistsk8ahere.

3 Tsikati nahoten enhietsiri8atatse naese8ari8anoronk8e, se8ari8anoronk eh oni nase8aier; tosa ki tanon teietsiiate8eiennak, aseken neok ne ronton, iah ki eh tehatiierha.

4 Aseken karieno8anens, iorienakste oni ratirie-nonnis nok sakotiketasts nonk8eokon; iah tanon ne rononha kenh tiiehatiierha, sekons' en's' oni neok n'iataonnisonnsaren.

5 Ak8a oni neok, ne ok ronesakon ne taon8atirensaronste nonk8e okon ne rahoti8eiennake: Aseken keno8anens ronaniinianton, oni 8akoses tekafasontak8en ne rahonatiata8it.

6 Neok ronesakon tsinon8e niotkonniens tsi 8atenniote, oni tsi ronterennaientak8a.

7 Tahon8atinon8eratonseke n'onk8eokon tsi ionk8ene, nok ahon8atinatonk8ake n'onk8eokon, Sonk8a8enniiio!

8 Tosa tanon nise aietsinatonk8ake: Sonk8a8enniiio! Aseken Keristos ok raonhaa hetsise8arihonnienni nok nise ak8ekon tiiese8atatekenha.

9 Tosa oni onka shenatonk8ak ne kenthon on8entsiake iahniha: Aseken enskat ok Sanisen, nehne Karonhiake thenteron.

10 Tosa oni aietsinatonk8ak Sonk8arionnienni, Keristos se 8ahi hetsise8arionnienni.

11 Okeken tanon onka tsinitsion akša anioh rata-
tonnis neh sešatatennhatseronnien.

12 Aseken nenhatatkonnienste enhonšakenron nok
nenhatatkenron, enhonšakonnienste.

13 Nok ki tanon nise sešententasere ne Sešaiatons
oni Pharisian Akonšara! iestsinnhotonse nonkšeokon
naiontašeiate ne Karonhiake; iah ki tanon oni nise
tesešatašeiatane, iah oni teietsiiašis niienre iakata-
šeiat, n'iaiontašeiate.

14 Sešententasere ise ne Sešaiatons oni Pharisian
Akonšara! iestsinonskarihatons ne iakoterecons neh
sešarišakenserakša tsini sešaterennaientaktseres;
ne se šahonni senha karešatatserošanen ensešatreša-
takše.

15 Sešententasere ise ne Sešaiatons oni Pharisian
Akonšara! Aseken onšentsiakšekon nitisešetha ne
taietsirišateni; nok nonen tenhaterišateni tenšatia-
seren tsisenha ranesonronon enhaton tsiniot nise.

16 Sešententasere ise ne teieronšekon ietsiiasarine!
Sešatons en's': iah othenon tekariša n'ononsatokenti
aierišanirastte; kenh kaien enhiakonontannhake
nenhierišanirastte tsiniioštston nošistanoron.

17 Tesešanonšarašenrie oni tesešaronšekon! Kah
nah nikaien senha kanoron: ošistanoron, ok ne neh
Ononsatokenti ne se šahi ionoronstakšen nošistano-
ron?

18 Oni Sešatons en's' šahiken; onkakiok enhari-
šanirastte tsi Ietsienharakša, iah othenon teiotieren;
kenh kaien kariša naierišanirastte tsinahoten kaere.

19 Tesešanonšarašenrie oni tesešaronšekon! Kani-
kaien naha senha kanoron, tsiniot neh kaere, ok ne
neh Ietsienharakša karišanoronsta tsinahoten eh
kaere?

20 Neh kati nonka enharišanirastte tsi Ietsien-
harakša neh ki enharišanirastte oni tsinikon neh
kaere.

21 Nok n'ononsatokenti enharišanirastte, Ononsa-
tokenti ki enharišanirastte, oni neh renteron.

22 Nok onkakiok tsi tkaronhiate enhariSanirastste, Nii raonistskSara enhariSanirastste oni netho renstskSahere.

23 SeSententasere ise ne SeSaiatons oni Pharisian AkonSara! AkSa neneh ionerakSat akSekon oni niieseSakariaks tsiniore n'ohontesonha; nok isi ietsiseSare nakSa kontiriSakSenios tsinonkSati ne Kaianerenseratokenti: neh Sahi tobiken, ateriSakSarisiontsera, atanitenron, TeSetakon, neh kehiken teiotonSentsiohonne aeseSaststeniaronke, tosa kineneh sane aeseSariontion notiake.

24 Ietsiiasarine ne teieronSekon! SeSanonSakenststa ne kenh nikatsinonSasa, nok ieseSatiatanekSannons n'oniakSaer.

25 SeSententasere ise ne SeSaiatons oni Pharisian AkonSara! AkSa neneh ionerakSat nastste nonkSati aeseSanoharenion nakerasonha oni ne katsesonha, nok tanon ne nakon titkahere, kanenskSen, oni kanonSaratonsera.

26 Pharisian teseSaronSekon! Katsetakon nonkSati taseSatiarent seSanohare, tosa oni aiohrak nastste nonkati.

27 SeSententasere ise ne, SeSaiatons oni Pharisian AkonSara! AkSa eh niseSaiatoten tsi ieiatarion's'ihken kakSatakSen karaseston, akSa ki's' en's' anio ioSeienston n'astste nonkSatikSen nok ki tanon ne nakon titkaskenrhahere oni ostienhokonkenha nonkSeokon.

28 AkSa kis en's' anio oni nise seSaijanere astste n'onkSene nok ki tanon ne nakon, seSaiati n'aiontation oni ne kariSaneren.

29 SeSententasere ise ne SeSaiatons oni Pharisian AkonSara! Aseken ietsiitatatahas ne Rotitokense, Nok tsiseSakerakSa tsi ratiatarion ne thotiriSaieriskSe.

30 Nok seSaton's' en's'; iah nonSenton tiiaionkSariSanonSchontsi ronSanaSenthon ne RotitokensehakSe.

31 Oriſiio kati tſi ſeſaterientare tſi iſe ſeſaſotſera ne ſakonaſenthon ne Rotitokense.

32 Nok iſe ſeſanahnonhatie tſinikon thonatok-tani ne ietsinihokon kenha.

33 Oniare, kaſatsiraksenskſa! oh nenseſaiere na-
onseseſaniakenne tſi tiotekha n'onesson?

34. Aſeken naontakſatennietase, Rotitokense, thononkſetaieri oni ratiatons, aietsiiaſenthon ſe are, aietsiiaſakeſtko, aietsisokſaſessonion tſi ſeſa-
terennaientakſa, nok aietsiſeresson aietsinaskſen-
haſison tſi ſeſanataienton.

35 Naeseſateriſaketate tſinikon ionekiren nonſen-
tſia ne kanekſensanoron, tiotaſaſe tſi thonſario
n'Abel, tſiniiore ne Zakari Barachi roienkenha, akta
t. i ietsienharakſa hetsiſeſario.

36 Oriſiio tſi kſarori, akſekon iſe entſiſeſarane.

37 Jerusalem, Jerusalem, iſe ne Sherios ne Rotito-
kense nok ietsinenhioiaks ne tekheiatories! Toh
niioriſake ſakatenienten aonſakheiataroroke ne
Sheienhokonha tſiniot ne kitkit kaneraontſokon
iakoiatasetha nakoienhokonha, nok iah teſeſathonta-
ton.

38 Onen kati Ononſokon enſaton tſi ſeſanonsote.

39 Aſeken kſarori tſi iah teſeſkſakensere ohenton
tſiniiore ienſenron: ahonſanenton ne tare raosen-
nakan ne Raſenniio.

Teſaſen kaieri aton iaſenre teioteriſasonterakſen.

Nok onen ſiſhoiakenhonhatie, onen oni ſiſhoten-
tionhatie ne Ieſos, ſahonſateranentakten ne rao-
tiokſa, nahonſarori ahakahenhion tſiniot tſi kanon-
ſonni.

2 Nok ſahenron ne Ieſos: Akſa ſahikenh ſeſat-
kathos tſiniiotanion? Oriſiio tſi kſarori, tſi iah oni
nenskat nonſa tatekanenhiſere taiotatenron ne iah
takariſion.

3 Olivier tsi tiononte iahatien, rahonhake tsiSahon-
Sateranentakten ne raotiok8a, Sahonuiron: Ask8a-
rori tanon katke ienkae8e neh naia8enne, ohoni
nahoten enkaieronniststak8en nonen tentese, nehoni
nonen ense8aton8entsiarisi?

4 Tontasako8enna8eron ne Iesos, Sahenron:
Se8atatenikonrararak tosa onka aietsinikonrakarhatho.

5 Aseken kentioko8anen enthonne nenhionksen-
nenha8i rontonne: ii ne Keristos, nok kentioko8anen
ensakotinikenrenha8e.

6 Ense8ari8aronkanion iakoteriio, oni ionteriiosere,
tosa tanon se8ateronhienten: Aseken iatekakonte
neneh tsi eh nenhia8enne; iah ki tanon, areko oni
neh teken ne tsi iotokte.

7 Aseken tenhotiri8arheseron ne tehonton8en-
tsianekhaon tsinonk8ati ne raotisastensera: nok
enhiontonkariakon, enkannratarineseron nok ten-
hiaon8entsishonk8aunon.

8 Ak8a sane neneh neok tsi tiotasa8ak8en naieron-
hiakentak8e.

9 Ethone oni onen enhietsiiena, enhietsironhia-
kente, enhietsirio, ak8ekon ok oni nonk8e enhietsis8a-
tak8e n'aksenna.

10 Kentioko8anen neh non8e nenhotiri8anoron,
tenhiontast8enseron, tenhiontatatenninonion oni.

11 Kentioko8anen oni ehnon8e nenhotiketote ne
Rotitokensetseraksen nok kentioko8anen ensakotini-
konrakarhatho.

12 Nok tsi naten8areni ne kari8aiesatsera, ken-
tioko8anen nentsiako8istoten nakotanitenrat.

13 Nok tanon onka iatenharionkote neh enhania-
kenne.

14 Nehoni kehiken Ori8atokenti Karonhiake
nitioteri8inon On8entsiak8ekon enkariho8anaton,
8ene aiakaonniaten nonk8eokon; ethone onen
en8a8e tsi iotokte.

15 Ne kati nonen ense8atkatho ne kari8aiesatsera
neneh iakohnikonraksatak8a, tsiniot tsi rotrori ne

Rotokensehak8e Daniel, enkari8ataton n'onaktatoken-
kentike, (ratennikonraren onka ro8ennanontha netho
Rotokense.)

16 Ethone tsi ionontenion enhiontek8asentak8e ne
Judéronon.

17 Nok oni ne kanonsake ieharates tosa tethasts-
nent naonsahakoha tsiok oni nahoten akenhake ne
raononskon.

18 Nok oni ne kaehtake iehres tosa sahket naonsa-
hakoha ne raotseronniat.

19 Iotitentasere ne tsionathon8isen noiah nenkon-
titiatoten neh non8e te8enniserate oni nenkonststa-
ronthake.

20 Se8aterennaaien kati ne tosa koserake, tosa oni
a8entatokenkente akenhak n'onen ense8ateko.

21 Aseken ionikonraksentseratsanit tsinenhia8enne
nethone,neki enskat nareko non8enton eh tetia8enhon
tsinahe tioton8entsiatasa8e tsiniiore non8a, iah oni
noiah eh tiiansaia8enne.

22 Neh oni ne iah taontaha8enniserokeri neh
ni8enniserotens iah onka tahioniakenhon ; neh tanon
ne iontatiatarak8en akori8ake, en8enniserokeri neh
ni8enniserotens.

23 Neh kati nenhiesarori nethone enhiahiron :
kenh renteron ne Keristos, ok ne's'ens : kenh nonkati,
tosa tasetak.

24 Aseken enhatinakerenne nethone ne Keristos
enhontatonni, Oni ne Rotitokense, iori8anerak8a-
tenion, teiotieronionhaton oni tsi nenhatiieranion,
aontouseke oni asakotinikonrotako ne iontatiata-
rak8en.

25 Onen kati 8ahi non8a tahonnenne tak8arori.

26 Neh kati nenhiesarori nenhiiahiron : Karhakon
thenteron : tsi iateiotennhonta8enhe thenteron ; tosa
tasetak.

27 Ak8a tanon tsiniot nate8anennekara8e, tsi
tkarak8inekens takahientak8e nok tsi iate8astsothos
iakaniharho sahokentane ; eh nenhia8ennue nonen-
tentre n'Onk8e Roienha.

28 Aseken tsi non8e nenhiostatstokotonke n'iako8entaon ethonon8e natenkontentasente n'Ak8eks.

29 Ak8a neok en8atenniserohestste neh ni8enniserotens, en8aterak8aton, iah oni tataonsakas8athete nasonrekha, entkaniserenne ne karonhiake tiotsistok8aronnion nok tenhiotihenton8e nahosastensera tsi Tkaronhiate.

30 Ethone onen entkaieronnine karonhiake n'Onk8e Roienha raoteniensera, ethone oni oni akaon 8entsiak8ekon nonk8e enhiakaonsenanion enhiotatonstsk8enaiaakhonseke, enhon8aken oni n'Onk8e Roienha tare tsi taiotsikeraronniontie karonhiakeson, enthok8eniatsero8anenhatie enthoiatanerak8atonhatie oni.

- 31 Nok entesakotori ne raoronhiakerononokon, neok nenthatihonra8ate tsi ensakotiiataroke ne Sakoiata8en tetsiaronk8en tsi ieiton8entsiokta nihon.

32 Kenh kati kaien tase8atennakerat kehiken Tsiohnion8arontohake tekari8akentonk8en: Ak8a neok enkarana8en oni enkask8eionten, ok naha neh ense8aiaenteristak8e tsi onen toha taiokennhonti.

33 Eh kati oni neneh nenhia8enne nonen ense8at-kathoseron kehiken nikarihotens, se8erhek onen k-kheto tare n'Onk8e Roienha, ak8a oni onen kannhohakta irate.

34 Ori8iio tsi k8arori, non8a kenh ka8atsirate iah te8atohests tane ohenton neh naia8enne.

35 Karonhia On8entsia entiatohestste, kenh kaien nake8enna iah neneh non8enton tiaaontohestste.

36 Kenh kaien tsinon8e ni8enniseronte, tsi oni nio8istahe iah onka teioterientare, iah oni ne Rati-ronhiakeronon, raonhatsi8a ok roterientare ne Rake-niha.

37 Tsiki tanon niitonne sihotenniseratenion ne Noè, eh oni neneh nenhia8enne nohnen tentre n'onk8e Roienha.

38 Aseken, tsiniiotonne ohenton sahonnotonko8a, skennen tatebonastskaonkse, ratinekirhak8e oni, rotiniakonskse, tsikiniiore iahatita ne Noè raohon8akon.

39 Nok iah othenon tehonnerhak8e on8ennoton ken, tsiki niiore onen iahonnoton ak8ekon oni iahakoiatenha8e; Etho kati oni neneh nenhia8enne n'onen tentre n'Onk8e Roienha.

40 Teniise kahtakon ehnesseke: Saiatat enhon8aiena nok enhon8atkenrate ne Saiatat.

41 Tekeniise enkenithetake tsi iethetak8a; Skaiaiat enkon8aiena, enkon8atkenrate ne Skaiaiat.

42 Se8atennikouraren kati: iah se Sahi teso8aterientare toh nenkaha8i tentre ne Etsise8aianer.

43 Se8ari8aienterihak tanon kehiken, Onka kiok ne ronkse ahontahoterientarake tsi nen8atasantine ahononsorensere ne Sakosehta ahatie8atense naha, nok iah tarere ia8eronhatie teionkenonsariten.

44 Neh kati oni nise 8aonni Se8atate8eiennentahonhak: Aseken tsi non8e ne iah teso8arhare nenra8e n'Onk8e Roienha.

45 Kah nihenteron non8a tohiken ne rannhatseriio rori8atoken oni, nene Roianer rorihonte nasakoststeriste ne raonnhatseraokon, neoni nasakohnonte tsi non8e nateioton8entsiohon?

46 Rotaskat netho rannhatsera neh nenhoierenhatie tsi roiotatie nenen ensra8e ne Roianer!

47 Ori8iio tsi k8arori, tsi ak8ekon enhorihonten tsi nihoiën.

48 Kenh kahien tokat kannhatseraksen, enhenron ne raonikon rakon: ronisk8as ki oni naontare n'Akianer!

49 Nok ok eken asakokenrenseronni asako8entho oni ne Satehatinhatsera, nok keken neh enskatne enhonton8esen ne tsionekaka8e.

50 Tohiken Rannhatsera Raonianer eh non8e ni8enniscerate neusra8e, tsi oni niio8istahe n'iah otheuon tenhorhareke.

51 Nok ehren enhoiatenhaSite, neh oni iatensha koieste nakonSarasonha: etho non8e natenhior sen- thoseron oni tenhionnokaraniehonheke.

—

Te8asen nok Sisk Teioteri8asonterak8en.

1 NEH tenstiatieren ne Karonhiakon tsiniot n'oiari nikontiiatassetserake Kontihaserenhasinontie 8athon- Sateratane ne Rotiniakhe.

2 Sisk nikonti tkonnonk8etaieri, nok Sisk oni nikonti tiotiteha.

3 Kehiken tiotiteha neok iakontiha8e ne iehasera- rak8a iah ne kenhie.

4 Kenh kaien ne konttokha oksaok neneh tio- nenhienaten iehaserarak8ake.

5 Nok tsinikari8es ronisk8as nara8e, 8aotiserenta- rane nok iahotita8e oni.

6 Neh nahoten nasonthen ontsaroko ionton: onen k8enh tare ne Hetsise8arhare, 8ase8e kati iatetsise8a- terat.

7 Ak8ekon kati 8akontkestske nok 8akonttasera- seronni.

8 8akonniron ne tiotiteha: Tak8enhiehnnon iah nekenh teionk8atekse.

9 Nok ne konttoka takonniron: iah taonton na- k8enhiehnnon on8a's' en's' naha entionk8atoktase; 8asene se8atatninonsera tsi tiontenninontha.

10 Tsi kati nikari8es iatekontiiatakote onen 8a- ra8e; nok ne iohnatate8ciennentaon iaonnete iahon- ta8eiate tsi 8atenniotie nok tontaiennhoton.

11 Nok onaken eh skonne ne tiotiteha, 8akonni- ron · Se8enniio ! Se8enniio ! tak8annhotonk8as !

12 Ton8asako8enna8eron 8ahenrop : ori8iio tsi iah tek8aienteri.

13 Se8aterharat kati iah se 8ahi tese8aterientare kah ni8enniserate tsi oni nio8istahe entre n'Onk8e Roienha.

14 Aseken akša neh sateiot tsiniot ne ronkse ratentionhe, iasakohnonke ne raonnhatsera, Sasakori-honten ahatinikonraraketsinihoien.

15 Nok saiatat šisk nikašistake tahaon, saiatat tekeni, saiatat enskat : tsiki nithonttoka : nok oksaok Sahatenti.

16 Kehiken šisk nikašistake roiena, Sahatenti, nok Sahakarhateniate tsiniore šisk niithatentsa.

17 Etho oni neneh nahaieie ne tekeni tehoiena, tekeni oni neneh iathatentsa.

18 Kenh tanon kaien ne skašista roiehna, šaron-sentsiokšate nok eh Sahasete.

19 Karišestsinahe onen saraše ne Ronšaianer, nok Sasakokontseratironten.

20 Eh šathatahne ne šisk nihošistaiena, šahona-tonhase ne šisk natehotentson šahenron : Šaianer! šisk nikašistake takatakšenniaienni eh kati oni nikon šakeiaron ne sašista.

21 Nok ne Roianer šahenron : ioianere tsi sešeien-nio; kenh sane niiorišaha nok ki taserišaierite eso kati enkonrihonten : satonnharen raotonnharatsera-ron ne Šaianer!

22 Onen neh eh isre ne tekašistake roiehna nok šahenron : Šuaner tekašistake takatakšenniaienni, nok eh oni nikon šakeiaron.

23 Nok ne Roianer šahenron : tsi sennhatseriio, kenh sane niiorišaha nok ki sarišatoken, eso kati enkonrihonten : satonnharen raotonnharaserakon ne Šaianer :

24 Kenh kaien ne skašista roiehna, eh šathatane šahenron : Šaianer! šakaterientare tsi niseniakastste, tsienthokšas tsi nonše niah tesaienthon seroroks tsi nonše niah tatesareniaton.

25 Ne šahonni onkteronne nakonšistontiense,oken-rokon kati šakasetonne ; kenh kati sekš...šis tsinikon ne sašenk.

26 Nok ne Roianer tontahošennašeron ; šahenron : kan...atseraksenskša, saterientarakše, tsi

kienttok8as tsinon8e iah te8akientton, keroroks oni tsinon8e iah tate8akareniaton.

27 Teioton8entsiohonne kati tsi ie8istaientak8a iahesaientake, nok tsi naonsonka iaonsonktak8en akenik8ekonhatie tsinikon aioteiaronke.

28 Ehtsise8a8istak8a kati, nok neh satsitsion noieri niho8istaien.

29 Aseken skatson iakoiien tsiniiakoiien, enshonhion nok sekon enshoientane; kenh tanon kaien niah othenon tehoiien ienkae8e oni tsi nihoienha enhon8ak8a oni neneh.

30 Astste kati iatsiseniiatonti niah othenon tekannhatserasta tsi non8e tetiokaras; eh oni non8e natenhien8entho8eron, tenhionnokaraniehonheke oni.

31 Ne nonen tentre n'Onk8e Roienha enthoiatanerak8atonhatie, tenthon8anitiok8atontie oni ne raoronhiakeronon okon, nok ethone enhennistsk8aren ne raonistsk8aratseranerak8atserakon.

32 Nok akaon8entsiak8ekon nonk8e raohenton enhionteroroke, nok tensakoiataiestasi, tsikiniiot ne teiوتينakarontonha ranonhne, tesakokhasions notinnhetien tanon ne Kontitsinn.

33 Tsi ra8eientetakon ensakoiatoheststak8e notinnhetien, nok ne kontitsinn sanek8ati ensakoiatoheststak8e.

34 Ethene ne Ronontiio ensaka8enhase tsiniiakon tsi ra8eientetakon iakoiatontieton: karo kasene ise ne Rakeniha hetsise8aatateriston, se8ata8eiat tsi non8e mietsinaktaseronnienni sontonton8entsiata8a8en.

35 Aseken 8akatonkariakon, nok tak8anonten; 8akeniatathenhon, nok tak8anekanonten; 8akie8ahonhatiesk8e, nok tak8ate8eienton.

36 Akenekon kenhne, nok tak8aseronni; 8akennon8aktanihak8e nok tak8atkense, kennhotonk8e nok iesk8aiatatsenrion:

37 Ethone entiahiiron ne tiakorisaieri: Saianer! Katke nik8aken nasatonkariak8eke, nok ak8anonten; ok ne ens aesaniatathenseke nok ak8anekanonten?

38 Nok katke nisaiessaonhatiesk8e, nok k8ate8eienton ok ne ens sahnekon kenhue nok k8aseronni ?

39 Katke nik8aken aesanon8aktaniheke, ok ne ens asennhotonke nok ak8atkenseron !

40 Tentesako8enna8eron ne Ronontiio enhenron : Ori8iio, Ori8iio tsi k arori tsi niiori8ake etho niie-tsiierase n'ak8a niieiakaba nakatatekenha iise eh nisk8aierase.

41 Ethone oni neneh ensaka8enhase ne sanek8ati iakoiatontieton : Se8ari8aston ! ehren ise8et nok Sasene tsi tiotekhaon8e, eh non8e nihon8anaktaseronnienni n'otkonseraksen oni ne raotiok8a.

42 Aseken Sakatonkariakon, nok iah tesk8anonten, Sakeniatathenhon nokiah tesk8anekanonten.

43 Sakieshaonhatiesk8e, iah tesk8ate8eienton, Akenekon kenhue nok iah tesk8aseronni ; Sakenon-Saktanihak8e, kennhotonk8e iah tesk8atkense.

44 Ethone oni neneh tenthon8a8enna8eron, enthonniron : Saianer ! katke nik8aken, asatonkariakseke, aesaniatathenseke, aesaieshaonhatie, sahnekon akenhake aesanon8aktaniheke ok ne en's' asennhotonke nok iah tak8aiatakennhaon ?

45 Tentesako8enna8eron, enthenron : Ori8iio tsi k8arori tsi iah enskatha eh teietsiiatierase enskat ne niiakasa, iah ki oni nii eh tesk8atierase.

46 Nok neh kehiken tsi tiakoronhiakenon8e niienhenhien ; kenh kaien ne iakoianere enhiontonnharana tsi non8e ne tiakonnhe on8e ne oni tsiniienhen8e.

Te8asen nok iaiak Teioteri8asonterak8en.

1 NE nonen saharihokten ne Iesos, Sasaka8enhase ne raotiok8a.

2 Se8aterientare 8ahi tsi tese8enniserake ok onen ensbatonhete ; onen oni enhon8ate8entete n'Onk8e Roienha ne tahon8aientännharen.

3 Ethone oni onen 8ahontkennisa ne Ratitsihensto-

Sanens ratiatons oni ne rotikstenhokonha rahononskon ne ronSakoSanen Kaif ronSaiastskSe.

4 Nok neh SahatitsienhaientakSe kah nahontaha-tierate tsi ahonSuiena nok ahonSario ne Iesos.

5 Nok tanon rontohakSe : Tosa ki tanon tsiniSen-tanoron akenhake, onSa sotsi enkarihoSanuha tenhia-konikonrharen oni n'onkSeokon.

6 Tsini kariSeS, sekon oni Betani sitres ne Iesos, raononskon ne Simon roststaSis.

7 TsiotionSisen eh onSe KatsetenhaSi titeSenhie-nahere n'akSa Senhienanoron, nok tsinikariSeS tehostsk-kaon, ranontsine tonSeron SahahokaSe.

8 Nok ne raotiokSa ohia nontahonatierase nok Sahonniron : nahoten kasta enSaton nikon Sakaiesha ?

9 Esose naha iataiohnenon naontenninonke nok iakotent aiontatitenraton.

10 Nok tanon ne Iesos roterientaratsihon are, Sasa-kaSenhase : ohniiotieren tsi seSariSastani ne kenh tsiotionSisen ? Aseken oriSiio tsi takariSaierite nii akeriSake tsi nakaiere.

11 Aseken tiotkon e.seSaientak ne iakotent, iah tanon nii tiotkon tataskSakanerake.

12 Aseken tsi onkiatokaSe ne Seniehnakon neh takakSatakSate tsi enhionkiatata.

13 OriSiio, OriSiio tsi kSarori : tsi onSentsiakSe-kon ; kahkiok oni nonSe nenhieSennanoton ne kenh OriSatokenti KariSiio etho'k'niioriSake entsiontroria-take tsi nakaiere.

14 Ethone onen saiatat ne tekeni iaSenre nihati, Sitas Iskariot ronSaiats SaSakotkensera ne Ratitsi-henstakSeniios :

15 Nok SasakoriSanontonse ; Sahenron : toh nas-kSakariakse nakSatsiakSarisien ? Asen nikaSistasen SahonSasetase.

16 Neok oni onen saresake naontiesenne ahoten-ninon.

17 Neneh sontontenniseratierente tsini ienataraks ne iah teSattenkSaton, SaonSariSanontonse ne raotio-

k8a ; Sahonniron : Kah nou8e nisere aiak8akhonniana ne Shotonnhestston ?

18 Nok tontahenron : kanatakon niahasene,kenh nou8e thononsote, nok en-e8enron : Raton ne Roianer ; onen thoha aonkatenniseroktase ; sanonskon kati tenhiak8astskaon nakitiok8a ne Shotonnhestston.

19 Nok ne raotiok8a eh nahatiere tsinisakomnhaon ne Iesos.

20 Nok nonen sontaiokara8e, atekk8aratserakta Sahanistsk8aren, nok oni ne tekeni ia8enre nihati.

21 Nok tsini kari8es tehonastskaon Sasaka8enhase : Ori8iio ak8a Ori8iio tsi Sak8arori tsi saiatat tsinitsion enhakatenninon.

22 Nok ko8anen tsi Sahotnikomraksen, nok satiaataton taontasa8en Sahan8ari8anontonse, ronton : Saianer : ii onteh kenh ?

23 Tontahenron, ne non8a ne kenh teiakiatonts enhakatenninon.

24 Kenh kaien n'Onk8e Roienha satentionhe tsikiniot tsi kaiaton ne raonba raiatatake ; nok tanon rotentasere ne ronk8e n'enhottenninou n'Onk8e Roienha ! Senha aioianerenhon ne tosa non8enton ahonakeraton netho ronk8e.

25 Sitas ne neh rotenninoure tahatati Sahenron ! Saianer ii ontehken ? tontahenron ne Iesos, ak8a neok ne taseri8aierite.

26 Nok tsinikari8es tehonastskaon, Iesos Satrak8e kanatarok nok Sahaiatateraste oni Sathaiake nok iaskaon ne raotiok8a, nok Sahenron : Se8aiena ise8ak nehkehiken nakieronta.

27 Katse oni tonsarak8e nok Sahaiatateriste, iashakaon, Sahenron : se8ak8ekon se8anekira.

28 Aseken neh kehiken nakenek8ensa, neh nonek8ensa n'ase Kari8aniraststak8en, kentioko8anen iontatenek8ensarise, naonsonterake8ate tsi iakori8aneren.

29 Onen kati Sak8arori tsi iah sekon taonsaknekira nonenharakeri tsiniiore ien8atenniserihe8e entsite8anekira raonakerazerakon ne Rakeniha.

30 Nok nonen sahatirennokten, Olivier Onontoharake niahonne.

31 Ethone ne Iesos Sasakorori Sahenron : On8a kenh Sasontate ense8atateri8aiientaten nii akeri8ake ; Aseken 8aton tsi kaiaton : enhiente ne ranonhue, nok tenkonreni ne teiotinakarontonha.

32 Nok tanon nonen ense8akatonnheton, enk8ahentete Galilene niienhenke.

33 Tier tahatati Sahenron : ok oni niahonstsahate, iah kinii non8enton.

34 Tontahenron ne Iesos : Ori8iio tsi 8akonrori, tsi on8a kenh 8asontate ohenton nahontontati ne kitkit asen nenskatonnhiiase.

35 Tontahenron ne Tier ; ok onte oni naionkhiiri-skontane aionkhiriosere iah kinon8enton tiakonhia-tonnhiiase, Ak8ekon ok eh nabatiere, ne raotiok8a.

36 Ethone onen Getsemane kon8ananok8a niahare ne Iesos ; nok Sasaka8enhase ne raotiok8a : kenthose8atien, tsiniore ienkaterennaientako tsimon8e 8ake.

37 Neok iasakoiatenhase ne Tier, tanon teniiase ne Zepede sakoienhokonha, ethone oni onen tontasaden 8ahonikonranon8ake, oni 8aha8eriasanon8ake.

38 Ethone oni onen Sasakorori Sahenron ; Skanorons aonkeriote tsini 8akenikonranon8aks ; kenthose8enterontak nok se8atie8aten.

39 Nok isih niore niionsare nok etho 8ahati-k8entahren, 8ahaterennaian, raton, Rakeni ! aontonseke's' en's' ehren askha8itase ne kenh katse ; tosa ki tanon ii aontonkenikonraierite, ise ki aontesanikonri-ione.

40 Eh natontare tsi ratiteron ne raotiok8a, nok rotitas ; Saha8enhase kati ne Tier : ionerak8at 8ahi tsi iah tesak8enion arahona enskat aio8istahe enskatne aientatie8atake ?

41 Se8atie8aten nok se8aterennaian ne tosa aese-Sanikonrasenni : Aseken kaiatasnore nonikonra nok ioiatakenheion no8aren.

42 Sekon isih niionsare neneh tekenihaton, nok 8a-

haterennaian raton : Rakeni niah taontonsere nehren n'aontohestste ne katse n'iah taknekirane, ehkini-ia8enn tsini sanikonroten.

43 Ehare natontare, sekon are sasakotkatho rotitas ; aseken ak8aki ok tatehotiron8eksk8e.

44 Nok iah othenon tesakosteriston sekon isih niionsare, nok onen neh nasenhaton nahaterennaian, ok neh tontabatasasen.

45 Ethone onen are eh sara8e, nok 8asaka8enhase ne raotiok8a : Se8entaf onen nok se8atorissen ; onen iakae8e, naontatenask8aienhase ne ionk8etaksens n'Onk8e Roienha.

46 Henniöh tese8atann, onen kenh ihre ne raka-tenninonre.

47 Sekon ok nihottare, eh Sahoketote ne Sitas, enskat ne tekeni ia8enre nihati kentioko8anen rotio-k8ine, ronsharenha8inontie, Kanhiashonha oni, nene ratitsihenstak8eniies sakonatorihatie.

48 Kenh kaien ne rotenninonre ne, sakotehniienten tsera8i ra8en : nehne tenhinoronk8anion neh hetsise-8aiena.

49 Oksire Sahoteranentaktenne Iesos, nok 8ahen-ron : Saianer ! Satkonnon8eraton, nok 8athonoronk8a-nion.

50 Nok tontahenron ne Iesos : ohrie, oh nahoten ahori8ake tsi kenh ises ? Ethone okta 8ahonnete nok 8aon8aiena ne Iesos.

51 Saiatat tsinihotiok8a ne Iesos tahasharotsiate ne raoshareko8a nok saiatat ne ratsihensto8anen raonnhatsera 8ahoiente, ak8a iahohontiakte.

52 Ethone tahenron ne Iesos : Saseta ne sashare-ko8a tsinon8e niionakte : Aseken tsiniiakon neh enkon8aniahese ok neh entsiakorioste.

53 Iah kenh tasere aontonse nahineken nō Rake-niha non8a, ak8a ok oni aiononteratie ahontahaka-tennietase oni ne isihnon tekeni ia8enre nikentiok8ake Ratironhiakeronon ?

54 Oh kati tanon naia8enne aaioti8ennaierite tsini kaiatounion konton ehse nenhia8enne ?

55 Ethone ne Iesos SasakaSenhase ne -shotitiok8a, Sahenron: Assareko8a. kanhnia SeSahaSinontie tsi tak8aiena-ere, anio's'iken onk8etaksensk8a; niateSen-niserake te8ak8ekonhatiesk8e, k8ariommiennihatio Ononsatokentike nok iah tesk8aiena.

56 Ak8a ki tanon neok ne tahoti8ennaierite tsi naha8enseron, tsi nihotiaton ne Rotitokensehak8e Ethone neraotiok8a Sahon8ate8entete nok 8ahonteko.

57 Kenh kaien ne Iesos Sahon8aiena Kaike fiiia-on8aiatenha8e Ratsihenstak8eniioke, eh thonatken-nisonhonne ne Ratiatons, Rotikstenhokonha oni.

58 Nok ne Tier isihniha tihononteratie tsi niore Ratsihensto8anen raotehenrakon rakaehionne toh niienhia8enne.

59 Kenh kaien ne Rati8ihenstak8eniios oni ne Rotikstenokonha oni kanenrak8ekon tihonterienti-sask8e kanikonrhatonke tsi ahon8ario ne Iesos.

60 Iah tanon tehatiri8atsenrio-k8e; kentioko8anen sane Sahonno8entanion iah ki tehoti8eienstase; kahre onen teniase eh Satnitane.

61 Saniron; Ra8en naha kehiken: Akk8eni Akenon8ari Niio raononsa, nok asen naonta aonsake nonsaketsko.

62 Ethone 8athatane ne Ratsihensto8anen, nok Saha8enhase iah kenh tataonta-eri8aserako? Tsina-hoten iesarisarhos ne kenh kaien?

63 Iah oh tahenron ne Iesos Nok ne Ratsihensto8anen tontahenron: Sakonri8aneken raosennakon ne Niio, nask8arori ise kenh ne Keristos, Niio Roienha.

64 Tontahenron ne Iesos; ak8a tasierite; kenh nii kaien enkonrori, tsi on8a en8atasa8en entsise8aken n'Onk8e Roienha, ehata8eiate enhanistsk8aren oni tsi ra8eientetakon roosastenserakon ne Niio, nok otsi-kerakesson tsi Tkaronhiate tenthaientak8e.

65 Ethone ne Ratsihensto8anen 8aharatsionko ne raotseronnia nok Sahenron: 8ahate8ennaiesate, nahoten taonsaionk8aton8entsionitak8ake ne Te-

moina, akša nonša ise sešathonte Sahatešennaiesate ; nahoten kati enšedenren ?

66 Tontabonniron : tehotentsion narenheiate.

67 Ethone oni taontasašen šahonšanistskeroserašerakonsake : Otiake ronšaranonsaiiakhonskše, nok notiake raotinnhia ronšaienthakše.

68 Ronton : Keristos takšarori onka šahesaiente.

69 Astste atehenrakon eh renteron ne Tier ; skaiatat ne kamhatšera šahoteramentakten, nok šakenron : Šenikšekonne šahi oni nise ne Iesos Galileenronon ?

70 Šahatonnhie tanon akohenton nonkše ; šahenron : iah ohtekerišaienteri tsinahoten saton.

71 Nok nonen sišioiakenhonhatie, tikaiatate šahoken, nok šahakororianion netho ieteron šakenron : neh oni kehiken šaniiatat ne Iesos Nazaretronon.

72 Šekou are šahatonnhie, šahenron : iah tehiienteri ntho ronkše.

73 Iah akša tekarišes ohnakenke, neh netho ionkšene šahonšateramentakten, nok šaonšenhase ne Tier : Orišio onte tsi ok neh seseniatat, tsi sathare šarori.

74 Ethone onen šathateriatikhon, šaharišanirate šahenron : iah othenon tehiienteri netho ronkše : Ok eh karatie tontati kitkit.

75 Nok ne Tier šareiarane Tsinithotati ne Iesos, Rašen : ohenton naontontati ne Kittit asen nenskatomhiiase, Šahaiakenne nok ošitošann šathasentho.

Tešasen nok tšiatak Teioterišasonterakšen.

1 Nok nonen šiiorhonkene, šahontkennisa ne ratišihenstakšenišos oni ne rotikštenhokonha šahonšatsienhaien ne Iesos oni nahonšario.

2 šahonšamerenke, Pilatne niaonšaiateušaše eboni iahon-šatsiakšarisi.

3 Ethone ne Šitas šahonikonraientane tsi ronšarisentane, šahataterišasten, nok ionšabaaše nasen nika-

Sistasen eh ionsahoti rahotihenton ratitsihentak8eniios oni rotikstenhokonha.

4 Ratonne : onkennhike kanek8ensanoron Sakateninon. Tahomiron ii kati ken onk8ari8a ? Satateri8aseronnien ki Sahi nise.

5 Ok eh tiionsahoti ononsatokentike, ehren sarete nok iahatatniaterenke.

6 Kenh kaien ne Ratitsihenstak8eniios sahatiiena noSista nok Sahonniron : iah teioianere ne iataonse-te8aieste ne kaSistak8eniioke aonsete8ata : Aseken Onek8ensa iateiohnenon

7 Nok iathotiri8aientase ranahtsionni Sahon8ahetaninon, tiiete enhiontatiatatahastake.

8 Nese 8aonni sekon non8a, Onek8ensa aoheta, kon8anatonk8a.

9 Neh kati iakaierite tsiniha8en Rotokensehak8e Jeremi ; ra8en : sahatiiena n'asen nika8istasen neneh iatehonenon tsi ron8atenninon ne tehon8akonhentak8en, ne oni ronateri8aseronniaton n'Israerhaka.

10 Neh sahon8ahetaninonte ne ranatsionni, tsiki nihakeri8a8i ne Roianer.

11 Iesos iahon8aiathe8e rahoenton ne rakora, nok tahori8anontonse, Sahenron ; Iseken ne Sitaeronon Iesanontio ? Tontahenron ne Iesos ak8a tasierite.

12 Eh non8e nahon8ari8arho ne ratitsihenstak8eniios oni ne rotikstenhokonha, iah othenon tathethori8aserak8en ne Iesos.

13 Ethone ne Pilat Sahenron : iah kenh tesathonte tsini iesari8arhos ?

14 Iah ki othenon tethotati, nese Sahonni Sahonera-ko ne rakora.

15 Enskat tsinihorennhaonne ne rakora, neh non8e nikaha8is tsinishatonnhethe enskat ens ne ranask8a enshonhotonko. ka8ennio, neh oni nenhon8ari8anonton nonk8e okon.

16. Saiatat kati ranhotonk8e nethone neneh iah tesse8asehton Barabas ron8aiasts.

17 Ne kati nonen ak8ekon eh saontkennisa, Sasa-ka8enhase ne Pilat : kanikaien ense8arako Barabas

ahonsahiiatkaŝe ok ne's'en's' Iesos neneh Keristos ronSanatonkŝa?

18 Aseken roterientare tsi kannoshatsera ok ahoriŝa tsi ronSaienahatie.

19 Nok tsinikariŝes renstskŝahere tsi tehaiatore-takŝa, ioteriŝanietonhatie ne rone, ŝaton: Tosa othenon sasterist ne kenh Tronkŝetaieri rahoriŝake, Aseken oriŝiio onte tsi ŝateŝakateserentatieronmionse nonŝa ŝasontatekŝe raonha raiatatake.

20 Nok tanon ne Ratitsihenstoŝanens oni ne rotik-stenhokonha, ŝasakotinikonrata nonkŝeokon ne Barabas ahonŝariŝanonton, nok ahonŝatonte ne Iesos.

21 Tontahenron kati ne Rakora: kah nikaïen enshiiatkaŝe ne teniase? Tontahonniron Barabas.

22 Tontahenron ne Pilat: oh kati neneh nenhoïataŝen ne Iesos Keristos ronSanatonkŝa?

23 Akŝekon ok tontahotihenrete: Tehaiantannharak. Tontahenron ne rakora: oh nekenh nahoten shoteriŝateŝaton? Ok ehken tahonkŝisron ronton tehaiantannharak.

24 Pilat Sahattoke tsi iah othenon ohriŝa tehatons, ok ehken tahonkŝisronne, Oneka Sahariŝanonton. Akohenton nonkŝeokon eh Sahatsiohare nok raton: iah othenon teŝakiatoron ne raonekŝensa; ise kati enseŝateriŝaketate.

25 Akŝehon ok tahonniron ii iakŝateriŝaketat, oni ne iakhiienhokonha!

26 Ethone ki tontahonŝaiatinekenŝe ne Barabas: nok Sahatenuhane Sahonŝasokŝaŝesson ne Iesos, ethone onen ŝasakotsiakŝarisien ne tahonŝaiantannharen.

27 Nok ne Kora raosotar tsi teieriŝakennhatha niiahonŝaiatenhaŝe ne Iesos, eh oni nonŝe naonnitio-kŝaroroke.

28 Nonen sahonŝaseronmiasi ne raotseronniat, kane tarhon sahonŝaseronniate!

29 Nok ohikta Sahonnonŝarotseronni neh Sahonŝanonŝaroroke, tanon tsi raŝeientetakon nonkŝati taon-

Sanhnon, teho Satontsotanihak8e, ronton : Satk8a-
non8eron Israerronon Iesanontijo!

30 Ron8anistskeroseras oni tehon8anon8arehek-
hons.

31 Nok nonen sahonaterihonkoten tsi ron8atento-
riatha, sahon8aseronniasi ne kanetarhon neneh raho-
tseronniat sahon8aseronniate, nok sahon8atiataten-
tiate 8athon8aientannharana.

32 Onen sihotiakenhonhatie eh 8athonterane, Cire-
neanronon, Simon ron8aiats neh sahon8aton-niokta-
k8en nabatiasaketate ne Iesos raoiasa.

33 Nok siiahonne8e Golgota kon8anatonk8a neh-
sakat naiahiron tsi ionontokeronte.

34 Sahon8anekanonte iotsitsiatken nok os8ate
tekaieston ; neok ne 8ahatkense iah tehonekiren.

35 Nok nonen sahon8aiasakestsko, 8ahati8astiakon
tsi 8ahontatiakonhase ne raotseronniat, niakaierite
tsiniha8en ne Rotokensehak8e : 8ahontatiakhonhase
nakatseronnia, nok 8ahati8astotsi nakekhare

36 Nok sahintien, Tehotinenraien.

37 Ehneken tsi rotenontsistate 8ahatis8enkaranen-
takte eh kaiaton 8atrori tsinahoten rostonton ; 8aton :
neh kehiken ne Iesos Sitaeronon Ron8anontijo.

38 Teniase Tenonk8etaksensk8a sahon8ariskonte,
saiata tsi ra8eientetakon nok saiata shanek8ati.

39 Tsinijakon neh iontoheststak8e ron8enratonni-
hak8e ak8a teionnonkarenrons.

40 Nok ionton : ise ne senonsarisions nononsato-
kenti nok asen nonta sesenonsakestsk8as ! satatiata-
kennha tanon non8a onen, Toka Niio iaienha aken-
hake tontasastsnent non8a ne kaiasake.

41 Ehoni neneh nihatiierhak8e ne ratitsihenstak-
8eniios, tehati8ennaseraties ne ratiiatons oni ne rotik-
stenhokonha thihon8aieron ronton.

42 Sakoiatakennhaon nakoren, nok iah tehatatia-
takennhas ne rahonha : ne nahon8ahnontiooke n'Isra-
erronon, tethastsnent non8a ne kaiasake nok oksaok
enteshak8etak8e.

43 Nii rohniahesen ; ne kati nahonoronk8ake ne Nii roiatakemha kitanon non8a : ra8en8ahi Nii rakienha.

44 Ron8enratonnibak8e oni neneh noseronni rotia-tentouhak8e, tenonk8etaksensk8a.

45 Iaiak sii8-sistahehatie on8entsiak8ekon taio-kara8e tsiniore ne tioton nii8sistahe.

46 Ne nahoten tioten sii8sistahe 8athohenrete ne Iesos, raton : Eli ! Eli ! lamma sabachtani ? Saton : Nii ! Nii ! ohniiotierei tsi takate8enteton.

47 Nok otiake netho ionk8ene iakothonte neh nika-Sennoten, 8aontommion : Elie iehononks.

48 Saiata ratakhe tekanekak8a iahatrak8e, kana-karakenhiate 8aroharen, nok neh 8arate tsi 8ahonekanonte.

49 Otiakke rontonhak8e : te8aterharat kateshiken entre n'Elie nahoiatakemha.

50 Ethone are onen Tonsahohenrete ne Iesos nok 8ahatonniseraton.

51 Eh nikaha8i Ononsatokentike ioniatarenton asennen 8ate8atoren, ehneken tontasa8en tsiniore netake ; nok 8atiaon8entsishonk8e 8ate8atenenhiorenseron oni.

52 Nok ontenuhotonk8enhaton tsi ieiatarion nakoiatatokentikenha sahiontonnhethon oni.

53 Nok nonen sonsahatonnhete, tontaieiakenne tsi ieiataak8e, onatatokentike niahonne eh saiontatken-seron.

54 Kenh kaien ne Sotar-ko8a oni tsinihati ron8an-nnhak8e ne Iesos, 8ahontatto 8atiaon8entsishonk8e tsi oni nikon ontotasionko.8ahonateronhienten nok 8ahonniron : Ori8iio tsi Nii Roienha kenhne kehiken..

55 Iohnentioko8anen tsionathen8isen isiniha tit-kontinikonraratiesk8e, Galile niore thon8aseron ne Iesos neh oni Tehon8asnietiene.

56 Eh kontiatarak8e ne 8aritere nok Sari sak-tanon Sose sakotinistenha, oni Zepede sakotinistenha.

57 Onen siiokarahane saiatat rok8atse Ari8atiiron. Sose ron8aiats. raiatarak8e ne lesos raotiok8ake.

58 Pilatne 8arete, 8ahoneken Iesos raoieronta, ok8aok 8ahote8entetase.

59 Eh kati naha8enne 8ahaiena ne Sose n'oieronta, nok neh nak8a kaniatariiio 8atha8a8enhekte.

60 Nok eh 8ahata tsi non8e nak8a raonha nihtonhiionihne, oststenrake rorarakonne; nok kanenhi8anen 8ahanontekte nok sahatenti.

61 Nok Saritere oni ne skaiatat 8ari, ak8a teioto-kenton tsi iokaronte non8e nikenistsk8ara...8e.

62 Tsi 8ahorhenne iotenniserohetak8enke tsi niek8atak8as ne 8entanoronsere. Pilatne 8ahontkennisa ne ratitsihensto8anens oni ne Pharisian.

63 Nok 8ahonniron: Saianer! tsiak8eiaras tsinahoten ratonhak8e ne sekon sironnhe kehiken tsiaonk8etokenha: Ra8en asen nen8ata ente8akenheion enskatonnhete.

64 Asatennbahne katitakanenraientake tsi raiatat, tsiniiore nasen nen8ata; on8a kehiken asonthenne enthonne ne raotiok8a nok iaonsahatiha8e ne raoieronta, tanon asakitirori nonk8eokon ahonniron Shottonheton. Onen senha neh Kanikonrhato8anen en8aton tsiniiot ne tiotierenton.

65 Tontahenron re Pilat: tsionk8etaien ne ratiionne, tsi kati nitise8anon8es eh nase8aier tsi se8ak8atako.

66 Eh kati 8ahonnete nok 8ahatik8atako, 8asakotiteron oni nenhontennikonraren.

Te8asen nok satekon Teioteri8asonterak8en.

1 ONEN neneh ontiahiakserokten, nok ak8a neok satontaentarenho n'a8ententa onke, ok naha ne Sari-tere oni ne skaiatat 8ari eh 8akene8e tuatkensere ne tsi raiatatak8e.

2 Ok tontuia8entsi 8atiaon8entsisonk8e A eken Niio raoronhiakeronon tahastsnente Karonhiake, ehren

SahanenbienhaSite ne kanontektonne, nok eh Sahanistsk8aren.

3 Eh nihakonsoten tsiniot tsi iororote, nok eh nikenraken ne raotseronniat tsiniot n'oniete.

4 Nok tsi nahonateronhienten ne ratinonne eh nahotiiata8en tsiniot n'iaka8enheion.

5 Tahatati ne rarouhiakeronon. Sasaka8enhase ne tsiionathonSisen : tosa nise seniteronn : Iesos seSahi hetsisenjiatisaks ne ronSaiatanentakton.

6 Iahkenhteshenteron : Aseken shotonnheton, tsiniot tsi rotrori. Kasene nok tsiatkatho tsi non8e nihaiationnik8e ne Roianer.

7 Tesenisterihen tanon satsiatenti nok sahietSirori ne raotiok8a tsi Shotonnheton nok entsise8ahanteste Galilene ; ehiensetsise8aken, tsikiniot tsi hetsise8arori.

8. Ethone tontakeniakenne noshon8akon, iotiteronsere tanon ionatsennonnihatie nok tonsatiahratate saiakotirioriana ne raotiok8a.

9. Nok tsiniore niionsakene, eh Sasakototasiase ne Iesos, nok Sasaka8enhase : Satkeninon8eraton. Akta niiahakene rasitake Satkeninoronk8anion nok Sahon8asennaian.

10 Ethone Sahenron ne Iesos : tosa seniteronn ; Sasene, nok ietsirori nonk8atatekenha Gaile niichonne ethonon8e ientsionkhen.

11 Nok nonen sonsatiantenti, otiake ne ratinonnhak8e kanatakon saonnete nok Sasakotirori ne ratitsihensto8anens ori8ak8ekon tsi naha8enseron.

12 Neh Sahonni Sahontkennisa ne ratitsihensto8anens oni ne rotikstenhokonha : Skari8at taonnonni kaSisto8anen Sasakotikariakse ne Sotar.

13 Nok Sahonniron : Se8enron : Asonthenne rotik8atton ne raotiok8a nok sonSaiatatak8en tsini kari8es ionk8entask8e.

14 Nok ne toka ienhari8aronke ne rakora, ii neneh tenhiak8ataren enhiak8ari8aseronni oni, Skennen ki nise tatense8atohestste.

15 Sabatiiena noSista, eh nahatiere tsiniot tsi ronSatirihonnienni, nok Sitaeronon raotineurakon SateSateriSareni neh nikarihoteh, Sekon non8a nika-ha8is.

16 Nok nenskat ia8enro nihati Galile niahonne, onontoharake tsi ki non8e nihonatouk8e ne Iesos.

17 Nok 8aon8asennaaien nonen sonsaon8aken; otiake tanon 8ahontenno8ente.

18 Nok akta 8arete ne Iesos 8asaka8enhase; kasastenserak8ekon ionka8i ne Karonhiake oni non8en-tsiake.

19 8asene kati, nok ietsirionnien, ak8ekon nonk8e, ietsinek8ahest raosennakon ne Roniha, nok Roienha neoni ne Ronikonriioston.

20. Ietsirihonnien naieri8anoronk8ake, aionie8eien-ton oni tsinikon K8arihonte, nok tiotkon ente8ak8e-konhatie tsiniore ien8aton8entsiokten.

Amen !

MARK.

Tiotasa8ak8en tsini hoiaton n' Ori8atokenti ne Roiatato-kenti Mark.

1 TSINIOT tsi tiotasa8e ne Iesos Keristos Nio Ro-ienha Raiatatake.

2 Ronen ne Rotitokenschak8e: iahiatori ne rake-ri8en8a8e, raonha enhiahaaseronnien.

3 Kenh niha8ennoten ne Karhakonson ra8ennota-ties; raton: Se8ahaaseronni ne Ra8enniio rahohaa, tsionniarak8enhaton tsi rothate.

4 Karhakon sakohnek8ahestak8e ne Sa8atis, nok sakoretsiaronsk8e naonsaiontat8ate oni aonsaiako-terake8ase ne Kari8aneren.

5 Ak8ekon ne Judée tienakere oni ne Jerusalem-ronon ron8aiatorensk8e: Nok ne raonha ak8ekon tasakohnek8ahestonhatie Kaihionhakon ne Jourdan.

6 Kenh nihok8enniotenne ne Sa8atis; Oniak8aer onon8erhon rotseronniatonne nok ohna rotiatannhenne, tsistarare tanon otsinakontak8ane otsikheta rahotennatsera kenhne.

7 Ratonhak8e tsi sakotatisk8e: iah te8akerihonte n'ahiiennikatsienanereusi tsini haiatanoron ne tenhiatiasonterako.

8 Onekanos nii kierata tsi k8anek8ahesta; nok tanon ne raonha, Rotkon Ronikonratokenton entsise8anek8ahestak8e.

9 Ak8a taiotokentane ethone n'ara8e ne Iesos, Nazaretke tahaientak8e, nok kaihionhakon oni nehne Sahatenek8aheste.

10 Nok ak8a neok sonsahateskeko, iahatkato ne Sa8atis tontonteronhiakhasi nok eh tahaiakenne ne Rotkon-Ronikonratokenti, Orite kenraken rotiatontak8enhatie tsi Sahotienhase ne Iesos.

11 Eh oni taka8enninekenne, Sakenrcn: ise konhienha ak8ekon isha8e nakenon8esera.

12 Nok oksaok karhakon iahotori n'Onikonra.

13 Kaieri ni8asontasen nikari8es kontirio rohna-riskonhonhaties, nok ron8aiatanonstatonhaties ne rahoronhiakeronon okon, eh oni nahe Satenientenseronnes n'otkon nahonikonrotako.

14 Onen sihon8annhoton ne Sa8atis, Kalilene son-sara8e ne Iesos Sakorihonniennihatie ne Nii rahonakerasera.

15 Ratonne: Onen ieiotenniserihe, akta oni onen ih8e ne Nii rahonakerasera: sase8atatre8at, nok tase8etak ne Kari8iio.

16 Onen kaniataraktatie sire ne Iesos, Sasakoken iatatekenhaa, Simon tanon Antré iataharos, aseken nitsiak8ask8e.

17 Sasaka8enhase ne Iesos: takehninonteratiesek nok ü enkenirihonnien Onk8e hentsetsiataharosseke.

18 Ok eh taiatsiak8arisi ne rahonahare nok 8ahon-Sa:ere.

19 Iah sotši ihpon tji8sha8enon, eh are ionsasakoken

iatatekenhaa, Sak tanon San nene Zebedé Sakoienhokonha, kaon8akon niaitit iataharaseronni.

20 Iasakohnonke oni neneh: Ok oni neneh eh-taon8atsiak8arisi ne ron8aniha oni ne kannhatsera nok 8ahon8asere.

21 Kafarnaim iahontenatorene; tsi 8ahorhenne iaSentatokenton, Ononsatokentike iahata8ciate nok 8asakorihonnien.

22 Ak8ekon ok iakohnerak8enhatonsk8e tsinihatokhako8a, aseken iah eh tehaierek8e tsi Sakotatis tsinihatiierha ne Ratiiatons, neh tanon raierathak8e tsinihok8eniatseroton.

23 Saiatat eh raiatare n'otkonseraksen rotienni, tontahohenrete.

24 8ahenron: Ah! Iesos Nasarotronon toh nate-tiattihen? neh kenh taseniente nask8atonte? 8akate-rientase onka nise: Ise ne Niio Iaienha.

25 Nok tanon ne Iesos tahote8ennak8isronhase, 8aha8enhase: tastotek, satsiakenn oni tsinon8e nisi-teron.

26 Nese 8aonni 8aharonhiaken oni 8athoheurete tsi sakaiakenne ne rotienne Ottonseraksen.

27 Ak8ekon ok iakohnerak8ask8e, iontonnionsk8e: oh nahaiatotenko8a ne kenh ronk8e? ek tisako8ennio n'onatkonseraksen, ron8a8ennarak8a oni.

28 Nese 8aonni 8ahasenno8annha ne Kalilero-nonke.

29 Nok nonen sonsahaiakenne. Sak tanon San 8aonne eh 8ahonnete tsi thotinonsote ne Simon tanon n'Antre.

30 Ethone niitonk8arhosk8e ne Simon ron8enn-honsa, kanaktake kaiationni; neh niare taontierente 8atkon8arensaronnion.

31 Ethone akta niahare, 8ahanentsa nok 8ahakes-tsko, iokontatie Sakenton-k8anoste; nok saioiohten.

32 Okarahane nonk8ati, onen siiateiotsothon eh 8aontatiataroke n'iakonon8aktanionni niatekannro-tenson,

33 Iotiok8atsanit tsi kannhokaronte iakoteroronne.

34 Eso oni eh sasakotsiente niatekannrotenson iakonon8aktanitak8e ; nok sasakoiatinekenseron oni notkonseraksen iakonatiennine, nok sakonnhesehak8e n'onatkonseraksen nakontrori tsi ron8aienteri.

35 Nok, sekon ok tetiokaras Sahatkestsko, tsinon8e shatitken niiahare eh iahaterennaien.

36 Nok ne Simon, oni ne rontenrotiene Sathon8a-karenha8e, nok Sahon8asere.

37 Nok nonen Siiahon8aiatorenne, Sahonniron : ak8ekon ok ise iesaiatisaks.

38 Tontahenron : hennioh neh noiah tetkanataien niichete8e iakejatati oni neneh ; aseken neh te8akenienton tsi te8akenon.

39 Nese 8aonni ak8ekon niiehata8oiatak8e, nok Sakotatiatak8e tsi ronterennaientak8a ne Kalile-ronon, nok sesakoiatinekensk8e n'otkonseraksen iakohnatiennine.

40 Saiatat roststa8is Sahoiatorenne, Sattotontsothase tsi Sahoneken, Sahenron : ask8eni nasere sitient.

41 Sathoniatasiharane ne Iesos tsi Sahotkatho, iathonisnonsaerhase, nok Sahenron ; neh ikere satsieSentann.

42 Ak8a neok iahate8ennokten ok eh tonhton tsi roststarak8e nok sahaton.

43 Sahotia8enratse nahatrori, nok sahotek8ate.

44 Sahenron : senikonrarak tosa onka sherori ; 8as tanon shenatonnira ne ratitsihenstatsi nok a8henikonrasenniete tsi aseri8aierite tsini hotenienten ne Moï8 tsi tokenske sasaton.

45 Nok tanon ne rahonhã : ethok iahatasa8en Sathateri8areniate oni Sahariho8amate tsi naha8enne. Nese 8aonni iah tese8atonsk8e ne 8ene akenhatio tsi ratenatorensk8e ; tiotkon ok ihnon, tsi oni non8e shatitken itresk8e, sekonki's' sane ok kenh titia8ensk8e ron8aiatorenensk8e.

Tekenihaton Teioteri8asonterak8en Tsini koiaton ne Roiatatokenti Mark.

1 TOKARA nonta ohnakenke eh sara8e Kafarnaimke, tsiniore iahakotokense tsi non8e nihota8eiaton.

2 Iotiok8atsanit 8ahonteroroke, 8ationonsa8enren, sekon oni n'aste aheren natekakennia, nok neh sakorihak8e n'o8enna.

3 Kaieri nihati eh 8ahonne8e, roiatakenheion tchon8ask8en8a8i.

4 Nok tanon tsi iah othenon taonton n'akta ahonnete tsi nateiaontaniron onk8e, 8ahatinonsoroksi nok eh nonk8ati tahatinaktente tsi raiationni ne roiatakenheion.

5 8ahonikonraientane ne Iesos tsi tokenske ko8anen ne thonetak8en, 8aha8enhase ne roiatakenheion : kien sonterake8e ne sari8aneraaksera.

“ Oksaok tahonniron ne rahotinikonrakon tsinihati eh rati.atare ne ratiiatons.

7 Ori8iio tsi iori8atsanit tsi nahoten raton ? Onka nakoren iakok8eniatseraien naonsaiontaterake8ase tsi iakorisaneren, neok 8ahi ne Niio ?

8 Ok shihoterientaratsihon ne Iesos tsini hotinikonra8ens, 8asaka8enhase : nahoten se8aton ne se8eriane ?

9 Kahnikaien senha 8atiesen : nahiienhase ne kenh roiatakenheion, sonterake8e ne sari8aneraaksera, ok neneh akiron : testann, tesek ne sanakta nok sasatenti.

10 Neki ok oni naese8ari8aienterihake tsi rok8eniatseraien n'Onk8e Roienha on8entsiake aonsaharake8e ne kari8aneren ; 8aha8enhase ne roiatakenheion.

11 Sakonrori : satkestske, tesek ne sanakta, nok sasatenti tsi tisanonsote.

12 Nok tontahatane 8atrak8e ne rahonakta, kanenrakonson eh sahatohestste. Ak8ekon ok 8ahakone-

rak8enhaton nok 8athon8anon8eronnion ne Niiio, ion tonnionsk8e ; iah non8enton teionk8aikaton neh nikarihoten.

13 Nok ne Iesos tortahaiakenne kaniatarakta niionsare, ak8ekon ok ron8aiatorensk8e, nok neraonha Sakorionniennisk8e.

14 Tsiniiohaes eh 8ahoken Levi Alphe roienha, tsi iekarotasiata eh rents8ahere, 8aha8enhase ; Taknonteratie. Tontahatane ne Levi nok 8ahosere.

15 Nok nonen siiahonne8e tsi thononsote ne Levi eh 8athonstskaon, ronentioko8anen ne ratikarotasi8ans tanon n'ionk8etaksens8eokonha 8athontonte ne Iesos oni ne raotiok8a.

16 Shahontkatho ne ratiatons oni ne Pharisian, tsi ohseronni tehonastskaon ne ratiatons oni n'ionk8etaksens8e okonha ; 8ahon8ennenhase ne raotiok8a : ohniiotieren tsi tehontonsts ne ionk8etaksen ?

17 8asakori8aronkase ne Iesos, nok tasaka8enhase ; iah 8ahi tatehon8aton8entsioni ne ratetsiensts ne skennen tiiakonnhe, neh 8ahi naha ne iakohnon8aktani : iah kati oni nii neh tesekheiahaharatane ne tiakori8aieri tsi nonkati ne tkari8aieri neh tanon n'iakori8aneraakskon.

18 Onen non8a neh 8ahon8aiatorene ne 'Sa8atis raotiok8a tanon ne neh Pharisian, ratiri8akohe ohniiotieren tsi ronentontietha ; 8ahonnironkati : oh ne neh niitieren, ne Sa8atis raotiok8a, oni ne Pharisian ronentontietha, nok ne sentiok8a iah neneh tehontontietha ?

19 Tontahenron ne Iesos : en8aton ken enhonentontiete tsinihati sakohonkara8i ne roniakon ? iah 8ahi tahonton ahonentontiete tsinikari8es 8atenniote, ratik8ekon oni ne roniakon.

20 Nok tanon ien8atenniserihe8e n'ienhon8aiatenha8e ne roniakon, ethone tanon onen enhonentontiete.

21 Neh oni sateiot tsi iah okenhase tetsienikhonk8a n'onen iok8enniakaionhon, aseken enhionehare, nok senha entsiosonhio8anen tsi tenskarine.

22 Neh 'oni sekon shakat tsi iah katsetakaionne teichnekarha n'otsitsiase; aseken ten8atetsetanekare nok enkaiesha; katsetasetsihke tanon ienekarha n'onekase.

23 Tiotokentko8a A8entatokentike 8athatihetiiake onatsia kaienthon, Sahatirataniiontonko kati ne raotiok8a.

24 Nensok are tahonniron ne Pharisian : Satkatho! iah kenh naha te8atia8enre neh naieiere n'A8entatokentike?

25 Tontasako8enna8eron Sahenron : iah kenh non8enton tese8a8ennanote tsi nihoieren ne David sahotoktase oni sahatonkariake, rahonha oni ne ronnehne?

26 Toh nahaiere siihata8eiate Nii raononskon, Abiatar sihatsihenstatsi, iah kenh tehonatarakon, iah oni ken tesakohnataranonten ne ronnehne ne kanataranoron ne oni neok ne ratitsihenstatsi 8atonsk8e nahonneke.

27 Sekon tontasaka8enhase, Sahenron : Ron8enni8erisenhenni ne ronk8e nia8entatokenton, iah tanon ronk8e tehotatsenhenni.

28 Neh kati Saonni n'Onk8e Reienha raiatak8e-niio tsi ia8entatokenton.

Asen-haton nateioteri8asonterak8en tsinihoiaton Rti. Mark.

1 SEKON are ionsahata8eiate tsi ionterennaientak8a, saiatat eh raiatare ne skati roiatakenheion.

2 Ak8ekon ok iakoterharaton toh shiken nenhaiere, neh al on8ari8arhost nahonsahotsiente n'A8entatokentike.

3 Nok ne Iesos, 8aha8enhase ne roiatakenheion : Kanonsihen testann.

4 Ethone 8asaka8enhase Sahenron : ahonton ken

naontaieri8aierite n'A8entatokentike, okne's naon-
saionteri8ate8ate? Aonsaiontatonnhete nonk8e ok-
ne's' naiontateriio? iah othenon tethonatati.

5 Ateriatikhonserakon 8asakotkatoseron, ok ikene
Sahonikonkararen tsini honeriasaniron. Saha8en-
hase kati ne ronk8e: sanentsak8arisi, 8ahanentsa-
k8arisi nok oksaok eh nonsaioianerene tsiniot ne
skati.

6 Oksaok sahatiakenne ne Pharisian nok iasako-
tiinikonrisake ne Erodianronon kah nahontahatiierate
naonton ahon8aiena.

7 Nok tanon sabatotarho ne Iesos, nok kaniata-
rakta niahare 8ahonne ne raotiok8a; iotiok8atsanit
8ahon8asere, neneh Galile, Judé, Jerusalem, Idume
ak8ekon oni nisinonkati ne Jourdan tiakotention-
k8en.

8 Sahatiri8aronkanion ne Tyr-ronon oni ne Sidon-
ronon tsini iori8anerak8atenion tsini haierhak8e ne
Iesos, kentioko8anen oni neneh 8ahon8aiatorenne.

9 Nese 8aouni 8asaka8enhase ne raotiok8a: ka8e-
iennentaonhak ne kaon8eia toka ten8aton8entsio8e,
sotsi 8ahi kentioko8anen, on8a toka tenhionkhiia-
torarake.

10 Aseken onen sikentioko8anen sisesakotsienton,
ne kati 8ahonni tsiki niaakon ne iakonnrare tsi ok
nakannroten ok kentitia8ensk8e ionskaneks neok oni
ne iaiakoiatosere ne raonhake.

11 Nck nonatkonseraksen tsiok's'en's' niioire iahon-
8aken tare ron8asennaiensk8e; kontonhak8e: Ise ne
Niiio Iaienha.

12 Nok tanon sakonnhesehak8e nakontrori tsi
raonha.

13 Onontoharake niahare, nok 8atesakoiataiestasi
ne 8ahonne.

14 Nok 8asakoiatarako tekeni ia8enre nihati naha-
tik8ekonhatieseke neh oni n'iensakotori enhonteri8a-
notonra.

15 Asakok8éniatserononi naonsasakotitsiente n'ia-

konon8aktan'onna, oni naonsasakotiiatineken8e n'otkonseraksen onk8e iakonatienni.

16 Kenhnihotisennotens ne tokeni ia8enre nihati : Simon neneh Tier Shonatonk8en.

17 Sak Zebedé roienha tanon ne rokenha San nehne Boarneges ronatonk8en, 8atenientenstak8en, Ra8eras Roienha.

18 Andre tanon Philippe, Bartelemi, Satio, Aton8a, Sak Alphé roienha ; Tadde tanon Simon Kananeenronon.

19 Tanon Sitas Iskariot, neneh Iesos rotenninon.

20 Iotiok8atsanit are saieserenne nonen sonsahonta8eiate, ak8ekon iah tehotinaktotask8e ne tahonstsaen.

21 Siihatiri8aronke ne rao8atsire 8athotisterihen saon8aiatisakha aseken iontonnionsk8e, tehanon8arasennie.

22 Nok ne ratiiatons Jerusalem thotiientakon rontonhak8e are neneh : rotkonseraien ne Beelzebul, nok neh aosennakon tsi sesakotek8ata n'otkonseraksens.

23 Nok tanon ne Iesos iasakohnnonke nok 8ahenron tsi 8atesakori8akentonk8en : oh naia8enne n'otkonseraksen astste iaonsahoiatonti n'otkonseraksen ?

24 Aseken toka iah skanikonra tehken tsi kanakeraseraien iah ki taonton akanakeraserateke.

25 Nok oni ne ska8atsira tekari8atironte iah ki taka8atsirateke.

26 Toka kati non8a ratateri8aiahaki n'otkonseraksen, nok tehori8atironte iah ki sotsi ihnon thiiare, ak8a tanon iosnoratie enhaton.

27 Iah onka taiek8eni ahon8anonskari ne rosastenseraien, ne iah ohenton tahontahon8anerenkhe.

28 Ori8iio tsi k8arori, tsi ak8ekon enshonikonrhen ne Nii ne kari8aneraaksera, oni tsinikon aiakori8aiesatak8en ne ka8ennaksens.

29 Nok tanon onkakiok enhosennaiesaton ne Rotkon Ronikonratokenti iah non8enton tiiansaha-

tiatoke8e: ok eken tanon enhorane niatekakonto ahatetsiratak8e.

30 Neh 8aonni eh nahaiere tsi 8ahatati ne Iesos ne tsi rontonhak8e rotkonseraien n'otkonseraksen.

31 Onen eh 8aonne8e ne rontateken okonha oni ne ronistenha, astste tontahatitane, iahonteri8aniete iaon8ennonke, aseken sotsi kentioko8anen tehon3anen romnihne.

32 Sahon8arori, Sahiron: kenh tonnete astste ne sanistenha oni se8atateken^h okonha iesaiatisaks.

33 Tontahenron: Onka n'akenistenha oni ne teka-tennontere.

34 8athatkatonnion8e tsi ietaraien nok 8ahenron: Kenh Sahi kaien n'akenistenha oni n'onk8atatekenha.

35 Aseken onka kiok enhon8anikonraierite ne Niio, neh onkiatatekenha oni akenistenha en8aton.

Kauerihaton tehioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiatatokenti Mark.

1 SEKON are ne Iesos sasakorihonnien kaniatarakta, iotiok8atsanit eh 8aonteroroke, ne se 8aonni kaon8akon iahatita, nok atsiaktatie eh Sakakenniotane.

2 Eso iori8ake 8asakorihonnien tsi 8atesakori8akentonk8en, ratonhak8e.

3 Se8ataonsatat: Saiatat ne ronk8e Sahaienthosera.

4 Tsi ronatsiontionhatie, otiake ohaakta Sakakerontane, otsitenokonha neneh Sakontekk8isa.

5 Otiake oststenrake Sakakerontane tsinon8e n'iah eso teiokenraere; oksaok takanio aseken iah ki nakon tetkaien;

6 Nok tanon ontsa nonen sontakarakoten oni onstathen aseken iah ki eso teioteronte.

7 Otiake ohiktokon iakakerontane, takonteiaron neneh n'ohikta nok 8ahotirio iah kati othenon kasta teiotonhon.

8 Otiake tsinon8e niion8entsiio nakaientane, 8a-kanio nok Sakanatsioharen ak8a 8akanorari, otiake asen ni8asen onteiaron nenskat, iaiak ni8asen, enskat oni te8ennia8e onteiaron ne skanatsia.

9 Ionronk 8ahenron : nonka teionhontak:arontak8en naionronkate.

10 Nok nonen rononhaa siionsonton ne ratik8e-konne tanon ne raotiok8a, 8ahon8ari8anontonse, oh nahoten kenton tsi nahoten 8ahenron.

11 8ahenron : ietsiia8i nise naese8atokense tsini hoianerenscroten ne Niio; kenh kaien nakorenson neok neneh ne teiontateri8akentonk8enni.

12 Nese karionni iah tiiateiekaraientas tsi iontkathos, nok ionronkas iah se sane teiakonikonraientas tsi nahoten ionronkas sotsi on8a entsiontatre8ate nok aonsaiontiatoke8e nakori8aneraaksera.

13 Iah kati kenh 8ahenron tese8anikonraientas tsi nahoten kenton tsi nahoten 8atkeri8akenton8e? neh kati onte ken ak8a iaese8anikonraientane notiake?

14 Raienthos : neh 8ahi roton no8enna raienthos.

15 Nok kenh kaien nohahakta iokerontaon, neneh iakoton ne iontataronkatenni n'o8enna; nok ki tanon nonen iakoronken, ok saok n'otkonseraksen tontahotak8enhatie tsi niiekaienthonne n'aka8eriane.

16 Eh oni neh niio, noststenrake iokerontaon, neh 8ahi iakoton n'onen iakoronken no8enna, ak8a oni 8aontonnharen.

17 Nok tanon tsi iah tetiaka8etakon iah ki tateka8ishastste; ne 8aonni ka8enniioki 8ahakorane ne kaniikonraksensera oni kakenronniatsera ahorionniat no8enna ak8a oksaok tsiontateri8astani.

18 Nok nohiktokon ieiokerontaon, neneh niakotansate tsi iothare.

19 Nok ki tanon iah teiontannikonranentasions non8entsiakeka, tiotkon on8e atsoko8atsera ionnon-tonnionk8a, neh tsiorios iah oni te8ateiarons.

20 Kenh tanon kaien ne tsi non8e niion8entsiio ieiokerontaon, neh iakoton n'ionronkas no8enna, nok

taiakoteſeientontic, oni ſateiarons: enſkat aſen niſaſen, iaiak niſaſen, nok n'oiā enſkat teſenniaſe.

21 Ratonhakſe oni: iā ſahi okſiroke tiiēiēhase-rotha, ok ne en's' ne kanaktokon iaionſete naeaſeroten? iā kēnh naha teiēhaſerotakſake teiēhniōtha nohaſera?

22 Aſeke, iā tekaiēn n'ioteriſaſeton n'iaē taonte-rihotāſionhe.

23 Ionronk nonka teionhontakarontakſen naionronkate.

24 ſekon are ſaſakaſenhaſe: iſe ſeſanikonrarak nonſa kēnh ſeſathonte. Ok eh nentſetiierāſe tſi nenhiētiierāſe, nok tanon niſe ne ſeſathonte ientſetiēheſtſten.

25 Aſeken ne roien ſekonki enſhōnhion, nok n'iaē othenon tehoien Akſekon enhōſakſa tſini hoienha.

26 Ratonhakſe oni: neh teſtiatieren ne Niio raonakerāſera, ne ronkſe ſahaientho, nok nonen rothetiſon neok ne ſhotas ſhaieſeronne oni tſi ſentatenion oni ſaſontatenion.

27 Nok ſane n'onatſia ſakateronten oni onteiaron, iā eh nahoten tehotokatahōn oh nahaſenne.

28 Aſeken aonha n'onſentſia taiōnni ohonte kahente, eh iſeſe n'orata nok oratakon eh tontenatſionni.

29 Nok nonen ſakanorari taiōnſarōroke ſaenatſi-iake aſeken onen ki iēiohe naieienthoko.

30 ſekon are ratonhakſe: oh nahoten taonteteſa-tenientenſte, ok ne en's' taeteſariſakentōnkſate ne Niio raonakerāſera?

31 Akſa neh ſateiot naieientho oſinekſar nikanenhoten ionthontōſeratha, nehonte tiaonhaha kennikānenha tſinikon ne kanenſonha iēienthota.

32 Nok tanon nonen kaiēnthōn ſakanio onteiaron akſekon oni ionſaiakokſeni tſinikon ne iēienthoſ', nok tſi nateionenroſanen tſi ſationenronten, i'ſa iā othenon teken eh ſakontſinakonni notſitelkonha.

33 Eh niſhatāſtkſe tſi teſakoriſakentōnkſennis

oni tsi sakorionniennis tsiniiore nahotinikourruentane ne Niiio raori8asonha.

34 Ak8a neok ne tehari8akentonk8ak8e, nok onakenke tentesakori8atheten ne raotiok8a.

35 Nok nonen sontenniserokten, Saheuron : tete8a-iaiak.

36 Ok kati eh iekanenraien, iathatiiaiake toka nikaon8ake ron8atinonteratie.

37 Nok tsi natkaSeratase kenok nontakari8estste ok naha ak8a 8atnekitahas.

38 Nok sane ne Iesos ohenton ichenteron atkonserane rakonhen ak8a ok skennen tihotas ; 8ahon8aiete, Sahonniron : Saianer ! iah kenh ne kenh othenon tesa-nontonnion ok oni ken tiiaSeronhatiehak ne kenthente8a8entane ?

39 Sahaje, nok 8ahatteten no8eron, 8ahenron : Tastotek, tatesatotat oni, nok tonsakaSeriiake ion8e-senhon8e ok tiskanekaien.

40 Efhone 8asaka8enhase : oh niitieren tsi eh niiore tsi se8ateronni ? Areko kennekenh tetise8e-tak8en ?

41 Ak8ekon ok ronateronhientenni nok rontonhak8e : oh nah onte ak8a nahaiatoten ak8ekon no8eron oni tsi kaniatare ron8a8ennarak8a.

Sisk-haton teioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiatato-kenti Mark.

IAHONNE8E isi nakaniatarati Katarenien-ronon raonaton8entsiake.

2 Ak8a neok Sontahatitako ne Iesos, Saiatat n'otkon rotienni, tontahak8irotka8e nok iathoterate.

3 Iah te8atonsk8e nahon8anerenke nese8ahonni karhakonson ki thiresk8e.

4 Eso iori8ake ne tehon8arensteren oni tehon8a-nenststerenne ak8ekon tehoiakhon ne kati ahori8a iah te8atonsk8e nahon8anikonrarake.

5 Tiotkon onse karhakonson, onontoharakeson oni thires, tehohenretanes ohnenhia ratatientsionnes.

6 Ak8a kati neok iahoken ne Iesos, iatharatate Sathonon8eron ak8a oni 8athotontsotase.

7 8athohenrete Sahenron : Iesos, nahoten taskeniente ise ne Niio iaienha ? Konnekennis rahosennakonne Niio tosa niare aekeronhiakente.

8 Aseken ratonhak8e ne Iesos : Satkonseraksen, tontatsiakenn ne raonhake.

9 Iesos 8ahori8anontonse Sahenron nahoten iesaiaists ? Kentiok8a 8ahenron ionkiasts, aseken ionk8entioko8anen.

10 Ronekennisk8e ne tosa aonsahotek8ate neh non8e ni8aton8entsiate.

11 Iah ihnon teken tiontahere, ionentioko8anen eh non8e tkon8atinonnhak8e k8isk8is.

12 Ak8ekon ok ron8anekennihak8e rontonhak8e : eh iatontak8atori kenh ihken thonnes k8isk8is neh iahonsaiakiitata8eiaten. Oksaok 8asakaon ne Iesos, netho niiakonne.

13 Oksaok kati Sakonttiakenne, nok eh niiakonne tsi tkonnes ne K8isk8is, ka8enniio ok neneh 8ahotihiation nensok 8akonteko kaniatarake iakontiatonti, ak8ekon eh8akonniheie ne te8ennia8chetserasen nikonti.

14 Nok ne Sakotinonnhak8e 8ahonteko, sahatiri8aienhu kanatakon, nok tehonateri8areniatonhatie tsi niiahonne.

15 Ak8ekon ok 8aheiakenne 8aontkensera tsinontaiassenne, iahonsaiatorene ne Iesos, nok 8ahonsaken ne Kentiok8a rotienne, renstsk8ahere rotseronni ak8a oni tetkari8aieri : ak8ekon ok 8ahakoteronhienten.

16 Nok nak8a ronatkathon 8asakotirori tsiniia8enhon n'otkon rotienni raiatatake nok oni tsini iotiitata8enhon ne K8isk8is.

17 Ne kati 8aouni 8ahon8aneken nahonsahateratako ne raonaton8entsiake.

18 Nonen-Shiionsahatita kaon8akon, eh 8ahoke-tote n'otkon rotiennine 8ahoneken nahaon nan8esseke.

19 Iah tanon tehothontaton ne Iesos, ok eken 8aha8enhase; 8ahenron: 8as sa8atsirake niionsase nok sherori tsini iori8anerak8at tsinaiatierase ne Ra8enniio, tsi oni naientenre.

20 Sahatenti neneh, nok etho'k' iahatasa8en 8ahatoriate, roriho8anatonhatie oni tsini ko8anen rotenron ne Iesos ak8ekon ok taiontonnekhon, 8ahakohnerak8enhaton oni ne Decaporisronon.

21 Iotiok8atsani are saionteroroke nonen siionsara8e ne Iesos n'isi nakaniatarati.

22 Saiatat ne Sakotatis Jairus ron8aiats, eh 8ara8e nok 8athotontsothase nonen sahoken.

23 Rohnekennis, raton: Onen thoha aontaiahiheie keienha, konnekenni kati neh iase asheianisnonsaerhase nok aonsaieie8entane.

24 Ne se 8aonni ionsanehtak8e ki ne Iesos tsi saba-tenti; iotio'k8atsanit are ron8anonteratiene.

25 Skaiatat tsiiothon8isen eh kaiataratiesk8e, onen tekeni ia8enre niio8erake siionn'rakaionse.

26 Niah othenon tehotik8enion ne rontetsiens arahona oni onte neok nostonha akon8atorissenthose, ak8a iekenhaok tsi kon8entenstetenni, okheken takanerak8atasere tsiionon8aktani.

27 Ne kati sahosennaronke ne Iesos, ok tiiate8a-tenenra8eheste, rashonne nonta8e nok rahotiata8itne iakaiena.

28 Te8atonhak8e na8erientakon: enskie8entanese naraona neok oni ne raotiata8itne kenh niiakiere.

29 Ak8a oni oksaok 8atkatane tsi iohnon8aktani, nok ontoke naonhake tsi onen sakaie8entane.

30 Nok ne Iesos 8ahattokatsi tsi 8akaiakenne ne rahonhake ne rahotanitenrat, tontahatkarhateni, nok 8ahenron: onka kenh niaaheiere nakatseronniak8ake?

31 Nok ne raotiok8a 8ahonniron: Ak8ekon kik

Sahi nekenh tateiesaiatoraraks : tanon kenh seriSa nontons onka kenh niahesaiere ?

32 Sathatkatonhniõ8e aktatie tsiniot nahaiatisak-seke neh nakaiere.

33 Nese Saonni Sahoterõhienten ne TsiõthonSi-sen, õni ioterientaratsion tsi naha8enne naõnhake, eh niahahe nok Sathõtõntsothase nok ori8ak8ekon ontrori nori8iio.

34 Nok ne Iesos tõtahenron : neh sesatsiente kien tsi tisetak8en, skennen kati sasatenti, õni tsi saie8entaõhatie.

35 Sekon ok nihõtare, etho Sahõnne8e ne Sakõtatis raõnk8eta, Sahõnniron : Onen iaka8enheion ne seienha, tosa kati senha ihõi non8e natetsenikõn-haren ne Roianer.

36 Ak8a neok sahari8aronke ne Iesos neh nikari-hoten, Saha8enhase ne Sakõtatis : Tosa othenon Sate-ronn, neok ne tasetakõnhak.

37 Sasakõtia8enratse notiake naõn8asere neok ne Simon Tier, sak tanon San ne sak iatatekenha.

38 Iahõnne8e tsi thõnõnsote ne Sakõtatis, eh Sahn-õntkatho kõsanen ronaterakareraston, õtiake teion-senthõs, nok õtiake teiakõhenretha.

39 Iahata8eiate nok Sahrenron : õhnõntieren tsi se8aterakareraston, õh õhni nahõten tese8asenthõta ? Katiken ia8enheion ne kenh kaiataseha neseok ne iotas.

40 Ak8ekon ok tjhõn8aieronhak8e ; niarek8e tanõn ak8ekon saieiakenne ethõne eh niahare ne Iesos tsi tkaiationni ne kaiataseha neok ronne ne kõn8aienha tanõn nak8a raõnha sakoiatenhasine.

41 Iahanentsa, nok Sahrenron : Talitha Cumi ; sakat naiahiron : Tsiatase ü Sakhõnrori satkestsko.

42 Ok eh karatie sõtkestsko ne kaiatase nok sõtentionko, õnen tekeni ia8enre sateiahõserriakõn-hatie, Sahnõinerakõhatõn.

43 Sasakõtia8enratse niare naõntrori, ethõne Sasa-kõnhane nakõn8anõnte ne kaiatase.

*Taick-haton TeioteriSasonterakSen Tsinihoiaton Roia-
tatokenti Mark.*

1 IESOS sahatenti neh non8e, tsi thanakere niion-
sare, ron8anonteratie ne rahotiok8a.

2 Nok tsi SahaSentatokentane tahatasa8en Sasako-
rihonnien, Sasakotati tsi ionterennaientak8a ; kentio-
ko8anen ne iakothonte tsi rothare, iakohnerak8ask8e
oni iontonhak8e : kah onte nithori8enha tsinihari-
Saienteris ? Tsi oni ni8attokhatseriio tsi rattok8aa
tsi oni niionerak8atenion ne raho8eienna ?

3 Iah kenh naha neh teken ne ras8enkaraketas,
On8ari roienha, Sak, Sose, Jude tanon Simon rontate-
kenha ? Iah oni kenhnaha teiethiienteri ne roten-
nosenha ? Ak8a ki ok tihontateri8aiientatennihak8e
ne raonha raiatatake.

4 Nok tanon tahenron ne Iesos : Ak8a se naha ne
Rotokense rahonakeraserakon ok ron8akenronni,
ra8atsirake, iciohe oni nak8a rahononskon.

5 Iah othenon tehoieronnistston ne iori8anerak8at
neh non8e, tokara ok sane nonsasakotsiente ne iako-
non8aktani neok tsi 8atesakonison8aerhase.

6 Nok ron8erak8ask8e tsini honatenno8entastskon ;
etho ok kati aktatiesonha tsi ionatak8enraron sako-
rihonnienihatiesk8e, oni sakotatisk8e.

7 Ethone oni iasakononke ne tekeniia8enre nihati,
nok teionk8etakehatie tsi iasakotori, oni Sasako-
k8eniatseron ne kontinikonraksen kontiiatatake.

8 Neok enskat Sasakori8atitse ne tosa othenon
iahatiha tsini iohahes, neok ne rahonatennists ; tosa
ahatiiarenha8isek, kanatarok, o8ista sontake ne
rahotinatatserakon.

9 Neok ne rahonata ahatiha8i, tosa tekeni tahona-
tseronniak8aientak8e.

10 Sasaka8enhase oni : kaki ok non8e nenhietsiia
ta8eiaten, tsiok hentsise8attentionhe neh non8e ton-
tase8aiakenn.

11 Nok nonka kiok iah tatenhietsiiarhotonnire, iah oni taietsiiaatsatate, sase8arasitokef nonen tentise8atenti neh 8atenientenstakon tsi enhionteri8aketate. Ori8iio tsi k8arori tsi tikenha tsi nensakote8ciennatsaniten ne Sodom-ronon oni Gomor-ronon tsiiniiot neh non8e nihatinakere nonen tentesakoiato-retana.

12 Ok kati etho iahontasa8en iaonte8ennoten aonsaontatre8ate.

13 Sasakohnatek8atanion n'otkon iakonatienni, sasakotitsientanion oni ne iakohnon8aktanionni.

14 Kare onen n'Onontiiio Herod 8ahosennaronke ne Iesos, aseken rosenno8annhaonhatie, 8ahenron kati: tohiken Sa8atis sakonek8ahestak8e shotonnheton, nese 8aonni rok8eni...tseraien ne karonhia-kekha.

15 Otiake iontonhak8e: Elie 8ahi; nok sekon otiake iontonhak8e: Rotokense, ok ne ens teshiatieren ne Rotokense.

16 Saho8ennaronke kati ethone 8ahenron, neh thohiken Sa8atis ne 8akatannhaon ron8aniariakon, onen shotonnheton.

17 Aseken rahonha Herod rotennhaen tsi ron8aiena n'e Sa8atis nok ron8annhoton, ne tsi ok neneh raonhafa sota teniak tennine Herodias kon8aiastsk8e.

18 Ne kati tsi ra8ennihak8e n'Herod ne Sa8atis: iah tetkari8aieri ne tsiatatekenkenha ronek8e aonsahsatataniakten.

19 Nese 8ahonni n'Herodias tehahonnharikhon-sk8e, neok oni aoskanektsera nahon8ario, nok iah tiie8atonsk8e.

20 Aseken n'Herod rotsanisk8e ne Sa8atis, rote-rientare se tsi tronk8etaieri oni Roiatatokenti, rokonnienstak8e; iotkate oni tsi rori8aiennisk8e nok ro8ennarak8ak8e ak8a's'oni raon8esata naho8ennaronkhake.

21 Kare onen iakahe8e tsiniieskaes tsinihonakeraton ne Herod, 8asakotenniothase ne rahosennahokon.

22 Eh ontaŝeiate ne Herodias akoienha nok ŝatka-
nonniakŝe, akŝa eŝo tŝi tahonikonriione ne Herod
oni n'enskatne ronatekkŝahere, ŝarenhase ne kaiatase: Takeriŝanontons tŝinitesaskaneks nok akŝekon
enkonhion.

23 Akŝa ŝahariŝanirate tŝi ŝahenron; Akŝekon
enkonhion tŝinikon tŝi ok oni nahoten enskeriŝanon-
tonse, ok onte oni nasennon tŝini ŝakonŝentsia.

24 Sakaiakenne, onistenha ionsaioriŝanontonse,
nahoten ŝakenron enkeriŝanonton? Tontakenron
n'onistenha: ŝaŝatis raonontsi seriŝanonton.

25 Skatakhe ionsontaŝeiate tŝi thenteron ne ronon-
tŝio, ŝahorori tŝi nahoten ŝaskaaneks, ŝakenron: ne
keriŝanontons n'askon akŝa oni oksaok akeratne
aontakaratie ne ŝaŝatis raonontsi.

26 ŝahonikonranonŝake n'Onontŝio, nok iah teho-
kŝenion nahaŝennontion ne tŝi kentiokoŝanen ronŝa-
thonte tŝi nithotati.

27 Saiatat ne rahonnhatŝeia iahotori, ŝahorihon
nahontahahaŝi ne ŝaŝatis raonontsi.

28 Eh ŝarete, nok tŝi iontatennhotonkŝa iahonia-
riake akeratne taharen, iaharon ne kaiatase, nok ne
kaiatase onistenha ionsaiaon.

29 Iahatiriŝaronke ne ŝaŝatis raotiokŝa, eh ŝahon-
nete ŝahonŝaiatata.

30 Onen etho ŝahonneŝe tŝi renteron ne Iesos, ne
ratikŝekonne, Akŝekon ŝaonŝarori tŝi nahatiieranion
tŝi oni nahoten ŝasakotirihonnien.

31 ŝahenron: ostonha niare teŝatotarho tŝi nonŝe
iah tetionkŝene, nok ostonha aheŝeŝatorishen; aŝeken
akŝekon iah tehotinak totaŝkŝe ne tahonŝskaon tŝini
iotiokŝatsanit iontkennisahaskŝe.

32 Kaonŝakon kati iahontita, nok isih niiore nia-
honne.

33 Nok tanon tŝi ŝaonttoke tŝi ŝahontenti, kentio-
koŝanen oni nahonŝaienterene; akŝekon ok kati
ŝationratate atŝiaktatie, rononha ratihente; eh kati
tkentiokote tŝi iahonrarho.

34 Sontahatitako ne Iesos Sahakahenhion tsini kentioko8anen etho iakotkennison ; Sasakotenre, neh tsi eh niaikoiata8enhon tsi niot ne teiotinakarontonha ne iah teiotien nasakohnonna, nok eso are etho non8e nasakorihonnien tsi Sasakotati.

35 Onen siiokarahane nonk8ati, Sahon8ateranentakten ne raotiok8a, Sahonniron : Onen iokara, tanon tsi iah othenon taietsenri ne kenthon.

36 Aonsaseiatori kati, aonsaontenti nok iaonsahatininen niieks tsi tionatak8enraron, aseken iah othenon tehonatennatseraien.

37 Tontahenron : ise ki Sahi aietsinonte : tontahonniron : Sekon ne kaieri te8ennia8e k8enis aiak8a-nataraninonte iah ki ak8ekon taiaketane ?

38 Tontahenron : coh nikon se8anataraien ? Se8a-tkens, nok nonen Saontkense, Sahonniron : Sisk, tanon tekentsiake nikentsiasa.

39 Ethone kati onen Sasakonnhane nasakotirori nak8ekon Ononhonrake aiontien, aionnitiok8ak8enraron oni.

40 Eh kati niot tsi Saontien, skatson te8ennia8e, Siskson oni niionk8etassenhatie.

41 Ethone ne Iesos Satrak8e ne Sisk nikanatarake tanon ne tekentsiake, Sahaterennaiahase, Sathana-tariakon, iasakaon ne raotiok8a, nek nerononha iaonsasakonon nonk8ekon, ak8ekon oni ne tekentsi-ake Sahatiiakkon oni neneh.

42 Ak8ekon Sationstskaon ak8a oni Sahakotane.

43 Nok tekeni ia8enre ni8aterake Sakanane tsini-kon Sahotatenre ne kanatarok, ostonha oni neneh Sahotatenre ne kentsionk.

44 Neh nahoten ne Sisk ni8ennia8ehotserasen niionk8etake ne rotiskenrakete Sathonstskaon.

45 Ak8a neok Sonte8eiennentane, oksaok ionsa-kotori ne raotiok8a tonsahatiiaiake Betsahida nonk8atik8en ; nok ne rahonha tonsasakonitiok8aronk8ate.

46 Nok nonen satous onnitiok8aronko onontoharake niiahare 8ahaterennaienna.

47 On8ar ok kaniatarhen sihahionhiontie onen taiokara8e, nok ne rahonha rahonhaa oni ehtioke itres.

48 Nok 8ahoni konraientane tsi serenkeneha tihonattentionhatie aseken roti8eraraonhatie; nok neh nahoten tsi niiorhenhonhatie eh niiahare onekakesson thire, ak8a oni anio neh nahoten narerheke ak8eiatoheststen.

49 8ahonnere neneh tsi 8aon8aken a8enkesson tare, 8ahonk8atianeronne kati 8ahi, nensok 8athotihenrete.

50 Neh 8aonni 8ahonateronhienten tsi ratik8ekon ki 8ahon8aken; nok tanon ne rahonha iasako8ennarane iahenron: Skennen tikenhak, tosa se8ateronn use.

51 Ak8a neok tonte8enniioste iahatita oksaok 8atka8eriiake, Onen senha 8ahotinerak8enhaton.

52 Aseken tsiniot neok iah ak8a tatehotiiaoretton ne kanatarok ahori8ake sotsi sekton nihoneriasatsiioha.

53 Senazaret non8e iahatiserenne eh kati non8e iahonrarho.

54 Ok sishon8aiaenterihatie ne ienakere shahati-tako.

55 Ok kenh tiiahabe 8ate8ateri8areni tsi ienakere, ok oni khe karatie taiontatiatakareni ne iakohnon8aktanionnis, etho niieiontatiatenhas tsi non8e nenhi8aronke enhiahiron eh non8e itres.

56 Eh kati niitonhatie tsi ni8a 8ataststekafa, tsi kanataienton, ionatak8enraron, teienakeraserokenson, kanatakonsan oni ok eh nikatensonhatie ne iakohnon8aktanionni, ron8anekennis arahona neok oni ne kenniiaieiere raotiata8itne, nok tsiniiaakon ne ieiakoiatoseronsk8e raiatake tsiontonsk8e tsi iakonon8aktani.

Tsiatak-huton nateioteri8asonterak8en tsini hoiaton ne Roiatatokenti Mark.

1 ETHONE ne Pharisian oni ne ratiiatons Jerusalem nithe non sahonsateranentakten.

2 Neh enskat sahontkatho tsi iah teshontsiohares ne Iesos raotiok8a nathonstskaon ne kati 8asakotiri8asten.

3 Aseken ne Pharisian oni ne Sitaeronon iah non8enton n'iah taonsaontsioharehe ohenton ne taonstskaon, neh enskat ratiri8enha8e nori8akaion.

4 Iah non8enton ne iah tahonsahontsioharehe ne tsi iontkerontak8a natenthonne ohenton ne tahonstskaon. Eso iori8ake ne ronatatatia8enrati, tsiniot are n'aietsetohare, aieksohare, aienaktohare oni.

5 Neh kati 8ahonni sahonsari8anontonse, 8aonni-ron : ohnihiotieren tsi iah tehatiri8aierits ne sentio-
k8a tsinikaiaton nori8akaion, iah 8ahi tehontsiohares nonen tehonstskaonne.

6 Tontasako8enna8eron, 8ahenron : Ak8a onkeken thoieriton Tsinitise8enni ne Rotokensehak8e Esai ise ne Se8akon8ara ; 8aton tsi kaiaton . Ratisene ok ionksennaiens, nok ihnon teiak8atere tsinonkati ne raoneriane.

7 Ok tiiori8akon tsi ionksennaiens, aseken neok nonk8esonha akori8asonha sakotirihonnienni.

8 Aseken ihsi iese8ation ne Niiro raosenna, nok neh se8atiensa8aston nonk8e akori8atatsera ; tsiki niot naitsetohare aieksohare ; sekon eso noiasonha tsini se8aierha.

9 Sasaka8enhase oni : Se8arios ne Niiro rahori8a-
tatsera, nok neh se8askennhen nise Se8ari8atatsera.

10 Aseken ra8en ne Moïis : Shekonniienst ne iesia-
ienha : Toka onka kiok enhori8akenron ne roniha ok nehens ne ronistenha, renheih.

11 Nok nise se8aton : Onka kiok enhori8akenron
neroniha oni ronistenha ; Corban tsiinni, Se8entonta

atanitenrat, niinne entkaientak8e ne ensaiatakenna ;
iahs ens oni tahonnhitseraientane.

12 Nok enhtsise8atia8enratse naonsasakoiotense
ne ron8aienha.

13 Eh nitise8aieratha tsi se8arios ne Niio rao8enna,
neh se8asere tsi nise8atatsenhenni, sekon eso noia-
sonha tsinise8aierha.

14 Ethone onen iahentiok8atihentho, nok 8asa-
ka8enhase, 8ahenron : se8ataonsatat nok se8anikon-
raientann tsinahoten enkiron.

15 Tsinikon rennek8anons ne ronk8e iah othenon
takak8eni nahoiataksate ne ronk8e ; neh tanon tsini-
kon tkaiakens ne raonhake neh tohiken roiataksatha
ne ronk8e.

16 Onka tenhionhontakarontak8en naionronke,
ionronk.

17 Nonen kanonskon siieshota8eiaton raonhaa oni
sirken, 8ahon8ari8anontonse ne raotiok8a, nahoten
kenton nethon tekari8akentonk8en.

18 8ahenron : iah oni kenneken oni nise tese8at-
tokha ! iah ken tese8anikonraientas tsinikon nastte
nonk8ati tkaientak8a tsi rennek8anons ne ronk8e,
tsi iah othenon takak8eni nahoiataksate ?

19 Aseken iah ra8eriane tiie8ata8eiata, rahone-
k8entakon niiehe8es, nok eh non8e ienskontiakenne
tsinon8e tiori8aien, ak8a ne ok nonhahonnhaseronni
tsini hokön.

20 Ratonhak8e kati, nese roiataksata tsinitkai-
kens ne raonhake.

21 Aseken ne ieiatakon ok ne ens na8eriane, tkon-
tiiakens 8anontonniontseraksens, kentesera, onk8e
aiontateriio.

22 Kanensk8en, aiontatkaronni nonk8e kasero-
hensera, kanikonrhaton, askennhatsera, atatkenron-
niatsera, kanaiesera.

23 Neh nak8ekon nakon nitkonnes, neh oni iakoi-
taksatha n'onk8e.

24 Ethone ehren sarete neh non8e, tsi natchonton-

Sentsiakhenhatie ne Tyr tanon ne Sidon niahare; kanonskon iahata8eiate iah tererhak8e onka aiakotokens; nok iah teiotonhon nahioteri8aseton.

25 Aseken skaiatat ne Tsiothon8isen em kat ioiata-setseraien n'otkon iotienni, Sahosennaronke ne Iesos, eh on8e rasitakta ontiskSentaren.

26 (Kehiken tsiothon8isen Grek-Sirophenisian nakanek8ensoten) renekennihatie naonsahaiatineken8e notkon tsi iotienni nakoienha.

27 Iesos tontaha8enna8eron Sahenron: niarek8e iakohtann neksaokonha; iah se Sahi tatekarensaron neksaokon akonatarok erhar o8ira akon8atinontø.

28 Tontaha8enna8eron, Sakenron: Ak8a neneh tokenske, Saianer! nok ki sane n'erhar o8ira 8atons ens natekk8aratserokon aontakonnoronko tsini iakosense neksaokonha.

29 Ethone Sarenhase: neh Sakarionni tsini ka8ennoten tasatati, 8as sasatenti nok tsiakoie8entaon ne seienha.

30 Ionson8e tsi tiononsote, eh niot tsiioiakenhon notkon, tsiakoie8entaon nakoienha kanaktake ieiationni.

31 Eh tontahatenti ne Iesos, Kalile kaniatarakta natontare, 8atron8entsiiake ne Decapolis.

32 Eh Sahon8aiathe8e iah tehatati oni tehaontak8ekon 8aon8ennitenten nahonison8aerhase.

33 Niarek8e Sahoiatotarho tsi ionk8ene, ethone iahanison8asata rahontakon; nok Sahanistskevarho rasnonke tanon rennasake kenh niahaiere.

34 Tanon karonhia! iahatkatto, taronniserenne nok Sahenron: Epphetah, neneh naiahiron, senonteksi.

35 Oksaok 8atatkak8eksi, tanon ontnerensi ne rennasake ak8a ki skennen ko8a tahatati.

36 Nok tanon ne Iesos 8asakotia8enratse naontrori, ok eken ne rononha senha tahatiri8akenniatane 8athonteri8areniate.

37 Ak8a ihken tsi rotinerak8enhatonsk8e ronton: ak8ekon tkaieri tsini hoieren; sesakotsienta ne teionhontak8ekon tsiontatis niah teiontatisk8e,

*Satekon-aton nateioterišasonterakšen tsini hoiaton
Roiatatokenti Mark.*

1 KENTIOKOŠANEN are nethone ronšanontera-
tieskše ne Iesos, tanon iah othenon tehotiien niieks,
nese šaonni iasakononke ne raotiokša, šahenron!

2 Orišio tsi khetenre kehiken tešakanitiokšaton,
onen əsen nonta šiionkariskonton, iah oni othenon
tehonatennatseraien.

3 Tanon nakašentakon aonsakheiatori enhiakono-
ronse tsiniiohahes aseken otiake ihnon nitiaka-
šenon.

4. Tontahonšašennašeron ne raotiokša, šahon-
niron: ionikonrokta kišahi naiakšanataratsenri ne
kenhnonše tsinikon iatakaiieri naiakotane.

5 šasakorišanontonse, šahenron: toh nikon Seša-
nataraien? Tontahonniron: tsiatak.

6 Ethone šasakorori nonkšeokon akšekon ehtake
aiontien, šatrakše ne tsiatak nikanatarake, šahaiata-
teriste, šathaiakkon iasakaon ne raotiokša nok ne
rononha onkšeokon iaonsasakohnon.

7 Sekon tokara nihotitsiaientakše, eh kati oni
neneh nahaiere šahaterennaienhase nok šahenron:
ietsiion oni neneh.

8 šatonstskaon kati, nok akšekon oni šahonatane,
tanon tsiatak nišasenontserake šakanane tsinikon
šahotikkšine.

9 Neh nahoten ne kaiieri nišenniašehetserasen
niionkšetake ne šatonstskaon; ethone onen tonsasa-
koreniate.

10 Nok oksaok ne raonha oni ne raotiokša tonsa-
hatiiaiaike Dalmanutha niaaonne.

11 Ethononh nathontatken Pharisian šathatiriša-
tirononko, nok šathonšanikonraserakše šahonšane-
ken enskat asakonatonhase ne iorišanerakšat karon-
hiakeka.

12 Nok ne Iesos rahouikonrakon tontaronnise-

renne, nok-Sahenron : Oh nahoten kariSanontoutta ne ioriSanerakSat kehiken niionkSetoten ? OriSiio tsi kSarori tsi iah taontkatto.

13 Ok eh tasakotkaSe nok ionsahatita oni tensaha-tiiaiaike.

14 Ok iah tehoneiaraon nahotinataraninonke onen enskatok sishotinataraien.

15 Kenh kaien enskat SasakotiaSenratse ; Sahenron : SeSatsanisek ne Pharisian oni ne Herod raonat-tenkSatta.

16 RontonhakSe ne rononhake ; neh Sahi tsi iah teionkSanataraien.

17 Nok ne Iesos roterientaratsion tsinahoten ron-nere, Sahenron : nahoten neneh seSatorriaton tsi iah teseSanataraien ? iah ken teseSakahenhions, iah oni kenh teseSanikonraientas ? Sekon oni kenh oni nise tetiseSanikonrakaras.

18 TeseSakarar nok iah teseSatkattos ? TeseSaon-takaronte nok iahker.teseSaronkas ? iah oni ken tese-Saien naonseseSeiarane ?

19 Toh niSaterake ionanonhon ne rotikkSihon Sahatinatarake neSisk nihonniaShehsetserasen ne Sisk nikanatarake kheiakhonni ? Tontahonniron tekeni iaSenre.

20 Nok ne tsiatak nikanatarake, toh neneh nikon rotikkSihon ne kaieri nihonniaShehsetserasen ? tontah-onniron tsiatak.

21 Tontahenron oh katine kenh niio tsi iah teseSa-nikonraientas tsi nahoten kiton.

22 Nok nonen siahaharaSe Betsaida eh SahonSaiatheSe saiatat teharonSekon SahonSennitenten naho-tsiente.

23 Iahonentsa nok Sahoiatotarho tsi ionkSene tsi-niio iatekanatakte, ok neneh raostskeri Saharho rakarake nok Sahonisuonsaerhase, nok SahoriSanon-tonse nothenon ahatkattoseke.

24 Sahenron ne ronkSe tsi Sathatkatonnion, eh niio tsi khekens nopkSe ihiens tsiniio ne karonta aken-hake,

25 Sekon ne Iesos iatonsahanishonsaren rakarake, nok Sahorori tahonsahatkathomion; onen iakaierine ak8a oni tehakariios.

26 Ethone tsi thononsote ionsahotori, nok Sahenron: tosa kanatakon niionsase tosa oni onka sherori.

27 Ethone are onen sahontenti neh non8e tsi tionaatak8enrare ne Cesare-Philipp niiahonne. Tsi niiohahes eh 8asakori8anontonse ne raotiok8a, tsi na hoten aiontonheke nonk8esonha ne raonha raiata-take?

28 Tontahomniron: otiake ionton ise ne Sa8atis, otiake, Elie; nok notiake ionton Rotokense.

29 Tontahenron: onka kati nise ise8ere n'ii? Tier tahatati, Sahenron: ise ne Keristos.

30 Sahate8ennak8isron tsi 8asakotia8enrastse neh niio tsi asakotirori onkakiok oni akenhake.

31 Ethone oni onen 8asakonikonraientaten tsi iatekakonte eso enharonhiaken n'onk8e Roienha, tsi enhon8ate8entete ne ratiianerenseromni, ratitsihenstatsi-okon nok oni ne ratiatons, enhon8ario, nok ki taion tsi ensatonnhete nasenhaton nen8ata.

32 Ak8a iah othenon tehori8arhoron tsi neh rotharak8en'atie; nese Sahomi ne Tier Sahoriste nok Sahori8asten.

33 Tontahatkarhateni ne Iesos Sasakotkathoseron ne raotiok8a, Sahote8ennateten ne Tier nok Sahenron: ehren iset ne kiataкта Satkonseraksen; aseken iah tesanikonraientas ne Nii raori8asonha neok nonk8e akori8asonha.

34 Iasakononke nonk8eokon oni ne raotiok8a nok Sahenron: Onkakiok enhienrheke rinonteratie, ak8a niare ratate8entet nok terak ne raoiasa nok rakser.

35 Aseken nenhionskennha tsi iakonnhe, enhiante8entete neh enkon8aniakente.

36 Nahoten nah oni aionstste non8entsiak8ekon taiontentsa, nok aiontetsirate nonakenke?

37 Ok ne ens, oh nahoten tahatata8istak8e ne ronk8e ne raotonnhest?

38 Aseken onka enhionkatehase, ok ne ens nake-senna, kenthon tsi ionšentsiate karišaneraakserakon, enshotehase oni neneh n'Onkše Roienha nonen tentre enthoiatanerakšatonhatie Roniha raoiatanerakšatsera oni ne raoronhiakeronon okon.

—

*Tioton-aton teioterišasonterakšen tsini hoiaton Roiatato-
kenti Mark.*

1 RATONHAKŠE oni tsi sakororihakše: Orišio tsi kšarori otiake kenthon ratiiatare ne iah tahonniheie ohenton naontkatto aonše ne Nio Raonakerasera aosaststensera.

2 Iaiakhaton nonta onakenke, onontoharake nia-sakoiatenhase ne ne Tier, Sak tanon San eh nonše iat-hatteni rahotihenton.

3 Nok ne raotseronniat šatešateronronten ehoni nakenrakenne tsi niot noniete, iah ki taontetsenri nonšentsiakeronon naiekšeni etho naierakenste.

4 Etho oni Sasakotiken Eli tanon Moiš, Iesos teho-titharakše.

5 Ethone Tier tabatati, iahenron tsi nonkšati ne Iesos: Saianer! ioianere ne kenthon aetešenterontake; Asen kati nahetešatoseroten, enskat ise sašenk, enskat Moiš nok n'enskat Elie.

6 Tsiniot niah tahoterientarake nahoten raton: Aseken esoki tsi ronateronhientenni.

7 Nok eh iotsikeraratie šabakorhoroke; nok eh takašenninekenne šaton: neneh Riien' a Rinoronkša Koša; hetsisešašennarakšak.

8 šathonkatonnionše naktatie, nok iah onka nakoren tesakotiken, raonhaa ne Iesos eh renteron.

9 Nok nonen Sishonanontastsnentonhatie šasakotiašenratse nasakotirori onkakiok akenhake tsiniot tsi šaontkatto, tsi tanon onen enshotatonnheton nonkše Roienha.

10 Akša kati ok taontešeientonkoša neh nikašen-

noten, neok teshontateriSanonttonni oh nahoten neneh naonsaiontonnhete kenheiatne.

11 Sahon8ari8anontonse, Sahoniron : oh niiotieren tsi ronton ne ratiatons tsi Elie enthahente ?

12 Tontasako-8enna8eron nok Sahenron : etho neneh, Elie rahentene ori8ak8ekon enshak8atako ; nok kenh kaien tsini kaiaton nonk8e Roienha raiata-take iatekakonte tsi eso enharonhiaken, nok enhon-Sakemon.

13 Nok n'ii k8arori tsi onen rok8athon ne Elie, etho oni nihon8aierase tsinithatinon8es, tsiki niiot tsi kaiaton.

14 Nok nonen sonsahonne8e tsi ratiteron notiake raotiok8a Kentioko8anen tehon8atinenronni nok ratiatons tehotiri8atironte.

15 Nok ak8ekon ok Sahakonerako nonen siionsaon-Saken tontare ; 8athon8anon8erommion.

16 Sasakori8anontonse ne ratiatons, Sahenron ; oh nahoten tese8ari8atirontak8en ?

17 Saiatat tahatati Sahenron : Kentho riiatte riien-ha neh notkon rotienni.

18 Skanorons ens iatahontkontak8e nonen enhoie-na taka8aststotonnion ens rasakon oni tenhennokara-niehon, ne kati 8akheneken nesentiok8a naonsakon-8aiatineken8e nok iah tehotik8enion.

19 Tontahenron ne Iesos : Kanoron ki oni tsini se8atenmo8entastskon : toh nekenhak8a nen8e ente8a-k8ekonhatie ? ok oni ten8akeron ia8eronhatie ? kenh nontatsiatenhaf.

20 Eh nontahoiatenna8e, ak8a neok 8aoken ne Iesos, nensok n'otkon Sahoronhiakente ne raksaa, ehtake Sahoiatonti ak8a neok ne Skaontsi.

21 Iesos Sahori8anontonse ne raksaa ronihä : toh nahe eh siiot ? tontahenron ok eh siiot Sarennake-rate.

22 Eso iori8ake otsirake, a8enke ichohiatontion nahorio ; ne kati nothenon ask8enieseske tak8aiata-kenna, aontesanikonkararen tsini ionk8entent.

23 Tontahenron ne Iesos: ne ki naontasetak8e; ori8ak8ekon niieiakotonse ne tiaka8etakon.

24 Ok eh katsitaratie tsi tontahenron ne raksaa roniha: Te8aketak8en, Saianer! Takiena8as akenikon-rastotserakon.

25 Sahatkatto ne Iesos tsi ak8ekon ok etho nontajaka8enonhatie ethone Sahate8ennatsaniten notkon, 8arenhase: Satkon iah tesatati iah oni tesaronkas, ii, 8akonrori tontatsiakenn ne kenh raksaa raiatakon tosa oni non8enton ionsasata8eiat.

26 Teiohenretane tsi tontakaiakenne notkon nok eso Sahoronhiakente, ak8a ki eh nahoiata8en ne raksaa tsiniioh n'iaaka8enheion; nese 8aonni 8aon-tonnion ra8enheion.

27 Nok ne Iesos tahonentsa, sahokestsko, oni sahatien.

28 Nonen kanonskon siiehenteron ne Iesos, 8ahon-8ari8anontonse ne raotiok8a, 8ahonniron: oh niitieren tsi iah nii teionk8ak8ekon naonsaiak8aiatinekenhon nekenh Otkon?

29 Tontahenron: tehioton8entsiohon naionterenaien aiaka8entontiete oni nakon8asenni neh ni8atkonseroten.

30 Onen are ehren sahonnete neh non8e, 8athati-iaiake ne Galile; rerhak8e ne Iesos ok iah onka taiakotokense.

31 Sakorihonniennihak8e sane ne raotiok8a ratonhak8e: iatekakonte nonk8e Roienha tsi 8ahon8ate8entete rahotisnonke ne rotiri8aneraakskon, enhontennhane enhon8ario; nok ki tanon nonen enha8enheion, asenhaton nen8ata enshatatonnhete.

32 Iah othenon tehotinikonraientask8e neh nikarihoten, tanon ratitsanisk8e ne tahontaon8ari8anontonse.

33 Nonen Siiahonne8e Kafarnaiimke, kanonskon oni sihatiteron, 8asakori8anontonse; nahoten tontese8ari8atirontatiene ohahakeson?

34 Iah onka tetiotati: neh rotitharak8enne onka onte senha enkaiatanoronke oni enhako8anen.

35 Nonen sahontientak8entho, iasakohnonke ne tekeni ia8enre nihati, nok 8asaka8enhase : Toka onkakiok raskaneks nahaiatanoronke raonnaa natentraska oni enhon8annhatseronni.

36 Raksaa iahononke rahotinenrihen 8athotaste, 8ahokitarho nok 8ahenron :

37 Onkakiok tenhiontatarho'on neh niieksatoten ii aksennakon ak8a ii tehakarhotons ; nok iahse ii tataionkarhoton ne tenhionkarhoton neh tanon ne takatennieton.

38 Ethone San tahatati, 8ahenron : Saianer ! iakhi-ken otiake ne Skon8anatek8atha nonatkon nise Sasennakon tanon iah tete8es ; Iakhinnhese kati netsi iah enskatne tete8es.

39 Tontahenron ne Iesos : tosa ietsinnhes ; aseken iah onka taiek8eni ne iori8anerak8at tsi nateiere nii aksennakon nok akte aiakotentiatonhatie.

40 Aseken ne iah teionkhiris8as8ase ionkhiris8as8aseki.

41 Nok oni ne ska8isa onekanos onkakiok aietsinekanonte netsi Keristos raonk8eta, ori8iio tsi 8ak8arori tsi iah tehotonsere ne tekari8aserak8en.

42 Nok tanon nonka enshakori8aientaten enskat niieksatasa oni tiaka8etakon n'aksennakon, senha ioianere kanenhio8anen ahon8anenhianiake nok kaniatarhen iahon8aiatonti.

43 Toka Sasnonsa Sari8aientatenni, itsiak ; senha ioianere neiah tatasesnonsontake Karonhiakon asata8eiate, tsiniot ne fasesnonsontonke nok asatetsirate tsinon8e ne tiotekhaon8e.

44 Tsinon8e, niah tekonnihieions nahotitsinon8a, oni iotekhaon8e.

45 Toka oni Sasita aesari8aientaten, itsiak : senha ioianere atsinokotatie asata8eiate karonhiakon, tsiniot ne tetsiaron tasasitontake, nok otsirake aiesaiatonti tsi non8e niah te8as8as :

46 Tsinon8e niah tekonnihieions nahotitsinon8a, oni iotekhaon8e.

47 Toka Sakara sarišaiantatenni, stako : senha ioianere skati aesakaratake asatašciate Niio raonakeraserakon, tsiniot ne tetsiaron taskaratake, nok otsirake aiesaiantoti.

48 Tsinonše niah tekonnihions nahotitsinonša, nok iotekhaonše.

49 Aseken akšekon skastson oni otsire tenhiontatiotsistarhoste ; nok akšekon tioiotsis tenkaiotsistarhoston ne Niio raorišauoronsera.

50 Iašekon ne tioiotsis, nok tanon nenhiotaksenne, oh nahoten entsiašekonhontseron ?

51 Iseke kati tkaientak ne tioiotsis, nok skennen tikenhak tsi natetsion.

— — —

Oieri, aton teioterišasonterakšen tsini hoiaton Roiatatokenti Mark.

1 ONEN are ehron sarete neh nonše, iaharaše tsi tešatonšentsiaken ne Judé ihši nakaihionhati ne Jourdan, kentiokosanen are šahonšaiatatsenri eh oni šaonteroroke tsi ihres, šakorihonnienniskše tsinihorennhaonne.

2 Eh oni nonše naonšaiatorenne ne Pharisian šahonšarišanontouse kanikonrhatonke, šahonniron : ronšariša šikenh ne ronkše naonsahatekšate ne rone ?

3 Tontasakošennašeron, šahenron : Nahoten kati hetsisešarišatati ne Moiš.

4 Tabonniron : Moiš rorišataton, enhaiatonseron ne tetsiontekhasiatha nok tenshiatekhasi.

5 Tontahenron ne Iesos : ne tsini sešeriasaksen neh šaonni eh nihoieren tsi roianerenseronni.

6 Nok tsi tiotasasaše norišakšekon, Niio šasakoiatonni. enskat roskenraketa nok enskat tsiothonšisen.

7 Ne se šaonni ne ronkše enhotešentete ne roniha oni ronistenha nok neneh rone enhateranentakten.

8 Nok ne teniase enskat ok ienssiaton, iah oni tataonsanonkšetakehake ne teniase akša tanon enskatok enskenhake.

9 Tosa kati ronkse teshakhasi tsinahoten tehokken ne Niio.

10 Sekon ne raotioksa sahonšarišanontonse neneh ahorišake nonen kanonskon sishatiteron.

11 Sahenron : Onkakiok enshatekšate ne rone nok ohia enshatateniakten šaharišanerake naonhake.

12 Ok neh sakat ne tsiothonšisen toka enhotešentete ne rone, nok oia entsioniake, šakarišanerake kanakša.

13 Onen are eh šakanenraserenne, eksaokonha iontatiatenhašinontie neh nasakonisonšasærhase ; nok ne raotiokša šasakotimhese nakta naontaiontatiatenhaše.

14 Šahorišaksase ne Iesos tsi šahatkatto, nok šasa-kašenhase : Tosa ietsiiotasts nekentho naontaien n'eksaokonha : Aseken ne Niio raonakerasera neh akošenk ne tšiontatiæren.

15 Nok orišiiio tsi kšaroris : Onka iah tenhatienašastane tsiniiot ne raksaa ne Niio raonakerasera, iah tiiahatašeiæte.

16 Ethone kati onen šasakokitarho, šasakoiatate-riste, oni šatesakonisonšasærhase.

17 Nok akša neok sishoiakenhonhatie šaiatat eh nontahatakhe šathotonšsothase oni šahoneken, Sahenron : Šaianer ise ne tisarišaiæri : Oh nakiere ne karonhiæke akatsennonni ?

18 Tontahenron ne Iesos : Onontieren tsi saton ti sarišaiæri ? iah Onka nakoren neok ne Niio thorišaiæri.

19 Tšienteri šahi tsini šatenienten : tosa serišanerak kanakša ; tosa šherio ; tosa šenensko ; tosa šheia-nošenten ; tosa onka šhekaronni ; šhekonniest ne iesaienha.

20 Tontahenron : Šaianer ! ok tešakerišenhašiton neh nikarihoten tsinahe tonkateiarontie.

21 Nok ne Iesos ostonha šahotkaroten šahononšene nok šahašenhase : Tšiorišat ki tisatoktani : šasatenninon tsini šaien, nok šheion ne iakotent ethone

entisatsokoŝatseraientane ne Karonhiake : tontase, taknonteratie ensakete ne saiasa.

22 Oriŝiio tsi ŝahonikonraksen tsini kaŝennoten ŝaharonke, aseken eso roientakŝe natsokoŝatsera.

23 Ethone ne Iesos ŝathatkatonnion, ŝasaŝaŝenhase ne raotiokŝa : Oriŝiio onŝe ki onte oni ne iakotsokoŝa tsi serenkencha tiiontaŝeiatane ne Niio raonakeraserakon.

24 ŝahotinekheren ne raotiokŝa tsini kaŝennoten tahatati ; ŝekon tontahaŝenninekenne ne Iesos, ŝahenron : Kŝaienhokonha, oriŝiio tsi ŝentore natsokoŝatsera konŝaniahesen naiontaŝeiate tsi thonakeraseraien ne Niio !

25 Senha ŝatiesen ne Oniakŝaer taontoheŝtste tsi teŝaontakaronte ne teŝatsinetaronkotha, tsiniiot ne rotsokoŝa ahataŝeiate Karonhiake.

26 Onen senha ŝahotinikonrinekenne, nok tehon-tateriŝanontonniskŝe : Onka kati nekenh karonhiake enhiente ?

27 Nok tanon ne Iesos ŝasakotkatoseron, nok ŝasa-kaŝenhase ; akŝa neneh iah teŝatonsere tsinonkŝati nonkŝe, iah ki tanon tsinonkati ne Niio, aseken akŝokon niichakŝenies ne Niio.

28 Ethone ne Tier tahatati ŝahenron : nok nii nori-ŝakŝekon ionkŝatennikonranentatsion nok kŝanonteraties.

29 Iesos tontahoŝennaŝeron, ŝahenron : Oriŝiio tsi ŝakonrori tsi iah teŝatetsenrionhe nonka iakoteŝenteton, kanonsa, iatatekenha, iatennosenha, ronihha, toka ronistenha, tokas oni rone, ok ne ne ŝakoienha, oni onŝentsia nii akeriŝake oni ne Kariŝiio.

30 Ne iah tentsicienasere kentho tsi ŝenniserate oni tenŝatiŝeren ne teŝenniaŝe, kanonsa, atatekenŝera, atennosensera kanistensera ontatienhokon, oni onŝentsia, oni kanikonraksens erakon ; nok nonakenke, iaonsaiakontheke onŝe.

31 Kentickoŝanen tanon ne iehente ohnaken entsionton ; nok n'onaken ihhien neh entsiehente.

32 Neh ronathabitake ne Jerusalem niiciothahinou, ohenton ihre ne Iesos; ronateronhientenni, kateronhontserakon oni tsi ron8anonteratie; netsi sakoiatatis8atonne ne tekeni ia8enre nihati nok ori8ak8ekon sakoreri tsini hoiata8ensere.

33 Raton: Kehiken Jerusalem Sete8e; onen nonk8e Roienha enhon8atiena8aste ne ratitsihenstak8e-niios oni ne ratiatons; nok enhon8ari8ente arenheie, nok enhon8anate8entetase ne ronnonk8etaksen.

34 Tenhon8aieron, enhon8asok8a8esson, enhon8anistskerosera8e; ienhon8ario; nok ki tanon enshatonnhete nasenhaton nen8ata.

35 Ethone ne Sak tanon San Zebedé Sakoienho-konha, 8aen8a8ennarane, 8aniron: Saianer¹ askeni8ennarak8e tsi nahoten akeniri8anontonse.

36 Tontahenron: nahoten tetsiaton8ents oni?

37 Tontaniron: askenon nonen Saiatanerak8atserakon saiatat tsi se8eientetakon ahenstsk8arake nok ne saiatat sesenek8ati.

38 Tontahenron ne Iesos: iah tetsiatorientare tsi nahoten seniri8anontons. Ensenik8eni kenh nenskatne aete8anekira? oni akatenek8aestak ahetsiate-nek8ahestak8e?

39 Tontaniron: enhiakenik8eni, Nok ne Iesos tontahenron: etho neneh tokenske enseninekira naketsetakon, oni entsiatenek8aheste tsiniot tsi enkatene-k8aheste:

40 Kenh ki kaien ne tsi ke8eientetakon ok ne's' ne skenek8ati aionnistsk8aren, iah neneh ii takheion; nese ok neneh enhiontaton nonka enhiontatatk8atak8enni.

41 Sahotiri8aksase noieri nihati tsinahoten 8aniron ne Sak tanon ne San.

42 Nok tanon ne Iesos ionsasakononke, 8ahenron: se8aterientare 8ahi tsini hatierha nonk8eokon sako-naststeriston, oni ne ratisennason iesesakoti8enniiio.

43 Tosa kati nise eh niitonhak ne se8anenrakon: ok eken se8atatennhatseronniien nirere aionkko8anen.

44 Onka tsinitšion enreræke rarišakšeniok, ok akšekon tiioiakonnhatsera enkenhake.

45 Eh se oni šahi niioť nonkše Roienha iah neh tehanienťe nahonšakonnienste, neh tanon nasakokonnienste, nok eso tenhakonhentakše tsi enrenheie tsi-nonkšati nonkšetakšekon.

46 Šiiahonneše Jeriko, onen oni sishontentionhe ne Jeriko nonše ronne ne raotiokša oni kentiokosanen, šaiatat teharonšekon Bartimé ronšaiasts, kenton naiahiron, Timé roienha, ohahakta renstskšahere tehatsariteskše.

47 Šahonikonraientane tsi Iesos Nazaretronon ro-tohetstonhatie, šathohenrete, šahenron : Iesos David iaienha ! askitenre.

48 Kentiokosanen šahonšarišasten oni ronšaroris ne tatahatotate ; ok eken senha tontahakšisron tsi tonsahohenrete : David iaienha ! askitenre.

49 Šathatane ne Iesos, nok šahenron karo nitre. iaonšennonke kati ne teharonšekon šahiron : Tiakarišakenniate šesaiatateri taiennonke oksa kati testann.

50 Ok eh tahatsiakšarisi ne tehatešciarakša, tontahatane, eh iaharaše tsi itrato ne Iesos.

51 Nok ne Iesos tahatati šahenron : nahoten šaskaneks nakonhiatierase ? Tahenron ne teharonšekon : Šaianer ! Akken.

52 Nok ne Iesos šahenron : eh niiašen neh sehšasiente tsi tisetakon.

53 Oksaok šahaken, nok šahononteratie Iesos tšinihaharo.

Enskat-aton iašenre teioterišasonterakšen tšini hoiaton Roiatatokenti Mark.

1 ONEN tšioha šiaonneše ne Jerusalem, onen Bethphagé Oni Betani nonše Šihonne, Onontakta ne Olivier teniiase ne raotiokša iasakotori.

2 Šasene šahenron : Kehiken tkanataien, akša neok ienseninatarane entsiatkato tešahontes šašharonto

nareko onka teiakosatenston, seninerensi nok kaseni-
iatenhaf.

3 Toka onkakiok othenon enhiahiron: Seniron!
Roianer ki tehontentsioni nok oksaok entkon8at-
ka8e.

4 Eh kati neneh 8anete, iahane8e 8aiatkatto tsi
tekanatokin astste 8asaronte ne te8aontes; nok 8ai-
sarontako.

5 Otiake netho ionk8ene 8ahiron ohniotieren
kehiken 8eseninerensi?

6 Ok neh tontaitasa8en tsini hoieren tsi sakorion-
nienni ne Iesos nok iah Onka othenon tetsia8en.

7 Iakon8aiatenha8e kati ne te8aontes tsi tare ne
Iesos, nok raonatseronniat 8akon8arase ne te8aontes
nok eh tahanistsk8aren.

8 Ok eh nikatens 8ahestsakaran tsini ienhenre, oti-
ake ok neneh akotseronniat nok otiake ok8iresonha
iakotiesk8e.

9 Nok tsiniakon nohenton 8ahen oni nonaken
taien, iontonne: Hosana! ahon8asennaaien ne tare
raosennakon ne Ra8enniio!

10 Takon8anon8eraton, n'etsite8aniha Ta8it raona-
kerasera, raosennakon ne Ra8enniio tsi tare! ahon8a-
nenton Karonhiake!

11. Eh niit tsi 8ahata8eiate ne Iesos Jerusalem,
iahak8atto oni nononsatokentike; ak8a tanca neok
ne 8ahakaenhionnion, aseken onen siiokara, ne se
8aonni oksaok saontenti Betani niionsaonne, neok
shonne ne tekeni ia8enre nihatik8ekonne.

12 Nok ne tsi 8ahorhenne nonen satontahonne eh
8ahatonkariake.

13 Iahatkatto isiniiore tiok8irote 8isonko8a, eh
niihare ra8esakonhatie nothenon ahatsenri, neok
nene neioneratonte aseken areko tiieiohe tsini 8ai-
niiontha.

14 Ethone tahatati ne Iesos oni 8arenhase neh io-
k8irote: Iah non8enton onka taonsaionhiake ne sahi-
ronathontetsihon ne raotiok8a tsi neh 8ahenron.

15 Onen kati ionsaonneše Jerusalem; Ononsatokentike niahare sasakotekšate tsini iakon netho iontennionskše oni ne ieninonskše, šaharisionko tsi teionthiosarakša, oni tsi iontenaskšatkerontakša norite.

16 Sakonnhesihakše oni n'Onosatokentike aiontohestste aietsetenhaši.

17 Ratonhakše tsi sakorionniennihakše: iah kerh tešaton tsi kaiaton: Akšekon nonkše enkonšanatonkšake nakenonsa Ionterennaientakša? nok nise kansenkšatsera sešatatenonsonniatenni.

18 Tsini hati šahonronke ne ratiatons oni ne ratišihenstatiokon šahonterientisake oh nahatiiere nahonšario, aseken šahonateronhienten tsi akšekon ok iakonerakšaskše konšakonnienstakše oni ne raorišasonha.

19 Nok sahatenti nonen šiikarahane.

20 Nok tsi šahorhenne orhounkene eh šhonne, šahontkatto ne raotiokša tsi oterake tiotasaše tsi iostathen ne šisonkoša.

21 Ethone Šareiarane ne Tier tsinitiašenhon, šahenron: Šaianer, Akšekonseken iostathenhon thiken šisonkoša srešaton.

22 Tontahenron ne Iesos: tasešetakönhak ne Nii Raosennakon.

23 Aseken orišiiio tsi kšarori, onkakiok enrenhase ne kenh iononte; ehren iset kaniatarake iasatesko; neiah taontahatennošentake ne rašeriane, enthašetakon tanon tsinahoten raton akšekon etho nenhiašenne tsinenhašen.

24 Nese karionni kšarori: tsinikon ensešarišanonton aterennaientatserakon kasešetakönhak tsi ensešarane, eh oni nenhiašenne.

25 Nok tanon nonen saterennaienne, sasanikonrhennonkakiok iesanikonraksaton aontiesenhake aonsaianikonrhense oni nise ne Ianiha Karonhiake thenteron tsinikon ehtsenikonraksaton.

26 Aseken ne iah tentsisanikonrhensere, iah ki

oni neneh taonsahonikonrhen tsini tsenikonraksaton ne Ianiha Karonhiake thenteron.

27 Onen are ionsaonne8e Jerusalem, tsikati nika-ri8es Ononsatokentitserakon ihres etho 8ahon8atera-mentakten ne ratitsihenstatsi oni ne ratiatons.

28 Sahonniron : kah niteshas, onka oni iesak8enia-terasi tsinisierha ?

29 Tontasako8enna8eron ne Iesos, 8ahenron : tsio-ri8at oni nii enk8ari8anontonse, tontak8ari8asera-8as kati, ethone oni nii enk8arori tsinitekhas tsinika- tieranions.

30 Karonhiake kenh nitia8enon ne Sa8atis raote- nek8ahests katen Onk8ene ! Ennioh tak8arori.

31 Neok ne rahotinikonrakon thontohak8e : toka eniak8enron karonhiake, enthenron oh kati niotieren tsi iah tetise8etakon.

32 Nok naiak8enron : Onk8ene, Onk8ene neneh nonk8ati iotteronk, aseken ak8ekon ok tiaka8etakon- ne tsi Rotokense ne Sa8atis.

33 Nekati ahori8a ok tonsahonniron : iah othenon teiak8ari8aenteri. Nok tontahenron ne Iesos ; iah ki oni nii tak8arori onka ahok8eniatsera kieratha tsini kierha.

Tekeniaton ia8enre teioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiatatokenti Mark.

1 ETHONE are onen tonsasakori8akentonk8en, 8ahenron : Saiatat ne ronk8e 8ahanenharaiento, 8ahatehenronni aktatie, 8aronni teionhiaritak8a, 8ahanonsonni oni neiononsaniron, ethone tasakoni ne ratinenharaienthos.

2 Nok nonen siiakaha8e tsini8aiaris iasakotori kannhatsera, nahontahatiha8i tsini iotonnison.

3 Tasakotiiena neneh, ak8a niare 8asakotisok8a- 8esson ethone raotiiatoskon sasakonatek8ate.

4 Sekon tihate ionsahotori, 8ahon8anenhioiake ne-

neh, nok nonen sahonaterihonkoten tsi SaonSaken-reuseronni, ethone sahonSatekSate.

5 Sekon are oiah ionsahotori, tahonSario neneh ; sekon kentiokoSanen tihatite icesesakotorion, eh oni neneh nontahonSatiierase, otiake sahonSatisokSa8es-son, nok sahorSatiirio notiake.

6 Kare onen neh nakSa Roienha Ronoronk8a iahotori nonaken sahaonniate ; sahenron : tenthonSarhoton naha ne neh ne Riienha.

7 Nok tanon ne ratinenharaienthos sahonniiron nonen siaan8aken tare : neh tohiken rahonenhare 8atonsere, enniöh hetsiteSario nok ii onk8a8enk en8aton tsini hoiën.

8 sahonSaiena, sahonSario nok ihnon iahohnati.

9 Oh onte nenhaiere ne Raiatak8eniio ? tentre nok enhatennhane enhonSana8entho netho tehontenenharanonne, nok akoren ensesakohenharani.

10 Iah oni kenh naha non8enton tese8a8ennanote n'Oiatonseratokenti tsinikaiaton, 8aton : Neh sakanenhiak8eniione tsi tekaiosaien ne rotinenhias8enhon ne ratinonsonni ?

11 Neh kehiken ne Roianer etho nihokanonni, nok ok tiionerak8at tsi tete8akanere.

12 Ethone sahtonienienten nahonSaiena, aseken sahatiienterene tsi rononha 8atesakori8akentonk8ak8e, nok onk8eokon ionsasakotitsanike ; nese sahonni ok ehren tonsahonnete.

13 Ok eken iasakonatori otiake ne Pharisian oni Herodian ahontenienten tahonSanikonraseren tsinenhonniron.

14 sahonniiron, tsi sahonSaiatorene : Saianer ! ionkSaterientare tsi sari8ak8arision, nok oni tsi iah tatesonk8etaiestasions tsi sheri8ak8arisiennis ne Niio raori8asonha : tak8arori kati : ioteri8ison kenh nahonSakariakse ne Cesar, katenh iah ? enhiak8akariake kenh ? katenh iah tuiak8akariake ?

15 Nok tanon ne raonha roterientaratsion tsini-
thotnikonroten, 8asaka8enhase : oh niotieren tsi

tesk8anikonraserha ? Tak8anatonhas niare toh nika-
Sistoten akatkatho.

16 Sahon8anatonhase, nok ethone sahenron : Onka
kehiken rakonsare oni netho rasennare ? Sahonniron,
Cesar Sahi.

17 Tontahenron ne Iesos : satsitsion ki Sahi tsini-
kon Cesar rao8enk, nok Nii ne Nii rao8enk. Nok
Sahotinerako.

18 Onen non8a Saducean eh sahonne8e, neneh ron-
ton iah tekaien naonsaiontonnhete ne iako8entaon,
Sahon8ari8aneken, Sahonniron :

19 Saianer : Moï8 sonk8aianerensera8i, raton : On-
ka kiok enhrenheie areko teho8atsiraien, neneh teia-
tennontere enshotiniake ne ronekenha nahot8atsiron-
nien ne rotsiha.

20 Kenh kati niaa8enhon : tsiatak natehontennon-
tere, Sahoniake ne tako8amen, iah teho8iraientaon
tsiniiore iahrenheie.

21 Neh kati ne shokenha sahotiniake, iah oni neneh
teho8iraientaon ok nah Sarenheie ; etho oni neneh
naha8enne nasenhaton niicherate.

22 Ak8ekon niahotiniake ne tsiatak nihontate-
kenha nok iah onka teho8iraientaon. Onaken Saha-
onniate ne tsiothon8isen 8akenheie.

23 Kahkati nekenh nikaien enshotiniakonhatie
nonen entsiontonnhete ak8ekonse niiehotiniakon ne
tsiatak nihati ?

24 Iesos tontasako8enna8eron, Sahenron : neh se-
8aiatatontha tsi iah othenon tese8anikonraienteri
n'Oiatonseratokenti iah oni ne Nii raosastensera.

25 Aseken nonen entsiontonnhete, iah onka tetsio-
niakhe ; iah ne rotiskenrakete iah oni ne tsiona-
thon8isen, etho tanon nentsieiatoten tsiniot n'Eron-
hiakeronon karonhiake tienakere.

26 Nok kenh kaien ne iako8entaon, ense8anikon-
raientane tsi tokenske entsiontonnhete ; iah kenh
non8enton tese8a8ennanote ne Moï8 raoiatonserakon,
nahoten ra8en nok8irckon satnitaren ne Nii, sahen-
ron : II ne Abraham Isaak, Jacob, Ron8a-Nii ?

27 Iah tehon8a-Niio niako8entaon ne Niio ; neok ne iakonnhe Ron8a-Niio, ko8anen kati 8ahi tsi se8aiatats.

28 Ethone saiatat ne Raiatons, tsinaha8erientiiio tsinahaiere tsi tontasako8enna8eron, eh niahare tsi renteron ne Iesos, nok 8ahori8anontouse : kah nikaieien tkako8anen tsinikon 8atenienten ?

29 Tontahenron ne Iesos, kenh kaien kon8akosanen : Saiatat ok ne Niio hetse8enniiostak rahonha-tsi8a ne Niio Sonk8a8enniiio.

30 Sanikonrak8ekon, seriasak8ekon, sasastensera-k8ekon tsi Hetsenon8ehak ne Niio : neh kehiken ne tiotierenton.

31 Nok kenh kaien tsionontere ak8a oni seroka taonsatiatieren : Shenon8ehak nonk8e tsinise nisatatenon8es ; nok iah sekon noiah tekaien.

32 Tontahenron ne raiatons : Saianer : Ak8a tasierte tsi neh 8asiron, saiatat ok ne Niio iah oni tekaien sekon noiah neok ne Raonha.

33 Ne oni nahon8anon8ehake, aka8eriasak8ekon akonikonrak8ekon, akosastensera8ekon oni, oni ne taiontatenon8ehake sateiakouk8e tsi nakaonha niiontatenon8es, neh onte tkasahatta ne kari8iiioseokonha.

34 Nok ne Iesos saha8enhase ne raiatons : tsi 8ahonikonraientane tsini hotakarite oni rori8ak8arision tsiniiot tsi tahatati ; 8ahenren : Akta isete ne Niio raonakeraserakon. Nok iah onka sekon noiah tescn-8ari8anontoni.

35 Nok nonen Ononsatokentike sisesakotatis 8ahenron : oh nah niiot tsi ronton ne raiiatons tsi Ta8it Roienha ne Keristos ?

36 Aseken ra8en ne Ta8it Rotkon Roiatatokenti sahonikonrata : Roianer ra8enni n'Akianer tsi ke8eientetakon satieu tsiniiore iatakheniarorarake oni asheiarasitoke8atake ne iesas8ens.

37 Oh kati nekenh naih8enne ne Roienha akenhake, ratonse Rake8enniiio ? Ak8ekon ok iakaon8es-88anihak8e naiakothonteke tsi rothare.

38 Ratonhak8e oni tsi sakotatisk8e: ietsitsanisek tohiken ratiiatons nene ronon8esk8ani aontiata8ate tsi ionk8ene taiofaseson ahotiata8iton.

39 Neh oni ratinon8es ohenton iahatistsk8arake tsi ionterennaientak8a tsi oni iontenniotta.

40 Sakotinonskarihatons ne ionatereons, ratiri8a-kenserak8a tsi ronaterennaientakseresons: senha rononha kare8atatsero8anen enhotirane.

41 Ak8a eh non8e nateiotokenton nihenstsk8ahere ne Iesos, tsi non8e niie8istatabasta, tehakanere kati tsiniiot tsi ie8istarha.

42 Kentioko8anen niakok8atse eso 8aeren, karehonen iotereonskon eh on8e iotent, tekeni k8enis 8at-karen.

43 Ethone iasakononke ne raotiok8a, nok 8ahenron; ori8iio tsi k8arori tsi neh aonhaa isinonh tsinakaiere tsiniiot notiake.

44 Aseken notiake neh 8aeren tsinikon ne iakoketotani, nok ne kenh kaienh, kententsihon ethok oni niioientak8a tsinikon 8ahoti.

Asenhaton ia8enre teioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiatatokenti Mark.

1 NONEN sishoiakenhonhatie ne Iesos, saiatat ne raotiok8a, 8ahenron: Saianer! Skaenhion tsiniio ianere tsi tekanenhiasere oni tsini kanonsiio!

2 Iesos tontaho8enna8eron, 8ahenron: teskanere Sahi kenh non8a kehiken nikanonsa? iah oni nenskat tataonsakanenhiaserake niah takarision.

3 Nok nonen Olivier onontoharake siiehatiteron. teiotokenton tsi tkanonsote nononsatokenti, Tier, Sak. San tanon Antre 8ahon8ari8aunontonse 8ahonniron:

4 Tak8arori katke eh niienhia8enne, oh oni nahoten enhiak8aiaenterestak8e nonen eh nenhia8ensere?

5 Ethone are ne Iesos, tontahenron: Se8atateni-konrarak tosa onka aietsinikonrasenni.

6 Aseken ronentioko8anen nentionksennenha8i, enhontonne : II ne Keristos, nok kentioko8anen ensakotinikonrakarhatho.

7 Tosa se8ateronn nonen ense8ari8aronke, Sateriio, ionteriiosere, aseken iatekakonte neneh eh nenhia8enne, nok iah ki neh teken ne tsi iotokte.

8 Aseken ok neneh teionton8entsianekhanion tenhiakori8arheseron, tenhiaon8entsishonk8anion, ehiontonkariakhon, tenhiakori8arheseron ; ak8a neok neneh nenkontihente naiakonikonranon8ake.

9 Se8atatenikonrarak kati nise : aseken ehietsiiena ehietsiiaten8a8ison oni tsi teieiatoretak8a, oni tsi ionterennaientak8a, ehietsisok8a8essonion ; ienhietsiate8e oni rahotihenten ne Ratikorasson oni Rotinontiiosson nii akerihonniat, neok oni nahontkathote.

10 Kenh tanon kaien ne Kari8iio, iatekakonte tsi ak8ekon nonk8e ehiontataronkaten.

11 Nok nonen ienkae8e, ehietsiiena, oni ehietsiiasarineson, tosa tase8atatenikonrharen ne tahonnenne ahontese8aterientisake tsi nahoten ense8enron, etho ok nikon tase8atati tsinikon ehntsisese8anikonrata ne Ronikonriioston neh non8e nenkaha8i ; iah se ise taese8atati nethone Ronikonriioston se enhatati.

12 Ienkahe8e iatatekenha enhori8ente kenheiatne, Roienha oni enhori8ente, ratiksaokonha ensakotiri8ente ne ron8atiienha.

13 Nok ehietsis8enseron nonk8eokon nii akeri8ake ; nok ki tanon onka iatenrokten neh tohiken enhaniakenne tsiniienhen8e.

14 Neh kati nonen ense8atkatto Kari8aiesasera iakokaronniatta eh naioton tsiniio8 tsi rotrori ne Rotokensehak8e Daniel eh non8e nakak8atak8en tsinon8e iah teionakte (ratennikonraren onka ro8ennanotta ne kenh Rotokense) ; othone ne Judé non8e niienakere Onontoharake ehiontek8assen.

15 Tosa tethastnent ne kanonsake iehahrates niansahako othenon akenhake ne kanonskon,

16 Oni ne kaektakon iehres tosa Sahket naonsahakoha raotseronniat.

17 Ne tanon iotitentasere noia nenkontiiatoten oni nenkonststaronthake neh non8e ni8enniseratenion.

18 Hetsise8aneken ne Niiio aia8ens tosa koserako akenhake nonen iense8aiathe8e naese8ateko.

19 Aseken tsini kententetsero8anen 8enniserontak8en nehuon8e nenka8i, areko non8enton eh tetia8enhon tsinahe tioton8entsiatasa8e, iah oni non8enton nonakenke etho tataonsontenonhianite.

20 Sekon oni ne iah taha8enniserokeri ne Roiarar neh ni8enniserotens iah onka taioniakenhon; nok ki tanon non8a neneh Sakoiatarak8en Akorionniat tsi ta8enniserokeri.

21 Ethone oni enhiesarori nenhiahiron; Kentho renteron ne Keristos; ok ne ens kentho itres; tosa tasetak.

22 Aseken enhontiatontak8e ne Keristos oni Rotitokense, iori8anerak8atenion tsinenhatiieranion natahatierekenha asakotinikomrakarhatto ne iakohianere.

23 Se8anikonrarak kati; onense Sahi tahonne ne ori8ak8ekon k8arori.

24 Nonen en8atennisorohestste, en8aterak8aton, oni nasonrekha.

25 Entkatsistok8aniserenne ne karonhiake, nok ten8atkarenron naosastensera tsi karonhiate.

26 Ethone enhou8aken nonk8e Roienha otsikera keson natentre, enthosastensero8anenhatie enthoiatanerak8atonhatie oni.

27 Entesakotori ne raoroniakeronon okon ensesakotiiataroroke ne raonk8eta on8entsiak8ekon teiakorenion.

28 Kenh kaien Se8akaenhion, tsionion8arontohake tekari8akentonk8en, nonen enkask8eionten oni enkarana8en, ok naha se8atons ohnen toha taiokenhonti.

29 Neh kati oni nise ense8aienteristak8e nonen

ense8atkatoseron eh oni nenhia8enseron kehiken, se8erhek onen akta i8e, onen oni on8e.

30 Ori8iio tsi k8arori, tsi iah te8atoheststane ne kenh ka8atsirate ohenton neh nain8enne.

31 Satohestane tsi karonhiate oni ion8entsiate, nok nake8enna iah neneh non8enton ttiakontohestste.

32 Kenh kaien kah non8e te8enniserate, oni tsi-nenhio8istahe iah onka teioterientare, iah oni n'Eronhiakeronon, sekon oni iah ne Roienha, Ak8aki raonhatsi8aok ne Rakeniha.

33 Se8atatenikonrarak kati se8atie8aten Se8aterenaien oni aseken iah tesse8aterientare katke niienkahe8e.

34 Eh nase8aier tsiniot ne ronk8e ratentionhe, Sasakorionten ne raonnhatseraokon nahatinikonrara-ke tsini hoiem, ak8ekon niiasakotenienthase, nok saiatat Sahohonkariake nasakonikonrarake.

35 Se8arharek kati, iah se 8ahi tesse8aterientare katke natentre ne ranonsak8eniio ; toka okarasneha, toka asonthen, toka tsini tkontatis ne kitkit, ok ne ens orhonkene ;

36 Tosa on8ar ok ak8a aesentaseke ahonsara8o.

37 Tsinikon k8aroris ak8ekon satese8ari8ake : Se-Sarharek.

*Kaieri-aton ia8enre teioteri8asonterak8en tsini hoiaton
Roiatatokenti Mark.*

1 ONEN satese8enniserake ok satetsiotatenron tsi en8entanoronne ne Shotonnhestston, oni ne iah te8at-tenk8aton tsini ienataraks ; Ok onen tsinithotiiieren ne ratitsihenstak8eniios oni ne ratiatons rotiri8isa- kon kah naontahatiierate ahon8aiena ne Iesos nok ahon8ario.

2 Rontonhak8e ki neneh ; tosa tsi ni8entanoron kenhak, on8a kehiken etho entkaientak8e othenon isinon8e tsinenhia8enne tsinouk8ati nonk8eokon.

3 Betani sistres ne Iesos Simon roststašis raononskon satehostskaon, Skaiatat ne tsiathonšisen iahontušeiate katsetenhaši neh nakša hken šenieniio oni šenienanoron karatie, nok Iesos ranontsine tonšeron nok šahahokaše.

4 Otiake ohia nontahonotierase nok šahonniron ne raotnikonrakon: nahoten atonron enšaton kehiken kenhnonše nakarho, akša ki orišakšekon šakaiessa.

5 Iahontekenhsenha taioianerenhon, aontenni-nonke ne kenhie nok iakotent aiontatitentraton: Etho niot tsi konšarišahestennihakše ne tsiathonšisen.

6 Iesos šahenron: iašeronhatie tosa othenon sešaststerist, Orišiiose naha tsi takaierite nii kiatatake.

7 Aseken tiotkon tenhšešatiestonhatieseke ne iakotent, tiotkon oni sešatesennaien naietsitenre: nok iah nii tiotkon tataskšakanerake.

8 Aonha aokšeniati tsi nakaiere: tahonenne taioiatokaše nakieronta neh iašet nonen enhionkiatata.

9 Orišiiio tsi kšarori: Kakiok nonše tsini ionšen tsia nenkonšasennanoton ne kenh Karišiiio; ok oni neneh etho niiorišake tenskonšarensaronseke tsi nakaiere nonša.

10 Ethone ne Sitas Iskariot enskat ne tekeni iašenre nihati šasakoiatisakha ne ratitsihenstatsi nasakotenninon ne Iesos.

11 Iah tiiierišahaše tšiontahontsennonni; šahonšarharaststen oni ošista enhonšakariakše; eh nontahatasašen onen neok saresake oh naiāšenne aontiesenne ahoiena nok iasakotsiakšarisien.

12 Neneh tiotenniseratierenton tsini ienataraks neiah tešattenkšaton etho oni nonše nenkonšario ne teiotinakarontonha neneh Šottonhestston, šahonšarišanontonse ne raotiokša, kah šaonniron nonše: nenhiakšakšatako tsi oni nahoten aetešake ne Šottonhestston?

13 Ethone teniiase ne raotiokša iasakotori nok šahenron: šasene •kehiken tkanataien, tenseša-

terane ne ronk8e onekanos enhatsetenha8i; hetsiseniser.

14 Nok tsinon8e ienhata8eiate hetsisenirori ne ranonsak8eniio enseniron: Roianer roteri8anietonhatie, kah iaken non8e niionaktahien tsinon8e nataiak8astaskaon nakitiok8a ne shotonnhestston?

15 Kanon8oharake tionakto8anen tkanaktaien eh nienhtsiseniiatenha8e; etho non8e nasenik8atako tsiiniiot tsi teioton8entsiohon.

16 Kanatakon niiahane, ak8ekon eh naha8enne tsiiniiot tsi tesakorori; nok sanik8atako ne Shotonnhestston.

17 Okarasneha nonk8ati onen etho Sara8e ronne ne tekeni ia8enre nihati.

18 Nok onen satehonastaskaon, sahenron ne Iesos; Ori8iio tsi k8arori tsi saiatat non8a kenh teiatiatonts enhakatenninon.

19 Ak8ekon ok tahontonneke nok Sahotinikonranon8ake; Sahon8ari8anontonse ronton: II onteken?

20 Pontahenron saiatat tsinitsion non8a kenh teiakiatonts.

21 Ori8iio onkeken tsi satentionhe nonk8e Roienha, tsi ki niiot tsi kaiaton neraonha raiatatako; nok ki tanon rotentasere netho ronk8e nenhotenninon nonk8e Roienha; senha aioianerenhon ne tosa non8enton ahonakeraton.

22 Nok tsini kari8es tehonastaskaonk8e, Iesos 8atrak8e kanatarok, Sahaterennaienhase, Sathaiakon, tasakon ne raotiok8a, sahenron: Se8aiena nok ise8ak; neh nake8aronk.

23 Sahatsetarako nok Sahaiatateriste, nok iasha8aon; nok ak8ekon Sahatinekira.

24 Nok sahenron: neh kehiken nakenek8ensa, neh nori8ase onek8ensa skak8atak8aton, oni kentiokosanen iontatenek8ensarise.

25 Ori8iio tsi k8arori: tsi iah sekon teseknekirane nonenharakeri ohenton tsiiniore ien8atenniserihe8e Rakenineha ienseknekira.

26 Nok nonen sahatirennokten, onontoharake Olivier niiaonne.

27 Ethone onen Sahenron : on8a kenh Sasontate ak8ekon ense8ari8anoron nii akeri8ake ; aseken Saton tsi kaiaton : heuhiiente ne rahnonne, nok tenkonreni ne teiotinakarontonha.

28 Nok tanon nonen ense8akatonnheton, enk8ahenteste tsiniiore Galilé.

29 Tier tabatati, Sahenron : ok oni nak8ekon notiake ahotiri8anoron iah ki nii non8enton.

30 Iesos tontaho8enna8eron Sahenron : ori8iio tsi konrori on8a kenh Senniserate tsi enhiokara8e, ohenton tekeni tahontontati ne kitkit asen uiori8ake enskatonnhiiase.

31 Nok ne tier, tahari8areke tsi raton : ok onto oni naionkhiiariskontane aionkhir'osere iah ki non8enton tiiakonhiatonnhiiase. Ak8ekon ok etho nahatiere.

32 Ethone onen iaonne8e Getsemane kon8anatonk8a ; Sasaka8enhase ne raotiok8a : kenthose8atien, niare katerennaienna.

33 Tier ok tanon Sak oni San iasakoiatenha8e ethone onen tontasa8en tsiniiot nahoteronhienten oni Sahoiatishonk8e.

34 Nok Sahenron : Skanorons akiheiate tsiniioteronhi tenni nakatonnhest ; kenthose8enterontak, nok Saten.

Ostonha ihsinonh niiahare, ehtake Sahatisk8enre, raterennaiensk8e naontonseke skennen tatahatonkote.

36 Ratonhak8e : Rakeni ? ori8ak8ekon tisk8eniese ; ehren asha8ite ne kanikonraksensera ; eh ki sane niia8enn tsini sanikonroten.

37 Eh sara8es tsi ratiteron, rotitas ; nok Saha8enhase ne Tier : Simon, sentas kenh ? iah kenh taesak8enion arahona enskat uiosistahe aesatie8atake ?

38 Satie8aten, nok saterennaian, tosa aesasenni ne kanikonrotak8en : Aseken kaiatastore ne kanikonra, nok no8aron ioiatakenheion.

39 Ehren sarete, nok ok neh tontarate tsi sahate-
rennaien.

40 Sekon etho saraše shotitas are (akša se aniot
ok tithonanontonse tehotironšeks) iah oni othenon
tatethonšašennašerons.

41 Onen neh nasenhaton etho sonsahakšatho, šasa-
kašenhase: Sešentaf' onen oni sešatorissen; onen
iaonterišihčeš: iatekakonte nonkše Roienha tsi
enhonšatienašaste nionkšetakšen.

42 Henniöh niha tsešatann onen ken ihre ne raka-
tenninonre.

43 Sekon ok nihašennatatie ne Iesos, eh šahoke-
tote ne Sitas Iskariot; rotiokšine, ronšarenhašinon-
tie, ratinnienhašinontie oni ne neh ratitsihenstatsi
oni ratiatons sakotinnhaonhatie.

44 Sakoteniententseraši ne rotenninonre rašen
nehne tonhinorenkšanion neh hetsisešaiena oni iah-
tsisešaiatenhaf.

45 Kašenniiok šaraše akta niyahare nok šahenron:
šaianer, šaianer; nok šathonoronkšanion.

46 Ethone onen oksaok oni šahonšaiena.

47 Nok šaiatat tsinihati netho ronneskše tahasha-
rotsiate ne raošharekoša nok šahoiente enskat ne
Ratsihenstatsikoša raonnhatsera akša neok ne iaho-
hontiakte.

48 Ethone ne Iesos tahatati šahenron: eh nisešai-
renhatie tsi takšaienasere tsiniiot nonkšetakšenskša
atsisešaienasere sešasharenhašinontie, oni sešann-
hienhašinontie.

49 Ok tiiatešenniserake itešeskše ononsatokenti-
terakon kherionniennihaties nok iah teskšaiena; neh
ki neneh šaonni eh nahašenne nakanane tsini kai-
ton.

50 Ethone akšekon ne raotiokša šahonšatešentete
nok šahonteko.

51 Šaiatat ranekenteron eh raiataratie raonekon
akša neok ne iontenaktoroksta ehneken tithotion,
otiake ne ratinekenterontsonha iahonšaiena.

52 Ok eh tahatsiak8ar. i ne rahoniataraha rahonekon tsi sahatotarisi nok sahateko.

53 Ethone onen Ratsihenstatsi ko8ane niiahon8a-iatenha8e ne Iesos, ethonon8e ak8ekon nahontkennisa ne ratiri8ak8eniios.

54 Ih si niioire thontarene ne Tier tsi rononteratie ne Iesos, iahonno8e rahotehenrakon ne ratsihenstatsiko8a, ethooni tikaraties tsi ronnes ne Kannhatsora, etho oni rotenhien tsi iotekha.

55 Ratiri8isaksk8e ne Ratitsihenstak8eniios oni ne ratiiatons oh nahoten ahonsahoteri8ate8aton ne Iesos, nahon8ari8entak8e, iah te8atetsonriesk8e naio8eieus-ton.

56 Kentioko8anen ron8ano8entanionnisk8e; iah ki othenon ohri8a te8atonsk8e.

57 Kare onen otiake tontahatitane, Sahon8ari8arho, Sahonniron :

58 Sak8a8ennaronken kehiken ra8en : enkenonsarisi kehiken kanonsote Ononsatokenti nonk8e iakoson, nok asen nen8ata oia easkanonsisa n'iah Cnk8e taiakomni.

59 Sekon are neneh iah teiotonhon nak8a skari8at ahontahonastston.

60 Ethone onen tontahatane ne Ratsihenstatsiko8a kanonsihien tsi katsienhaien eh Sathatane, Sahori8anontonse ne Iesos, Sahenron : Oh niio-tieren tsi iah othenon tetesaton nia8eta iesari8arhos ?

61 Ok tatehotote ne Iesos iah othenon tahenron. Sekon ne Ratsihenstatsiko8a Sahori8anontonse; Sahenron : Ise keñ ne Keristos Niio Iaienha ?

62 Tahenron ne Iesos : II ; nok henstskon nonk8e Roienha tsi ra8eientetakon ne Niio henhenstsk8arake, oni nonen otsikerakeson natentha8enonhatie.

63 Ethone ne Ratsihenstatsiko8a Saharatsionko ne raotiata8i, nok Sahenron : nahoten sekon noia aonse-te8ari8isaktake ?

64 Ak8ekon onte Sahi se8athonte tsini iori8atsanit ne taha8enninekenne : nahoten ise8ere ? Ethone onen ak8ekon Sahon8ari8ente tehotentson narenheie.

65 Onen oni tahontasa8en otiake 8ahon8anistskero-
sera8e, 8ahon8akarannahake, 8ahon8akonrekhon ;
nok rontonhak8e : Iatsienterenn onka 8aesakonreke,
nok ne ratiriton ok neneh ne rahotihnia ron8aientha-
k8e.

66 Nok tsinikari8es rotenhientak8e ne Tier, ska-
iatat kannhatsera eh on8e.

67 8ahokahenhionnion ne Tier, nok ethone 8aken-
ron : ori8iio oni nise tsi senik8ekonhatiesk8e ne Iesos
Nazaretronon.

68 Nok 8ahatonnhiie, 8ahenren : iah tehiienteri,
iah oni othenon tekeri8aienti tsinahoten saton, nok
sahaiakenne, ak8a neok tonsahatennhoha8enrate ton-
tati ne kitkit.

69 Sekon ok neh sakaiatat ionsahoken, nok 8aha-
xororianion netho ronnes, 8akenron neh sahatiata
kehiken ihrate.

70 Sekon are sahatonnhiie, iahtekari8es tsinahe,
8ahonniron netho ronnes : Ori8iio onte oni nise tsi
Galile-ronon nasiatoten aseken eh oni nise nise8en-
noten.

71 Ethone onen ak8a tahonak8en nok 8ahari8ani-
rate, 8ahenron : Ori8iio tsi iah tehiienteri neh ehtsi-
ton.

72 Ethone onen neneh tekenihaton tontati ne kit-
kit ; ok sisreiaratie ne Tier tsinahoten tha8en ne
Iesos : Asen nenskatovnhiiase ohenton ne tekeni ten-
te8atati ne kitkit : 8ahosterihen sahaiakenhne nok
8ahaststaren.

*Sisk-haton ia8enre teioteri8asonterak8en tsini hoiaton
Roiatatokenti Mark.*

1 AK8A neok saorhenne, Sahatitsienhaientak8enthon
ne ratitsihenstatsi, ratiianerenseronni nok oni ne
ratiatons, 8ahon8auerenske ne Iesos nok Pilat ne
niiahon8asarine.

2 Nok ne Pilat tahoriSanontonse, Sahenron : iseken ne Sitaeronon Iesanontii? tontahenron ne Iesos ak8a neok ne tasierite.

3 Tanon niateiori8ake ron8ano8entanionnisk8e ne ratitsihenstak8eniios, iah ki othenon tahontahatati.

4 Sekka ne Pilat sahoriSanontonse Sahenron : iah kenh othenon tataontaseri8aserako? Satkatto toh niiesaierha.

5 Nok tanon ne Iesos iah othenon tatetha8en, nese Saonni ori8iio tsi Sahonerako ne Pilat.

6 Enskat tsinihotirannhaonne neh non8e nikaha8is tsi Shatonnhethe : Kanenrak8ekon's' ens Sahe8iSanonton nok tenhon8aiatatokente kah nika8en tsinihati ratinnhoton enshon8annhotonko.

7 Saiatat kati rannhotonk8e nethone Barabas ron8aiasts onk8e Sakorio.

8 Ak8ekon ok 8athotihenrete Sahonniron : eh ki natak8aieras oni tak8atesennon tsiniiorannhaon.

9 Tontahenron ne Pilat : ense8atontate kati ken nahonsahiiatka8e ne Sitaeronon Ron8anontii?

10 Roterientaratsion se tsi ak8a neok tsini hon8anossas ne ratitsihenstak8eniios ron8aienastonhatie.

11 Nok ki tanon ne ratitsihenstak8eniios, 8asakotinikonrata n'onk8ekon Barabas hahatiri8anonton ahonsahon8atka8e.

12 Tontahenron ne Pilat : oh kati nekenh neneh nenhoiata8en ne Hetsise8anatonk8a Sitaeronon Ron8anontii?

13 Nok tontahotihenrete : teshtsientannharen.

14 Pilat tontahenron : oh nekenh nahoten ronnhikon? nok onen senha tahonk8isron 8athotihenrete : teshtsientannharen.

15 Etho kati nahaiere ne Pilat tsinihatiri8anontons, sahotka8e ne Barabas : nok 8ahatennhane 8ahon8asok8a8esson ne Iesos, ethone onen 8asakotsiak8arisien ne tahon8aientannharen.

16 Ethone onen Atehenrakon tsi teieiatoretak8a niiahon8aiatenha8e ne Sotar eh oni non8e ak8ekon iahonni8aroroke.

17 Tanon kanetarhon taonSaiataSite nok ohikta kakak8entonni tahonSanonSaroroke.

18 Nok tahontasa8en ok tahonSaieron, tehonSanonSeratons, ronton : SatkSanon8eraton Sitaeronon iesa-nontiiio.

19 Ateennists ens oni tehonSanon8arehekhons, ronSanistskeroserahatons, tehonSatontsotanisk8e oni ron8atisk8entarhose.

20 Sahonaterihonkoten tsi ron8atentoriata sahouSaiata8itasi ne Kanetarhon nok neh ne rahotseronniat sahonSaseronniate nok 8ahon8atiatatentiate ne tahonSaiantannharen.

21 Simon Cyrenn-ronon Alexandre tanon Rufus ronSaniha eh hisrehne kaektake natontaha8enonhatiene, neh 8ahon8atonnioktak8en ahantiasaketate ne lesos raotasa.

22 Nok Golgotha niahonSaiatenha8e, neh naiahiron Kakenk8arake.

23 Ehnou8e nahonSanekarhase otsitsia tanon (Myr) tekaieston ian tanon othenon tehonekiren.

24 Nok nonen sahonSaiasakestsko ethone 8ahatiSastiakon ne raoh8ensonha ahotitokense onka aho8enk8en8aton.

25 Asenhaton sio8istahehatie satonSaiantannharen.

26 Kenh kaien kaiatonk8en tsinahoten ron8ari8entak8en : SITAERONON RON8ANONTIIIO.

27 Teniase teninensk8ask8e 8ahonSariskonte tsi Sathon8atiientannharen, Saiatat tsi raScientetakon nok saiatat sanek8ati.

28 Onen are nehne Iakaierine tsi Saton tsi Kaiaton : eh nontahon8atate tsiniiot nonk8etaksensk8a.

29 Nok tsiniiakon neh non8e niiontoheststak8e ron8enratonnihak8e, ak8a's' en's' teionnonkarenrons tsi ionton : Astsk8i ! ise ne sesenonsarisions N'ononsatokenki nok asen nonta sesenonsonni.

30 Satatiatakenna tanon non8a onen tontasastnent ne Kaiasake.

31 Tihon8aieronhak8e oni neneh ne Ratitsihensta-

k8eniios oni ne ratiatons rontonhak8e : Ak8a kenh neneh ichak8enies nakoren asakoiatakennha, nok iah tehak8enies ne raonba ahataatiatakennha.

32 Tethastsnent tanisa non8a onen Nisraelonon Ron8anontiiio ne Kaiasake, aiak8atkatto, nok aontaia-k8etak. Ron8ari8ak8ennihak8e oni neneh ne ronaris-konhon.

33 Iaiakhaton sii8Sistahehatie on8entsiak8ekon taiokara8e, tsiniiore ne tioton-haton.

34 Nok tiotonhaton sii8Sistahehatie ethone nathohenrete ne Iesos Sahenron : Eloï, Eloï lamma sabac-thani ? neh sakat naiahihon : AkeNiiio, AkeNiiio, ohnontieren takate8enteton ?

35 Nok otiake netho ronnes Saharonke tsinahoten Sahenron ; Sahenron : onen Elie iehononks.

36 Saiiatat iatharatate tekanekak8a iotsitsiatkenne iaharo8e nok kanakar8kenhiate iahoharen nok 8ahonnhonho nahanekira ak8a ratonne ; Te8aterharat katesiken entre kenh ne Elie nok aonsahoiatanentasi ne kaiasake.

37 Sekon tonsahohenrete ne Iesos nok 8ahatonnise-raton.

38 Nok nononsatokentike te8asontotak8enne ohniataraha ehneken tontasa8en tsi onteratsion tsiniiore n'ehtake.

39 Nok ne Kasenno8anen nakta ratak8e, 8ahatkatho tsi ra8enheion oni tsiniot tsi 8athohenrete, 8ahenron : OriSiiio on8e kehiken ronk8e tsi Niiio Roiienkenha.

40 TSIONATHON8ISEN oni isih niiore tetkontikanera-k8e, neh eh kontiiatarak8e On8ari-8atere, nok On8ari Sak niraha ronistenha tanon ne Sose, nok Salome.

41 Nehne ron8anonteratiesk8e nok ron8aseronniennihatiesk8e Galile Shitres ; nok ionentioko8anen sekon notiake nehne ronnene Jerusalem Shontarete.

42 Tsi onen niikara, nok neh Senniserate tsinon8e ori8ak8ekon niiek8atak8as, neh tsi entakta kenhne tsi Sentanoron.

43 Sose Arimaté-aka enskat ne ratsienhahiens oni tronksetaieri rorhak8e oni tsinonk8ati ne Nii rao-nakerasera, tahatetsanite Pilatne 8arete nok 8ahori-8anontonse, Iesos raoieronta.

44 8ahonerako ne Pilat tsi onen ok aha8enheion, iahononke ne Rasenno8anen 8ahori8anontonse onen ken8aonnise tha8enheion?

45 Nok nonen sahatrori ne Rasenno8anen, oksaok Sose 8ahotsiak8arisien ne Iesos raoieronta.

46 Nok ne Sose kaniataro8anen 8ahaninon, sahoia-tanentahsi ne kaiasake, nok neh noniataraha 8atha8a-8enhokte, nok kenststenrarakonne etho 8ahate8eien-ton, nok kenststenro8anen 8ahanontekte tsi iokaronte.

47 Nok n'On8ari-8aritere tanon On8ari Sose ronistenha tekenikaneratie tsinon8e iahahien.

*laiak haton ia8enre teioteri8asonterak8en tsini hoiaton
Roiatatokenti Mark.*

1 Tsi 8ahententane, On8ari-8atere, On8ari Sak ronistenha tanon Salome Sakonhnenhiehninaninon 8en-nienakon ahon8aiatokaste ne Iesos.

2 Ak8a on8ar ok sontakarak8inekenne a8enten-tonke iakonne8e tsi thaiatatak8e.

3 Tekontateri8anontonnionnire kontonne: Onka naha enhionkhinenhiarak8ase ne kanontekton?

4 Nok nonen siiakontkatho, 8akontierentsi ok eh-ren kanenhiak8iton: ak8a ihken tsi kanenhio8a-nenne.

5 Nok nonen siiakonne8e tsi iokaronte, 8ahon8a-ken ranekenteron tsi ka8eientetakon nahoson8ati renstsk8ahere, kenrakenseroskon rostston, nok 8a-honateronhienten.

6 Tahenron ne rahonha: Tosa se8ateronn, Iesos 8ahi Nazaretronon hetsise8ahiatisaks ne tehon8aien-tannhare: Onen Shotonnheton, iah kentho teshente-ron: kentho 8ahi ron8aiatatenhenne.

7 Sasene tanon saietsiroriana ne raotioksa oni ne Tier, tsi Galile sare etho oni nonse iensetsiseaken, tsiki niot tsi thotrori.

8 Oksaok tontakontonneke, nok sakonteko · AkSa tokenske tsi Sahonateronhienten: iah neneh onka teiakotirori tsini ionateronhientenni.

9 ASententaonke kati Shotonnheton ne Iesos: On-Sari-Satere neh ne tsiatak nishatek: Saienni n'otkon neh tontierente sahoken.

10 Sontenti saiakororiana ne ratikSekonhatiene, ro-tinikonraksenskse oni tehonsentbeskse neh sikahaSi.

11 SahontennohSente neneh tsi saiakorori tsi sronnhe, nok oni tsi Sakenron sahiken.

12 Sekon are ohia natontahaierate tsi sasakototasiase, teniase kaektakeson ihuene.

13 Sekon are neneh sahontennoSente sonsahouSati-
tirori.

14 Khare onen neh nenskat iaSenre nihati enskat-
ne ratiteron etho sasakototasiase, nok Sasakotteten
tsini honatennoSentastskon tsi iah tetesakonetakon
neh sonSaken.

15 Nok SasakaSenhase: Sasene onSentsiakSekon
teseSareni ietsirionniennira akSekon nonkse ne
KariSii.

16 Enhiontsennonni nentiaketakSe, nok enhion-
tkaronni nenhiontennoSente.

17 Nok kenh kaien enkaieronniststakon nentiake-
takSe: Aksennakon enskonSanatekSate n'onatkon-
seraksen; n'iate kaSennake enhionronkhake.

18 EnkonSatiiena noniare; iah othenon taiakoiata-
Sen nenbienekira ne iakoriotha, entsieieSentane n'ia-
kononSaktani nensakonanisnonsaerhase.

19 Nonen saharihokten ne Roianer, Sahattaratate
Karonhiake niionsare nok tsi thaSeientetakon ne Niio
ionsahatien.

20 Nok ne rononha, Sahontenti Sasakotirionnien-
nira oktiSakSekon, nok ne Roianer sakohienaSascha-
ties, nok ioriSanerakSatenions rariSanirastakSe ne
raotiSenna.

AMEN.

LUC.

*TiotasaSakSen OriSatokenti tsinihoiatonne Roiatatokenti.
Luc.*

1 RONENTIOKOSANEN onen ronatenienten nak8a ahontahatiierite tsi ahatiaton neh aontroriheke tsi-nahotenson nori8iio ionk8aterientare.

2 Tsikiniiot tsi ionkhirori nak8a rononha ronatkathon oni sakonatatisk8e n'O8enna.

3 Ne kati oni nii ahori8a sakere ioianere se onte, Kien Theophil nakonhiatonse ak8a akak8atak8en tsi onen ak8eken Sakatkense tsiniiot tsi tiotasa8e oni tsi ieiotokte.

4 Eh naonta8e ak8a otokenhon aseri8aienterihake tsinahoten saterihonte.

5 Herod Shihonontiiio ne Judé non8e, Saiatat ne Ratsihenstatsi Sakari ron8aiasts, Abia ra8atsiratatie ; nok ne rone Aaron neneh ra8atsiratatie Arisa8e Kon8aiasts.

6 Nok rotiiianerek8e rahohenton ne Niiio, ori8ak8ekon oni rotiri8aieritonhatienc tsini 8atenienten oni tsini kari8ataton ne Roianer raori8asonha, iah tehotinnhiseraien.

7 Nok iah tehoti8iraientak8e, aseken iah te8ate8etonsk8e n'Arisa8e, onen onitetsiaron sihotikstenha.

8 Khare kati are onen ne Sakari roiotaties tsini hoiotenseroten ne Ratitsihenstatsi rahohenton ne Niiio.

9 Tsini hotiiianerenseroten ne ratitsihenstatsi, rahonha 8athoiatonko niahata8eiate nok ahati8nk8aronniate raononskon ne Roianer.

10 Nok nonk8eokon astste ens noneh nakannho-

hati iakoterennaian nonen ienkaheSe tsini iontienk8aronniatha.

11 Niio Raaronhiakeronon etho Sahoken, akta tsi oni Ka8eientetak8en tsi iontienk8aronniatak8a eh ihrate.

12 Tahatonneke ne Sakari tsi Sahoken nok Sahote-ronhienten.

13 Nok tanon ne Raronhiakeronon Sahenron : tosa sateronn, Sakari ; aseken ne saterennaient onen ieioh raohenton ne Niio ; nok ne teseniteron Arisa8e rosken-rakete enhio8iraiantane, nok San enhtsenatonk8e.

14 Nok ko8anen ensatonnharak8e, oni kentioko8a-nen enhiontonnharonnion tsi henrennakerate.

15 Aseken henhaiatanoronke rahohenton ne Roia-ner, nok iah thahanekirhake notsitsia iah oni n'iako-non8aratonta ; nok tsi enthatiatata ne ronistenha Kaiatakon entnik8ekhene ne Rotkon Roiatatokenti.

16 Nok kentioko8anen n'Israerronon sakotiienho-konha ensesakohaharate nok entsiontatre8ate tsinonk8atti Raotiiianer oni RaoNiio.

17 Aseken raonha enhahente, Elie raonikonra nok raok8eniat enhoieratonhatie, aonsasaka8eriasaseronni nakokstenhokonha tsinonk8ati nontatienokonha, nok n'ionk8etaksen tsinonkati ne Kaianeren, aotiok8ase-ronnien ne Roianer ne tokenske iakotate8eienntaon.

18 Ethone ne Sakari tontaho8enna8eron ne Raronhiakeronon, Sahenron : nahoten enkienterestak8e tsi eh nenhia8enne ? Aseken enen akekstenha, onen oni eso iahoserak8en ne Sakeniakon.

19 Nok ne Raronhiakeronon Tontahenron : II ne Kabriel rahohenton ne Niio ihkete, nok neh tionka-toriatak8en ne tahetenitharen, oni nakonrori neh nika-ri8iios.

20 Nok on8a en8atasa8en iah taonsasatatiheke, iah oni taonsasatati tsiniore ienkonne8e neh nikariho-tens ; netsi iah tetisetak8en nake8enna, ehse sane niia8ensere nonen ien8atenniseriheSe.

21 Onen neneh nonk8eokon etho iakorhare, nok iakohnerak8as tsini honisk8as.

22 Nok nonen sontahaiakenne iah tehok8enion nasakotatike neok ne tehanisnonsaieronnonionhaton-sk8e, oksaok sahenre nonk8esonha, Sathotieronnonionse kati 8ahi tsini Kari8es iehenteron.

23 Ak8a neok sontenniseroheststanion ne ra8enni-sera nahohioten tsini hoterionte, sahatenti.

24 Kenh naheha onakenke, Onen n'Arisa8e oia nakaiatotenne, 8isk ni8ennitake nikari8es iotaseton, nok 8atonhak8e.

25 Tiakari8akenniate, etho kenh nontahaierate ne Roianer tsi tontahakeiarane oni naonsahaksennase-ronni nonk8ene.

26 Iaiak-aton ni8ennitake, onen are ne Raronhia-keronon Kabriel tontahotori ne Nii Galilene Kana-takon ne Nazareth Kon8anatonk8a.

27 Tsi non8e tkenterontak8e ne Kaiatase onen sikari8ison enhotiniake ne ronk8e ron8anatonk8a Sose Ta8it ra8atsiratatie ; nok ne Kaiatase On8ari kon8aiastsk8e.

28 Nok nonen siiahata8eiate ne Raronhiakeronon tsinon8e nikenterontak8e, sahenron : satkonnon8era-ton ise ne iesa8i ne Kaianer Senik8ekon ne Roia-ner : sonhaa iesaiatanoronston tsiiniakon ne tsiakot-hon8isen.

29 Nok nonen sahoken eso tsi Satiotonharenron ne tsini ka8ennoten tahatati ; nok ok aonikonrakon tat-kaiatorete nahoten onte kentou tsiniot tsi 8athanon8e-raton.

30 Nok ne Raronhiakeronon 8arenhase : tosa sate-ronn On8ari : Aseven saien ne Kaiataterisera raohen-ton ne Nii.

31 Onen kati non8a oia nensiatotenne, nok rosken-rakete nensa8iraiantane nok Iesos hentsenatonk8e.

32 Henhaiatanoronke nok henhon8anatonk8ake Enekentsi Roienha ; Nok ne Roianer Nii henhonists-k8aratseron ne Roniha Ta8it rahonistsk8ara.

33 Nok enhonontiioke tsiniienhen8e tsi henha8atsi-ratatie ne Jacob ; nok iah non8enton tiiaontokten ne rahonakerasera.

34 Ethone n'OnSari tontaho8enna8eron ne Raronhiakeronon Sakenron: oh nenhia8enne n'etho naiasen iah tehiienteri ne roskenrakete?

35 Nok ne Raronhiakeronon tontaha8enna8eron 8ahenron: Rotkon Roiatatokenti enhiaiatoreenne, nok n'Enekentsi rahosastensera ensarak8a8erhoste; ne se 8aonni o8iratokenti ki nensa8iraiantane, enhon8anatonk8ake Niio Roienha.

36 Onen oni non8a ne tsiaraseha Arisa8e oko8anatake oia nakaiatotenne; nok onen neh iaiak-aton niio-tennitaratio ne iah te8ate8etons kon8anatonk8ak8e.

37 Aseken iah ki othenon tahonoronse ne Niio.

38 Ethone n'OnSari Sakenron: kenh kiteron raonnhatsera ne Roianer: etho ni8akiata8en tsini saton! nok ne Raronhiakeronon ehren sarete.

39 Eh oni non8e si8enniseratenion 8atiosterihen n'OnSari ontenti 8akanontiiakon tsi ionontenion tsi-niioire iaon8e tsinon8e enskat tkanataien ne Juda.

40 Nok Sakari raononskon iaonta8eiate, nok 8atio-non8eraton n'Arisa8e.

41 Ak8a neok saho8ennaronke n'Arisa8e tsi 8atio-non8eraton n'OnSari, tontaharathenionko ne raksaha kaiatakon, nok n'Arisa8e Sakaiatihne ne Rotkon Roiatatokenti rahonikonriiotsera.

42 Nok 8atiohenrete, nok Sakenron: Sonhaa iosaiatateriston tsiniiakon ne tsiakothon8isen, nok Kaiatateriston ne ioteiarontie tsiatakon.

43 Etho oni kenh niioire tsi onkateras8iioeste tsi tonkatkensere ne Rakianer ronistenha?

44 Aseken, ak8a neok sakon8ennaronke 8ateskenon8eron, ok naha ne raksaha atonnharak tahahorianeron kiatakon.

45 Iotaskasts ne tia8etakon: Aseken tsinikon kon8arori ne Roianerne tioientakon ak8ekon etho nenhia8enseron.

46 Ethone onen n'OnSari Sakenron: Rosennaaien ne Ra8enniiio nakenikonra;

47 Nok raonhake ok 8akatonnhahere tsinonkati ne Niio neh oni sakeskontakohe.

48 Neh tsini hakkonnienston atatkenronniatserakon; nose Saonni enhiontonheke tsinenSe: enhiontonheke iotsennonni.

49 Ne tsini hakiatanoronston ne RosastenseroSanen, nok RosennatokentikoSa.

50 Nok ne Raotanitenrasera enSatatie tsi nenSe enhieSatsiratatie ne ronSatsanise.

51 Sene raonniaton ne rahosastensera: AkSekon roriSarisison tsini hontennikonraientonskSe ne rati-naies.

52 Sesakostsk8arakSen ne ratisennoSanens, nok neh sakosennoSanaton n'iontatkenronnis.

53 Sakotatenni ne iontonkariakskSe; kentente-
tserakon sesakotorion ne iakotsokoSa-kenhne.

54 Sahoiatanonstate Israer raonnhatsera, naonsare-
iarane rahotanitenrat.

55 Tsikiniioh tsi sakorharaststenni nonkSanisera,
neh tohiken Abraham nok oni tsinonkati ne sako-
ienhokonha tsinenSe.

56 Thoha asen niSennitake iohmariskonhon nok
onen tontontenti.

57 Kkhare onen iakahaSe nairoSiraientane n'Arisa-
Se, roskenraketa Sarennakerate.

58 AkSekon ok ne tehonnonsanekhaon oni ne ron-
tatenonkSe konSatonnharanihakSe tsini hentenron ne
RaSenniio.

59 Nok nonen siiakahaSe nahonSa8arakSetare ne
raksaa, Sakari ronSanatonk8anene tsiki nihosennoten
ne roniha.

60 Nok tanon takenron ne ronistenha, Iahten : San
enhon8aiastsheke.

61 Tontahonniron : iah onka eh teiosennoten tsinis
Satsira.

62 Ethone SahonSariSanontonse ne roniha, asako-
tokaten nahoten enhonSanatonk8e.

63 Nok ne Sakari Oststenra SahariSanonton, eh
Sahaiaaton; San enhon8aiastshoke akSekon ok Saha-
kohnerak8enhaton.

64 Ethone onen sontnerensi ne ra8ennason, nok 8athononSeronnion ne Niio.

65 Taiontonnekhon ne tehonnonsanekhanion, nok Sate8ateri8areni tsi ionontenion ak8a 8ation8entsia8erho tsinikanakerasera ne Jude.

66 Tsiniiakon ionronkas, iontonhak8e naka8erien-takon : Oh onte ak8a niiatenhia8enne tohiken raksaa ? Nok nik8ekonhatiene ne Niio rahosaststensera.

67 Onen ne Sakari, ronihä 8ahaiatine ne Rotkon Roiatatokenti rahonikonriiotserat, iahari8aken, 8ahenron :

68 Tahon8anonSeraton ne Roianer Israerronon Rao-Niio, ne tsi sasaka8eiarane nok sasakohnerensi ne raotiok8a.

69 Oni tsi 8asontion enskat ne rosastensero8anen nasakoiatakennha Ta8it ra8atsirakon 8ahaiakenne.

70 Tsi ki niio tsi ronatati ne Rotitokensehak8e, ne tiotkon tahatinakeratie.

71 Tsi ensesonk8anerensi tsi ionkhinaskonni ne ionkhis8ens.

72 Ne Sene aonton ne raotanitenrasera nonk8aniserake nok aiakoiarastak8ake tsini hori8atokenti.

73 Eh niio tsi rori8anirati etsyte8anikenha Abraham.

74 Tsi, ensesonk8anerensi tsi ionkhinask8aien ne ionkhikenrenseronnis, nok ensesontion ne Skennen tatsite8asennaien.

75 Raori8atokentitserakon raoteri8ak8arisiontserakon oni tsini tionnhes.

76 Nok nise seksaa, Niio ro8ennenha8e enhiesanatonk8ake, aseken hentsenteste ne Roianer nok hontsiahahaseronnien.

77 Naserionnien ne raotiok8a tsinaieiere ne karonhiake aiontsennonni tsi aonsiakoterake8ase nakori8aneraaksera.

78 Ak8a rahotanitenraserakon ne Sonk8a-Niio, eh oni takaientak8e tsi 8asonk8atkense ne Encken tka-rak8inekensta.

79 Aontonssoke taonsaiakos8athene nasatakoni kariSaneraakserakon iakonnhetie nok eh nonk8ati aonsasonk8asarine tsinonkati ne Skennen.

80 Nok ne raksaa rotoiarontie, oni ronikonro8anhaonhatie; nok karhakon ranakerek8e tsiniiore iaontenniserihe8e Onk8ene ahrete.

Tekeni-aton Teioteri8asonterak8en Nori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti. Luc.

1 EH NON8E si8enniseratenion Sahariho8anate ne Cesar-August n'ak8ekon nonk8eokon aiontatsennaren.

2 Nok nonen siiakahe8e neh nai8enne, Cyrenius rakora kenhne ne Syri non8e.

3 Ak8ekon kati tsiontatsennaranesk8e tsinon8e Tiakotonnishen.

4 Tabatenti kati oni neneh ne Sose tsi tkanataien ne Nazareth Galilene, tsi tkanataien ne Bethlehem niiahare, neh tsi ethonon8e thonatonnisentak8e ne Ta8it ra8atsiratatie.

5 Nenskatne aon8atisennaren n'OnSari, neseken kari8isonhonne enhotiniake, onen oni oia nikaia-toten.

6 Tsinikari8es etho ienes onen iakahe8e naio8ira-ientane.

7 Sarennakerate ne roienha neh oni ne tako8anen, oniataraasonha 8atto8a8enhekte nok tsi kontek8aientak8a ne katsenen 8ahoiationnite, aseken iah tehotinaktatsenrion tsi ios8enkarentonnion.

8 Iah ihnon tehken eh non8e, katsenen sakohnastterista astste ronnon8estsk8e nok asontak8ekon sakotinonnaties ne raotitsenenhokon.

9 Ok taontierentsi kenh 8ahoketote Raronhiakeronon, ak8a oni 8ahoti8annhake ne Niio raos8atthesera, nok 8athonatnharenron.

10 Nok tanon ne Raronhiakeronon, 8asaka8en-

hase: Tosa se8ateronn: Aseken non8a neh k8aroriano ne ko8anen aese8atonna8aren, ok neh sakat tsinonkati nonk8etak8ekon.

11 Ne tsi on8a kenh 8enniserate, T88it raonatakon etsise8ennakerati ne Sesakoskontakohe ne oni ne Keristos, Roianer.

12 Nok kenh kaien 8atenientenstak8en, neh oni entsise8aienterestak8e: nonen entsise8aiatatsenri neraksaa oniataraasonha teha8a8enhokston, nok Katsenen tsi kontekk8atahasta raiationni.

13 Nok ok eh iakaniionten rotitiok8atsanit ratironhiakeronon Karonhiake tahatiientak8e tehon8anon8eronnions ne Niiio, ronton:

14 Ahon8asennaian ne Niiio Karonhiake! Skennen Kenhak non8entsiake! niakonikonriio nonk8e.

15 Nok nonen Karonhiake siionsahonne ne Ratironhiakeronon, 8ahonniiron ne katsenen sakonasterista: Enhniöh Bethlehem niio8e niiehete8e, te8atkensera tsini tia8enhon tsioni nahoten 8asonk8atokatene ne Ra8enniiio.

16 Kasterihenke kati eh 8ahonnete, nok iasakotiiatatsenri n'On8ari tanon ne Sose nok oni ne raksaa tsi kontekk8atahasta raiationni.

17 Nok nonen 8ahon8aken, neh sahatitharak8e tsi-niiot tsi ton8atirori ne raksaa raiatatake.

18 Tsiniiaakon 8ahonronke, 8ahakonerak8enhaton tsi nahoten ronton nekatsenen sakonaststerista.

19 Nok n'On8ari ak8a neneh neok ne iote8eientontie aonikonrakon oni se8atateiarak8ennihak8e.

20 Nok sahontenti ne katsenen sakonaststerista, ron8audentons oni tehon8anon8eronnionne ne Niiio: tsi eh naha8enne tsi 8ahonronke tsi oni 8aontkatto tsiniiot tsi ron8atirori.

21 Nok nonen siiakahe8e ne satekon nonta, onen senhon8a8arak8etare ne raksaa, ethone Iesos 8ahon8anatonk8e, neneh Raronhiakeronon thosenna8i areko sihaiatat ronistenha kaiatakon.

22 Nok nonen siiakahe8e naonsonta8eiate n'Onon-

satokentike n'OnSari nakanane tsini hoianerenserison ne Moï's, Jerusalem niahonSaiatenhaSe rahohenton ne Roianer.

23 Tsini kaianerenseroten ne Roianer raoianerensera : nenteSatierente roskenrakete eniakoSiraientane AkSa RaSenniiio enhoSenniioste.

24 Neh ens oni nahenane tsini kaiatonk8e ne Roianer raoianerenserakon ; SakonSanatka8e ens tsioianat Orite, ok ne ens neh noSira.

25 Saiatat ne ronk8e Jerusalem ranakerek8e, Simeon ronSaiastsk8e, neh kehiken nethoriSaieri oni rosennaiens ne Niiio ; rorharek8e oni neneh nahoken n'akonikonriiotsera n'Israerroronon ; ak8a eni nik8e-korhatiene ne Ronikonratokenti.

26 Nok rotokatennihne ne Rotkon Roiatatokenti, tsi iah tarenheie ohenton nahoken ne Keristos, Roiãner.

27 AkSa kati taiotokentane onen are Ononsatoken-tike sarete, onen etho ronSaiatenhaSi ne Raksaa Iesos nanihnane tsini kaianerenseroten ne raonha raiatatake.

28 Sahokitarro, SathononSeronnion ne Niiio, nok Sahenron :

29 Onen non8a SeSenniiio ! Skennen tenkiheie tsini-skerharaststenni.

30 Aseken ontkatto ne kkarake ne Etsienha sese-tenratane.

31 Neh oni enskat ne SakSatak8en akohenton akotiok8ak8ekon nonk8eokon.

32 Ne taiakosSathetak8e nonk8eokon, nok Akonen-tonsera akenhake ne sentiok8a Israerroron.

33 Nok ne Sose oni ne ronistenha rotinerakohon tsiniiontonhak8e ne raksaa raiatatake.

34 Nok ne Simeon Sasakoiatateriste, nok Sarenhase n'OnSari, ronistenha : Kehiken raksaa, kentiokoSanen nenhiontkaronniate, kentiokoSanen oni nenhiontsennonniate n'Israerroron, nok oni tenhiontenikonratihataniok8e nonk8eokon.

35 Nok ienkahe8e neh nenhia8enne tsiniiot n'assa-reko8a taeseriasa8eheste, nonen enhiontennikonrotationko ne ionk8etaksens.

36 Anen oni iotokense etho kanakerek8e, Phanuel sakoienha, Aser ra8atsiratatie, onen siokstenha, tsia-tak niioerake teniiasene ne ioniakonhonne.

37 Onen neh nahoten satekon niioerasen nok ka-ieri tsinahe siiotereons; Ononsatokentike titkanakerek8e, a8entakon aterennaientatserakon oni tsi rosen-naiens ne Niio.

38 Eh oni neneh on8e, Sathonon8eronnion oni neneh ne Ra8ennio, nok 8ahakororianion ne raonha rahori8ake tsiniiakon ne iakorharek8e aonsaiontne-rensi ne Jerusalem ronon.

39 Nok nonen saniri8aierite tsini hoianerensero-ten ne Roianer, Galilene niionsane tsi thonatenataien, ne Nazareth.

40 Nok ne raksaa roteiarontie, ronikonro8annhaon-hatie oni, raiati nattokhatsera; nik8ekonhatie oni ne Niio raotanitenron.

41 Niateioserake, tsini Shatonnhethe, Jerusalem iesnethak8e ne ron8aienha.

42 Nok onen tekeni ia8enre satehaoseriiaikon, onen are ne roniha oni ne ronistenha Jerusalem Sanete tsini hotirennhaonne nonen 8entanoronsere.

43 Nok nonen sahententane, saiatenti, ok eh iehen-teron ne Iesos Jerusalemke, iah othenon tehonattoken ne ron8aienha.

44 8anere nenehe ethokinaha 8ahaiataratie tsi saio-tonk8etakatatie; se8ennisera niioere niiahane ron8aiat-isaikonhatie tsinon nisakotinonk8e oni ne tehonta-tienteris.

45 Nok iah kaneka tehon8aiatatsenrion, saiakehto kati Jerusalem niionsane sahon8aiatisakha.

46 Asen nonta onakenke niionsahon8aiatatsenri ononsatokentike, rahotinenrihen ne ratiianerense-ronni sakotaonsate nok tetessakori8anontonnis.

47 Nok tsini iakon niakothontek8e, iakonerak8as-k8e tsini hattokha, oni tsi tetessako8enna8erons.

48 Nok Sahotinerako nonen sonsaon8aken, nok ne ronistenha 8akenron : oh niotieren kien tsi eh nasiere? Kenh nii ionkeninikonraksenseres keniiatisakonhaties.

49 Tontasako8enna8eron, 8ahenron : oh nelne nahoten takeniiatisakta? iah kenh nah tetsiaterientare tsi teioton8entsiohon nakaststeriste ne Rakeniha rahori8asonha?

50 Nok ki iah tehotinikonraientaon tsinahoten 8ahenton tsiniiot tsi tahatati.

51 Onen kati sahonne, Nazareth ionsahonne8e; 8ako8ennarak8ak8e. Kenh kaien ne ronistenha ak8ekon taiote8eientontie a8erientakon tsinikon tsi oni nika8ennotens 8aronkas.

52 Nok ne Iesos attokhatserakon tsi roteiarontie, nok aterisak8arisiontserakon rahohenton ne Niio oni nonk8eokon.

Asenhaton teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti. Luc.

1 SISK-ATON ia8enre nioserake sionontiiko8a ne Tiber Cesar, ethone ne Konsk8irat sihakoraserak8enniio ne Judé, nok ne Herod Galile, nok ne rokenha Philip Iture tanon Trakonit, nok ne Lysanias Abilene neneh non8e nihoteriontak8e.

2 Ann tanon Caiphe nitsihenstatsi ko8a ihken, onen ne San Sakari roienha tahatasa8en 8asako8ennaronkaten ne Niio rao8enna.

3 Ak8ekon nontarete naktatiesonha ne Jourdan, sakoretsiaroune, aonsaiontatre8ate nok aonsaionkia-toke8e ne kari8aneren.

4 Tsiki niio tsi kaiaton raoiatonserakon ne Roto-kensehak8e Esaï, raton : kenh niha8ennoten ne karhakon ra8ennotaties: Se8ahahaseronni ne Roianer rahohaha, Se8ahahak8arisi tsi rothate.

5 AkSekon enskananon tsi ionrakSanion, AkSekon enkarision tsi ionontenion oni tsi ionniaronnion, nok enskatakSarision ne iotkSaton, nok enskatakSarision tsinonSe nenhiohahakarenrenionke.

6 Nok akSekon nonkSe euhonSaken ne Niio raoiatakennhatsera.

7 SakaSennihakSe tsiniakon ronSaiatorenskSe naintenekSaheste: onka ietsirori naheseSatekSase ne Niio raonakkSensera.

8 Teiotitokentönhak kati natatreSatatsera tsi saseSatatreSat, nok tosa saseSerhek aheseSatonheke oni ne seSerientakon: Abraham sakSaniha: aseken SakSarori tsi iah othenon tahonoronse ne Niio, kehiken kanenhiakeron aontasakoiatinekenSe n'Abraham sakoienhokonha akenhake.

9 Onen akSekon niiekonSatiriSenton tsi tioteronton, tsinikarontake ne iah teSaiamiiontha enkaiakon nok otsirake enSation.

10 Ethone oni akSekon ok nonkSeokon SahonSariSanontonse ionton: oh nenhiakSaiere?

11 TontasakoSennaSeron, nok Sahenron: onkakiok tekeni tehotiataSitseraien enskat ki sakaon ne iah teiakoiien; nok oni ne rotennatseraien eh oni neneh nihaier.

12 AkSekon oni ne ratikarotasions ronSaiatorenskSe nok ronSariSanontonnihakSe, ronton: SeSenniiio! oh nenhiakSaiere?

13 Tontahenron: Tosa ihsinon naseSariSanonton tsiniiot tsi oni nikon ietsiriSaSi.

14 Ok oni ne Sotar ronSariSanontonnihakSe oni neneh, ronton: Oh nii nenhiakSaiere? Tontahenron, tosa ok tontaietsiiianontons, aietsinikonrhaten oni onkakiok akenhake; ok taseSennikonriakonhak tsini seSatkariakse.

15 Nok tsi onen siiakorharenion nonkSeokon, ienrhakSe kati neh onte kehiken ne Keristos.

16. Tahenron ne San; neok se nii naSenke kSaneKsahesta, tihaiatate ohnaken tare nehe senha rokSe-

niatseroŝanen, akŝekon iah teŝakerionte neok oni nahiiennikatsenanerensi, neh Onikonratokenti nok Otsire hentsiseŝanekŝahestakŝe.

17 Rahaŝe ne raesheŝata, nok enhatataseŝase, nok raononsobarake ienhateŝeienton ne raonatsia; nok ne kaŝahe otsirake iah teŝasŝas ienhoti.

18 Eso tsi nithaierathakŝe tsi sakoretsiaronskŝe, oni tsi sakotatiskŝe nonkŝeokon.

19 Herodias ŝakarionni tsi ŝahotteten ne San ne Rakora Herod ok neneh iatatekenha Philip rone rotinnhikon.

20 Ŝekon ionsarohestste ne raonnhistsera onen akŝa ŝahatenhane ŝahonŝannhoton ne San.

21 Nok tsi iontenekŝahesta nonkŝeokon, etho oni neneh ŝahatenekŝaheste ne Iesos; nok tsinikariŝes roterennaien, tontonteronhiakhasi.

22 Nok Rotkon Roiatatokenti tahastsnente, ŝahotienhase, orite kenraken rotiatontakŝenhatie; etho oni takaŝenninekenne ŝakenron: Ise konhienha konnonkŝa-koŝa; ise oni issaŝe ne katonŝeskŝata.

23 Onen neh nahoten n'asen sihahoserassenhatie ne Iesos, nok akŝekon ok n'onkŝeokon ienrhakŝe Sose roienha, nok ne Sose Heli neneh Roniha.

24 Mattat roienha, Levi roienha, Melchi roienha, Janna roienha, Sose roienha.

25 Mattathie roienha, Amos roienha, Nahum roienha, Esli roienha, Naggé roienha.

26 Maath roienha, Mattathie roienha, Semoi roienha, Sose roienha, Juda roienha.

27 Johanna roienha, Rhesa roienha, Zorobabel roienha, Salathiel roienha, Nere roienha.

28 Melchi roienha, Addi roienha, Cosam roienha, Elmodam roienha, Er roienha.

29 Jose roienha, Eliezer roienha, Jorim roienha, Matthai roienha, Levi roienha.

30 Simeon roienha, Juda roienha, Joseph roienha, Jonan roienha, Eliakim roienha.

31 Melea roienha, Maïnan roienha, Mattatha roienha, Nathan roienha, David roienha.

32 Jesse roienha, Obed roienha, Booz roienha, Salmon roienha, Naasson roienha.

33 Aminadab roienha, Aram roienha, Esrom roienha, Phares roienha, Juda roienha.

34 Jacob roienha, Issaak roienha, Abraham roienha, Thara roienha, Nakor roienha.

35 Saruk roienha, Rhagail roienha, Phalek roienha, Heber roienha, Sula roienha.

36 Caïnan roienha, Arphaxad roienha, Sem roienha, Noe roienha, Lamech roienha.

37 Mathusala roienha, Enok roienha, Jared roienha, Mahalaliel roienha, Cainan roienha.

38 Enos roienha, Seth roienha, Adam roienha, Nio roienha.

Kaieri-aton teioteriSasonterakSen n'Orisatokenti tsini hoiaton Roiatatokenti. Luc.

1 ONEN nonSa Iesos raiatihatie ne Rotkon Roiatatokenti, Jourdan niionsare, nok ne kanikonra aokSeniat Sahotori tsinonkati ne karhakon.

2 Kaieri niSasontasen nikariSes Satenientenseronnes notkonseraksen nahonikonrotako, eh oni nahe iah othenon tehokon, nok nonen sontenniseroheststo Saha-tonkariake.

3 Nensok Sakenron notkon: Nehne Nio Iaienha akenhake tsiron kanatarok Saton kehiken kanenhiakeron.

4 TontahaSennaSeron ne Iesos, nok Sakenron: kaia-ton tsi iah kanatarok ok taronnhekSen ne ronkSe, henronnhékSen oni ne Nio RaoSenna.

5 Ethone notkon tsinonSe tionontoSanen niiahoiatenhasé, etho oni nonSe ken ok nontakariSestste onSentsiakSekon Sahonatonhase.

6 Nok Sakenron: AkSekon enkonhion kehiken tsi-niotieren; aseken Ii ionkaSi Ii kati enkanonton onka ensekheion.

7 Kašenniioki asathontate taskatontsothase, nok sašenk enšaton.

8 Tontahenron ne Iesos: Ehren iset Satkonse-
raksen! Aseken kaiaton ne Šaton: saiatat ok ne Niio
Rašenniiio hentsešenniiostake, nok raonhaa hentsenia-
hesenhake.

9 Jerusalem sekon niionsahoiatenhaše, Kanonsa-
kenhiate n'Ononsatokentikoša eh Sahostskšaren, nok
Šakenron: Nehne Niio Iaienha akenhake ehtake
iasatiatent.

10 Kaiatonse Sahi tsi entesakotori ne Raoronhia-
keronon okon naiesaiatanonstate.

11 Nok ratisnonke entsistskšaratie tosa aesasita-
kšarase nonenhiake.

12 Tontahenron ne Iesos: Sekon are neneh kai-
ton: tsi iah tatsenikonrotako ne laianer oni Ianiio.

13 Nonen šiathastsahate notkon, tontahatonneko
Šatoken tsiniio.

14 Ethone Rotkon Ronikonratokenti Šahonikon-
rata ne Iesos ne Galile niaonsare; nok Šahasenno-
Šannha neh nonše nišatonšentsiate.

15 Aseken sakotatiskše tsi ronterennaientakš-
nionkša, akšekon ok oni tehonšarensaronskše.

16 Kkare onen iaharaše Nazareth, tsinonše thoteia-
ron, nok tsi šahašentatokentane iahatašciate Onon-
satokentike, tsiki nihorenuhaonne; Šathatane naha-
Šennanoton.

17 Esai Rotokense raoiatonsera tahonhion, nok
eh nonše nathakhasi tsinonše nikaiaton ne Šaton:

18 Iakenikšekon ne Rašenniiio rahonikonra, aseken
rakiatanoronston; neh ahoriša thakatorion n'akheri-
onnien ne iakotent, nok aonsakhetsiente niakašeria-
sanonšaks.

19 Nakherori tsi tsiontnerensionhe ne ienaskša,
tsiekensere ne teieronšekon, aonsaiontatešenniiione
ne iontatkenren seronni, akerihošanate tsi onen ihio
ne Rašenniiio rašennisera.

20 Tonsahaiatonserakha, ionsahaon ne ratsihensta-

tsi nok sahatien ; AkSekon ok rahonha tehonSakanero netho ietaraian.

21 Ethone onen tabatasaSen SasakaSenhase : OnSa kenh Senniserate onen Sakahnane tsiniSaton ne kenh kaiatonserat : AkSa nonSa ise hetsiseSathonte tsi rothare.

22 AkSekon ok oni ronSariSaSasehakSe, nok iako-hnerakSaskSe tsini kaSenniios ne thaSenninekens ; nok iontonhakSe : iah kenh naha neh token ne Sose roienha ?

23 Nok tontahenron : iah teiotennoSent tsi enskSenhase : Satetsiensts, ise niare satatetsient, eh oni natsier tsinonSe nisenakere tsinahotenson ionkSariSarongen nahesaieren ne Kapernaiimke.

24 Sekon are tontahenron : oriSiio tsi kSarori, tsi rahonakeraserakon ok iah tateharensaron oni ronSariSakenronni ne Rotokense.

25 Tsiki niotonne ne Elie OnSentsiake shires, ionentiokoSanenne ne ionatereonskonne nethononSe siSenniseratenion n'Israerrononke ; nasen nioserake siiateseSaSennen sonteronhiakSeke ; neseSaonni Saontonkariakon onSentsiakSekon.

26 Nok sane iah oni nenskat teshakoiatakennhase-ron ne Elie, neok ne Sidonienronon iotereons Sarepta nonSe nikanakerekSe.

27 RonentiokoSanenne oni ne rotiststaSis, Elise rotokense OnSentsiake shires, iah ki sane enskatha tesesakotsienton, neok enskah ne Naamen Sirienronon.

28 AkSekon ok oia nontahonatierase tsinihati rati-teron tsinikaSennoten Saonronke.

29 Nese Saonni akSekon ok tontahatitane Sahon-SaiatinekenSe ne raotinatakan, nok eh nonSe niiahon-SaiatenhaSe tsinonSe ieiotenontiakon Kanatakta, ronnerhakSe ok eh niienShakSaiatente.

30 Tehatiatokenson tanon tonsahatohestste nok sabatenti.

31 Kapernaiimke niionsare Galilene Tkanataien, nok etho sesakotatiskSe naSentatokentike.

32 Nok iakohnerak8ask8e tsini horihoten : Aseken ne rao8enna ikene ne Kak8eniat.

33 Saiatat raiatarak8e tsi iakotkennison, n'otkon rotiennine, tontaiasentsi 8athohenrete tsi niha8enna.

34 Sahenron : Ah ! Sateionk8asastenseraien kenh naha ise Iesos Nazaretronon ? Neh kenh taseniento nask8atonte ? Sakaterientare tsi ise ne Nii Iaienha Saiatatokentiko8a.

35 Nok ne Iesos Sahatteten Sahenron : tastetek, nok tontatsiakenn ne raonhake. Nok notkonseraksen ak8a niare kaunenhrihen eh Sahoiatonti, iah ki neneh sane tehokare8aton, nok tontakaiakenne.

36 Ak8ekou ok Sahakohnerak8enhaton ; nok iontonnionsk8e : oh naka8ennoten kehiken, eh niioire tsi iotik8enies oni ioti8enniiio nonatkonson, nok skontiia-kens ?

37 Nese Saonni Sahasennen8annha tsini ienakerasera neh non8e.

38 Nok nonen satontahaiakenne ne Iesos tsi ionterrennaintak8a, Simon rahononskon ionsahata8eiate, ethone iotouk8arhosk8e ne Simon ron8ennhonsa, Sahonterrennaien kati niare.

39 Nok iahtastsakete tsi tkaiationni, Sahatteten ne kannratarinon, nok oksaok sakenonk8aouste ; oksaok oni sontkestsko, nok saioioten.

40 Nok nonen siiate8atsothosere eh iontatiathesk8e tsiniiakon ne niatekanurake iakonon8aktanithak8e ; neok ne skastson iatesakonisonsaerhase nok saicie8entane.

41 Tobka oni nonsasakoiatineken8e nonatkonseraksen, ak8a ens neok ne kontonne : Ise ne Keristos Nii Iaienha ; sakonnhesehak8e tanon nakontorri tsi raonha ne Keristos.

42 Ak8a neok Sahorhenne sahatenti, ehnon8e niiahare tsinon8e iah onka tetiens ; nok nonk8eokon ron8aisatisaksk8e, nonen siiakon8aiatatsenri 8aon8aneken ne tosa oksaok ahatohestste.

43 Tontasako8enna8eron 8ahenron : iatekakonte

se oni nehne tsi Sakateri8aienni n'akherionnien nakteson tienakerenion tsiniiorihoten ne Niio raonakera-sera; aseken neh tionkatoriaton.

44 Nok tsiionterennahientak8anionk8a ne Galile non8e nisakotatisk8e.

*8isk-aton nateioteri8asonterak8en Nori8atokenti tsini
hoiaton Roiatatokenti Luc.*

1 ONEN arc kentioko8anen 8ahon8aiatorenne ionta-onsatathe ne Niio rao8enna, Genesareth kaniataraktatio shire.

2 Iahatkatho tekaon8ake atsiakta tkaon8aien, ehtiioke ronnesk8e, shonharoharesk8e ne raotihon8eia, Simon kati rahoon8akon iahatita.

3 Nok 8ahenron: ostonha isiniiore sathonhiontak8at, eh tahatien nok 8asakotati nonk8eokon.

4 Nok nonen saharihokten, 8aha8enhase ne Simon: Kaniatarhen niiahase, nok saharonti sataharo.

5 Tontahenron ne Simon: asontak8ekon ionk8aiote iah othenon teiak8askok8en; nok ki sane tsi ise tasatati sekonki ense8akaharonti.

6 Eh kati nahaiere, nok tsiniia8eto8anen 8ahotina8i ak8a skanorons tahonatahariakse.

7 Iasakotinonke ne rontenro nahon8atiiena8ase ihsi nehne niiore tatihon8aientak8e. Eh 8ahonne8e, tetsiaron 8ahonthon8ike sekon skanorons ahonatneki-tahase.

8 Tsiniiot tsi 8ahatkatho ne Simon Tier, 8athotonsothase Iesos, raton: Se8enniiio! Ehren asetene kiatakta: aseken 8akeri8aneraakskon.

9 Aseken eso tsi tahatonneke, oni nerontenro, tsinaha8enne tsi 8ahontaharoko; ak8a ok sathotiiata8en ne Sak nok oni ne San Zebedé sakoienhokonha nehne Simon rontenhrotiesk8e.

10 Ethone ne Iesos 8aha8enhase ne Simon: Tosa

sateronn ; ihsi enkahaSite onk8e iakonnhe oni ensesho iarioka8inesheke.

11 Nok nonen siionsahonrarho, ak8ekon ok eh taontsiak8arisi nok 8ahon8asere.

12 Enskat kati tsinikari8es etho non8e natehostste-kafenhaties tsi kanataienton, eh 8athonterane rosts-ta8is, tsi 8ahoken ne Ieses, ehtake 8ahatiatonti nok 8ahoneken, raton : Saianer ! ok tasanonton nasere aonsakie8entane.

13 Oksaok ne Iesos iathonisnonsaerhase, 8ahenron : neh ikere aonsasie8entane ; nok oksaok sahaie8entane.

14 Nok 8ahotia8enratse nonkakiok asakorori. 8as, tuisa 8ahenron, nok shenatonhas ratitsihenstatsi, nok satkaf tsi sasie8entane tsini hori8ataton ne Mois, neneh 8ene ahononnien ;

15 Nok tanon tsi isinison 8ahosenno8annhaonhatie, ok kikeh nontaiotioko8annhaonhatie nahon8ataonsa-tate nok notiake aonsasakotsiente tsi iakonon8aktani.

16 Nok tanon karhakon iehatasetak8e, nok rote-rennaientak8e.

17 Khare kati are onen tsi sakotatis, raiataktatie ratistsk8aronniontie ne Pharisien, ratiianeronseronni nehue Galile, Jude, nok oni Jerusalem nithonenon-seron etho ronatahonsate, nok oni ne Niio rahosasten-sera etho ontotasi naonsaionton ne iakohnon8aktani.

18 Etho 8ahonne8e tehon8ask8enhasi roiatakenhe-ion, ronesakonhaties kahnon8e iahonta8ehiatak8e, nok rahohenton iahon8anaktaien.

19 8ahotiioha kati kahnon8e iahon8aiatinion-tak8en, sotsi kentioko8anen, kanonsake kati iahati-rathen, eh oni nonkati tahonsentak8e tsi raiationni ne roiatakenheion akohenton nonk8eokon tsi renteron ne Iesos.

20 8ahatkatto tsinithonetak8en, 8aha8enhase ne roiatakenheion : Sonk8e, Sonterake8e ne sari8anera-aksera.

21 Oksaok are ne ratiiatons oni ne Pharisian 8ahonniron ne rahonerientakon : Ori8iio kehiken

ronk8e tsi rate8ennaiesatha, onka nakoren oniek8eni entsierake8e ne kari8aneren neok ne Niiio ?

22 Nok tanon ne Iesos Sakonikonraienteritsion, 8asaka8enhase, 8ahenron : ohniiotieren tsi eh nikani-konroten se8anontonnions ?

23 Kah nikaien senha 8atiesen : ok nene aiahiiron. sonterake8e ne sari8aneraaksera : ok neh naiahiiron satkestsko nok satenti ?

24 Neh ki ok oni naese8aterientarake tsi rok8onia-t8eraien nonk8e Roienha on8entsiake aonsashakora-ke8ase ne kari8aneren ; 8aha8enhase ne roiataken-heion : II Sakonrori, satkestsko satketat nesanakta nok sasatenti tsi tisanonsote.

25 Ne nak8a oksaok, tehatikaneronnion tsi tonta-hatkestsko neroiatakenheion 8ahatrienonni ne raoh-nakta nok sahatenti tehonon8eronnionne ne Niiio.

26 Ak8ekon ok taiontonnekhon, nok tehon8anon-8eronnionsk8ene Niiio ; iontonhak8e : Ori8iio tsi on8a-kenh 8enniseratenion Sete8ari8aronke tsi nahoten ne iah non8enton tetiakori8aronken.

27 Nok nonen sonsahaiakenne, eh iahoken saiatat rakarotasions Levi ron8aiasts, tsi iekarotasiatha ren-8tsk8ahere, 8aha8enhase, taknonteratie.

28 Ak8ekon ok eh iekaien, tontahatane nok Saho-nonteratie.

29 8atenniotatsero8anen 8ahatennioten ne Levi raononskon, kentioko8anen ne ratikarotasions ratiia-tare oni ne thiiete tsi 8athonstskaon.

30 Nok netho ratinakere ne ratiiatons oni ne Pha-risian 8ahonerientaksen tsi nahaiere nekenh ronk8e, ronton : oh neh ne niitieren tsi tese8atonsts ne rati-karotasions nok oni ne ionk8etaksens ?

31 Nok tanon ne Iesos tontasako8enna8eron, 8ahen-ron : iah othenon tatehon8aton8entsioni ratetsiensts ne skennen tiiakonnhe, neh 8ahi n'iakonon8aktani.

32 Iah tesekheiahaharatane tsinonkati kaianeren ne tionk8etaieri, oni niakoianere, neh tanon ne iako-ri8aneraakskon.

33 Sahonniron oni: oh nah niotieren ne Sa8atis raotiok8a tsi iotkate ronentontietha, ronterennaiens oni; eh oni neneh nihatiierha ne Pharisian raotitio- k8a; nok nise Sentiok8a tehonstskaons oni ratine- kirha?

34 Tontasaka8enhase: Eu8aton katikenh naie- tsiionkariakte tsinihati sakohonkara8i ne roniakon, tsinikari8es ratik8ekon ne roniakon?

35 Nok ki tanon ien8atenniserihe8e ne ienhon8aia- tenha8e ne roniakon; ethone onen enhonentontiete.

36 Nok kenh natontahaieere tsi 8atesakori8aken- tonk8en: iah naha onka ase teienanentakta nonen iok8enniakaionhon; aseken nase enhionehare nakaion, oni tsi iah tetiatenro nase tanon nonen iokaionhon.

37 Ak8a sekon neh sakat tsi iah katsetakaionne teienekarha notsitsiase; aseken nonekase tenkatse- tanekare, nok enkaneka8erontane nok oni ne katse enkaiesha.

38 Ok eken tanon non8a nonekase katsetatsike ki enkarake; nok eh nente8e tetsiaron enkeninia- kenne.

39 Iah oni onka nonekakaion ahanekira, nok ok- saok aonsahari8anonton nonekase; aseken raton: neh kanekiio nonekakaion.

*Iaiak-aton teioteri8asonterak8en nOri8atokenti tsini
hoiaton Roiatatokenti Luc.*

1 ENSKAT are aSentatokentike kon8anatonk8a tekeniaton tiotierenton, onatsia kaienthon 8athatihe- tiiake, onen kati ne raotiok8a Sahatiratoskare nok 8athonsaranie oni 8aonneke:

2 Onen are taontasa8en otiake ne Pharisian 8ahon- niron: oh niotieren kehiken eh nise8aierha tsinahon- ten 8atia8enre neh naieiere na8entatokentike?

3 Tontasako8enna8eron ne Iesos, 8ahenron: Iah

kenh nonSenton tesa8a8emmanote tsiuhoieren ne Ta8it sahatonkariake, oni ne rontenrotiene.

4 Toh nahaiere tsi iahata8eiate ne Niio raonon-sakon, nok tsi 8atrak8e ne kanataranoron, 8arake, tasakaon oni ne rontenrotiene, saeto sane ratitsiheu-statsi ok raona8enk nahonneke?

5 Nok sahenron : Raiatak8eniio kati oni nonk8e Roienha ak8ekon tsi Ia8entatokenton.

6 Tsi are oia saia8entatokentane, sahata8eiate tsi ionterennaientak8a nok 8asakotati, saiatat etho raia-tare rosnonsakenheion tsi ra8eientetakon.

7 Neok ne 8ahon8atennikonraren ne ratiatons oni ne Pharisian katesiken enshotsiente kenh na8entato-kentike, neh naontahatiierate ahon8ari8arho.

8 Nok tanon ne raonha sakonikonraienteritsion : 8aha8enhase ne rosnonsakenheion, 8atke8tsko, nok kanonsiheu natestann : tahatke8tsko nok etho iatha-tane.

9 Ethone onen ne Iesos 8ahenron : Tsiori8at enk8a-ri8anontonse : 8atia8enre kenh naontaieri8aierite na8entatokentike, ok nes naonsaionteri8ate8ate? aiontatonnhete nonk8e, ok nes naiontateriio?

10 Nok nonen ak8ekon sasakokahenhion ; 8aha8en-hase ne rosnonsakenheion : saenestsak8arisi. Eh nahaiere ; nok eh nonsahasnonsiione tsiuhoier ne skati.

11 Nok tsi nahotisense 8ahonterientisakhon oh onte naon8aierase ne Iesos.

12 Eh oni non8e si8enniseratenion, onontoharake niiahare 8ahaterennaicenna, ak8a oni ok iatharlhente roterennaian.

13 Nok nonen saorhenne, iasakohnonke ne raotio-k8a, nok tekeni ia8enre nihati 8asakoiatarako, neh ne 8asakonatonk8e, Ratik8ekonhatie ;

14 Kenh nihotisennotens : Simon, neh oni ne Tier ronatonk8en ; tanon ne iatatekenha Andre ; Sak tanon San ; Philip tanon Barthelemi.

15 8atio tanon Aton8a ; Sak Alphe roienha ; Simon Zelotes ron8anatonk8ak8e.

16 Jude Sak rokenha; nok Sitas Iskariot nehme ronksetakseņsk8a.

17 Ethone onen tontahonnontastsnente nok tsi ionontaientaon iatonsahatane ron8anonteratie ne raotiok8a raotitiok8a, oni iotiok8atsanit niateionk8e-totenson, Jude-ronon, Jerusalem-ronon, oni ne kaniatarakta tiakotentionk8en Tyr-ronou oni Sidon-ronou ak8ekon neh ieniente nahon8ašennaronke oni naonšaionton tsi iakohnon8aktanionni.

18 Ak8ekon oni notkonseraksen iakohnatiennine saiešentaseron.

19 Ak8ekon ok oni iakoskennhenne ne nehok ne laiakohiatosere raotseronniatne, Aseken Tkaiakensk8e ne raotanitenrat neh tsiakotsientak8e.

20 Ethone ne Iesos 8asakotkatto ne raotiok8a, nok 8ahenron: Se8ataskat nise se8entent aseken se8a8enk ne Niio raonakerasera.

21 Se8ataskat ise non8a se8atonkariaks: Aseken hentsise8ahtane: Se8ataskat ise non8a tese8asenthos: Aseken hentsise8anikonriione.

22 Hense8ataskastston nonen henhietsis8enseron nonk8eokon, oni henhietsiiatineken8e ne raotitiok8akon, henhietsiiennratonhase oni henhietsisennatonte anios ihken iakosennaksen onk8e Roienha rahori8ake.

23 Se8atonnharonnion neh non8e nišenniseratenion oni se8atonšessonion: Aseken ko8anen tense8ateri8a serak8ase Karonhiake; ehse oni nehne nisakotiiera sehak8e ne Sakotinihokonkenha ne Rotitokenseak8e.

24 Se8ententasere tanon nise se8atsoko8a; aseken se8aketes ne se8anikonriiotsera.

25 Se8ententasere ise non8a se8ahton! Aseken entsise8atonkariake. Se8ententasere ise non8a se8aiesson! Aseken entsionsshenanion nok tense8asenthoseron.

26 Se8ententasere ise ne tenhietsirensaronnion nonk8eokon! Ehse oni nehne nisakotiieraschak8e ne sakotiniokonkenha ne Rotitokensetseraksensk8e.

27 Ise tanon no.3a kenh tak8athonte, Sak8arori:

ietsinoronk ne iestsis8ens ; ietsiitakemha ne ietsiitak8as8ens.

28 Ietsiitaterist ne ietsiri8as8ens, nok ietsiatermaiienhas ne teietsiionharikhons.

29 Nok nenhiaranonsaiake sahtsienhas ne skati ; nok onkakiok ahiaitiata8itserak8a tosa hetsennhes niahaha8e ne sathasteren.

30 Ak8ekon niasheion nahoten enhiesari8anon-tonse ; nok tosa saseri8anouton tsinahoten iciakoha ne sa8enksonha.

31 Eh nasheieras nonk8eokon tsinitesenon8es naiesajerase.

32 Aseken neneok ashenoronk8ake ne Iesanonk8a, nahoten ensatonnrak8ate ? Aseken ne ionk8etaksen sakotinoronk8a oni neneh ne ron8atinoronk8a.

33 Oh oni nahoten asatonnrak8ate neneok asheiat-sennonniatenniheke ne iesatsennonniatennis ? Ehse oni nehne nihatiierha ne ionk8etaksen.

34 Oni, neneok ashenihasseke ne iesanihas nahoten asatonnrak8ate ? Aseken tehontatenihas oni ne neh ne ionk8etaksen, ak8aski ens ok sateia8enhonhatie.

35 Neh kati 8ahonmi iestsinon8ehak ne ietsikenronnis, ietsinoronk, ietsihni oni, nok tosa othenon sase8arharek ; ko8anen tense8ateri8aserak8ase, nok ethone oni enhietsinatonk8ake Nii8 Henekentsi sakoienhokcnha ; aseken rotanitenron tsinonkati ne ionk8etaksen.

36 Se8atanitenraskonhak kati, tsiki nihotanitenraskon ne Etsise8aniha.

37 Tosa teietsiiatoret nakoren : iah ki oni nise tataie8siiatorete, tosa ietsiri8ent nakoren iah ki oni nise taietsiri8ente ; Sheion, nok entsiehson.

38 Sheion, entsieson ; ak8a oni en8ateniententse-riiohake tsi entsiesatenienthase, en8atsiron, ak8a oni tenhiontaniraton nok sekon en8ata8enratseke, aseken ok ki keh natentiesajerase tsi entiesatemietase tsinise nensheierase.

39 Sekon are oia tonsasakori8akentonk8en, 8ahen-

ron : ahonton kenh ne teharonsekon oni teharonsekon ahossarine ? iah ontekenh tenitsiaron tiianiitenne tsi teiontiakon ?

40 Iah Sahi senha tehaiatanoron ne rateseiensta tsiniiot ne rorionnienni ; nok ki tanon ne rorisatoken ienraße tsinithotte ne sakorionniennis.

41 Oh nah oni niotieren tsi neh satkattos ne tsiatatekenha rokarisen onaonskeri ; tanon iah nise tesattokas ok iateionaharohare ne Sakarisen ?

42 Enßaton kenh natsienhase ne tsiatatekenha : kekenho, skoko tanon niare ne sakarisen, iah nise tesattokas ok iateionaharohare sakarisen ? Akon-Sara ! neh tasatierent sasoko ne sakarisen, ethone ensanontonnion toh nasiere tsi aonsasoko ne tsiatatekenha rokarisen.

43 Orißiio tsi karontaksen ne iah teßahiio ne Saianiiiontta ; oni karontiiio ne Sahiio Saianiiiontta.

44 Aseken kaikhne entieinterestakße tsini-karontoten : iah Sahi ohiktake teßaianiiiontta ne Sisonkoßa, iah oni Sahi tsiokareteske tekanenharaniiiontta.

45 Raßeriane tatakßas karißiios ne tronkßetaieri, tsiki niot ne ronkßetaksen ne kiok ne karißaksen tatakßas ne raßeriane ; aseken tsiniiot tsi iteßat naßeriane eh ki niot tsi ießatatis naßennasa.

46 Oh nahoten ahorißake tsi seßaton : Seßenniio ! Seßenniio : iah se teskßaßennarakßa.

47 Enkßarori tsinahoten teshiatieren, ne rakeniahesen, tehakeßennakanere, oni rakeßennanononkßa.

48 Neh teshiatieren tsiniiot ne ronkße ratenonsonni, sahakenrokßate tsiniiore tiostenrakßentare nok etho thahenstskßaren ; iah othenon takakßeni nothenon nakaiere nonekanos aseken iohniron tsi tkenstskßahere.

49 Nok ne saiatat rakeßennaronken oni nehneh iah ki tehakeßennanonronston, akßa neh teshiatieren, neh ok okenrake tontahorontonti tsi Sahatenonsonni ; aseken neh nenteßatierente tenhiomonko nonekanos enkanonsienenne ; nok tenßatenonhianite tsi nenhiassenne.

*Tsiatakaton trioteri8asonterak8en nOri8atokenti tsini
hoiaton Roiatatokenti Luc.*

1 NONEN saharihokten ne Iesos tsi sakotatihak8e nonk8eokon, Kapernaiimke iahata8eiate.

2 Ethonon8e saiatat onen shirenheions nehne rasemno8anen raonnhatsera eso oni tsi ronoronk8ak8e.

3 Nok sahosennaronke Iesos ne rasemno8anen, iasakotori ne ronaterionte, ahon8anekemira ahathon-tatseke aontare nok ahonsahotsiente ne raonnhatsera nak8a ronoronk8a.

4 Iahonne8e nehne tsi itres ne Iesos, 8ahon8emmitentase, ronton ori8iio tsi tehotentson nahon8a8ennarak8e tsiniot tsi rari8anontons.

5 Aseken rontonhak8e sakohnoronk8a nontionk8eta, sonk8anonsisabani oni tsi ionterennaientak8a.

6 Oksaok kati ionsahommete ne Iesos: Onen iah ihnon tehken sishonne tsinon8e nihononsote iasakotori ne rontenroson, 8athon8ateratana nok ahonni-ron: Saianer! tosa ihsinon8e natesatat8ishenheiat: aseken iah te8akerionte nasata8eiate nakenonskon.

7 Neh se8aonni iah te8akeron 8akerionte onteken nii akonhiatisakha; enskat ok tanon aontasatati nok enshaie8entane nakennhatsera.

8 Aseken nii neok ne konk8e, 8akaterionte, 8akok8etaien ne ronteriios; saiatat ens 8ahinnhane enkiron 8as, ehse 8are; tihaiatate: kasts, tare se; nok nakennhatsera; kenh natsier, ehse nenhaiere.

9 8ahonerako ne Iesos tsinika8ennoten 8aharonke; nok 8athatkarhateni kanenrakon nahatierate, nok 8ahenron: Ori8iio tsi k8arori, tsi iah kaneka te8akatkattton neh naontaiaka8etakon n'Israerrononke tsiniot ne kenh kaien.

10 Nonen sonsahonne8e ne iehon8anatorionne, shoie8entaonko8a ne rannhatsera ronon8aktanihak8e.

11 Nok tsi 8ahorheme Iesos iahara8e tsi tkana-taien Naim Kon8aiasts; kentioko8anen nonk8esonha, otiake oni ne raotiok8a ron8anonteratie.

12 Onen thoha shiiahanatarane, eh 8athonterane ratirontotseren8a8i 8ahon8aiatatahannbe, iotereons neok oni enskat io8iraientak8e ne kenh ranekenteronkenha, Kentioko8anen kati netho ienakere kon8aris-kontonhatie.

13 8ahonikonranon8ake ne Roianer tsiniot tsi Sahatkatto, 8arenhase : tosa tesasentho.

14 Nok akta niiahare kenh oni niiahaiere tsi karontotseraratie ; nok 8athatitane neratirontotseren8a8i, nok 8ahenron : Senekenteron II 8akonrori, Satkestsko.

15 Tabatkestsko nok 8ahatien rahorontotserakon, sahatati oni, nok ne Iesos saha8iron ne ronistenha.

16 Ak8ekon ok taiontonneke nok tehon8anon8eron-nionsk8e ne Niiio ; iontonhak8e : ori8iio tsi raiatanorok8a nahoketote nonk8entiok8akon ; nok 8asakotentre ne Niiio ne raotiok8a.

17 Kanakeraserak8ekon ne Jude oni naktaticionha ienakerenion ak8ekon 8aheri8aronkanion tsinaha8enne ne iori8anerak8at.

18 San ori8ak8ekon sahon8arori ne raotiok8a neh nikarihotens.

19 Nok ne San teniiase 8asakoiatarako tsini hotio-k8a : nok iasakotori tsi itres ne Iesos, nahon8ari8anontonse, ahniron : ise ken ne tare, katen sekon oia enshak8arhareke ?

20 Iahane8e tsi itres ne Iesos, 8aniron : San sontiatorihatie tsi 8akeniiatorene, nakeniri8anontonse : ise ken ne tare katen sekon oia ensessak8arhareke ?

21 Ak8a are taiotokentane ethonon8e kentioko8anen sasakotsiantanion niatekannrake iakohnon8ak-tanitha, sasakoiatineken8e Onatkonseraksen, nok otiake tonsasakokak8arisi ne teieron8ekonne.

22 Ethone ne Iesos tontasako8emma8eron, 8ahenron : Sasene satsiseniroriana ne San tsinahoten 8etsiatkatto tsi oni nahoten 8etsiaronke : tsiekens ne teieron8ekonne, tsiontenties ne iah tehiensk8e, tsieie8entas ne iakoststa8is, tsionroukas ne teionhontak8ekon

tsiontonhests ne iaka8enheion, nok Kari8iio ionta-
taronkatennis ne iakotent.

23 Nok iakotaskat nonka iah tenhiakotateri8aien-
tatenni nii akeri8ake.

24 Nok nonen Sonsaiatenti ne San Sakonnhaonha-
tiene, ethone ne Iesos 8asakori8anontonse nonk8eo-
kon ne San raiatatake, 8ahenron : oh nahoten se8at-
kenseronnonne ne Karhakon ? neh kenh tsi te8atk8ira-
karenrons tsi iahote ?

25 Oh kati nekenh nahoten se8atkenseronnonne ?
Neh kenh ne rok8enniatsunit ? Rotinontiosson 8ahi
rahotinonskon ieteron neh niot tsi iontseronnis oni
naton8esentserakon iakonnhetie.

26 Oh kati nekenh nahoten ? Rotokense kenh ?
Nehe, ori8iio oni tsi K8arori tsi senha isihnon8e tsi-
nihaiatanoron tsiniiot ne Rotokense.

27 Nese 8ahi roton tsi 8aton tsi kaiaton : iahiiatori
ne rake8ennenha8e neh enhiahentete nok enhiaha-
haseronnien.

28 Aseken 8ak8arori tsiniiakon ne tsionathon8isen
iakohnate8eton iah tehaitare enskat nahotokense-
heke ne senha ahaiatanoronke tsiniiot ne San ; Nok
sane n'ak8a kenh nitraha ne Rakeniha raonakerase-
rakon rotoheststenni ne San.

29 Tsiniiakon nonk8esonha oni ne ratikarotations,
ne San Sakonek8aheston 8athonenon8eraton tsinon-
kati ne Niio, neh tsi 8ahouronke neh nika8ennoten.

30 Kenh kaien ne Pharisian oni ne ratiianerense-
ronni sahontatk8ase ne Niio raotanitenrat ne tsi iah
tehonathontaton raonha asakonek8aheston.

31 Ethone ne Roianer 8ahenron : Onka onte taon-
hsakheierontaren ne kenh ka8atsirate ? oh oni naho-
ten tetsiontieren ?

32 Ak8a neh sesakotiiieren ratiksaokonha tsi ion-
tkerontak8a ratistsk8aronnion, nok tehotihenretha
tehontatennis oni : Ionk8ahonra8aton nok iah tatese-
8annonniak8en ; Ioterennaststarat 8ak8aterennothase
nok iah tatese8asenthon.

33 Aseken ne San, iah tatehostskaonties ne kanatarok, iah oni tehonekirenhaties notsitsia; nok sešaton: Ronessonronontseraien.

34 Onkše Roienha Saraše, tehostskaonties roneki-renhaties: nok sešaton: Neh kehiken ne sakhošane oni tsionekakaše, ratikarotasions oni onkšetaksen-okonha rontenro.

35 Nok tanon nattokhatsera šene iotonhon tsinonkati ne Sakoienhokonha.

36 Saiatat ne Pharisian Sahohonkaron tabastskahonna rahononskon, eh kati šarete nok iahatašeiata tsi rononsote ne Pharisian, nok atekkšaratserakta Sahanistskšaren.

37 Eh oni nonše kanatakon kanakerekše Skaiatat tsiotionšisen nehne iah tetionkšetaieri, akša neok šakarišaronke tsi neh netho Pharisian raononskon iatehostskaon ne Iesos, eh šahete katsetenhaši kananonhatie ne šenhieniio oni šenhienakon.

38 Tešasenthosere, rashonne tontontonšsoten, nok neh naokaseri šahositoharete tanon aononkšis tetkarakešatha, nok ne's' en's' tontahahokaše ne šenhieniio.

39 Sahatkato ne Pharisian rotenniote, šahenron ne rašerientakon: toka nonša ahotokenseheke kehiken orišiiio ki tsi ahoterientarake, oh niionkšetoten nekenh tsiotionšisen roiatoseronkšas; nese šahi nononša ne iah teionttokha.

40 Nok ne Iesos tahatati šahenron: Šimon, šakerišaien othenonsonha akonrišanontonse. Nok tahenron: Šaianer! Šatati.

41 Saiatat ne ratenninonskoša, teniiasse sakokarotani; Saiatat šisk tešenniaše nikakšenistako nok ne saiatat šisk neh ne nišasen.

42 Nok tanon tenišiaron iah othenon tehotiien nani-kariakte, tetsiaron kati šasakaon. Šatrori kati onen kah onte nikaien ne teniiasse senha enhonoronkše?

43 Šimon tahatati, nok šahenron: Neh ki ne eso roši. Tontahenron ne Iesos: Akša tasierite tsi šatesiatorete.

44 Ethone onen tonsahatkarhateni tsinonkati ken teron ne tsiathon8isen, nok saha8enhase ne Simon : Iskens Sahi kehiken tsiathon8isen ? Sanonskon Sakata8eiaton nok iah tesknekarani naonkarasitohareton ; nok tanon naonha aokaseri Sakasitana8entak8a nok aononk8is skarake8atha.

45 Iah tateskenoronk8anion ; nok naonha tsinahe te8akata8eiaton iah te8atorissens tekanoronk8anion-tons ne kasitake.

46 Iah teskoka na8enhieniiohake ; nok naonha neh nak8a 8enhienakon Sakasitokasta.

47 Neh 8aonni 8akonrori, tsi ak8ekon sonterake8e saeto sane eso iori8aneren : Aseken eso ki tsi 8akanon8ene : aseken ne kenhniiori8aha ron8entenron kenh ki niiori8aha tsi ensakonon8ene.

48 Ethone 8arenhase ne tsiathon8isen : Sonterake8e ne Sari8aneraaksera.

49 Nok tsinihati ne tehontonsts, 8ahonniron ne raoneriane : Oh nehne nahaiatoten onka oni kehiken sarake8as ne kari8aneren.

50 Sekon sarenhase : neh tsi tisetak8en neh 8esaiatakenha ; Sas kati nok skennen tsi sasatenti.

Satekon aton tehioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

1 ETHONE are onen tonsahaststekafa tsi kanatationton oni tsi ionatak8enraron, roteri8anotatie oni rotrorihatie tsini kanakeraseroten ne Nio raonakerasera ; nok ne tekeni ia8enre nihati Ratik8ekonne neh rounesk8e.

2 Tohka oni nikonti tsiohnaton8isen nehne sesakotsienton tsi ionatiennine notkonseraksen oni sekon tikannratesonha ; neh eh kontiatare n'On8ari kon8anatonk8ak8e Sari8atere nehne tsiatak niotiennine n'otkon.

3 Tanon, Sann, Cusas rone neh ne Herod roststeristasehak8e raori8asonha; nok Susann, sekon oni ionentioko8anen ne ron8aiatakemhenhatiesk8e tsi-noukati nahotiientatserakon.

4 Nok tsini kentioko8anen etho iakoteroronhatie, oni tsi kanataienton tioutentionk8ask8e ron8aiatorenhonhatie, kenh nahaiere tsi Satesakorisi8aken tonk8en.

5 Saiatat ne ronk8e Sahaienthosera ne raonatsia; tsi kati ronatsiontionhatie, otiake nonatsia ohohaktontie 8akakerontane, 8ationsk8aseronk8ate onk8eekon tanon otsitenhokonha takonneke.

6 Otiake oststenrake 8akakerontane; nok nonen sahkanio oksaok onstathen aseken iah ki tetiotonris tsi tioumiote.

7 Otiake obiktokon iakakerontane; takonmetak8e nehne tsi takonteiaron nok Sahotirio.

8 Nok otiake tsinon8e niion8entsiio nakakerontane, 8akonteiaron nok ontommisa otiake enskat te8ennia8e 8atkananeta tsi onteiaron-8athohenrete tsi iaharihokten, 8ahenron: Ionronk ne teionhontakarontak8en naionronkate.

9 Nok ne raotiok8a 8ahon8ari8anontonse oh nahoken tonk8en tohiken tekari8akentonk8en.

10. Tontahenron: ietsiia8i nise naese8ari8aienterhane tsiniot ne Niio raonakerasera; nok tanon ne rononha neok ne tehon8atiri8akentonk8ennis, ne tosa tahatikaraientane tsi enhontkatto, nok tosa ahotinikonraientane tsi enhonronke.

11 Kenh kati kaien kenton ne tekari8akentonk8en; Onatsia, nehne Niio rao8enna.

12 Kenh kaien nohahaktatie iokerontaon, neh iakoton, ne iakotaonsate no8enna; nok ki Otkon onaken tare Shatak8as no8enna naka8eriane, on8a sotsi enhieniakenne tsinonkati Kaiatateritsera naon-taiaketak8e.

13 Kenh kaien n'oststenrake iokerontaon, neh iakoton ne 8aontonnharen tsi 8aonronke no8enna, nok

ki tsi iah teioteronte: neki ok ne iate8aktatha tsi tiaketak8a, nok nonen kanikonrotak8enke Kahtonte tienskonne.

14 Kenh kaien nohiktokon ieiokerontaon, neh iakoton nonen kon8a8ennaienteri nok ki eh nonkati tsiakoiatontieton tsini iorihoten non8entsiakeka, teiakohnikonrhare atsoko8atsera oni kanaiesera, ne-se8aonni iah ki tie8atommisahas.

15 Nok kenh kaien ne tsinon8e niion8entsiio niio-kerontaon, neh neneh iakoton ne kon8a8ennaronken, aka8eriane iaka8eten* oni iakote8eienton, nok kani-konriiotserakon enkanorari.

16 Iah 8ahi neneh onka n'oksaok aienakoroke nonen 8aehaseroten, iah oni 8ahi ne kanaktokon tiiaionsete ; iehaserotak8ake tanon enhienioten, naiontkatto tsi-niiaikon ionta8eiattha, oni taiakos8atheten.

17 Aseken iah tekauien ne ioteri8aseton ne iah taonterihotasionhe, iah oni othenon ne kari8arhoron iah8ene taontonsere.

18 Se8anikonrarak kati tsiniiot tsi se8athonte: aseken onka roien, sekonse enhsonhion ; nok niah othenon tehoien, sekon oni tsinikonha roienha enshon-8ak8a.

19 Ethone onen etho 8aonne8e ne ronistenha oni ne rontatekenha ; iah tanon teiotonhon nakta ahoneton sotsi kentioko8anen, tehon8anitiok8aton.

20 Iahon8arori kati, 8ahiron : sanistenha oni se8a-tatekenhokonha kenthon astste thonnete nok iesaiati-saks.

21 Tontasako8enna8eron, nok 8ahenron : neh ne ron8a8ennarak8a oni ron8a8ennanoronk8a ne Niio neh Akenistenha oni akatatekenha.

22 Ohnakenke kehiken onen are kaon8akon iaha-tita oni neraotiok8a, nok 8ahenron : tete8aiaiak, nensok 8athatiiaike.

23 Nok tsiniiore niiahonne eh 8ahota8e ; io8era-tsanit 8ahotiiena tsini kaniatara ak8a 8atnekitahas nok skanorons ahatiskone.

24 Ethone kati onen Sahon8aiete, Sahonniron : Se8enniiio ! Se8enniiio ! Satete8onheie. Tontahatane, nok Sasakotarhase tsi iahote oni tsi ionontak8aron-tonties ; Ak8a oksaok ok skennen tsi tonsaka8eri-iake.

25 Ethone Sasaka8enhase : kab nekenh ak8a niti-se8etak8en ? nok tanon ne rononha neok ne rohna-teronhientenni, nok rontonhak8e : Onka naha onte ak8a kehiken ok ti-ako8enniiio no8eron, onekanos, nok ron8a8ennarak8a ?

26 Nok eh non8e niiahonne tsi thatinakere ne Gadarenianronon, Galile teiotiniatara.

27 Ak8a neok iahatitako, Saiatat tontahoterate neh non8e nihanakerek8e, neh nonen 8aonnise siho-tienni nonesonronon, ak8ekon iah tehotseronni iah oni kanonskon tehatiensk8e, oststenrokonsan tihana-kerek8e.

28 Ak8a neok Sahoken ne Iesos, 8athohenrete, nok Sahosennaien, 8athotonstsothase nok Sahenron : oh-nahoten ionkeniri8aien, Iesos, Niiio Iaienha ? Kon-nekennis tosa askeronhiakente.

29 Aseken ne Iesos rattetanihak8e notkon, raton-hak8e oni ionnorenna tontatsiakenn, aseken onen 8aonnise sihonaskonnis ; eso iori8ake oronk8asa ron8anerenkston nok ak8ekon niiatehoiakhon, nok karhakonsan tiienhoiaten8a8e notkon.

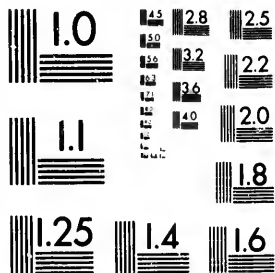
30 Iesos 8ahari8anontonse notkon Sahenron : Na-hoten iesaiasts ? tontakenron : kentiok8a. Ne tsi onen siionentioko8anen nonatkon sihon8atienni.

31 Ron8anekennihak8e kati ne Iesos, tosa Oneson iahonsasakotori.

32 Iah ihnon tehken tionontahere eh tkonnesk8e ionentioko8anen k8isk8is, nok Sahon8aneken nasaka-on ne k8isk8is iaonsaiakonata8eiaten ; nok 8asakaon.

33 Sahon8atka8e ne ronk8e, nok iakonttak8arisiate k8isk8is ionsaiakonata8eiaten ; ok eh nontontenenra-karhatto nek8isk8is kaniatarake Sakontiatonti nok ak8ekon etho 8akonniheie.

**IMAGE EVALUATION
TEST TARGET (MT-3)**

34 Oksaok: nehne sahonteko ne sakonaststeristak8c, sahatiri8aienna kanatakon, ok omi thiiatonteri8areniate.

35 Saheliakenne nonk8eokon Saontkensera tsinon-tai8en, nok eh iakanenraserenne tsi thenteron ne Iesos, eh oni Sahon8aken notkon rotiennine, Iesos rasiakta renstsk8ahere, shotseronni, ak8a oni skennen tatethanikonraieri, nok Sahakoteronhienten.

36 Kenh kaien nori8ak8ekon ronatkathon 8asakotirori tsi naha8enne tsi sahaniakenne notkor rotiennine.

37 Ethone kati onen ak8ekon ok 8ahon8anekon ne ehren ahonsarete ne rahonon8entsiake; netsi sotsi ronateronhientennine. Sahatita kati kaon8akon nok sahatenti.

38 Nok notkon rotiennine, 8ahoneken nahme-heke; nok ne Iesos ok eken sahotek8ate nok 8ahenron.

39 Sasatenti nok seriho8anat tsinaientenre ne Niio, Sahatenti kati nok kanatakesson roriho8anatonhaties tsi nahotenre ne Iesos.

40 Nonen siionsara8e ne Iesos; ak8ekon ok taion-tonnharonniön; aseken thon8arharek8e.

41 Saiatat eh Sahoketote Jairus ron8aiasts neh ron8ako8anen nesakonata8is 8athotonstsothase ne Iesos, nok 8ahoneken nahathontate iahre tsi thononsote.

42 Aseken onen tiahiheions ne sakoienha neok oni enskat ro8iraien nehnahten ne tekeni ia8enre teia-hoseriikon. Ok kati ok eh iotiok8entonhne nonk8eokon tsi nihre ne Iesos.

43 Skaiatat kati tsiathon8isen etho kaiataratie nonen tekeni ia8enre niioserake siionon8aktanitta naonek8ensa, onen oni siieiosahaton tsinikon tsi omi nahoten ioientak8a iakonnhatak8e rontetsiens, iah ki othenon tehotiri8ak8enion naonsakaie8entane.

44 Ak8a skenenha ohnaken nonta8e, nok tsi tetkak8atton neraotiata8i iakaiena; ak8a ok saok 8atkatane naonek8ensa nok sakaie8entane.

45 Iesos tontahatkarhateni, nok 8ahenron: Onka

kenh niaonkiere? ak8ekonok iontonnhiak8e; Tier tahatati, nok oni notiake, Sahonniron: Se8ennio! ieiothe kati kenh nekenh ok tiitonhiototatie tsi ite8e: tanon saton onka kenh niaonkiere?

46 Tontahenron: Onkase kiok kenh niaonkiere: aseken 8akattoke tsi Sakaiakenne niinne nakatani-tenresera.

47 Ethone ne tsiotion8isen Sahonikonraientane tsi iah tehoteri8asetenni tsi nakaiere, ioiatissonk8ane rasitakta 8ate8atonstsoten, nok kanenrak8ekon iakot-tonte tsi ontrori nahoten ahori8ake kenh niaikaiere, nok oni tsi oksaok sakaie8entane.

48 Nok 8arenhase: kien, tosa sateronn: neh sesa-tsiente tsi tisetak8en; Sas skennen sasatenti.

49 Sekon ok nihotharatie, eh 8ara8e ne sakotatis raonnhatsera, 8ahenron: onen ia8enheion ne tsienha, tosa kati taonsatsenikonrharen ne Roianer.

50 Iesos 8ahohonsonkote, 8ahenren: tosa sateronn; neok ne tasetak8enhak nok enskaie8entane.

51 Nok nonen siaonne8e tsi tkanonsote, iah onka nakoren tesakoiatinionton ne Iesos neok ne Tier, Sak tanon San, oni nehne kaiatase kon8aienha.

52 Ak8ekon ok tehonsenthoserons, rontatonstsk8e-naiihakons tsinikon8arnhatens oni tsini hotinikonra-non8aks; 8asaka8enhase kati: Tosa tese8asentho: iahseteia8enheion, neok se neiotas.

53 Ok tihon8aieronhak8e aseken ronaterientare tsi ori8iio ia8enheion.

54 Nok tanon nonen ak8ekon sonsasakoiatineken-8e, tahanentsa, nok 8ahenron: tsiatase satkestsko.

55 Son8e naonikonra, nok sontkestsko; nok 8asa-korori nakon8anonte.

56 Kenh kaien ne rotikstenha 8ahotinerako; nok tanon 8asakotia8enrastse nasakotirori onkakiok aken hake tsi naha8enne.

*Tioton-aton teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini
hoiaton Roiatatokenti Luc.*

1 ETHONE onen ne Iesos Sasakoiatarako ne tekeni ia8enre Nihatik8ekonme nok Sasakok8eniatseron nasakotik8eni nonatkonseraksen, oni naonsasakotitsiente niakonon8aktani.

2 Iasakotori asukotirionniennira ne Niio raonakerasera, nok aonsasakotitsiente niakonon8aktaniommis.

3 Sasaka8enhase oni: tosa othenon iase8aha tsi se8attentionhe, iah natennists, kaiare, kanatarok, iah oni no8ista; tosa oni tekeni tese8atiata8itseraientak.

4 Nok nonen kah kiok non8e ienhietsiata8eiaten, etho se8enterontak tsiniore tentise8atenti netho non8e.

5 Kakioknon8e iah tenhietsiiate8eientonne, sase8arasitokef8nonen tentise8aiakenne neh non8e nika-nataien, neh tohiken enhotiri8entak8e.

6 Eh kati nehne nahatiiere, 8ahontenti, ok tiia-thonreni tsi ienakerenion, oni tsi iohnatak8enraron, Sakotirionniennihatie oni sesakotitsientonhatie niakonon8aktani.

7 Ethone oni onen ne Herod rakora Sahari8aronke tsini haieranionsk8e ne Iesos; nok iah te8atons nahonikonratokenne, aseken otiake, ionton: San Shoton-nheton.

8 Nok notiake ionton: Eli isro; nok sekon otiake iontonhak8e; nehne thonatierenton thotitokensehak8e shotonnheton.

9 Ethone ne Herod 8ahenron: Sakatennhaon ron8aniariakon ne San: Onka kati ne kenh non8a kehi-ken neh nihaierha tsiniot tsi karonkas? raskaneksk8e nahoken.

10 Nonen nonsahonne8e ne raotiok8a ak8ekon sah-on8arori tsi nahatiiieranion, nok ne Iesos Sasakoiata-tisk8ate ihsi niiahonne Kanataкта ne Bethesda.

11 Sahakotokense nonk8eokon, 8ahon8atisere; iahon8atiiatatsenri, Sasakerionnien ne Niio raori8a-

sonha nok sasakotsientanion ne ionskaneksk8e naon-saionton.

12 Nok nonen siiate8astsothohsere, 8ahonniron ne tekeni ia8enre Ratik8ekonne : Sasheiatori kehiken kentiok8aien, tsi tkapataienton oni tsi tiakononsoton niaonsaien eh iaonsaionnon8ete oni iataonsaionsts-kaon, iahse 8ahi othenon taieri8atsenri tsinon8e ni-te8es.

13 Tontasako8enna8eron ne Iesos, nok 8ahenron : I8e iestsinonth : tontahonniron : Serenkene 8isk ok nitsionk8anataraien tanon tekentsiake : tohka kati aiak8aninonra ne kanenrak8ekon aiakhinonte.

14 Neh nahoten ne 8isk ni8ennia8chetserasen niionk8etake. Ethone Sasaka8enhase ne raotiok8a, 8ahenron : iestsirori, 8iskson niionk8etassenhatie tsi ionnitiok8arorokhon.

15 Oksaok eh nahatiiere Sahatineraseronni.

16 Ethone 8atrak8e ne 8isk nikanatarake oni ne tekentsiake, Karonhiake iahatkatto, 8ahaiaatateriste, iasakaon ne raotiok8a niaonsasakotiiakhonhase non-k8eokon.

17 Ak8ekon 8ationstskaon 8ahakotane oni ; tanon tekeni ia8enre ni8atherako 8akanane ne iotatenronhokoha.

18 Nok nonen raonhaasiionsonton nahaterennaien ; etho oni nehne ratiteron ne raotiok8a, Sasakori8anon-tonse, 8ahenron : Onka ionkonnis nonk8eokon ?

19 Tontahonniron : otiake ki ionton, San, otiake oni, Eli, sekon otiake ionton, nehne thonatierenton thotitokenschak8e saiatat Shotonnheton.

20 Ethone kati are onen tontahenron : nok nise, Onka ise8ere nII? Tier tahatati, 8ahenron : ise ne Keristos Niio Iaienha.

21 8asakotia8enrastse tanon nahontrori.

22 Sekon are sahenron : Iatekakonte tsi eso enha-ronhiaken nonk8e Roienha, enhon8ate8entete ne ro-naterihonton, ratitsi8enstatsi okon oni ne ratiiatons ; ienkahe8e oni henhon8ariote, nok ki tanon Asen-aton nen8ata enshatatonnhete.

23 Ok oni ak8ekon thisaka8ennihak8e : onkakiok enhienrheke rinonteratie, ak8aniare iontatate8entet nakaonhatserakon, iontketat nakoiasa tsi 8entatenion, nok ionkianenhaf.

24 Aseken nenhienonstate tsi iakonnhe enhiahiheie ; nok nenhionkate8entetase tsi iakonnhe neh enhiakonnheke.

25 Oh nahoten enrastste ne rouk8e non8entsiak8ekon tahatenstsa, nok ok raonha tahatateriio ahata-tatonte oni ?

26 Aseken onka enhionkatehase, ok ne ens nake-senna, enshotehase ki oni nehne nonk8e Roienha nonen tentre iahotiiatanerak8atserakon ne Roniha oni ne raotironhiakeronon okon.

27 Ori8iio tsi k8aroris, tsi ratiiatate non8a ne kentho ne iah tahonniheie ohenton nahontkatto ne Niio raoiatanerak8atsera.

28 Satekon nonta neh sitha8en, onontoharake Saha-terennaienna iasakoiatenha8e ne Tier, Sak tanon San.

29 Tsini kari8es roterennaien eh 8athatteni, nok 8akenrakenne ne raotseronniat eh naha8enne tsiniot tsi ironhrote.

30 Nok teniiasse 8athatitharen neh ne Moïs tanon Eli.

31 Ak8a oni ihken tsi rotiiatanerak8at, neh rotitha-rak8en tsi nenhia8enne tsi ienrenheie Jerusalemke.

32 Kenh kaien ne Tier oni ne rontenrotiene eh nahotiiata8en tsiniot nak8a ihken iakoserentaras ; nok nonen sonsahatiie iah tiiailerisahe8e tsini hoiatane-rak8at tsi sahon8aken eh oni nehne niot ne teniiasse.

33 Ak8a onen sateshontekhasionhe, onen t8hatati ne Tier, 8ahenron : Saianer ! ioianere ne kentho ahe-te8enterontake : Asen kati nite8atatoseroten enskat ise sa8enk, enskat Moïs, tanon enskat Eli : iah tehot-token tsi nahoten 8ahenron.

34 Sekon ok nihotharatie, eh iotsikeraratie nok taiakorhoroke, onen senha 8ahotiteronne.

35 Etho otsikerakon taka'enninekenne Sakenron : Neh kehiken ne Riienha Rinoronk8a on8e : Hetsise8a-Sennarak8ak.

36 Ak8a neok Saka8ennentano raonhaa sonton ne Iesos. Ak8ekon ok Sahatjri8asete iah oni onka tesa-kotirori nethone tsiniot tsi ronatkaton.

37 Tsi Sahorhenne onen satontahonontastsnenton-hatie iotiok8atsanit 8athon8aterate.

38 Saiatat tsi ni kentiok8a tontahohenrete, Sahenron : Se8cnnio ! Sakonneken hatsitenre ne Riienha neok oni enskat 8ake8iraien.

39 Nok otkon rohienas, ok ens tontaiasentsi 8athohenrete ; ehtake henhoiatisereson, entka8aststoton-nion rasakon. ak8a ens serenkenaha tenshonikonrote nonen enhaiutentane.

40 Khenekenni ne sentiok8a naon8atsiente iah ki tehotik8enion.

41 Tontahenron ne Iesos : kanoron ki oni ne iako-tenno8entastskon oni niaka8eriasaksen ! Toh nekenh ak8a nen8e ente8ak8ekonhatieseke ok oni ten8akeron ia8eronhatien : karo nontastsiatenhaf ne hetsienha.

42 Ak8a neok iahatenti, ok naha notkon Sahoiena neh oni ihken ne iatitiete ; nok tanon ne Iesos Sahatteten notkon, nok sahotsiente saho8iron oni ne roniha.

43 Ak8ekon ok Sahakohnerako tsini kasastenseriio ne Niio raosaststensera. Nok tsi ak8ekon ok iakori-8anerak8ask8e tsiri haierek8e ne Iesos, 8asaka8en-hase ne raotiok8a Sahenron :

44 Se8ataonsatat tanon kehiken nika8ennotens : Aseken ien8atenniserihe8e nenhon8aiana nonk8e Roienha oni enhon8atsiak8arisi rahotisnonke ne ron-nonk8e.

45 Iah tehotinikonraientaon nahoten ak8a kenton neh nika8ennoten, nok tehotinonhjanisk8e ne tahon-tahon8ari8anontonse.

46 Onen non8a neh Sahatitharak8e oni 8aonskeñn-ha onka senha akaiatanoronke.

47 Nok tanon ne Iesos sakohnikonraienteritsion tsinithonnontonnions ne raoneriane, iahoiatatihentho raksaha nok raiatakta 8athotaste.

48 Ethone tasaka8enhase : Onkakiok tenhon8arhoton kehiken raksaha, iiki tenhakarhoton ; nok oni onka tenhionkarhoten tenhon8arhoton ki ne takatennieton ; aseken neh nak8a kenh nitraha tsinitSION, neh enhaiatanorenke.

49 San tahatati, 8ahenron : Saianer iakhiken nise sasennakon skon8anatek8ata nonatkonseraksen ; iakhinnhese kati, netsi iah tete8es.

50 Tontahenron ne Iesos ; tosa iestsinnhes : Aseken ne iah teionkhiris8as8ase, ionkhiris8as8ase ki.

51 Nok nonen thoha siiakabe8e naonsahatenti tsi ion8entsiate, ak8a tahatericntasa ne Jerusalem ni-iahre.

52 Ohenton iasakotori 8ahatiri8aienna oni niahatinonsaseronni ; 8ahontenti nok Samaritan thotinat8enrare eh iahonta8eiate.

53 Iah tanon thatethon8arhoton netsi Jerusalem niqha8enonhatiene.

54 Sahontkatto ne raotiok8a, Sak tanon San 8aniron : Saianer ! Asahontate kenh neh naiak8aiere tsini hoieren ne Eli, karonhiake naontontsirine nok aiako8entho ?

55 Tontahatkarhateni ne Iesos nok 8asakotteten, 8ahenron : iah ki oni tatese8aiatoreta tsiniiot tsi iese8a8enninekens.

56 Aseken iah neh tehaniente nonk8e Roienha nahario nonk8e akotonnhests, neh tanon nahaiatakennha. Akte kati niñonsahonne.

57 Nok tsi ronattentionhatie saiatat eh 8ahoketote, nok 8ahenron : Se8enniio ! enkonnonteratieseke tsi ok oni non8e niienhense.

58 Tontaho8enna8eron, 8ahenron : Ionatsonhionton naha ne tsistso ; nok kontsinakonni notsitenhokonha ; nok nonk8e Roienha, ak8ekon nehne iah tehoien nahoten abatkonserak8e.

59 Nok tihaiatate, Saha8enhase : Taknonteratie. Nok ne kenh kaien tahenron : Takenaktothas ki niare ahiatatabannha ne rakenikenha.

60 Tontahenron ne Iesos : eh kaientak na8enheionta neh iontatiatata naka8enheionta, nok ki nise 8as serio8anatana ne Niio raonakerasera.

61 Sekon are tihaiatate 8ahenron : Se8enniiio! enkonnonteratieseke ; askenaktothase ki niare akeri8asaronni tsi nahoten 8akien.

62 Nok tanon ne Iesos tontahenron : Tsini iakon nonaken iatetsiekaneere nonen iakotarakarhathonhatie, iah teiakotate8eiennentaon tsi nonkati ne Niio raonakerasera.

*Oieri-aton teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini
hoiaton Roiatatokenti Luc.*

ETHONE are onen ne Roianer sasakoiatarako tsiatak nihatiiatasen nok teionk8etakehatie tsi iasakotori tsi kanataienton tsi oni non8e neraonha niienhenre.

2 Ratonhak8e : ori8iio tsi kaeto8anon ; nok kenh nihatiha ne ratiienttok8as : Hetsise8aneken kati ne Raetak8eniio nahontasakotenniete kannhatsera.

3 8ase8e, eh niiot tsi iak8atori tsiniiot teiotinakarontonha iakon8anatori Ok8ahotserokon.

4 Tosa iase8anatatserehaf no8ista, tosa oni nekaiare, iah oni nata ; tosa oni onka tenhietsinon8eraton tsiniiohahes.

5 Nok kakiok non8e ienshenonsorenne neh tasatie-rent : teshenon8eraton ne iakohnonsote.

6 Toka enhieterontake ne tionk8etaieri enhiakorane ki ne skennen ; nok neiah, iseke natente8e.

7 Nok etho tsiterontak, isek, snekira oni tsinahoten enhiesaerhase : Aseken tehatentsahas tsini hak8a ne rannhatsera. Tosa oni tese8anonsa8enronk.

8 Kakiok non8e iense8atenatorenne, tokat enhie-
tsiiate8eienton ise8ak tsinahoten enhietsinonte.

9 Nok saietsitsient ne iakohnon8aktaniounni nok
iestsirori, se8enron : Onen akta ia8etonbatie ne Niiro
raonakerasera.

10 Nok tsi non8e ne iah tentietsiiate8eientonne
sase8aiakenn, nok se8enhas.

11 Ok nehe sak8arasitoke8ate nionk8akenraraonne
iak8asitokon tsi ionk8ata8eiatonne ne se8anatakon :
Se8ari8aiaenterihak ki sane tsi onen ta8e ne Niiro ra-
nakerasera.

12 Nok 8ak8arori, neh non8e te8enniserate karo
tsi nenhon8anatesero8anaten ne Sodom-ronon tsiniio
netho non8e nihatinakere.

13 Sententasere Korasin ; sententasere Bethsaïda !
aseken naiohnatkaton ne Tyr oni ne Sidon tsinikon
nise satkattos ne iori8anerak8atenions ; katkaron
nah nehne tahontaiakotatre8aton, kaiare aiakok8a-
son nok okenrake aiontesereseke.

14 Nese 8aonni ne Tyr oni ne Sidon karo tsi nen-
kon8anate8eiennatsaniten tsinise niio nonen ien8a-
tenniserihe8e tenhiontatiatorete.

15 Nok nise Kapernaïm, satsennakaraton tsi-
niiore tkaronhiate, nok tentesenonk8ise nonesson.

16 Onka ehtsihse8ataonsatasts, rakataonsatasts ;
Nok ne ehtsise8a8ennonties, rake8ennonties ; nok ne
rake8ennonties ro8ennonties ki ne takatennieton.

17 Ethone onen sahonne8e ne tsiatak nihatiiatassen,
shonatsennonniatie, shontonne : Saianer ! Ak8ekon
nonatkonseraksens Sahakhisenniete ne Sasenna.

18 Tontahenron : Ak8a eh niio tsi tehikanere ne
ranesonronon tontahiatenne Karonhiake tsiniio
nate8anennekara8e.

19 On8a kati 8ak8asastenseron ne taietsiniarora-
rake ne Kaniaraksens oni iense8asahato tsini hosas-
tensera ne raks8ens : iah oni othenon taese8aio-
tastse.

20 Tosa ki sane neh ase8atonnharat tsi teietsinia-

rorarakon nonatkonson; neh tanon aese8atonna-
raste tsi tise8asennare ne Karonhiake.

21 Ethone ne Iesos 8ahatonna-haren ne ra8eriane,
nok 8ahenron: Konhiatsennonniase, O Rakeni,
Se8enniio ne karonhia oni non8entsia! tsi sheri8ase-
tteni neh nakarihotens ne iakohnikonro8aneus nok
oni ne ionttokhas, nok eksaokonha sheriotsienni; Eh
kati niiot, Rakeni! Aseken eh ki nitisanikonriihon.

22 Ak8ekon Rakenineha nitia8enon tsinikon
8akien; nok iah onka tehon8aienteri ne Roienha neok
ne Roniha; iah oni onka tehon8aienteri ne Roniha
neok ne Roienha, tanon tokat onkakiok ensakororike
ne Roienha.

23 Ethone onen eh nonsahatierate tsinonkati ne
raotiok8a, nok 8ahenron: iakotaskasts ne iontkathos
tsinahoten se8atkathos.

24 Aseken k8arori, ronentioko8anen Rotitokense-
hak8e, oni Rotinontiosson, ronaskanekon nahontka-
tho tsinahoten se8atkathos nok iah tehonatkathon,
nok oni nahonronke tsinahoten se8aronkas nok iah
tehonaronken.

25 Ethone saiatat tehari8akennhas tontahatane,
8ahotienten ne tahonikonraseren tsi 8ahenron:
Se8enniio! oh nakiere ne Karonhiake akatsennon-
ni?

26 Tontahenron: oh kati niiot tsi kaiaton ne Ka-
ianerenserakon? oh oni niiot tsi se8ennanoha?

27 Tontaho8enna8eron, 8ahenron: Hentsenoron-
k8ake ne Nii Ra8enniio tsi sonnhe, ak8a seriasak8e-
kon, satonnhetserak8ekon, sahsaststenserak8ekon,
sanontonniontserak8ekon oni; nok oni ne satesonk8e
tsi nise nisatatenoronk8a.

28 Tontahenron ne Iesos: Ak8a tasierite, eh kati
natsier nok Karonhiake ensatsennonni.

29 Nok tanon ne tehari8akennhas tontahenron
nahatateri8iiosten: Onka nerieth satekonk8e?

30 Iesos tontaho8enna8eron, 8ahenron: Saiatat ne
ronk8e Jerusalem tahatenti Jeriko 8arete, tsiinioha-

hes sakohnaseta Sahon8aiena, ak8ekon Sahon8anen-
sko, nok ok eh iehentakere asennen niha8enheion onen
saonteko.

31 Taiotokentane ratsihenstatsi neh oni nehne
rothahitake eh Sara8e, nok ihsi nahak8atase.

32 Levit oni eh Sara8e akte oni nehne nahatohestste
tsi raiationni.

33 Khare onen Samaritan rathahine eh oni nehne
Sara8e, Sathoniatasiharane tsi nahotenre.

34 Akta niahare nok Sahokentoronnion, nok
Sarenhienarhoseron oni otsitsia tahonekonti; nok
raonha sahostsk8aren raosatensne tsi tios8enkarenton
iahohiatinionte ak8a oni otokenhon Sathosniene.

35 Nok tsi Sahorhenne teka8istake tahatako ra-
honataterakon, tahaon ne rononsote, nok Sahenron :
hetsiate8eionton, nok tsinikon nihsinon8e nensatka-
ronni ii enskonkariakse tsi natentke.

36 Kah kati onte nikaien nasen nihati isere onk8e
Sahonionni, ne Sakonasetha ron8arione?

37 Tontahenron kanekherø ki neh ne rotenron oni
roiatakennaon : Tontahenron kati ne Iesos : 8as kati
oni nise eh natsier.

38 Onen kati tsi ronattentionhatie, iahontenato-
renne ionatak8enrare; nok skaiatat tsiiothon8isen
Marth kon8aiasts neh Sahote8eionton aononskon.

39 Enskat iokenshentak8e On8ari kon8aiasts, rasi-
takta nehne ontien, eh oni kenteron, nok iotaonsate ne
Iesos rao8enna.

40 Nok ne Marth neh ne teiotatenikonrhare tsina-
hoten kaiotenseraien ne kanonskon, nese 8aonni eh
iatkatane tsi renstsk8ahere ne Iesos nok Sakenron :
Saianer ! iah kenh tateskanere tsi iate8akiatista ne
kekenha? Sennhaun niha Sakiena8as.

41 Tontahenron ne Roianer : Marth, Marth, neok
nise tesatate8eiennharaton ne niatekonsonha.

42. Tsiori8at ok sane ne kari8ak8eniio : On8ari
iotaterak8enni ne ioiataterit, nese 8aonni iahki
taonsakon8akk8a.

*Enskat-aton iaSenre teioteri8asonterak8en Nori8atokenti
tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.*

1 ONEN are raonhaa ionsonton, Sahaterernaien, nok nonen Sahaterennaientakoi Saiatat ne raotiok8a Sahori8anontonse Sahenron: Se8enniiiol tak8ari onnien tsi naiak8aiere naiak8aterennaion, tsi nihoieren ne San tsi Sakorionnienni ne raotiok8a.

2 Tontahari8aserako, Sahenron: Ense8enron nense8aterennaion: Tak8aienha karonhiake tesiteron! Aiesasennaion! Aiesa8enniiostake! Aiesanikonraierite non8entsiake tsiniot ne Karonhiake tiesanikonraieriton!

3 Tak8anont ne kenh 8ente ne iakionnhok8en.

4 Nok sasanikonrhenn tsi niionk8ari8aneren: Aseken tsionk8anikonrhenn oni nii tsiniionkhinikonrak8asatha nonk8e. Nok tosa ask8aiatatka8e ne kari8ak8enke ehren tanon ask8ari8ak8iten ne iotaksen.

5 Sekon tontahenron: Onka kiok tsinitsion ahotenroh8entake asonthen niiahonnhoharane nok ahenron: Orietakenatarani asen nikanatarake.

6 Aseken onkiatenro 8ahakenonsorenne, nok iah othenon te8akien nahoten ahinonte.

7 Nok ahontahenron ne kanonskon thenteron: tosa othenon tontakenikonrharen aseken onen 8akatenhoton, onen oni kheienne ne kheienhokonha iah kati taonton ne taontakatkestsko nok aontakonhion?

8 K8arori, tsi iah tataontahatkestsko nok aontahaon netsi ronatenro; nok sane tenthatkestsko netsi tehonikonrharoni nok enthaon tsinikon tehoton8entsioni.

9 Neh kati ahori8a k8arori, katon: Se8ari8anonton, nok enhiestshion; Se8esak, nok ense8atsenri; Se8annhohaiak, nok enhiestsinnhotonk8ase.

10 Aseken, tiontata8is ne ieri8anontons, ietsenries ne iakesaks; nok enhon8annhotonk8ase ne rannhohaiaks.

11 Onka oni tsinitsion aho8iraientake, kanatarok ahori8anontonse ne ronihia, ohnenhia ontekenh enthaon? ok ne ens oniare aontahaon nonen kentsionk enhari8anonton.

12 Tak8arere ontekenh aontahaon ne Onnhonsa ahari8anonton?

13 Etho kati taese8aiatorete, se8a8eiente ise ne tsionk8etaksens neioianere tsi naietsiitierase ne ietsiienhokonha, toh kati onte senha nenshakaon ne Etsise8aniha Karonhiake thenteron ne raon^{ik}konratokenti onkaresson ron8ari8anontonnis?

14 Ethone are enskat Sahaiatineken8e notkon iah te8atati: nok tanon ak8a neok sonsakaiakenne notkon oknaha Sahatati ne rotiennine; 8ahakonerak8enhaton.

15 Otiake are sane Sahiron: Beelzebul 8ahi nehne kon8ako8anen notkonseraksen ahosennakon raieratha tsi sesakoiatinekens nonatkonsson.

16 Otiake neok ne ron8atenientensehak8e, 8aon8ari8anontonse iori8anerak8at, karonhiakেকha.

17 Nok tanon tsi roterientaratsion tsinihotinikonra8ens, 8ahenron: tsini kanakeraserake ne iah skari8at tehken enhiakaon8entsiaiesha; oni tsini ka8atsirake ne iah skanikonrat tehken en8at8atsirat.

18 Tokat non8a notkonseraksen ok raonhake tehori8atironte, oh kati niot tsi en8ahteke ne raonakerasera? Se8atonse 8ahi Beelzebul 8akiena8ase tsi sekheiatek8atha nonatkonseraksen.

19 Tokat non8a Beelzebul aonkiena8aseheke, onka kati nehne ron8atiiena8ase ne ietsiienhokonha? nese 8aonni ok rononha tenhiestsiiatorete.

20 Nok tanon tokat Nii raosnonke tkaientak8a tsi sekheiatek8atha nonatkonsson, Ori8iio kati 8ahi tsi onen se8aiatorenhon ne Nii raonakerasera.

21 Ronaktiio ne ronk8e ne rosaststenseraien, ak8ekon skennen tikaien tsini hoi.

22 Nok tanon nahononsorenne ne rosaststensera-kennion, 8ahok8e tsini hatatiatakennhastak8e, nok ak8ekon ienha8e tsini hoientak8e.

23 Iah sahonkeniri8at tehken ne iah tehakeri8a-
Sasc; nok ne iah enskatne teiakeniroroks ratiesatha.

24 Katke nenshon8aiatineken8e notkon tsi sako-
tiennine nonk8e, eh niienhenre tsi iohnenniokoton
ra8esakonhaties nahaonrishentane; nok nenhoioha,
enhenron: tsi te8akenonsote ienske, tsi oni non8e
te8akiakenhon.

25 Sara8e, Skanonsaseronni, tsionhe8anion oni.

26 Oksaok sahakete, nok, sasakononksa tsiatak
nikontkonserake senha ratinessonronon tsiniot ne
raonha, nok sahonta8eiate eh oni sahontenaktonni;
ne kati ahori8a onen senha henhentarahekte tohikon
ronk8e tsnitiotonne ne tiotierenton.

27 Arek ok tiiehote8ennokte, skaiatat tsiotion8i-
sen tontahiohenrete nok 8akenron: iakotaskasts ne
iciatakon tsiatatak8e, oni ne iesastaronte!

28 Tontahenron: neh tanon naha iakotaskasts
niakotaonsate ne Niio rao8enna nok ron8a8ennarak8a.

29 Nok tsi ak8ekon ok akta iaka8enontonhatie,
ethone are onen 8ahenron: kehiken ka8atsirate ka8a-
tsiraksensk8a: kari8anontons iori8anerak8at, iah ki
tanon onte eh teia8ensere, neok en8atkatho tsiniia-
Senhon ne Jonas Rotokensehak8e raiatatake.

30 Aseken ne Jonas rahonateniententsera iotonhon
ne Ninifronon; eh kati oni non8a nenhia8enne nonk8e
Roienha tsinonkati nekenh ka8atsirate.

31 Entieronon kon8akorako8a, tentkatane nok en-
hiakori8aiakse oni enhiakori8ente non8a kenh ka8a-
tsirate: aseken naonha 8aon8entsiokten naonronke ne
Salomon rahottokhatsera, senha non8a raiatanoron ne
kenh ihres tsiniot ne Salomon.

32 Ninifronon tentthatitane nonen tenhiontatiatore-
tane ensakotiri8aiakse nok ensakotiri8ente nekenh
non8a ka8atsirate: aseken ne rononha shonatatrea-
ton sasakotati ne Jonas, nok senha non8a raiatanoron
nekenh ihres tsiniot ne Jonas.

33 Iah Sahi nehne onka tekahaserotha neok saok
iaonsete tsinon8e tiotaseton, ok ne ens ok8irokon,

iehaserotak8ake 8ahi enhienioten naiontkatho tsi teios8atte tsini iakon tionta8eiatha.

34 Okara 8ahi aos8athetsera noieronta. Toka skariio tsiatak8ekon ki tenhios8atheke, nok tanou nen-skaraksenhake tsiatak8ekon ki tentiokarasseke.

35 Senikonrarak kati tosa tetiokarasek ne sahasera.

36 Toka non8a tsiatak8ekon teios8athe, iah oni kaneka teiotasatare, ak8a ki ak8ekon tiatensas8atheke, tsi kis ens niot ne kahasera tesas8athetennis.

37 Sekon ok sihotare, saiatat Pharisian, Sahoonkaron nentie, eh 8arete ne Iesos, nok atekk8aratserakta Sahanistsk8aren.

38 8ahonekheren ne Pharisian tsi iah tehotsiohare ohenton ne tahastskaon.

39 Nok tanon ne Roianer, tontahenron : ionerak8at ki oni nise Pharisian nese8aiatoten tsi astste ok non-kati Se8anohares ne se8astsesonha, se8akerassonha oni ; nok ne se8eriane titkahere ne kanensk8en, oni 8anontonniontseraksen.

40 Tese8anon8ara8enrie ! Onka roson ne encken, iah kenh oni raonha tehoson ne nakon ?

41 Ashetenrate tanon niare tsini saien, ethone onen ori8ak8ekon ensaianereke.

42 Se8ententasere ise Pharisian ! Ak8a nehne iese8akariaks tsi se8aienthok8as, oni tsi tekanatokenhanton nok oni nohontessonha ; nok se8entorha ne taese8asniene ne Niio raori8asonha nese tanon aontese8atierenton nok ethone ne kenh kaien.

43 Se8entent Pharisian ! neok tsion8esata nohenton iaese8enstsk8arake nononsatokentike nok taietsinon8eratonseke nonk8eokon tsi ionk8ene.

44 Se8ententasere, se8aiatons oni Pharisian tsionk8etaksensk8a ! ak8a neh tetsise8atieren tsiniot nonen iah othenon tetsioken tsi ieiatat, nese 8aonni iah ki othenon teietokata neh ierataties.

45 Ethone oni otiake ne sakotirionnienni taontati, 8ahonniron : Se8ennii ! Tak8asentenni oni nii tsinatentaton.

46 Tontasako8enna8eron, Sahenron : Se8ententaserere oni nise kaianerensera ietsirionnienni ! Aseken iokste iestsiketasa nonk8esonha, nok nise iah tesse8ak8enies neok oni ne kenh uiahesese8aiere.

47 Se8ententaserere ! Aseken tsiestshiiatatahas ne Rotitokenseak8e ne ietsiniokonkenha sakotirio.

48 Ori8iio tsi Sene tsionnis tsi se8ari8anon8es tsini hotiieranion ne ietsiniokonkenha aseken nerononha sakotirio nok nise ase tsi tsionnis tsi ratiiatatarion.

49 Nese ahori8a Saton ne Niiro raottokhatsera : ienkheiatennietase Rotitokense ; nok entesakona8enthoo, ensakotisereson oni.

50 Niaonteri8ihe8e, neh non8a ne kenh ka8atsirate ahonateri8aienhase tsinikon rotinek8ensinekenhon ne Rotitokensehak8e tsinahe tionton8entsiatasa8e.

51 Abel raonek8ensa ente8atasa8en tsiniiore ne Zakari raonek8ensa, neh nak8a akta tsi iontienk8aronniatak8a ononsatokentike ron8ario : Tokenske tsi k8aroris tsi rononha enhonteri8aketate non8a kenh ka8atsirate.

52 se8ententaserere, ise Kaianerensera ietsirionnienni ! Se8atiatak8enioston n'attokhatsera aonnhotonk8a ; iah se sane nise tiiese8ata8eiaton ; neok naiestsinnhese ne iaionta8eiate onka ienrhak8e iakata8eiate.

53 Sekon ok neh sihotarak8enhatie, Sathon8atkeniaienthoten ne Pharisian tanon ne Sakotirionnienni niateiori8ake 8ahon8ari8anontonnionhase.

54 Neok ne teon8askotanis, rotirharek8e neh nahontahattierate othenon ahon8ari8annhontako nahonattessenniiose ahon8ari8arhoste.

Tekeni-at. ~ ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

1 ONEN are ak8a iah tetsiotiatohests tsini iotiok8atsanit 8ahon8aiatorene, Sasaka8enhase ne raotiok8a :

SeSanikonrararak tosa seSarann ne Pharisian rahonat-
tenk8atha neh n'ak8a aoskon neok ne iontkon8aro-
roksta.

2 Aseken iah tekaien neioteri8aseton ne iah taka-
tokensere ; iah oni 8ene taontonsere ne kari8aseton.

3 Nese 8aonni, tsinikon asatakon entise8a8ennine-
kenhon ak8ekon kas8athetserakon entsise8ar8aronke ;
nok tsiniiori8ake notasetonke tenshetsiaonni kanon-
sakenhiastson enskariho8anaton.

4 Nok ise onk8atenro k8arori: tosa othenon se8a-
tsanisek tsinahoten iohrios noieronta nok iah senha
teiok8eniatseraien n'ihsinon8e tsi nakaiere.

5 Enk8arori ki tanon tsinahoten aese8astsaniseke :
neh se8atsanisek tsinahoten iakorios, nok onakenke
Onesson iaiakoiatonti ; neh tohiken se8atsanisek.

6 Iah kenhnaba tekeni k8enis tiiatekenes ne 8isk
nikatsitenserake? nok sane iah oni nenskat tesha-
koiatanikonrhens ne Niiio.

7 Ieiohe ak8ekon 8asheton tsinikon se8anonk8
serote, Tosa kati se8ateronn senhase ise se8aiatanoron
tsiniiot notsitenhokonha.

8 K8arori non8a, Onkakiok enhakeri8anirastse
nonk8ene, enshori8anirastse ki nonk8e Roienha
nonen ienra8e tsi tkentiok8aien ne Niiio kaoronhia-
keronon okon.

9 Oni nenhakatonnhiiase nonk8ene, enshon8atonn-
hiiase oni ne racnha rahotihenten ne Niiio Raoronhia-
keronon okon.

10 Onkakiok enhokenrenseronni nonk8e Roienha,
en8aton nenshon8anikonrhense ; kenhkaien nenhon-
8asennaiesate ne Ronikonriioston iah nehne non8en-
ton tihiahonsaon8anikonrhense.

11 Nok nonen enhietsiiatenha8ison tsi ronteren-
naientak8anionk8a, tehatiitathake, Ratikoranes-
son, tosa se8ateronn, oni aese8atennikonrisake naho-
ten aese8enron.

12 Aseken Ronikonratokenti hentsitsion tsinahoten
ense8enron nel. nenkaha8i.

13 Saiatat kanenrakon tahatati, Sahenron: Se8en-niio! hestsrori rikenha teiakenniak tsini ionkeni hien.

14 Iesos tontaho8enna8eron, Sahenron: Onka ionkeri8a8i ne takeniaretase, ok ne ens ne takenik-hasiase?

15 Sekon sahenron: Se8atkatto, tosa se8askennha-sehak: aseken iah othenon taiakoiatakennhaste ne tohkiok oni naontaiakostsoko8ahake.

16 Nok 8atesakori8akentonk8en, Sahenron: Saiatat naha ne rok8atseko8a 8ahotonnien.

17 Ratonhak8e ne raonikonrakon: oh naha nenkiere? iah te8akenaktaien kahnon8e nakate8eienton tsinikon en8akatonnisahase.

18 Khare onen 8ahaterientatsenri, nok 8ahenron: kenh kinaha nakiere, enskenonsarisionko tsi kientak8a, nok kanonso8anen nenskenonsonni, nok ak8ekon eh enkionte tsinikon enkienttoko.

19 Nok entkenhase nakatonnhests: Akatonnhests, onen 8ahi eso ioserake tsinikon satateroroki; Satorisen kati onen, tesastskaon, snekira, satekkonni tanonnon8a onen.

20 Nok ne Niio raton nehne: sentent iah tesanikonrat! On8a kenh 8asontate entsiesari8anontonse ne Satonnhests; onka en8astste tsinikon saroren?

21 Etho nenhoiata8en ne raonhaa tihatateroroki, nok iah tehok8astse tsinonkati ne Niio.

22 Ethone 8asaka8euhase ne raotiok8a: Neh 8aonni 8ak8arori: ne tosa taese8atatenikonrharen ne tsionnhk8en, nahoten aese8ake, oni aese8atseronniate.

23. Aseken atonnhests senha kanoron tsiniot natennatsera; nok oieronta tsiniot ne 8atseron niatta.

24 Tese8aiatoret tsini kontiierha ne tsioka8e: iah tekontiienthos iah oni tekontiienthok8as, iah oni teiotinon8oton, nok sane ak8ekon sakohnontens ne Niio: toh onte senha isih non8e nise8aiatanoron tsiniot notsiten hokonha.

25 Onka oni tsinitsion nehne niateshataatsnie ahak8eni skaiosa nahatatneniestste?

26 Toka non8a iah tesse8ak8enion neok neh kenh niiori8asa, nahoten kati se8aststeristak8a notiakeson?

27 Tese8aiatoret tsi niit tsi katsitsiararaks nohon-tesonha, iah othenon teiotiote; nok sane k8arori, tsi iah tihiehero ne Salomon rahoiatanerak8atserakon eh nahok8ennianerak8aton tsiniit nononha.

28 Tokat non8a eh niore tsi tehasnie ne Nii nonhontessonha, non8a kenh iohniote, nok enhiorhenne enkaiakon ihsi ien8ation; ise kati onteken ak8a iatsise8aiatanikonrhen, se8anikonrasto.

29 Tosa kati sase8atonhek: nahoten enhiak8ake? nahoten oni enhiak8anekira? tosa tesse8anikonranetak.

30 Aseken neh non8entsiakekha ok teickanere iakesaks neh nahotenson; roterientare se ne Etsise8aniha tsi nahoten tesse8aton8entsioni.

31 Neh tanon tase8atierent se8esak ne Nii raonakerasera, nok ne kenh ioha8iton ak8ekon nehne ok tatontetsise8a8entastse.

32 Tosa se8ateronn, se8ententsihon nitsion ok; thonikonriihonse ne Etsise8aniha naetsitsion ne raonakerasera.

33 Se8atenninon, tsini se8aien, nok ietsitenrat; se8at8istonni non8a ne iah te8akaions; Karonhiakekha astsoko8astsera, tsinon8e ne iah kenh tiiahatiire ne sakonasetha, iah oni notsinon8a takontitakate.

34 Aseken tsinon8e nikaian ne se8astsoko8astsera, eh ki oni ienkaientake ne se8eri.

35 Se8atiatannhenhak, nok iotekhak ne se8ahasrenha8e.

36 Iestsinakeren tsiniit ne ron8arhare ne Ron8aianer tahontare rotek8aranon, natahatiierekenha nok saok aonsaon8annhotonk8as ka8enniiio tenthannho-
haiake.

37 Ronataskat neh nihatinhatseroten, ron8arhare ne Ron8aianer nonen ensra8e! Ori8iio tsi k8arori, ak8a neok nenshatiatannhake nok enshakohnonte, raonha oni enshakokk8aerhase.

38 Ori8iio tsi ronataskat neh nikannhatseroten, tsi ki ok ni8atasontine ensra8e tiotkon ki karhare, ronatie8ate oni!

39 Se8aterientare 8ahi, nonka kiok aontahoterientarake tsiniio8istahe enhon8anonsorenne ne sakohnasetta: Ori8iio 8ahi tsi enhatie8aten nok enhaskennha tsini ohien.

40 Eh kati oni nise nase8aier, se8atate8eiennentaonhak: aseken tsinon8e ne iah tense8arhareke eh non8e nenra8e n'Onk8e Roienba.

41 Tier tahatati, 8ahenron: Saianer! ii ok kenh ionk8enton kehiken nika8ennoten, katen Onk8etak8ekon iakohton?

42 Tontahenron ne Roianer: Onka neh ne ronk8e ne Roianer ahorihontake asakoststeriste ne kannhatsera, asakokariakse oni tsi natchonatenstson.

43 Rotaskat neh nikannhatseroten, roiotatie ne raoiotensera nonen ensra8e ne Roianer!

44 Ori8iio tsi k8arori: tsi enhorihonten ahaststeriste tsini hoien.

45 Nok tanon tokat non8a netho kannhatsera enhenron, ne rahonikonrakon: Iah se naha iosnoretatahontare ne Roianer: nok enthatatasa8en enshakosok8a8esson asakokenrenseroüni oni ne ratinnhatsera, oni kontinnhatsera, nok ne raonha, ahanekira, tahastskaon, nok ahataatenon8aratonte.

46 Tobiken nikannhatseroten Raoianer eh non8e natentre tsi non8e niah tenhorhareke iah oni tehoterientare tsini io8istahe; Ehren enhoiatenha8ite, nok enhaon tsinatehotenstson, iatenssakoieste ne iah teiakori8atokon.

47 Nok kenh kaien ne rannhatsera ronikonraienterhaon ne Raoianer, nok iah tehotataskennhaon nahonikonraieriton, isinon8e tsi nenhon8anon8areke.

48 Kenh kaien ne iah tehonikonraienteri, tanon neh kenh niihoieren tsinahoten ne teiotenstson nahon8are8ate, karoki tanon nehne tsi nenhor 3anon8areke : Aseken onka eso enhon8a8i, esoki enshon8ari8anontonse : oni nisinon8e tsi nenhon8atak8ennia ienni ihsiki non8e nenshon8ari8anontonse.

49 Otsire kka8i tsi 8ako non8entsiake ; oh kati nahoten aonsakeri8anontontake, tokat non8a onen iotekha ?

50 Enskat naha oni tsi enkatenek8aheste ; nok neh tekaterientakariatta oksa iakaef !

51 Ise8ere oni ken naha neh kenh kka8i ne skennen tsi 8ako non8entsiake ? 8ak8arori, tsi iah ; neh tanon ne taiakokhasionko.

52 Aseken onen en8atasa8en 8isk nenhatihake ska8atsira, asen nenthontenro8e, nok ne teniase neok nehne nenthiatenro8e.

53 Roniha enhote8entete ne roienha nok ne roienha enhote8entete ne ronihā ; Onistenha enhiote8entete nakoienha, nok nakoienha Onistenha. Ok neh sahkat ne tiatastsafa.

54 Saka8ennihak8e oni nonk8eokon : Ne ens ne 8ese8atkatho taiostsataketote tsi iate8astsotos, 8ese8enrons ens : iokennoresere ; etho ens oni naha8enne.

55 Nok nense8 uoike Entie nontaka8erenha8e, oksaok ense8enron : 8atarihatane, eh ens oni nehne naha8enne.

56 Tese8anon8ara8enrie, ak8a kenh nehnehe iese8aienteres tsinahoten kenton tsini ia8ens tsi tkaronhiate oni tsi ion8entsiate ; nok iah kenh nehne taese8ak8eni niaese8aienterene ne kenh non8a non8e niiok8enrare ?

57 Oh oni nahoten ahori8a tsi iah tese8ari8aienteres ne tsionhake tsinitkari8aieri ?

58 Saskennha n'ohahakesson aonseseniri8aseronni nateseniri8akennhasere ; ne tosa taiesaiatorete aiesari8ente oni, nok aontaiesannhoton.

59 Ori8iio tsi konrori tsi iah tataontasiakonne neh non8e tsiok enskurokten.

Asenh-aton ia8enre teioterisa8onterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

1 ETHONE oni otiake netho ionk8ene, ori8ak8ekon sahon8arihoktase tsini hotiata8enhon ne Galileanronon nehne Pilat sako8enthon nok ronatienk8aronniatak8en ne rahotinek8ensa.

2 Iesos tontasako8enna8eron, Sa8enron : Ise8ere katiken senha ne rotiri8aneraakskonne neh nahon8atiierase tsiniot notiake Galileanronon ?

3 Iah eh teiot ; nok tanon k8arori, ne iah tentsise8atatre8atane ehse oni nise nense8aiiata8en.

4 Toka's'oni nehne ise8ere ne satekon ia8enre ni-ionk8etake teiakoiatorarakon oni rona8entaon sakani-katienenne ne Siloe, senha teiakotenstson nasakore8ate ne Ra8enniio tsiniot notiake ne Jerasalem-ro-non ?

5 Iah oni neneh ; nok tanon ne iah tentsise8atatre8atane ehse oni nise nense8aiiata8en.

6 Kenh oni nahaiere tsi 8atesakori8akentonk8en : Saiatat ne ronk8e Sisonko8a rotk8irote raotehenrakon, khare onen rahisakhe nok iah othenon tehotsenrion.

7 Nok Sa8a8enhase ne ratsitsiaienthos : onen neh asenniioserake sikhahisakhes kehiken iok8irote, nok iah othenon teketsenries : itsiak kati ; nahoten ahori8a ok se8atieren tiiton8entsiatieronk8en ?

8 Nok ne ratsitsiaienthos tontaho8enna8eron, Sa8enron : Saianer, ioniotak niha sekon non8a ioseratatie, niare enkterotasionko nok en8akitonti.

9 Tokat non8a en8aianiionten ioniotak ki ; tokat iah ethone ki enkaiakon.

10 Enskat oni a8entatokentike ononsatokentike sakotatihak8e.

11 Etho Sa8ak8en tsiiothon8isen nonen satekon ia8enre niioserake siiotienni notkon, onen oni iah teska-k8enies ehneken iaonsontkatho tsinateiono8iiakon.

12 Iesos iahennonke nok Sa8enron : kien sahsie8entane tsi sanon8aktani.

13 Iathanisnonsaerhase ; sontiatak8arisi oni sakaie-
Sentane, nok tehonon8eronnionsk8e ne Niio.

14 Kenh kaien ne ratsihenstak8eniio neh non8e
niionterennaientak8a oia nontahotierase tsi a8enta-
tokentike sahatetsiente ne Iesos, tahatati kati 8ahen-
ron : Iaiak 8ahi nonta ioteri8ison naiakoioten ; etho-
non8e kati aontese8e naonsaietsitsiente nok tosa n'a-
8entatokentike.

15 Nok ne Roianer tontaho8enna8eron, nok 8ahen-
ron : Tesanon8ara8enriel iah kenh teietsinerensions
na8entatokentike ne se8atsenenhoken naiestsineka-
nontenra ?

16 Iah kati tetkari8aiieri na8entatokentike aonsa-
kon8anerensi enskat n'Abraham sakoienha nonen sa-
tekon ia8enre niioserake siioneren notkonseraksen.

17 Neok ne tontahatinek8entarenne neron8ari8a-
iaksk8e; nok nonk8eokon tehiontenon8eratonnionsk8e
tsi iontkattos niori8anerak8e^{tenion} tsini haierhak8e.

18 Ratonhak8e oni : Nahoten testiatieren ne Niio
raonakerasera, oh onte oni nahoten taontakatenien-
tenste ?

19 Ak8a neh testiatieren tsiniiot neronk8e raote-
henrakon 8ahaien^{tho} otsinek8ar nikanenhoten ; 8aka-
nio, nok karonta iahonton, ieiohe ki notsitenhokonha
ahonenrokon etho konstsinakonnianions.

20 Nahoten taontakatenientenste ne Niio raonake-
rasera ?

21 Ak8a neh testiatieren tsiniiot ne ionttenk8atta,
ne tsiathon8isen asen nikaksake ottesora 8atkaieste,
tsiniiore ak8a ien8attenko.

22 Tehoststekafenhatiesk8e tsi ionatak8enraron,
Sakorionniennihatie, nok Jerusalem 8athahohienhen-
hatie.

23 Saiatat 8ahori8anontonse 8ahenron : Se8enniio !
niiakonha kenh ne iontsennonniiane Karonhiake.

24 Tontahenron : se8askennha ne tsinonkati nikan-
nhohaha ahese8ata8eiatak8e, aseken k8arori, kentio-
ko8anen enhionteniente n'iaionta8eiate nok iah ta-
iek8eni.

25 Nok nonen enshata8eiate ne Ron8aniha, enshannhoton oni, ok astste iense8enterontake, ethone entise8atasas8en ense8annhohaiake, ense8atonheke, Se-Senniiol tak8aannhotonk8as, nok ne raonha enthenron iah othenon te8akaterientare kah nitise8enon.

26 Ethone oni ense8enron : tsiataкта teionk8as-tskaon ionk8anekiren oni, nok onk8anatakon tsi tekanatokenhaton Sheiatatisk8e.

27 Tentetsise8enhase : katon ki 8ahi iah tek8aionteri ehren sase8et.

28 Ethone onen tense8asenthoseron, tense8anokaraniehon oni tsi enhiestsiken ; Abraham, Isaak, Jacob, oni ne Rotitokense okon raonakeraserakon ne Niio, nok nise astate entiestsiiatonti.

29 Tsi iate8astsosothos, oni tsi Tkarak8inekons, otto-reke nok Entie nentienseron nenhiontekk8aren raonakeraserakon ne Niio.

30 Ethone ofen enhiontharatate ne iontatkenronnis, nok ehtake niienhentsien n'iontatkonniensta.

31 Ok neh sahennisera eh 8aonne8e Pharisian 8ahonniron : Ehren aonsasete aseken Herod ihrere aiario.

32 Tontahenron : satsise8aroriana tohiken ratsistso : Sekon nisekheiatek8atanions nonatkonseraksen, nok non8a tanon nenhiorhenne enke8eiennentane tsi skatetsentanions, nok nasen-aton nen8ata enkatorissen.

33 Nese 8aonni 8akateri8aienni ki nakatenti non8a oni nenhiorhenne, nok tsi ientsiorhenne : Iahse 8ahi taonton nakte nou8e narenheie ne Rotokense neok ne Jerusalem Kanatakon.

34 Jerusalem, Jerusalem ise ne sheia8entos ne Rotitokense, nok shenenhioiaks ne tiesatennietenniI toh niiori8ako 8akatenienten nakheiataroroke ne Seienhokonha, tsinikaierha ne kitkit tsi iakoiatarorok8 nakoienhokonha kaneraonstsokon, nok iah tesathentaton.

35 Nese 8aonni ononsokon en8aton tsi sanonsote ; nok ori8iio tsi 8akonrori tsi iah taonsaskken, tsiniiore, ienkahe8e nasiron : Ron8asennaien ne Tare raosen-nakon ne Ra8enniiio.

*Kaieri-aton ia8enre Teioteri8asonterak8en Ori8atokenti
tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.*

1 ENSKAT oni naha Iesos 8atastskaonna tsi ronon-
sote ne ron8ako8anen ne Pharisian, ak8ekon ok raonha
tehon8akanere.

2 Saiiatat rotiato etho 8u nehne raiatarak8e rao-
henton ne Iesos.

3 Nok ne Iesos 8asakori8anontonse ne Tohatiri-
8akennhas oni ne Pharisian, Reton : aonton kenh
naonsaiontatetsiente ne iakohnon8aktani n'A8enta-
tokentike ?

4 Iah othenon tethonatati. Ethone onen ne Iesos
tahonentsa nok sahotsiente oni sahotori.

5 Ethone are ionsasako8ennarane nok 8ahenron :
Onkakiok tsinitision iahatkatho tsi iona8erote iakai-
tenne ne raotsenen tionnhonsk8aron, iah ontekenh
oksaok taonsahaiatatako sahetosane a8entatokentike ?

6 Iah othenon tehotik8enion nothenon ahontahona-
tatike.

7 Ak8a oni 8atesakokaraientane tsi ak8ekon ok
neh ronaskennhen tsinon8e tkanaktiio iahontien,
8ahenron tsi 8atesakori8akentonk8en.

8 Katke kiok ehiesakonkaron tiakotenniote, tosa tsi
tkanaktiio iahsatien, aseken tokat enhaiatarake ne
senha raiatanoron tsiniot nise.

9 Nok ahienhase ne hetsisenihonkara8i : kenh
kaien satsenakton : Onen nise atehensera tentisatia-
tonti tsi ohnaken iensesanistsk8aren.

10 Kenh tanon nasiere n'onen ehiesakonkaron, ohna-
ken tasatien, naontonseke nonen entre ne iahonkara8i
naiarori ahenron : Ohenton niahase Ori8e, nok ak8e-
kon ok teniesarensaron tsini iakon ehietterontake.

11 Aseken ehtake nienhentsien ne iontharatats,
nok enhiontharatate ne iontatkenronni.

12 8aha8enhase oni ne roonkara8ine : Katke nensa
tennioten, tosa seonkaron ne se8atenrosen, iah oni ne
tesatennontore, ok ne ens ne sa8atsire, tosa oni ne

tese8anon-sanekhanion rotik8astses ; on8as ens naha oni nehne tentiesaonkaron ne rononha nok ak8ekon entsisatkariakse.

13 Neh tanon sheonkaron ne iakotentenion, teiontsarites oni ne teieron8ekon.

14 Ensataskastston tsi iah teiakoiien naonsaiesaeiristse ; entsiesaeiritse tsi nentsiontonnhete ne tiakori8aieri.

15 Saiatat tsini kentiok8a tahatati, 8ahenron : Rotaskat onka ienhanatarake Niiio raonakeraserakon.

16 Tontahenron ne Iesos: Saiatat Sahatennioten, nok kentioko8anen 8asakohonkaron.

17 Nok nonen siiakahe8e taionstskaon, iahotori ne rahonnhatsera asakohnonksa tsiniiakon Sakohonkara8i aseken onen ak8ekon ka8eiennentaon.

18 Ak8a enskat tsi nontahatiere, taonteraiaatak8e ; 8ahenron ne tahatierente : Skeunen sanontonnionhek ak8a ok on8a enkatkensera ne 8akon8entsianinon.

19 Nok ne saiatat 8ahenron, 8isk niioianeke teiotinakares 8akenask8aninon iatekakonte kati tsi enkheiatenienten, skennen katisanontonnionhek iah oh takiere netho iahke.

20 Sekon ne saiatat 8ahenron nehne : Ak8a on8ar ok 8akeniakonhonhatie, iah kati takiere netho iake.

21 Onenkati sara8e ne kannhatsera, sahorori ne raiatak8eniio. Tsi nahosense ne raiatak8eniio, 8ahenron ! 8as, kanatakonsson oni tsi tekanatokenhaton, sheiatarorokha ne iakotentenion, teiontsarites, teieron8ekon oni, ak8ekon kenh nontasheiatenhaf.

22 Tontahenron ne rannhatsera : onen ki 8akeri8aieritonhatie, nok ki tanon fekon ionaktote.

23 Tontahenron, ne Raiatak8eniio ! 8as ohahakeson, atehenraktontie oni, nok tsiniiakon ensheken ak8a ok tasheiatenhaf, akanonsinn tsi 8akenonsote.

24 Aseken ori8iio tsi iah onka tiiiontennhonta nakatennatsera tsinihati kheonkara8ine.

25 Kentioko8anen are ron8anonteratie : tontahatkarhateni, nok 8asaka8enhase.

26 Onkakiok raskaneks naiakenik8ekhene; tanon iah tesakotak8as8ens, roniha, ronistenha, rone, Sakoienhokonha, rontennosenhokon oni rontatekenhokon iehiohe nak8a raonha tsi ronnhe, iah onkiatenro te8atonsere.

27 Nok oni ne iah teiontketasts nakoiasa, iah onkiatenro te8atonsere n'iah iihne tentientane.

28 Onka oni tsinitsion ahatenonsonniane, ne iah neh taontahatierentane, ahakaenhion roien onteken tsinikon kari8anontons iaonstsahate nak8a iaha8eienentane.

29 Tosa neok naontahatasa8en aontahenstsk8aren nok iah tiiahasa, onen nehne nonk8eokon enhon8a-tentoriatak8ake tsi enhiontkatoseke.

30 Enhiontonheke : Ak8a nehne iehok8enion naontahatasa8en nok iah tiiehoson ?

31 Ok ne ens ne rakora 8ahateriosere, iah onte kenh neh taontahatierente, ahari8isake iatekaieri kenh noieri ni8ennia8ehetserasen niionk8etake iatahoterate ne te8asen ni8ennia8ehetserasen tahotiok8ine ?

32 Tokat iah taonton, ienhoteri8anietase ki sekonok ihnon hentre, skennen tikenhak.

33 Eh kati niot tsinitsion ne iah tense8ate8entane tsini se8aien; iah ki onk8atenro te8atonsere.

34 Ia8ekon ne teioiotsis; nok tanon nenhiotak-senne, oh nahoten entsienenhisatake ?

35 Iah othenon teskasta, ak8ekon iah teioianere naiakon8entsiarsenstak8e; astste tanon ien8ation. Onka teionhontakarontak8en naionronke, ionronk.

*Sisk-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini
hoiaton Roiatatokenti Luc.*

1 AK8EKON ne ratikarotations oni nionk8etak-sensk8eokonha ron8ateranentaktennihak8e ne Iesos tsini honatahonsate tsi nahoten raton.

2 Nok tanon ne Pharisian oni ne ratiatons oia nontahonatierase, nok Sahonniron : nisakonoronk8a nionk8etaksensk8eokonha ak8a tehontonsts.

3 Nok ne Iesos tontasakori8akentonk8en, Sahen-
10n.

4 Onka kiok tsinitsion enskat te8ennia8e ahona-
sk8aientak teiotinakarontonha, skaiatat aontiataton,
iah ontekenh ok eh tasakotsiak8arisi karhakonko8a
ne tioton ni8asen tanon tioton nok neh ahaiatisakha
ne iotiatatonhon tsiniiore iaon-ahaiatastsenri.

5 Nok nonen enshaiatastsenri, enhanitsionk8a-
ketate tsini shostsenponnihatie.

6 Nok nonen ensra8e tsi rononsote iah ontekenh
tiiasakohnonkhon ne rontenroson oni ne tehon nonsa-
nekhanion, nok enhenron : te8atonnharonuiion tanon
non8a aseken skiatastsenrion ne 8akatenask8aton-
nine teiotinakarontonha ?

7 Etho kati niot tsi k8arori tsi senha entiontsen-
nonnianion ne karonhiako ne saiatat rori8aneraakskon
enshatatre8ate tsiniot ne tioton ni8asen tanon tioton
rotiihanere iah oni othenon tehotinnhitseraien.

8 Ok ne ens ne tsiathon8isen oieri niio8istaien, en-
skat aioti, iah ontekenh oksaok takahaseroten nok aon-
tonte8eienton aionhe8e tsiniiore iaonsakatsenri.

9 Nok nonen enskatsenri, ienhiakononkhon kons-
tsihokon oni ne tekonnonsanekhanion, en8atonne :
te8atonnharen tanisa aseken se8aketsenrion ne 8ak8is-
tontionne ?

10 Ef. kati niot k8arori tsi senha enhiontonnha-
ronnion n'Eronhiakerononokon, nenskat iakori8ane
raakskon enhiakonikonranon8ake nok entsiontatre-
8ate.

11 Ratonhak8e oni : Saiatat ne ronk8e tekeni te-
honekenterontseraien.

12 Kkare onen Sahenron ne kenhniraa : Rakeni,
takon onen tsinikon nii aka8enk. Nok 8ateshakok
hasiase tsinikon roien.

13 Iah tekari8es onen ak8ekon roienahatie ne kenh

niraha tsinikon raoŝenk, nok ŝahatenti, ihnon tienakere eh niiahare, eh nonŝe iahatekkŝisa kenteserakon ne raoŝistakenha.

14 Onen akŝekon sihotekkŝison ne raoŝista, ŝahontonkariakhon neh nonŝe niienakere, onen oni neraonha tontasaŝen ŝahotentane.

15 Onenki ŝahannhatserisakha, nok ne ŝahonnhane iahotori asakonikonraratieseke tsini haonŝen-tsia raotsenenokon kŝiskŝis.

16 Ethononŝe nihaskanekskŝe ahotsennonnihon oni neh arakseke ne kŝiskŝis ionatatenrase, sekon ki ens nehne iah tehonŝaŝiskŝe.

17 Eh oni nonŝe onen tonsahosŝathene oni sareiarane ne raonhake, ŝahenron : toh are onte nonŝa nithonatekhonni ne rakeniha raonnhatsera, kenh nii nonŝe atonkariakon ŝakeriios.

18 Tense tane kati nok rakenineha ienske, enkiron : Rakeni, ŝisentenni ne Niio, oni nise.

19 Iah kati tesseŝakerionte ne takienha aonsakaton, eh kati natakierasts tsiniiot ne saunnhatsera.

20 Tonsahatane, ŝahatenti ronineha niionsare. Sekon ok ihnon satontare ; ok naha tahoken ne Roniha, ŝahoniatasiharane tsi nahotenre ; iathoterate nok iahoniasa oni ŝahonoronkŝanionton.

21 Nok ne ranekenteron ŝahenron : Rakeni, ŝakenhikon kentho ehtake nakaronhiati oni ŝahenton, iah kati tesseŝakien naonsaionkenatonkŝake Hetsienha.

22 Nok ne rokstenha ŝasakonnhane ne kannhatsera : ahontahatihaŝe nok ahonŝaseronniate nakŝaniateseŝakŝenniios, nok ahonŝasnonsaŝite oni tahonŝata.

23 Ietsinonksa tionnhonskŝaron oŝira ionaressensiestsirio ; teteŝastskaon nok teŝatonnharonnion.

24 Aseken kehiken riienha raŝenheionne, onerŝotonnhetonhatie, rotiatatonhonne nok onen saraŝe. Nok tahontasaŝen ŝahontonnharen nok ŝahontekhonni.

25 Kenh kaien ne thakoŝanen ne roienha kaheta

kon natontare; sekon ok kati ihsi niiore tare ok naha Saharonke tetiotonhare, karennote, oni teiakononniak8en.

26 Kannhatsera kati iahononke, Sahori8anontanse oh nitiotieren ?

27 Nok ne kannhatsera Sahenron : Estse kenha Sahi onen isro ne kati Saonni rotenniote ne Ianiha ne iahken tsi skennenk8a tironnhe sara8e.

28 Nok tsi nahonakk8en iah teshothontaton niahonsahota8eiaton ; Onen ki ne ronihia iahaiakenne nok 8athorhotonnion oh naia8ennekenha aonsahata8eiate.

29 Tontaho8enna8eron ne ronihia Sahenron : onen eso ioserake shikonhiotense iah oni non8enton teskonhiatennikonrate8aton, nok sano iah non8enton teskenask8a8i arahona kaiatakeras o8ira akenhake naia8aton8eshonk8e nakatenro okon.

30 Ak8a nehne ionerak8at ne kehiken etsienha, ak8ekon tsionatak8akareni 8akontekk8isa tsinikon ehtsia8ine, tanon tsi sara8e 8asheia8entho nionaresens.

31 Nok ne ronihia tahenron, kien, tiotkon nise tenik8ekonhatie, nok tsinikon 8akien ise sa8enk.

32 Teioton8entsiohonne ki aiontenniotenz oni aiontonnharen, neh kehiken ehtsekenha ra8enheionne, nok shotonnhetonhatie ; rotiatatonhonne, nok onen sara8e.

Iaiak-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

RATONHAK8E oni ne Iesos : saiatat ne rostsoko8a enskat ronnhatseraien ne rororoki 8ahon8ari8arho rotiesatenni ne rao8enksonha.

2. Iahononke, 8aha8enhase : oh nahoten kerisa-ronkas nise sari8ake ? Skontseraseronni kati tsiniiot tsi saterihonte ; aseken iah ki sekon noia kenh tiiakon-sasiere naka8enk sonha.

3 Sahenron ne kenh raroroks ne ra8erientakon : oh natenhia8ennekenha onense 8ahi ne raiatak8eniao sahakeriontako tsi Kaststeristak8e ne rao8enksonha ? iah takk8eni non8entsia kenh nakiere, nok katehens ne takastsarite.

4 8akaterientare tsi nenkiere naontetsenri ne taionkarhoton tsi rotinonsoton nonen entsionkerion tak8en.

5 Ethone akteson tsi iasakohnonkhon ne ronatkaron, 8ahori8anontonse ne rahente, 8ahenron : Toh nikon iakarotani nakkos8e ?

6 Tontahenron : Enskat te8ennia8e nikanak8ake kenhie. Nok ne raroroks tontahenron : Satsiena ne saiatonsera, nok kenh sanistsk8aren oiah sasonni 8isk ok nense8assen.

7 Tihaiatate sahori8anontonse : ok nise, toh nikon satkarote ? Enskat te8ennia8e nika8inotserake onatsia. Nok ne raroroks tontahenron : satsiena ne saiatonsera, nok oiah Sasonni ne satekon ni8assen.

8 Nok ne Rostsoko8a, 8athorensaron ne raonnhatsera iah tehori8atoken, neh tsi niha8eiente tsi nahaiere, aseken non8entsiakekha akoienhokonha senha iontatenikonrare tsinikari8es iakonnhetie, tsiniiot ne kas8athetsera akoienhokonha.

9 Nok nii k8aroris oni, se8atenroseronni ne 8astsoko8atseraksen, aia8ens nonen ense8atokten, taiestsiiarhoton rahotinakeraserakon iatekakonte.

10 Onka rori8atoken tsinon8e niiori8aha rori8atoken ki tsinon8e niiori8anens ; nok ne iah tehori8atoken tsinon8e niiori8aha, iah ki tehori8atoken tsinon8e niiori8anens.

11 Tokat kati non8a iah tesari8atokenne tsinonkati ne 8astsoko8atseraksen, onka kati enhiesatak8enniaienhase nori8iio, 8astsoko8atseriio oni ?

12 Tokat oni non8a iah tesari8atoken tsinon8e nakoren ako8enk, onka kati entieson ne sa8enk ?

13 Iah tahak8eni ne rannhatsera tekeni taokos8e-tseraientake ; aseken tokat saiatat enhos8en, nok

enhonoronk8e ne saiatat; tokat enhokonnienste saiatat, enhokeuron ne saiatat iah kati oni nise taonton ne Nii hatsise8aiotense tanon Otkon.

14 Tsinihati ne Pharisian ronataonsatek8e tsinahoten 8ahenron ok tahon8aieron aseken rohnaskennhasene ne rononha.

15 8asaka8enhase kati: Ise8ere kinise se8aianerese nonk8ene; nok tanon ne Nii ak8ekon raienteri tsini se8eriasotens; Aseken tsinikon ieri8anoronsta nonk8e okon ak8ekon rori8aston ne Nii.

16 Kaianerensera tanon Rotitokenseak8e Satatiene tsiniiore ne San. Nok eh nahe tiotasa8e onen kariho8anaton ne Nii raonakerasera; ak8ekon ok oni iakoskennhen niaionta8eiate.

17 Senha se 8atiesen naontohestste tsi karonhiate oni tsi ion8entsiate tsiniot ne skaiatonk8a aiohsense tsini kaiaton ne kaianerensera.

18 Onkakiok enshatek8ate ok ne ens tenshiatekhasi nok oia enshoniake, enhari8anerake kentesera, nok onkakiok enshatateniakten ne skon8atek8aton enhari8anerake kentesera.

19 Saiatat oni naha ne rok8astseko8a; neok ne kanoronson rastseronniatak8e, neok oni ne niateskakk8iiosson iraksk8e ok tiiate8enniserake.

20 Saiatat oni nerotent Lazar ron8aiastsk8e tsi ronnhokaronte ne rok8astse rahiationnik8e, raiatak8ekon roststa8isk8e.

21 Raskaneks8e narahona neh ahrake ne tkanisrens rahotekk8arane ne rok8astse, iah tanon onka tehon8a8isk8e; erhar ok eh kontik8attosk8e nok kontikanonstsk8e tsi roststaronnion.

22 Khare onen 8arenheie ne rotent, Ratironhiakeronon iahon8aiatenha8e ranask8akon n'Abraham; 8arenheie oni nehne ne rok8astseko8a nok 8ahon8aiatata.

23 Nok nonen sihotetsiraton, oni Onesson roronhiaken, 8ahatarakestsko, nok ihnon iahoken Abraham, nok ranask8akon eh thotonnhahere ne Lazar.

24 Sathohenrete, Sahenron: Rakeni Abraham, askitenre, ahontastsiatori ne Lazar, aŝenke iatahanisnonsoŝe nok ahatieŝenthotakŝe kennasuke; aseken iah tiiaieriŝaheŝe tsini ŝakeronhiaken kehiken kenh nonŝe otonkokon.

25 Tontahoŝennaŝeron n'Abraham Sahenron: Kien saseiarann tsi sastsokoŝane nonŝentsiake nok ne Lazar eso roieshaon, onŝa kati nehne nonŝa onen rotsennonni, nok nise ironhiakentastsanit saronhiakentha.

26 Iah ki oni neok teioriŝa ioshonhioŝanen tsi iotonŝentsiikon ne teionkŝakhasiaton; nese ŝaonni iah teseŝatons ne kenthon iaiontenti nok eh iaieen tsi tesiteron, iah oni neh aontaiontenti nok kenthonahontaien.

27 Nok nerokŝastse, Sahenron: Sakonnoken kati Rakeni Abraham, iahonsastsiatori ne Lazar rakenineha.

28 Aonsasakororiana ne ŝisk nateiakŝatenmontere aontonsseke tosa aiakŝariskon.

29 Tontahenron n'Abraham: sakotiŝennenhaŝe ne Moïsoni ne Rotitokense, neh ratiser.

30 Sekon tontahenron ne rokŝastse: tosa, rakeni Abraham; toka se nonŝa enshontatreŝate nonka kiok iakaŝenheion ahonsahonŝatiroriana.

31 Nok n'Abraham tontahenron: tokat iah tenhontahonsatathe tsini honen ne Moïsoni ne rotitokense:akŝe, iah kisenha tahontahonnetakŝe naonsasakotiken aonsaiontonnhete niakaŝenheionne.

Tsiatak-aton iaŝenre teioteriŝasonterakŝen Oriŝatokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

1 ETHONE ne Iesos ŝasakaŝenhase ne raotiokŝa: iatekakonte nehne tsi tenhiontateriŝaigentaten; nok rotentasere onka enshakoriŝaigentaten.

2 Senha ioianere tsi katheta Satenenhiarak8a ahon-
 8anenhianiionthase nok kaniatarhen iahon8aiator i,
 tsiniot nasakori8aientaten enskat n'eksaokonha.

3 Se8atatenikonrarak kati : tokat tetsiatennonter
 enhianikonraksate, hestsiateten ; tokat enshatatre-
 8ate, sasanikonrhen ki oni nise.

4 Tokat tsiatak niiori8ake se8ennisera aianikon-
 raksate, nok ok oni khe niiori8ake tahontare nok aia-
 rori ahenron : skatateri8astani, sasanikonrhen.

5 Ethone ne Ratik8ekonne 8ahon8enhase ne Roia-
 ner : Tak8aiestas ne te8etakon.

6 Nok ne Roianer tahenron : arahona tsini kanen-
 notsinek8ar nikatsinetaroten ni8a aese8aientak ne
 te8etak8en : Iah othenon tehken aese8enhase kehiken
 kerhite : Satenaharostsi nok kaniatarake iekaniotann ;
 nok ense8a8ennarak8e.

7 Onka oni tsinitsion ahonnhatseraientak ken8en-
 tatie ahoioteke ok ne ens katsenen asakononnatie-
 seke, nok iahoken tontare oksaok aha8enhase : atek-
 k8aratserakta iset nok tesastskahon.

8 Toka kenh aha8enhase : Takekhonnien, sateniion-
 ten, nok takekk8aerhas tsiniore ien8akatane oni
 en8akehniatana8en ; Ethone onen nise tensastskaon
 ensnekira oni ?

9 Neh kenh enhatonnrak8ate ne kenh kannha-
 tsera tsi eh nahaiere tsiniot tsi ron8annhaon ? ikere
 iah onte.

10 Eh kati oni nise niot, nonen ense8ari8aierite
 tsi neniestsinnhaon, se8enron : iah othenon teiak8a-
 tonron ; aseken neki ok nonk8aiotensera ionk8aioten-
 hon.

11 Nok nonen Jerusalem siiaha8enonhatie tsite-
 honton8entsiakhenhatie ne Samari tanon ne Galile
 niiahare.

12 Onen thoha siiara8e ionatak8enrare, oieri ni-
 hati rotiststa8is 8athonterane, ihnon kati ok tontaha-
 titane.

13 Nok 8athotihenrete, nok 8ahonniron : Iesos,
 Saianer ! ask8entenre.

14 Nok nonen sasakoken, Sasakaŝenhase : Saseŝe, Ratitsihenstatsine iahasene. Nok tsniiore niiahone-nonhatie eh sahatiieŝentane.

15 Nok saiatat, akŝa neok ŝahattoke sahaieŝentane, sahakete tehononŝeronnionne ne Niiŝo tsniihaŝenna raŝennotatie ;

16 Nok rasiatka ne Iesos sahatiskŝentaren tehononŝerats. Samaritan tohiken nahaiatoten.

17 Ethone ne Iesos tahatati, ŝahenron : Iah kenh teshotiiŝentaon noieri nihati, kah kati niichonenon ne tioton sekon nihati ?

18 Neok kenh kehiken nok thihate tontahononŝeratonne ne Niiŝo.

19 Ethone ŝahaŝenhase ; testann, nok sasatenti ; neh sesatsiente tsi tisetakon.

20 Onen oni Pharisian ŝahonŝariŝanontonse, katke enŝaŝe ne Niiŝo raonakerasera, tontasakoŝennaŝeron, ŝahenron : iah nah sotsi ok ihuon, taontontrori nonen enŝaŝe ne Niiŝo raonakerasera.

21 Iah oni naha taiahiŝeron : Kenh ŝahi ihres ; ok ne ens kenh ŝahi itres. Aŝeken nonŝa tesseŝaiatokenŝon ihŝes ne Niiŝo raonakerasera.

22 Sasakaŝenhase oni ne raotiokŝa : ienŝatenniseriheŝe tŝinonŝe nenseŝaskaneke naeseŝatkatho enŝkat oni nonkŝe Roienha raŝennisera ; nok iah ki tanon tesseŝatkathosere.

23 Nok enhietsirori enhiahiŝeron : kenthŝo ihres ; tokas oni kenh nonkati itres. Tosa ki tanon eh niiahaseŝe, tosa oni ietsinonteratieson.

24 Aŝeken tŝiniiot nateŝanenpekaraŝe, tekaronhiiakta tŝi kahniararha, eh kati oni nehne nenhiaŝenne nonen tentre nonkŝe Roienha.

25 Niarekŝe ki tanon eso enharonhiaken, enhonŝateŝentete oni ne kenh kaŝatsirate.

26 Tŝiki niaŝenhon Noë sihotenniseratenion ; eh kati oni nehne nenhiaŝenne nonkŝe Roienha enhotenniserateke.

27 Teiakostskaonkŝe oni ienekirhakŝe, iakohniak.

sk8e oni teiontateniaktennihak8e tsiniiore iahata-
Seiate ne Noë rahohon8akon; nok tonhnohton ak8e-
kon oni Sahakorio.

28 Eh oni nia8enhon sihotenniseratenion ne Lot:
teiakostskaonk8e, ienekirhak8e, iehninonsk8e, ion-
tenninonsk8e, ieienthosk8e, nok iontenonsomnianion-
sk8e.

29 Nok tanon nonen sontahaiakenne ne Lot tsi
kanataien ne Sodom; Otsire iontenatentasta tekaies-
ton Sahokennore ak8ekon Sahakorio.

30 Etho kati oni nehne nenhia8enne nonen ion8a-
tenniserihe8e nonk8e Roienha ra8ennisera.

31 Neh non8e te8enniserate, onka kanonsake en-
haratake, nok ne rao8enssonha kanonskon tkakeron,
tosa tethastsnent naonsahakoha; nok ne kahetakon
ienhreseke, tosa shakoha tsinahoten tkaien ne kanons-
kon.

32 SaseSeiarann tsini ioiata8enhon ne Lot rone-
kenha.

33 Onka enhaskennha tsi ronhhe, ehhotonse; nok
n'enhateSentete hensronnhete.

34 Sak8arori neh non8e te8asontate teniase enhni-
nastseke skanaktatne: saiatat enhon8aiena, nok
enhon8atka8e ne saiatat.

35 Tekeniiase tsionathon8isen enskatne enkeni-
thetake: skaiatat enkon8aiena nok enkon8atka8e ne
skaiatat.

36 Teniiasse kahtakon ennes8eke, saiatat enhon-
8aiena, enshon8atka8e ne saiatat.

37 Tontahon8a8enna8eron Sahonniron: kah ne
kenh non8e Saianer eh nenhia8enne? Tontahenron:
ak8a tsi ok non8e nenhioiataststokotonke nonk8e
kenha eh oni non8e nenkontkennisa n'Ak8eksokon.

*Satekon-aton iaSenre teioteriSasonterakSen OriSato-
kenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.*

SEKON, are oia tonsasakoriSakentonkSen, Sasa-
konatonnihtakSe tsi teiotonSentsihon ne tiotkon
aiakoterennaientake, tosa taieSishenheie ;

2 Sahenron : Saiatat naha ne tehaiatoretha nehne
iah othenon tehostsanis ne Niiio iah oni onka tesako-
konniesta nonkSesonha.

3 Ok neh sakanata, enskat ne ioterehons kanakere-
kSe, niateSenniserake rononrotanireskSe nahariSakSa-
risiase tsi teioriSarheon.

4 KariSes tsinabe iah othenon oriSa teronnis :
khare kati onen SaLanontonnion nok Sahenron ne
raSerientakon : saeto sane nehne tsi iah tehitsanis ne
Niiio iah oni othenon tekhekkonniesta nonkSeokon :

5 Kenh ki kaien kehiken iotereons teSakenikonr-
haranis, onon ki nah enkeriSakSarisien, kati oni ken
onhiorane tiotkon onSe tenSakaterientakariaton.

6 Sahenron kati ne Roianer : akSa otokenhon seSa-
taonsatat : tsini haton ne tehaioretatseraksenskSa.

7 Nok ne Niiio, iah onteken tataontasakonnhe ne
sakoiatarakSen tiotkon onSe iatehotihenretha raon-
hake, ethoneh ne sane roniskohe nahatreSate ne
rononha raotiriSake.

8 SakSarori, iah tehoniskohe tsi tentesakonnhe.
Kenh oni kaien, nonen tentre n'onkSe Roienha iseSere
ken enhatsuri ne teSetakon tsi ionSentsiate ?

9 Kenh oni nontahaierate tsi SathariSakentonSe,
neh notiake tsi akaonhaa ki ok iakoianere nok iah
otheron notiake.

10 Teniiase Sahenron Sahiaterennaiana Ononsato-
kentike, saiatat Pharisian, nok nesaiatat rakarota-
sions nehne.

11 Ihrate ne Pharisian nok raton tsi roterennaian :
O Niiio ! tekonnnonSeratons tsi iah eh tekiatoten nii
tsiniiot notiake nonkSesonha ; ratinenskSas, iah tetho-
tiriSaieri, ratinakSaiesen, tsi oni niiot ne kenh raka-
rotasions.

12 Tekeni te8akentontietha tsiolaiaksera, nok ak8ekon kkariaks noierihaton tsini 8akien.

13 Nok ne rakarofasions otasetonke tontahatons-tsoten ak8ekon iah te8atarakestsk8enhatie, nok raton tsi roterennaian: O Niiio! Takitenr 8akeri8aneren.

14 Ori8iio tsi k8arori: neh kehiken shotiatoke8en-hatie tsi shotentionhatie nok iah ne saiatat: aseken onka iontatharatasts ohtake niienhentsien; nok onka ehtake iontattonni enhiontharatate.

15 Otiake oni eh iesakotiiatatastsk8e eksaokonha neok oni ne iasakoiatosere; 8ahotis8aten ne raotiok8a tsi 8aontkatho, nok 8asakotinnhese neh niiesakotiiat-tenhask8e.

16 Nok tanon ne Iesos iasakohnonke nehne nok 8ahenron: tosa iestsiiotasts karo aontaiente neksao-konha, tosa oni ies8innhes: aseken neh ako8enk ne Niiio raonakerasera ne tsiontatieren.

17 Ori8iio tsi k8arori, nonka iah tenhaienasere tsi-niiot neksua ne Niiio raonakerasera, iah ki tiiahata-8eiate.

18 Saiatat rasenno8anen 8ahenron tsi 8ahori8anon-tonse: Saianer ise ne tisari8aieri! Oh nenkiere ne Karonhiake akatsennonni?

19 Iesos tahenron: oh neh niiotieren tsi saton tisa-ri8aieri? Iah onka nakoren tetiakori8aieri neok ens-kat nehne Niiio.

20 Saterientare tsinahoten ne kontiri8ak8eniios: tosa seri8anerak ne kentesera; tosa sherio; tosa senensko; tosa sheiano8enten; shekonniest ne iesaienha.

21 Tontahenron: shontonkenikonrote ok rehne oni hak8ekon shi8akeri8aieritonhatie.

22 Iesos saha8annaronke neh nika8ennoten, 8aher-ron: sekon ki tsiori8at tizatuktani: satenninon tsini-saien, nok sheiakhonhas ne iakotent, onen tokenske entisastsoko8atseraientane Karonhiake; nok tontase oni tenesek.

23 8ahonikonraksen tanon tsini ka8ennoten 8aha-gennaronke sotsisekenh rok8astsehne.

24 Nok ne Iesos Sahattoke tsi Sahonikonrakzen, Sahenron : ori8iio tsi Sentore ne Karonhiake aionta8eiate ne iakok8astse.

25 Sekon senha 8atiesen n'Oniak8aher taontohes-tste tsi teihontakaronte ne ienikhonk8a, tsiniot ne rok8astse Karonhiake ahata8eiate.

26 Tsiniiakon Sahonronke Sahiron : onka kati neh-kenhak8a enhieniakenne ?

27 Tontahenron : tsinahoten ne iah taiek8eni nonk8e, enhak8eni ne Niiio.

28 Tier tahatati : ok kati nii nak8ekon ionk8ate8enteton nok k8ateranentaktenni ?

29 Tontahenron : ori8iio tsi k8arori tsi iah to8a-t8atsenrionhe oni nenskat ne rote8enteton, raononsa, rao8atsire, tehatennontere, ok ne ens rone, sakoienhokonha ne Niiio raonakerasera ahorionniatsera.

30 Ne iah senha ihsinon8e taonsahaienasere kentho tsi ion8entsiate, nok nihsinonkati enkaha8ite, enhronneke on8e.

31 Ethone ne Iesos 8asakoiatotarho ne tekeni ia8enre Nihatik8ekonne, nok 8asaka8enhaso : kehiken non8a Jerusalem 8ete8e, onen ak8ekon enkanane tsinihotiiaton ne Rotitokenschak8e nonk8e Roienha raiatatake.

32 Aseken enhon8ate8entete tsinonkati nionk8e-taksenokon ; ok tenhon8aieron, enhon8akenrense-ronni, nok enhon8anistskerosera8e rakonsake.

33 Nok tsi nenhon8asok8a8essonsi ethone enhon8ario ; nok tanon asen-aton nen8ata enshatonnhete.

34 Iah tanon othenon tehotinikonraientaon ; eh oni niiore tsi ronateri8asetennine neh nikarihoten ak8a ki iah othenon tehotinikonraientask8e tsinahoten ratonhak8e.

35 Onen toha siiahra8e ne Jeriko, teharon8ekon ohahakta renstsk8ahere tehastsarites.

36 Sahattoke kati tsi kentioko8anenhatie ihien, sahari8anonton oh niiotierenhatie.

37 Nok Sahon8arori tsi Iesos Nazaretronon rotoheststonhatie.

38 Nensok Sathohenrete, Sahenron: Iesos Ta8it Iaienha! Takitenr.

39 Sahon8annhese nohenton ihien, nok tanon ne raonha tahak8isronne tsi tehovenreta raton: Ta8it Iaienha! Askitenre.

40 Sathatane kati ne Iesos, iahatennhane iahon8ennonke, nok nonen eh sathatane Sahori8anontonse.

41 Sahenron: oh nahoten saskaneks? Tontahenron: Se8ennio! Akkenheke.

42 Tontahenron ne Iesos: eh nia8enn skenhek: neh Sesatsiente tsi tisetak8en.

43 Nok oksaok Sahaken; nok Sahosere ne Iesos tehonon8eronnionne ne Nio: Nok nonk8eokon ne Saontkatto Satton8anon8eron ohi nehne ne Nio.

Tioton-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

KANATAKONSON niahare ne Iesos siiahatenatorene ne Jeriko.

2 Saiatat ne rakarotasiens eh non8e nihanakerek8e Zaché ron8aiastsk8e eso tsi rok8astsene.

3 Raskaneksk8e ahoken ahoienterhane oni ne Iesos, nok iah te8atonsk8e sotsi kentioko8anen tanon neraonha sotsi nihanenhiesha.

4 Neh-kati Saonni ohenton niahatakhe, tihientaststokote eh iaharathen nok Sahatnenhioharak8e, aontonseke ahoken nonen eh non8e nenhre.

5 Nok nonen eh non8e shara8e ne Iesos, Sahatara-kestsko nok Sahoken, Saha8enhase: Zaché iosnorenntasatsnent aseken sanonskon non8a enkata8eiate.

6 Sathosterihen oni rotsennonnihatie tsi tontahastsnente neh tsi Sahota8eiaten.

7 Ak8ekon ok oia nonta kotierase nok iontonnionsk8e; tsi non8e iah tetionk8etaieri nahata8eiate.

8 Nok ne Zaché eh Sathatane rahohenton ne Ro-

ianer Sahenron : Saianer asennen nenkheion tsini8a-
kien ne iakotent : nok kaneka nakhekaronnikhe
kaieri natentiaseren tsi enskien.

9 Sahenron ne Iesos : On8a kenh8enniserate onta-
Seiate n'atanitenresera ne kentho non8e nikanonsote,
aseken kehiken Abraham oni nehne roienha Sahaton.

10 Aseken nonk8e Roienha neh sresakhe oni ras-
kennhasere tsinahoten iohtonhon.

11 Tsinikari8es iakotaonsatek8e neh nikarihoten,
Iesos iahatasonteren nok iathari8akenton8e, netsi
onen akta ihre ne Jerusalem oni tsi roterientare tsi
onen thoha 8ene aonton ne Niiroaiatanerak8atsera.

12 Sahenron kati : Saiatat ne ronk8e neh ne ra8a-
tsiranoron ratentionhe ihnon 8are Sahatkorastane, nok
ki oksaok tentre.

13 Iasakohnonke kati oieri nihati neraonnhatsera,
oieri nika8istake tasakahon, nok Sahenron : Se8ciaron
kehiken tsiniore tentke.

14 Kenh kaien ne thatinakere ron8as8ensk8e, nese
8aonni iaon8ateri8anietase ron8arorihatie, rontonne :
iah tateionk8aton8entsioni ne raonha kehiken ason-
k8aststeriste.

15 Ne kati nonen sonsara8e, onen oni siiehotiata-
k8eniioston ne tkanakeraseraien, Sahatennhane ionsa
hon8atinonke ne kannhatsera ne sakotak8enniaienni
ne rao8ista, ahotokens toh nikonhatie tehonatenstson
tsi rotikarhateniaton.

16 Ne rahente eh 8athatane nok Sahenron :
Saianer ! Oieri niieiotihenthon ne sa8ista.

17 Tontahenron : etho, ioianere tsi sennhastserii ;
nekati tsi sari8atoken tsi non8e kenh niiori8aha,
Oieri nikanatake 8akonhiatak8eniioste.

18 Thihaiatate ihsre, Sahenron : Saianer ! Sisk
niieiotihenthon ne sa8ista.

19 Saha8enhase oni nehne : Sisk ki nikanatake
enhsiatak8eniioke.

20 Onen ne saiatat ihsre, Sahenron nehne : Saianer,
kenh sekha8i ne sa8ista kanok8ak8enonni.

21 Aseken kontsanikon, Sakaterientare tsini seniakastste; tesek8a tsinahoten ne iah tesatak8enniaien, nok tsienthok8as tsinon8e n'iah tesaiention.

22 Nok tontaha8enhase: Sennhatseraksensk8a! Sa8enna tenkonhiatoretak8e; Saterientare tsi keniakastste, tekehk8a tsinon8e niah othenon te8akatak8enniaien, kienthok8as tsinon8e iah te8akienthon.

23 Nahoten kati ahori8a tsi iah ne bankne tiesiaionton nak8ista, tsi naonsonka iaonsonkk8en nok oni tsinikon aioteiaronke.

24 Onen kati 8asakonnhane neh ratiteron 8aheron: Satsise8akk8a no8ista nok neh ionsatsitsion noieri nihoien.

25 Nok taonniron: Saianer! Onen oieri niho8istaien.

26 Eh kati niot 8ak8arori: tsi nenhiakoientako ne skastson sekon entsiontaton nok niah othenon tehoien sekon oni nehue enhon8akk8a tsinikonha enhoientak.

27 Nok kenh kaien ne ionks8ens oni iah tehonthontaton akheia8steriston karo nontaietsiiatenhaf nok akkenton ietsiia8entho.

28 Nonen saharihokten, onen are tonsahathahak8e tiotkon tsi Jerusalem niaha8enonhatie.

29 Nok nonen akta shire ne Bethphagé oni ne Betani, onontakta ne Olivier, teniase ne raotiok8a iasakotori.

30 Saheron: eh iahasene kehiken tkanataien; nok nonen ientsiata8eia8e kanatakon enseniken kenseri 8assaronte neh n'areko non8enton teiakosatenston; Seninerensi nok taseniatenhaf.

31 Nok tokat onka kiok enhietsiri8anontonse ohnontieren tsi 8eseninerensi: Enseniron: Roianer ki tohoton8entsioni.

32 Oksaok 8aiatenti, nok ak8ekon eh niot tsi 8aiatkatho tsiniot tsi tesakorori.

33 Ak8a kati onen ninerensions, 8ahonniron neraoititosenen: oh nontieren tsi 8eseninerensi?

34 Tontaniron: Roianer ki tehoton8ertsioni.

35 Sakonh8aiathe8e kati tsi renteron ne Iesos, nok raonatseronniat Sakon8arase eh tahon8enstsk8aren ne Iesos.

36 Nok ok eh nihotistskarontie tsini hose.

37 Nok nonen saonne8e tsi ionontenton n'olivier, kentiok8ak8ekon ne raotiok8a Sahontonnharonnion, 8athotihenrete tsi 8athon8anon8eronnion ne Niiio tsinikon ronatkathon ne iori8anerak8atenion.

38 Rontonnionne: Tahon8anon8eraton ne Ronon-tiio tare Raosennakon ne Ra8enniiio! Skennen kenhak karonhiakon, nok ahon8anenton Ehnekentsi!

39 Otiake neh ratiataratie ne Pharisian Sahon-niron: Saianer! Sheiarist ne sentiok8a.

40 Iesos tontahenron: ahontka8e ne rononha, Onenhiaki tenhiotihenrete.

41 Nok onen akta shire, Sahatkatho tsi kanataien, ak8a Sathasentho, Sahenron:

42 Aia8ens kenhas oni nise, arahona oni on8a kenh Senniserate aesari8aientereon, tsini karihotens tsi oni non8e aontakaientak8e asetsenri ne skennen! Iah ki oh taonsaia8enne onense tesateron8ekon.

43 Aseken ien8atenniserihe8e ne tenhiesanatann-hake ne iesas8ens, oni enhiesannhotonnion.

44 Nok enhiesanatarisi, ensakohna8entho seienho-konha niseke ienakere; Nok iah oni tahonenre nenskat oni takanenhiaserake, ne tsi iah tesennisera-ientereon tsi iata8eiatennine ne Niiio.

45 Nok Ononsatokentiko8ane iahata8eiate, ok saok tahatasa8en tontasakoiatineken8e neiontenninonsk8e oni ne iehninonsk8e.

46 Sasaka8enhase: Kaiaton tsi ionterennaientak8a nakenonsa; nok nise ienensk8atha se8atatenonson-niatenni.

47 Nok niate8enniserake etho sakorionniennih-ak8e; nok ne ratitsihenstatsiokon, ratiiatons, oni ne ronaterionton ratiri8isaksk8e oh nahatiiere nahon-8ario.

48 Iah tanon othenon tehatiri8astsenriesk8e nahos-
tonte ; aseken ak8ekon ok nonk8eokon ron8a8enna-
naronk8ak8e.

*Te8asen-aton teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini
hoiaton Roiatatokenti Luc.*

TSINIKARISES sakotatisk8e oni sakorionnienni-
hak8e Ononsatokentiko8ane, eh 8ahonne8e ne rati-
tsihenstak8eniios, ratiatons oni ratiianerenseronni.

2 8ahonniron, tsi 8ahon8a8ennarane : tak8arori
kah nitisak8eniatserenha kekiken non8a nisierha ; ok
ne ens onka iak8eniatsera8i ?

3 Nok ne Iesos 8ahenron tsi tontasako8enna8eron :
tsiori8at oni nii enk8ari8anontonse, nok tontak8ari-
8aserak8as.

4 Karonhiak8ekha kenh ne San raotenek8ahestak
katen on8entsiak8ekha ?

5 Rontonhak8e ne raotiniakonrakon : toka onhia-
k8enron karonhiak8ekha, enthenron 8ahi oh kati non-
tieren tsi iah tetise8etak8en.

6 Nok nenhiak8enron on8entsiak8ekha, onk8eokon
nehne enhionkhinenhioiake ; aseken ak8ekon ok
tiaka8etak8enne tsi Rotokense ne San.

7 Ne kati 8aonni 8aonniron : iah othenon teionk8a-
terientare, kah nitia8enonne.

8 Tontahenron ne Iesos : Iah ki oni nii tak8arori,
kah nitkieratha tsini kierha.

∩ Ethone are onen tonsasakori8akentonk8en non-
k8eokon 8ahenron : Enskat oni nah neronk8e 8aha-
nenharaienthos, nok ratinenharaienthos 8asakohni,
nok kari8es tsinahe roention.

10 Nok tsini8aiaris raonnhatsera iahotori 8ahaia-
koha ; nok tanon ne ratinenharaienthos niarek8e
8ahon8asok8a8esson nok rahoiatoskon 8ahon8atori.

11 Sekon tihaiatate ionsahotori, eh oni nehne non-
tahon8aierase, nok tontahon8atek8ate.

12 Sekon ionsahotori nasen-aten : tahon8akare8a-tanion oni nehne nok astste tahon8aiatonti.

13 Ethone onen Sahenron ne rotenenharhare : One kenh nenkiere ? Riionha neh nak8a thinoron-8a ienhiatori, toka nah nehne tenhon8arhoton.

14 Nok ne ratinenharaientsos Sahonniron nonen siiahon8aken tare : Neh 8ahi tohiken ne rao8enk se8a-tonsere ; ehnio kati hetsite8ario, nok ii onk8a8enk en8aton tsini hoién.

15 Astste ionsahon8aiatonti nok Sahon8ario. Oh onte nenhatiére ne ranenharak8eniio ?

16 Tentre, nok enhatennhane enhon8ana8entho tohiken ratinenharaientsos, nok akoren ensesakoh-nenharani. Nok ne rononha tahonniron : iah ki onte eh teia8ensere !

17 Sasakotkathoseron, nok Sahenron : nahoten kati nehne kenton tsini kaiaton : Neh ne rotinenias-8enhon ne ratinonsonni, neh Sakanenhiak8eniione tsi tekaiosaien ?

18 Onkakiok eh enhaiatienenne onenhiake, tenhaia tarive ; nok tenhoiatorarake nonka enhorrienenne.

19 Ratitsihenstak8eniios oni ne ratiatons, Sahon-tenienten nok saok ahon8aiena : aseken Sahotinikon-raientane tsi rononha Satesakori8akentonk8ate : onk8eokon ki sesakotistsanisk8e.

20 Onen senha Sahon8anehtentakte, neh non8a ionsahon8anatori nak8a karionnienni oni rontatonnis aontaionk8etaierike, natahatiiererkenha naho8ennaka-renrako nok neh ahostonte kaianerensera akon8anas-kon.

21 Kenh kati nahatiiere tsi Sahon8a8ennarane, Sahonniron : Se8enniio ! ionk8aterientare tsi neok ne ka8ennanorons tese8enninekens, neok oni ne tkari8aieri serionnienni, nok oni tsi iah tatesonk8e-taiestasions ak8a oni neok nori8iio tsinisherionnienni ne Niio raori8asonha.

22 Ionk8ateri8aienni kenh naiak8akariake tsini sonk8akaraienni ne Cesar, katen iah ?

23 Roterientaratsion ne raonha tsini hotinikonraieraton, SasakaSenhase : Ohniiotieren tsi ise8ere ask8anikonrhaten ?

24 Tak8anatonhas toh nika8istoten : onka eh kasennare oni kakonsare ? tahonniron Cesar :

25 Tontahenron : Satsision kinioh ne Cesar tsinahoten Cesar rao8enk, nok Niio ne Niio rao8enk.

26 Iah othenon teshotiri8atsenrion ne tahontahon8a8enna8eronke akohenton nonk8eokon, ak8a neok ne rotinerakohon nok thatontotate.

27 Onen non8a Sadusean nehne rontenno8entha tsi tsiontonnhests ; sahon8ateranentakten nok Sahon8ari8anontonse.

28 Sahonniron ; Se8enniiio ! Moïs ra8en tsi sonk8aianerensera8i, onkakiok enhrenheie roniakon nok iah teho8iraientaon, neh ne teiatennontere shotiniak ne iotereons, sot8atsironnien ne rotsikenha.

29 Enskat kati ne tsiatak natehontennontere, Sahniake ne tako8anen, nok 8arenheie iah teho8iraien.

30 Nehne shokenha sahotiniake, iah oni nehne teho8iraientaon nok 8arenheie.

31 Onen neh nasenhaton sahotiniake, tsiniiore iathotinenrokten ne tsiatak natehontennontere ak8ekon Sahonniheie nok iah onka teio8iraientaon.

32 Nok onaken iahaonniate ne tsiothon8isen 8akenheie.

33 Kah kati nikaien ensroneke nonen entsiontonnhete ? ak8ekon se8ahi niiehotiniakon netsiatak nihati.

34 Iesos tontasako8enna8eron, Sahenron : iakohniaks tsiniiakon iakonnhetie ne kentho ion8entsiate.

35 Nok tanon tsiniiakon enhiakorihontake naonsaiontonnhete oni niahonsaiakonnheke neh non8e te8enniserate iahse tetsiakoniakhe.

36 Aseken iah tetsiahiheionsere : aseken tenshontieren Eronhiakeronon okon, nok Niio sakoiенокonha enskenhake tsi onen tsiakotonnheton.

37 Nok kenh kaien tsi tokenske tsiontonnhests

niakaŝenheon, Moïŝ rattrori okŝirokon satnitaren, Sahenron : II raoti-Niio ne Abraham, Isaak nok Jacob.

38 Iah kati Sahi tehonŝa-Niio ne iakaŝenheion, neok kati Sahi neiakonnhe ; aseken akŝekon niicia-konnhe ne raonhake.

39 Ethone otiake tontahontati ne ratiiatons Sahon-niron : Seŝennio ! oriŝiio tsi tasierite tsinahoten ŝasiron.

40 Ethone onen iah onka othenon teshonŝariŝanon-tonni tsi ok nitioteriŝaieraton.

41 Tontasakaŝenhase : oh kati nah neh niio tsi ionton Taŝit Roienha ne Keristos ?

42 Aseken akŝa raonha ne Taŝit raŝen raoiatonse-rakon teieriŝakŝatha : Roianer raŝenhni n'Akianer : satien tsi keŝeientetakŝen.

43 Tŝiniore iatakheniarorarake ne iesasŝens, nok aŝeiarasitokeŝatakŝake.

44 Oh kati nekenh naiaŝenne ne roienha akenhake, raton se ne Taŝit Rakeŝennio ?

45 Nok tsi akŝekon ok nonkŝe ronŝataonsate, ŝasakaŝenhase ne raotiokŝa.

46 Teiŝtsinikonrarasek ne ratiiatons, ratinonŝe nahotikhareson tsi rontiataŝasts, nok ronnonŝeskŝani tahonŝatinonŝeratonseke tsi ionkŝene, ehneken iaha-tiŝtskŝarake tsi ionterennaientakŝa, nok ohenton ahatiŝtskŝarake tsi ŝatenniote.

47 Sakotinonŝkariatha iohnatereons tsini honate-rennaientatŝeresons ; aseken ŝenha ihsinonŝe tsi nenhonŝatireŝatakŝe.

Teŝasen nok enŝkat teioteriŝasonterakŝen Oriŝatokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

TSINI kariŝes tehakanere ne Iesos, ŝasakoken iakokŝatsenion iaheŝistaren kanerokŝakon.

2 ŝahaken oni iotent iotereons tekeni kŝenis iakaren.

3 Sahenron : tiakariSakenniate, SakSarori tsi senha neh kehiken iotent iotereons ihsinon tsi nakaiere tsiniiot notiake.

4 Aseken ne kenh kaien neh Sahakoti tsini iakoke-totennis, nok naonha kententetscrakon eh oni nikon ioientak8a naioiatakennshaste nok neh Sahoti.

5 Kenh kaien notiake neh ne iakotharak8en tsini iononsanerak8at n'ononsatokentiko8a tsi oni niio-k8asts, Sahenron :

6 Ne kenh nise teseSakanere; ien8atenniserihe8e neiah oni nenskat tataonsakanenhiaserake ne iah takarision.

7 Nok SahonSariSanontonse Sahonniron : Saianer? Katke nekenh eh nenhia8enseron? oh oni nahoten enkaieronniststak8en nonen eh nenhia8ensere?

8 Nok tontahenron : seSanikonrarak tosa iestsinikonrakarhatho : aseken ronentioko8anen enthonne enhionksennenhaSi, enhontonne; ii ne Keristos, onen oni thoha iakahe8e; tosa kati iestsiser.

9 Nok nense8ari8aronkanion iakoteriio oni ateriiosera, tosa se8ateronhienten : iatekakontese tsi neh enkontihente; iah ki tanon teiohnonteratietane ne iotoktak8en.

10 Ethone oni 8asakorori Sahenron : ok nehne teionton8entsianekhanion tenhiakorori8arheseron.

11 On8entsiak8ekon tatenhiaon8entsishonk8anion, enhiontonkariakon, enkannratarineseron, enhiakoteronhientanionhase, nok niatekon tsinenhia8enseron tsi tkaronhiate.

12 Iatekari8akonte ki tanon tsi iatenhonnison-saren ne se8aiatake, enhietsikenrenseronni, enhietsiasarinesson tsi ionterennaientak8a, oni enhietsinnh-oton; nok enhietsiiatenha8ison rahotihenton ne rotiontiosson, nii aksennakon.

13 Nok neh kehiken ense8ari8aniraststak8e.

14 Ak8a kati on8a ok saok iase8atennikonrisa, netosa othenon aese8atennikonraienton tsinahoten ense8enron nethonon8e nenkahaSi.

15 Aseken ak8a ii enkion nethone ne kanikonriio ka8enniiio oni tsiniiore ne iah onka takak8eni aietsiri8aiakse oni aietsirihorarake ne ietsiri8as8ens.

16 Ok oni ok neh ne ietsinihokon, ietsinistenhokon, tese8atennontere, se8atatenonk8e, nok oni ne se8aten-rookon enhietsiiatenninon ; kentioko8anen oni tsini-tSION nenhon8atirio.

17 Ak8ekon ok oni enhiestsis8enseron nii akeri8ake.

18 Iah tanon oni ne skanonk8isera taese8atonse.

19 Kanikonriiotserakon tsionnhetie.

20 Nonen ense8atkatho Jerusalem, tenhotinatann-
hen ne ronteriios, se8erhek onen akta ih8e nahoni-
konraksensera.

21 Ethone ne Juderonon tsi iohnontenion enhion-
tek8assen, nok enhiontennhoton tsinniakon Jerusalem
kanatakon ieteron, nok iah taonsaionta8eiate ne
kanatakon naktatiesonha ienakereniontie.

22 Aseken onen nehne kare8atatsera en8enniseron-
tak8en ; nori8ak8ekon akanane tsini kaiaton.

23 Iotitentasere noiah nenkontiiatoten oni nen-
konststaronthake neh non8e ni8enniserate ! Aseken
kententetsero8anen iakotentasere, nok kare8atatse-
ro8anen iakohrasere neh non8e niienakere.

24 Ak8ekon enhiontateniaroskare, nok enhiontate-
nask8enhasenseron tsi ienakerenion, nok nehne iah
teiakori8iioston enhiontenatak8eniioste ne Jerusalem,
tsiniiore ienkanane tsinikanaton ne iah teiakori8iios-
ton aka8ennisera.

25 Ten8atieronnnionhaton tsi karak8are, oni ason-
rekha, oni tsi iotsistok8aron, eh niioere tsi enhiakoten-
taseron nonk8e okon tsiniiore ok tentsiakori8aie8as-
seke oh ak8a nenhiakoiata8ensere non8entsiake ;
tenhiotenonhianiton tsi enhiorakarheke ne kaniata-
rakeko8a.

26 Eh nenhiakoiata8en nonk8e tsiniiot nonen iahi-
heions neh tsinenhiakoteronseke, nok oni tsi enhiakor-
hareke oh nenhia8ensere non8entsiak8ekon. Aseken
onen ten8atkarenron ne Karonhiakekha ahosaststen-
sera.

27 Nok ethone oni onen enhon8aken nonk8e Roienha otsikerakesson natentha8enonhatie kasastense-rakon oni Kaiatanerak8atsSerakon.

28 Neh kati nonen ente8atasa8en eh nenhia8en-seron, se8atarakestsko nok ehneken iase8atkatto, aseken onen akta i8e ne se8aiatakennhatsera.

29 Kenh nahaiere tsi e asakori8akentonk8en : tese8aiatoret 8ahenron ne tionion8arontohako8a nok oni notiake ne karontasonha.

30 Neh 8ahi se8aienterestak8a nonen teiohkennh-ontiesere nonen enkask8eionten.

31 Etho kati oni nise niio, nonen ense8atkatho enkonne8e neh nikarihotens, se8erhek tsi onen akta ih8e ne Niio raonakerasera.

32 Ori8iio ak8a ori8iio tsi k8arori tsi jah taontohes-tste ne kenh ka8atsirate ohenton neh naia8enseron.

33 Karonhia, on8entsia en8atohestste, nok nake-Senna jah neneh non8enton tiiakontohestste.

34 Se8atatenikonrarak kati tosa se8asenni ne kakon, tsini ienekiratha, oni ne tiiohri8atesonha non-8entsiakekha; nok aese8anenrenten nonen en8a8e neh ni8enniseroten.

35 Aseken eh niio tsi enhiako8enonni akaon8en-tsiak8ekon nonk8e tsiniiot ne 8ataharo.

36 Se8atie8aten kati, tiotkon on8e tase8aterenna-ientak, niaese8a8e aese8arihontake ne taese8atohestste tsinenhia8enseronne, nok skennen tatsise8aken nonk8e Roienha.

37 Tsini 8enniseres Ononsatokeniko8ane sakota-tisk8e, nok nonen enhiokara8e enshaiakenno nok tsi tiononte n'Olivier iehanon8eststak8e.

38 Orhonketsisens eh kanenraserens Ononsatoken-iko8ane naon8ataonsatate tsi sakotatis.

*Te8asen tekeni-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori-
Satokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.*

ONEN thoha siiakae8e tsini8entanorons ne iah te-
Sattenk8aton, oni kon8anatonk8a Shotonnhestston.

2 Kenh kaien ne ratitsihenstak8eniios oni ne rati-
iatons ratiri8isaksk8e oh onte ak8a nahatiiere naontou
ahon8ario ; aseken sakotistsanisk8e nonk8eokon.

3 Ethone onen n'Otkonseraksen 8ahonikonrata ne
Sitas Iskariot ron8anatonk8a saiatat tsinihati ne teke-
ni ia8enre Nihatik8ekon ne Iesos.

4 Neh tohiken eh Sa:ete nok 8athatitharen ne rati-
tsihenstak8eniios oni ne ratiri8ak8eniios tsinenthaie-
rate tsi ensakote8entetase.

5 Toh kati onte neneh nontahontsennonni nok 8a-
honeri8isa o8ista enhon8akariakten.

6 Nok eh niit tsi 8asakorharaststen ; neok oni
sresaksk8e naontiesenne ok oni tosa ak8a akariho-
8annha tsi ahoiena.

7 Onen kati non8a neh iaontenniserihe8e tsini ie-
nataronnis ne iah tekasherhatkenton eh oni non8e ni-
8enniserate nenkon8ario teiotinakarontonha o8ira
neneh Shotonnhestston.

8 Iesos iasakotori Tier, tanon San 8ahenron : 8asene
senik8atakoha nahoten ente8ake naete8aierite tsi-
ni8atenienten ne Shotonnhestston.

9 Tontaniron : Kah kati nekenh non8e ienhiake-
nikhonni ?

10 Iesos tontahenron : ne nonen ienseninatarane
tense8aterane ne ronk8e onekanos ratseten8a8i ; he-
tsiseniser, nok iatsiata8eiat tsinon8e ienshata8eiate.

11 Nok hetsisenirori ne ranonsak8eniio, seniron :
Roianer iateri8anietennihatie : kah iaken non8e ni-
iohnaktaien tsinonh nataiak8astkskaon nakitiok8a ne
Shotonnhestston ?

12 Tionakto8anen tionaktaien oni kanonsaseronni
tsi non8e nentsiseninatohase ; etho kati non8e nase-
nikhonni ne Shotonnhestston.

13 Oksaok Saiatenti, nok ak8ekon eh niot tsi Sa-nitsenri tsinithoieren tsi tesakorori, etho kati non8e nanikhonni ne Shotonnhestaton.

14 Nok nonen siiakahe8e, atekk8arastserakta Sa-rehte, oni ne tekeni ia8enre Ratik8ekonne.

15 Ethone 8asaka8enhase, Sahenron : eso tsi 8aka-skanekeon ne sekon enskat iataonsete8atonte kehiken Shotonnhestston ohenton nakeronhiaken.

16 Aseken 8ak8arori tsi iah sekon tateskastkskaonne, tsiniiore nohenton akanane rahonakeraserakon ne Niio.

17 Nok ethone 8atrak8e ne katse 8ahaiatateriste, nok Sahenron : Tese8ak nok se8atatiakhonhas.

18 Aseken 8ak8arori tsi iah tseknekirane nonen-harakeri, tsiniiore ien8a8e ne Niio raonakerasera.

19 Ethone onen kanatarok saharako, 8ahaiatate-riste oni neneh, 8athaiake, tasakaon nok Sahenron : Neh kehiken nakieronta ne iestsiiate8entotase ; eh nase8aier nii akeiaratserakon.

20 Etho oni neneh nahaiere ne kastse nonen saha-tikk8entane, tasakaon, Sahenron : Kehiken kastse neh nase tsi kak8atak8en akenek8ensake ne oni ne ietsinek8ensarise.

21 Kenh sane sekon non8a nateiatiatonts ne raka-tenninonre.

22 Ak8a ki ok iatekakonte tsi satentionhe nonk8e Roienha tsini kari8ataton ; nok ki tanon rotentasere onka ne ronk8e enhotenninon.

23 Onen neneh 8athontateri8anontonnionhase onka onte ienhoteras8aksenne tsinihati neh niien-haiere.

24 Rotitharak8enne oni onka onte senha tsinihati enhaiatanoronke.

25 Nok tanon ne Iesos 8asaka8enhase, Sahenron : Rotinontiosson ak8a ok tisakoti8enniio nonk8e okon ; nok ne ron8atiri8a8i iesesakohnaststerista ron8atina-tonk8a thotiri8aieri.

26 Iah tanon nise etho taiohton : ok ekenh tanon

ne senha raiatanoron eh nithatattat tsiniiot nak8a niieraha, oni ne rari8ak8eniio tsiniiot ne rannha-tsera.

27 Kah nikaien senha raiatanoron, neh atekk8ara-tserakta renstsk8ahere ok ne ens ne rak8aherha? Neh 8ahi natekk8aratserakta renstsk8ahere? Tsi ki non8a n'ii niiot se8entiok8ihen thikistsk8ahere tsiki niiot ne rakk8aherha.

28 Ise oni 8ahi ne ionk8ariskonhonhaties tsinahe 8akeronhiakenhaties.

29 Ne kati 8aonni 8ak8atak8enniaienhase ne kana-kerasera tsiki niiot tsi rakatak8enniaieni ne Rake-niha.

30 Nenskatne iataonsete8astskaon iaonsete8ane-kira oni akatekk8arane akenakeraserakon; Nok 8anistsk8aratseranoronke aontese8enstsk8arake taies-tsiiatoretake ne tekeni ia8enre nihotitarake n'Israer-ronon.

31 8ahenron oni ne Roianer: Simon! Simon! Iah tehatorissens nonessonronon renekha naiashe8e tsi-niit nonatsia.

32 Nok ki tanon konhiaterennaienni, ne tosa aesari-8anoronse: Ne kati oni nise nonen tensatonnhateni enseri8iiosten, shenikonranirat Se8atatekenokon.

33 Tontahenron ne Tier: Saianer! 8akatate8eien-nentaon akonhiariskonte, tokat tsi iontatennhotonk8a, ok oni ne kenheiatne.

34 Iesos tontaho8enna8eron, 8ahenron: Tier 8a-konrori, tsi iah taontontati ne kitkit non8a kenh Senniserate n'iah niare asen taskatonnhiiasere tsi askienterihake.

35 Nok sekon tontasaka8enhase: othenon kenh tise8atoktani ne se8aiatoskons siiak8atori? Tontahon-8a8enna8eron: iah othenon.

36 Nok tontahenron: onen kati non8a irastst ne ronatatseraien, nok oni ne roiaraien, nok onka iah tehossaraien nassareko8a ratenninon ne rahotiata8it nok enskat rassaraninon assareko8a.

37 Aseken Sak8arori tsi iatekakonte oni neneh eh nia8ensere, oni enkahnane tsini kaiaton nii kiataake. Eh nontahon8atate tsiniot ne tsiakoteri8ate8aton. Aseken ori8iio on8e tsi onen eh nia8ensere tsiniot tsi te8atrori nii akeri8ake.

38 Nok tontahonniron : Saianer ! kenh 8ahi tekeni teionk8assaraien n'assareko8a. Nok tontahenron : ethoki tsinikon.

39 Onen are 8ahatenti onontoharake olivier niahare, nok 8aon8asere ne raotiok8a.

40 Nok nonen siihara8e neh non8e, 8asaka8enhase : Se8aterennaaien aia8ens tosa aese8asenni ne kanikonrotak8en.

41 Isi niore niahare, neh nahoten nenskat iaiakoh-nenhionti, nok iathatonstsoten nok iahaterennaaien.

42 Raton : Rakeni ! asathontatseke ehren askha8iten kehiken kastse ! Tosa ki sane ii tsini8akenikonroten nia8enne, ise tanon tsini tisanikonroten !

43 Nok Raronhiakeronon Karonliake nontare 8ahonikonranirate.

44 Nok ne rahonha skanorons iahrenheie onen senha tahak8isronne tsi roterennaaien ; nok 8athatari-henseronkote ak8a 8akanahotonnion tsiniot n'onek8ensa.

45 Tonsahatane sahaterennaientako, eh niionsare tsi thatiteren ne raotiok8a, ionsara8e rotitas tsini hotinikonraksens.

46 8asaka8enhase : oh niotieren kenh se8entas ? Se8atkestsko, nok se8aterennaaien aia8ens tosa aese8asenni ne kanikonrotak8en.

47 Sekon ok nihotharatie etho 8ahonenraketote, nok neh ranenrisere ne Sitas ron8aiastsk8e, nok Iesos 8ahoteranentakten ne tahonoronk8anion.

48 Nok ne Iesos tahenron : Sitas enskat kenh tensesoronk8anion tsi hentsiatenninon nonk8e Roienha ?

49 Ethone onen 8ahotinikonraientane tsini ia8ensere ne raiataktontie ratiterontak8e, 8ahonniron : Saianer ! enhiakhiassaroiake kenh ?

50 Saiatat kati tahassarohsiate, nok Sahoiente nehne ratsihenstatsiko8a rahonnhatsera, nok iahohontiaakte tsi ra8eientetakon nonk8ati.

51 Nok tanon ne Iesos tahatati 8ahenron : rohne-ronhatie sekon non8a. Nok sahoontoten sahotsiente oni.

52 Ethone oni ne Iesos 8asaka8enhase ne ratitsihenstak8eniios oni ratisenno8anens nok oni ne rotikstenhokonha ne ron8aienaser, 8ahenron : shoteri8ate8aton kenh hetsise8aienaser tsi se8assarenha8inontie nassareko8a oni ne kannhia ?

53 Niate8enniserake sane te8ak8ekonhatiesk8e ononsatokentiko8ane nok iah tesk8aiena ; onenki iakahe8e ne se8ennisera, nok asatakonronon ahosastensera.

54 Onen ki Sahon8aiena nok iahon8aiatenha8e, ratsihenstatsiko8ane iahon8aiatinionte ; nok ne Tier ok ihsi niore thontare.

55 Atehenrihen etho Sahontekate nok eh Sahontien, eh oni neneh Sahatien ne Tier.

56 Skaiatat ne kannhatsera Sahoken tsi eh rotenhien ne Tier, niare Sathoiatoretanion nok ethone 8akenron : Ne nori8iio tsi neh kehiken saniiatat.

57 Sahatonnhie 8ahenron : tsi sathon8isen iah othenon tehiienteri.

58 Kenh ok nahe tihaiatate sahoken, 8ahenron : nehonte 8ahi seseniitatat tohiken ; tontahenron ne Tier, iah ii tehken neneh akenhake.

59 Ne nahoten nenskat 8aka8istaheke ohnakenke tihaiatate sekon sahenron : Neh onte nori8iio tsi ok neh saniiatat kenhiken : Kalileanronon oni 8ahi neneh.

60 Sekon are tontahenron ne Tier : Tiakari8akenniate sonk8e ! iah othenon tekeri8aienteri tsi nahoten saton. Nok areko ok tiichote8ennokte nensok tontati ne kitkit.

61 Nok ne Roianer tontahatkarhateni 8athotkaneren ne Tier ; nok ne Tier sareiarane tsi nithotati :

ohenton naontontati ne kitkit asen nenskatonnhiase,

62 Oksaok ne Tier sahaiakenne nok Sathasentho neh naksa ihken.

63 Kenh kaien ne ronSatiensaSaston ne Iesos, ok tihonSaieronhak8e oni ronSakonrekhonsk8e.

64 SathonSakarannhake nok ronSakonreks, ronton : iatsienterenn onka Saesakonreke.

65 Sekon eso ioriSake tsinithatiieratak8e tsi ronSenratonnihak8e.

66 Nok tsi Sahorhenne ethone onen ne ronaterionton ratitsihenstatsikoSastson oni ratiiatons Sahontkennisa, nok tsi katsienhaien niiahonSaiatenha8e.

67 Nok Sahonniron : takSarori ise ken ne Keristos. TontasakoSennaSeron : nok oni nakSarori katiken entiseSetak8e.

68 Tsi ki niiot nakSariSanontonse, iahse tataontaskSaSennaSeron, iah oni taonsaskSatka8e.

69 Iatekakonte ki nonk8e Roienha tsi ionshenstskSarake tsi thaSicientetakon oni raosastensserakon ne Niio.

70 Ak8ekon ok tahonniron : Niio kati kenh nokehnen Iaienha ? tontasakoSennaSeron sahenron : ak8a ki sahi ise oni neh seSaton tsi neh rakienha.

71 Tontahonniron : nahoten sekon aonseteSariSisaktake ak8a sahi non8a ii ionkSathonte tsini kaSennoten tahaSenninekenne.

TeSasen asen-aton iaSenre teiotcriSasonterak8en nO'riSatomkenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

OKSAOK tontahatitane, nok Pilatne niiahonSaiatenha8e.

2 Nok tahontasaSen SahonSariSarho, ronton : sak8attokase kehiken sakonikonrataas nonk8eokon atoriioserake, nok rannhes nahonSakariakse ne Cesar, Keristos ratatenatonk8a ronontiiio oni iaken.

3 Nok ne Pilat tahoriSanontonse sahenron : ise

ken iesanontiiio ne Sitaeronon? Nok ne Iesos tonta-
hoßennaßeron Sahenron; ak8a atasierite tsinahoten
Sasiron.

4 Pilat sasakaßenhase ne ratitsihenstak8eniios oni
nonk8eokon: iah othenon teketsenries nahounhi-
tseraientake ne kenh ronk8e.

5 Ok eken senha tahonk8isron, tsi ronton: tesa-
konikonrharanis nonk8eokon roteri8anotaties kana-
keraserak8ekon ne Jude Galile thotasa8e tsiniiore ne
kenthö.

6 Pilat Sahasennaronke Galile, Sahari8anonton
Galileanronon kenh nabaiatoten.

7 Sahotokense tsi Herod raoianerenserakon roia-
tontieton. Eh kati iahotori, Jerusalemke oni nenel
ihresk8e ne Herod neh non8e ni8enniseratek8e.

8 Herod Sahatsennonni shahoken ne Iesos: aseken
onen Saonnise sihaskaneks nahoken ne tsi eso iori8ake
rari8aronkask8e ne raonha raiatatake; rerhak8e kati
enhatkatto kenh othenon iori8anerak8at tsinenhaiere.

9 Eso kati iori8ake Sahori8anononnionhase, iah
tanon oni nenskat tethotati ne Iesos.

10 Nok ne ratitsihenstak8eniios oni ne ratiatons,
Sathontenonhianite tsi nahon8ari8arho.

11 Kenh kaien ne Herod oni ne raonk8eta, Saho-
kenron ok oni tahoieron, Sahatennhane kenraken
Sahon8aseronniate nok Pilatne ionsahotenniete.

12 Nok neh Senniserate Saiatenroseronni ne Pilat
tanon ne Herod: tethiatasts8ensk8e se nohenton.

13 Ethone ne Pilat iasakohnonke ne ratitsihensta-
tsiokon, ronaterionton, onk8eokon nok Sahenron:

14 Kenhiken ronk8e hetsise8aiatte se8aton ranen-
raksata: nok ak8a ise se8attonte tsi Sahiri8anonton-
nionhase, iah nii othenon tekatkattos nahonnhikon
tsiniiot tsi hetsise8ari8arhos.

15 Iah oni ne Herod: eh se Sahi iehiiatorionne,
nok iah othenon tethoiatonk8en ne tahotentson naren-
heiate.

16 Ne kati ok nii nenkatennhane enhou8asok8a-
ßesson nok enhsiatka8e.

17 Onen are siieiohe ne saiatat ahonsahon8annhotonko tsinihati ratinnhoton netsi 8entanoronsere.

18 Ak8ekon ok tontahotihenrete ronton : ehren hetsiatenhasit kehiken nok Barabas sasteennhotonko.

19 Neh rannhotonk8enne ne kenh kaien ne tsi onk8e sakorio.

20 Pilat sekon tontahatati, roskennben naonsahotka8e ne Iesos.

21 Ok eken tontahotihenrete, ronton : tetsientannharen ! tetsientannharen !

22 Nok tontahenron onen neh nasen-aton : oh ne kenh ak8a nahoten shoteri8ate8aton ? iah othenon tekestsenries nahonnhikon nahostonte arenheiate ; neok kati nenhon8asok8a8eshon nok hensiiatka8e.

23 Nok tanon taonk8isronne tsi ratiri8anontons tahon8aiantannharen : takanerak8atane oni tsi tohotihenreta ne ratitsihenstatsi oni nonk8eokon.

24 Ethone onen ne Pilat tahari8ente etho naia8enne tsini hatiri8anontonsk8e.

25 Ethone oni nonsahon8annhotonko ne shoteri8ate8atonne, aseken eh ki oni nihatiri8anontonsk8e nok Sasakotsiak8arisien ne Iesos.

26 Nok nonen sihon8asarine, saiatat 8ahon8aonkariake, Simon ron8aiasts Cyrean-ronon ahotiasakotastse ne Iesos.

27 Kentioko8anen nonk8eokon ron8anonteratiene oni tsionathon8isen, iontatonstsk8enaiaakhonnionne nok teionsenthosere ron8annhatens.

28 Nok ne Iesos tontahatkarhateni nok 8ahenron : Jerusalem-ronon, tosa tese8asentho nii akeri8ake ; ise tanon tese8atatasenthos, nok oni neh ne ietsiienhokonha.

29 Aseken ien8atenniserihe8e nenhiontonheke : Iakotaskasts ne iah teionte8etons, oni ne iah teioti8iraientaon nok oni ne iah teionaststaronte.

30 Ethone onen ienhiahironnion tsi ionontenion : Kase8atenontienent ; oni tsi ionniaronnion : Tak8aiataset.

31 Tokat non8a eh n8akon8aierase noientase, oh kati nehneh nenhkon8aierase noientakaion?

32 Teniase oni ne tenonk8etaksensk8a iahon8a-tiiatenha8e nenskatne iahon8atirio.

33 Nonen siiahonne8e tsi iohnontokeronte etho non8e nahon8aiasakestsko, nok oni ne teniase, saiatat tsi ra8eientetakon nok ne saiatat sanek8ati.

34 Ratonhak8e ne Iesos : Rakeni ! Shetenr ! Kati-ken ronaterientare tsini hontierha. Ethone oni onen Sahontatiakhonhase ne rao8enksonha, nok Sahati-8astotsi.

35 Etho oni kakenniotak8e teiekaneronnion ; oni ne ratikorasson tihon8aieronhak8e, ronton : Sakoia-takennhaon notiake : ratatiatakennha tanon non8a onen ne Keristos, oni Niio Roienha akenhake.

36 Oni ne Sotar thihon8aieronhak8e, akta niahonne nok iotsitsiatken 8ahon8anekanonte.

37 Rontones : Nene aiesanontiioke ne Sitaeronon satatiatakennha nok sasatateniakent.

38 Ehneken tsi rotenontsistate ios8enkaranenta-konne, nok eh kaiaton, Grek, Roman, tanon Hebraik ka8ennontak8en, Saton : Neh Kehiken ne Sitaeronon Ron8anontiiio.

39 Saiatat ne ronk8etaksensk8a oni ne ronahriskonhon, niatekon ra8ennihak8e, rosentanionnis raton : neh ne Keristos nasiatoten asatatiakakennha, nok oni nii.

40 Nok tahatati ne saiatat, Sahori8aston Sahenron : Iah kenh tetsestsanis ne Niio ehse oni nise niiesari-8enton ?

41 Ehse nii nateiontiatekstson ; aseken ehki niion-keninnhikon ; nok nerahonha iah othenon tehoston-ton.

42 Nok iahatati tsi roiatenton ne Iesos, Sahenron : Se8enniiio ! aonsaskeiarane nonen saiatanerak8atsera-kon natentese.

43 Iesos tontaho8enna8eron Sahenron : ori8iio ak8a ori8iio tsi Sakonrori tsi on8a kenh Senniserate enteni-k8ekhene karonhiakon.

44 Neh nahoten ne iaiak sii8istahehatic on8entsia-
k8ekon taiokara8e tsiniiore ne tioton.

45 Onterak8aton, Ononsatokentike oni iohniata-
rentonhak8e asennen 8ate8atoren.

46 Ethone ne Iesos 8athohenrete, 8ahenron : Ra-
keni sakonhion nakatonnhests ; ak8a neok 8ahate8en-
nokten nok 8ahatonniseraton.

47 Tsinaha8enne tsi 8ahatkatho ne Sotarko8a, 8a-
honenton ne Nii, nok 8ahenron : ori8iio tsi thori8a-
ierik8e ne kenh ronk8ekenha.

48 Tsi oni niiakon ne iakotenroronne sahontkato-
seron tsi naha8enseron, sahontentionko nok rontaton-
stsk8enaiahakhonnionne.

49 Kenh kaien ne ron8aienterine, oni tsionathon-
sisen neh ne Galile thon8aseronton ihsi niiore thon-
nete tehatikanerommion tsiniia8ens.

50 Nok saiatat ne ronk8e Sose ron8aiasts, ratsien-
haiens tronk8etaieri oni roianere.

51 N'iah othenon tehori8anon8ehon tsini hotiri8i-
son oni ne raoti8cienna ; Arimathée thanakerok8e
Sitaeronon raonatenata, neh oni nenskat ne rorha-
rek8e ahatkatto ne Nii raonakorasera.

52 Pilat 8ahoiatorene, nok 8ahori8anontonse ne
Iesos raoieronta.

53 8ahoiatanentahsi ne kaiasake, ohniatarahano
8aho8enonni, nok kenstenrarakon eh 8ahoiatata, tsi-
non8e nareko non8enton onka tetiountatiataten.

54 Neh Senniseratenionk8e neh non8e tsinon8e ni-
iek8atak8as, oni onen si8entanoronsere.

55 Kenh kaien ne tsionathon8isen Galile thon8a-
seron ne Iesos, 8ahon8asere ne Sose 8akontikahenhion
tsiniiossonhioten tsinon8e nahaien ne Iesos raoieron-
ta.

56 Nok sakontenti, oni 8akontik8atako 8enbiena-
konhonsson ; ken8entatie 8akontorissen na8entato-
kentike, tsiniot tsi iotsiate ne kaianerensera.

*TeSasen kaieri aton iaSenre teioteriSasonterakSen OriSa-
tokenti tsini hoiaton Roiatatokenti-Luc.*

Nok tsi Sahententane orhonketsi eh Sakonnete tsi thaiatatakSe neh kontihaSi ne Senhienakonhonson nononha iotikSatakSen.

2 Sakontkatto kanenhiarakSen ne kanontektonne tsi iokaronte.

3 Nok iakonstsmente, iah kahneka tetsionatkatton ne Iesos raoieronta.

4 Sekon ok kati etho niotinerakohon, teniase ro-
tiiatanerakSat eh Sahotiketote.

5 Nok tsi nahonateronhienten neok ne takontinia-
renne; Saniron kati: ohuiotieren tsi ehnonh nitsi-
seSaiatisaks neronnhe tsinonh niiekeron ne iakoSen-
taon.

6 Iah kenthon tehenteron; onen tanon shotonnhe-
ton, saseSaiarann tsiniot tsi hetsiseSaiarorihakSe sekon
Galile shitres.

7 Tsi raSen: iatekakonte tsi enhonSaiena ne roti-
riSaneraakskon n'OnkSe Roienha, tenhonSaiantann-
haren, enshatatonnhete nasen-aton nenSata.

8 Nok sakonneiarane neh nikaSennotens.

9 Oksaok kati sakontenti, ionsaiakotirori nenskat
iaSenre NihatikSekonne oni notiake.

10 OnSari-Satere, tsiann, tanon OnSari Sak ronisten-
ha ne skontiriSenhaSine oni saiakotirori neh nekari-
hotens ne Iesos RatikSekonne.

11 Eh nehne nahaSenne tsi ronathonte skonttrori
ne tsionathonSisen tsiniot nahakotestshen: nese Sa-
onni iah othenon tethonetakon.

12 Nok ki sane, Tier tontahatane nok Sahatkense-
ra; iahatketoten noshonSakon, neok Sahatkatho no-
niataraha akta kaien; neok ne shonerakohonhatie
tsinahaSenne.

13 Ok neh sahennisera, teniiashe iathahine, Em-
mauske niiahonenonhatie, neh nahoten ne iaiak niSa-
son niSateniententserake natetiatere ne Jerusalem.

14 Nok neh rotitharakŝenhatiene tsi niaŝenseron.

15 Tsi kati nahe neh rotitharakŝenhatie, eh ŝasakohnonterahne ne Iesos, nok ŝahonne.

16 Tsi niit noiah nahaŝenne ne nikarake nese ŝaonni iah tehonŝaentereskŝe.

17 Nok ŝahenron: oh nekenh nahoten tesenitharakŝenhatie? oh oni niotieren tsi seninikonraksens.

18 Saiatat Cleophas ronŝaiasts tahatati, ŝahenron: ŝonhaa onteken nekenh ne Jerusalem-ronon ne iah taseriŝaenterihake tsini iaŝenseron nonŝa kenhŝenniŝeratenionkŝe?

19 Tontahenron, oh nekenh nahoten: tontaniron: Iesos ŝahi Nazaretronon raiatatake, Rotokensehakŝe, raŝeiennanoron, raŝennanoron oni rahohenton ne Niio oni akohenton nonkŝeokon;

20 Tsinihonŝaierase ne ratitsihenstatsiokon oni ne ratikorasson, ronŝariŝenton narenheie, nok tehonŝaientannahare.

21 Iakŝerhakŝe rahonha onte enseshakoskontako n'Israerronon; nok sane onen neh onŝa asen-aton nonta etho nitiaŝenon.

22 Ŝekon ki neneh sane ionerakŝat tsinahaŝenne: otiake nonkŝathonŝisentsera eh iekonneskŝe tsi thonŝaiataten.

23 Nok iah tetsiohnatkathon ne raoieronta, ŝakon-niron oni, ratironhiakeronon ŝasakotirori tsi sronnhe.

24 Otiake tsini iakion eh ŝahonnete ŝahontkensera, eh ki niit tsi ŝahontkatho tsiniit tsi tŝionatrori, nok ne raonha iah ki nehne kaneka teshonŝaken.

25 Ethone onen tahenron: kanoron ki oni tsi iah teseŝanikonra, tsi oni niŝeŝatennoŝentastskon nahon-teseŝetakŝe tsinithonatati ne Rotitokensehakŝe.

26 Iah kenh tateiotonŝentsiohonne neh niit tsi haharonhiaken ne Keristos, nok ahonsahataŝeiate ra-oiatanerakŝatserakon?

27 Ethone oni ŝasakohnikonraientaten tsini hotiia-ton n'Oiatonseratokentike, ne Moïŝ oni ne Rotitokenŝehakŝe ne raonha raiatatake.

28 Nok nonen siihonne8etsi iohnatak8enrare, eh nahaiere tsiniot nahotoheststak8enhatie.

29 Nok ne rohnonha Sahon8aiatannhe, Saniron : onen iokara, onen oni thoha aontaiokara8e, testann niha. Enskatne kati Sahonta8eiate anioh Sasakoriskonte.

30 Tsi kati shathonstskaon, Sahanatararako, nok Sahaiatateriste ; 8athaiake nok tashakahon.

31 Ethone onen tonsaiatkak8arisi nok Sahon8aienterene ; Nok ne raonha ok eh tonsahatatonte.

32 Nok Saniron : Iah kenh naha oni tetiotarihensk8e nonkeneriane sontasonkenirorianionne ohahakeson tsini ka8ennoten n'Oiatonseratokenti ?

33 Nok tontanitane, Jerusalem niionsane, tsi thatiteron nenskat ia8enre nihati, neh ne ronatiake ;

34 Rontonhak8e oni neneh : ori8iio tsi shotonnheton ne Roianer, Simon shoken.

35 Nok oni ne kenh kaien saiatrori tsi nahotiiata8en n'ohahakeson, oni eh nonsahon8aienterene sasakonataranonte.

36 Tsinikari8es neh rotitharak8en eh Sahoketote ne Iesos, nok Sasaka8enhase : skennen tikenhak niseke !

37 Nok ne rononha, tsi nontahontonneke oni Saho-titeronne Sahonnere Sahonk8atianeronne Sahi.

38 Sasaka8enhase : oh nontieren se8ahterons nok niatekon se8anontonnions ?

39 Se8atkatho kesnonke oni kasike, ak8a se ii : kenh oni niatak8aier nok tak8akaenhion ; kati kenh neneh io8arare oni iostientare nakon8ara tsi nii niot.

40 Nok Sasakohnatonhase ne rasnonke oni rasike.

41 Nok iah te8atons nahontahonnetak8e tsi nahontonnharen oni rotinerakohon, Sasaka8enhase : se8ak8aien kenh ?

42 Kentsiakennrita tanon otsinakontak8ane otsik-heta Sahon8aerhase ;

43 Satrak8e nok rahotihenton 8athastskaon.

44 Nok Sasakorori Sabenron : eh Sahi ni8akieren tsi k8arori sekon shite8es : tsi iatekonte enkanane tsi-

ní hotiiaton ne Moís oni Rotitokensehak8e nok oni ne Karennakon nii kiatatake.

45 Ethone onen Satesakohnikonras8athete nahotikonraientane tsinika8ennoten n'Oiatonseratokenti.

46 Oni Sahenron: etho niíot tsi kaiaton; eh oni nateioton8entsiohonne neh naharonhiaken ne Keristos, nok nasen-aton nonta tahontahatkestske ne kenheiatne.

47 Nok raonha raosennakon aionteri8anoton aikohnikonkararen, nok tsi 8entsiakoterake8ase ne kari8aneren akaon8entsiak8ekon nonk8e, kenthó Jerusalemlen ien8atasa8en.

48 Ise 8ahi nori8ak8ekon se8atkathon; onen kati entk8atennietase tsini horharastston ne Rakeniha.

49 Niare kati Jerusalem se8enterontak tsiniíore iense8ahrane n'Enekenkha ahosaststensera.

50 Ethone onen a8ste niiasakohiaten8e tsiniíore Bethani, nok ehneken iathatsiatate oni 8asakoiatatariste.

51 Nok tsinikari8es sakotorennaiennihatie eh ton8ahontekhasi, karonhiakon niionsare.

52 Nok ne rononha 8ahon8asennaíen, nok shonatsennonnihatie Jerusalem niionsahonne.

53 Nok ken8entatiesson ononsatokentike ronaterennaien tehon8anon8erennions oni ron8atsennonniasne Niio. Amen!

JOHN.

Raori8ííotsera ne Sonk8aianer Iesos Keristos tsini hoiaton ne Roiatatokenti San.

Tsi tiotasa8e Ranakerek8e n'O8enna, nok n'O8enna Niio nik8ekonne, nok kehiken O8enna Niio kenhne.

2 Ok Niio sinik8ekon tsi tiotasa8e.

3 Ori8ak8ekon Raonha roson, iah othenon tekason n'iah raonha tahoson.

4 Raonhake kaientak8e n'atonnahest, nok n'atonnahest neh akos8athetsera kenhne nonk8eokon.

5 Asatakon 8atios8athene nok nasatakonronon iah tehon8anikonraientaon.

6 Saiatat tahotori ne Nii Sa8atis ron8aiastsk8e.

7 Neh raniente nahatkatto nok abatrori tsinonkati ne kas8athetsera eh naonta8e ak8ekon aontaiaketak8e Raonhake.

8 Iah raonha tehken ne kas8athetsera, ne ok tanon tsi thon8atoriaton nahatrori tsinonkati ne Kas8athetsera.

9 Ne oni ne tokenske kas8athetsera, n'ak8ekon nonk8e teiakos8athetennis naonnakerate tsi ion8entsiate.

10 Ranakerek8e tsi ion8entsiate raonha roson tsi ion8entsiate, nok ki iah tehon8athontati ne iakon8entsiakeronon.

11 Rok8athon tsi roton8entsiate, nok iah tatehon8arhoton ne ronhion8entsiakeronon.

12 Nok tsiniiakon tehon8arhoton, sako8i ne Nii sakoienhokonha aionton. Nehne tsiniiakon tiaka8etakon ne raosennakon.

13 Nehne iah Onek8ensake tetiakoientakon, iah oni onk8e tehotennikonra ; ak8a tanon Niione tiakoientakon.

14 Nok Onk8e rotatonni n'O8enna, on8entsiake 8arennakerate, nok ionk8atkatton ne rahoiatanerak8atsera, eh nihoiatanerak8atseroten tsini hoiatanerak8atseroten n'enskat ok Nii Roienha, titkahere atanitenrasera oni ateri8ak8arisionsera.

15 Neh ratroriathak8e ne Sa8atis, satehohenreta tsi ratonhak8e: neh 8ahi ne ritonhak8e sikaton: rihentestonhatie ne raknonteratie aseken onen sihanakero, nii sakehnakerenne.

16 Nok ak8ekon ionk8ata8eiaton ne raotanitenraserakon, ak8a neok n'atanitenron n'atanitenron.

17 Aseken ne kaianerensera Moïs roson; nok kenhkaien natanitenron oni ne kari8ak8arisionsera, Iesos Keristos nohneh raha8ine.

18 Iah non8enton onka tehon8aken ne Niio ; neh nak8a Ronineha thoiakenhon neh oni nenskat ok Roienha sonk8arori neh nikarihoten.

19 Kenh niio tsi rori8ak8arision ne Sa8atis : sahon8ari8anontonse ne ratitsihenstatsi okon iesakohnatorionne, Sahonniron : oh nasiatoten ?

20 Aseken ak8a tahari8aierite, iah oni tehotonnhien tsi Sahenron : Iah ii teken ne Keristos.

21 Nese Saonni tontahon8ari8anontonse : Onka kati nise ? Ise ken n'Elie ? tahehron iah ii teken. Satokense kati ken ? Tontasako8enna8eron, nok Sahenron : iah.

22 Sekon tontahonniron : tak8arori niha oh nasiatoten aontiesenhake iaonsaiakhirori ne tionkhiatorion ? ohnahoten satatenatonk8a ?

23 Sahenron : ii ne karhakonson ra8ennotaties, raton : se8ahahak8arisi ne Roianer raohaha, tsini ha8en ne Rotokensehak8e Esaï.

24 Pharisian are neneh ne iesakonatorionne.

25 Sekon sahon8ari8anontonse, Sahonniron : oh kati nontieren tsi senek8ahesta ; iah se ise tehken ne Keristos, iah oni ne Elie, iah oni tesatokense ?

26 Tontahenron ne Sa8atis : neok nii na8enke khenek8ahesta nok tanon saiatat se8entiok8akon renteron nehne iah tetsise8aienti.

27 Neh tenhiatiatasonterako, takhenteston, oni ; neh oni neiah te8akerionte neok oni nahiiennikatse-nanerensi.

28 Bethani non8e kohiken naha8enseron ihsi nakaihionhati ne Jourdain tsinon8e nisakohnek8ahes-tak8e ne Sa8atis.

29 Tsi Sahorhenne Sa8atis sahoken ne Iesos eh nontaha8enonhatie tsi ihres, Sahenron : neh kohiken ne Niio Roienha, oni sarake8as nonk8e akori8anera-aksera.

30 Nehne ritonhon tsi 8aken : saiatat tenhiatiatasonterako neh ne takhenteston aseken ohenton sihanakere tsi nii niio.

31 Iah sano nii tehiienterine: nok ki ne Sene akenhake tsinonk8ati n'Israerronon neh Sahonni aSenke tekhenek8ahestanon.

32 Ethone oni nihatrori ne Sa8atis tsi raton: Sahiken ne Rotkon Roiatatokenti Orite kenraken rotiatontak8enhatie tsi Sahotienhase.

33 Iah ki oni tethiienterine: rahonhaki ne iehakatorion akhenek8ahestana naSenke raSen: neh nenst-sken enhotienhase ne Rotkon Roiatatokenti neh ensakohnek8aheste nonikonratokentike.

34 Nok riken, eh oni niot tsi Sakatrori tsi nohne Nii Roienha.

35 Tsi are saiorhenne, Sathatane ne Sa8atis teniase ronnene ne raotiok8a.

36 Nok tehakanere tsi rotoheststonhatie ne Iesos, Sahenron: Neh kehiken ne Nii Roienha.

37 Nok ne teniase ne raotiok8a, oni ne ron8athonte tsiniot tsi tahatati, oksaok Iesos sahon8atera-
nentakten.

38 Nok ne Iesos tontahatkarhateni, Sahonikonraientane tsi ron8anonteratie, Sasaka8enhase: Nahoten Seniniente? tontahon8aSenna8eron 8aniron: Rabbi! (neh sakat naiahiiron, Saianer) kah non8e nisiteron?

39 Tontahenron: kasene nok tsiatkatto. Eh niahane nok Saiatkatto tsinon8e nihenterontak8e; etho oni ne rononha Sahiatien nehneh Senniserate, aseken onen oieri sii8istahohatie tsini Satenniserine.

40 André, Simon Tier iatatekenha nekenhen saiatat ne teniase ron8a8ennaronken ne Sa8atis, neh oni ne roseron ne Iesos.

41 Raonha oni tahatierente iahoken ne iatatekenha Simon, Saha8enhase: Sasakeniken nii ne Keristos.

42 Nok eh niahoiatenha8e tsi ihtres ne Iesos: Sahenron ne Iesos nonen sahoken: Ise ne Simon Jonas iahienha; Cephas entsiesanatonk8ake (neh sakat naiahiiron oststenra).

43 Tsi Sahorhenne Galile niionsare ne Iesos, eh Sahoken ne Philip, Saha8enhase oni neneh: takser.

44 Betsahida oni neneh thanakerek8e ne Philip tsinon8e tainakerek8e ne André tanon ne Tier.

45 Nok ne Philip Nathanael ionsahoken nok 8ahenron: Onen nii sak8aken neh rotonhon tsi roiaton ne Moï8, oni ne Rotitokensehak8e ron8atro-riaton: nehne Iesos Nazaretronon Sose Roienha.

46 Tontahenron ne Nathanael: kah nekenh naonta8e naontaionk8etaierike Nazaretke ahontahaiakenne. Tontahenron ne Philip: kastski nok hetsiatkatto.

47 Iesos iahoken Nathanael eh nontaha8enonhatie, Saha8enhase tsi 8ahenron: neh kehiken ne tokenske on8e Israerhaka niah tekaion naienikonrhate.

48 Nathanael tahenron: katke sistienteri? Iesos tontaha8enna8eron nok 8ahenron ohenton siiaienonke ne Philip ok8iroke tesiterontak8e satekonkanerak8e.

49 Nathanael tontaha8enna8eron, nok 8ahenron: Saianer! ise ne Niio laienha, ise iesanontii n'Israerhaka.

50 Tontahenron ne Iesos: neh tsi Sakonrori tsi tekonkanerak8e n'ok8iroke sitesiterontak8e neh ahori8a tasetak8e; ensatkatoseron ne senha kari8anorons tsiniiot ne kehiken.

51 Saha8enhase oni: ori8iio, ori8iio tsi Sakonrori: tsi ensatkatto tenhioteronhiakhasion eh niienstone- nonhatie ne Niio Raaronhiakeronon en honastsnenton- hatie oni tsinon8e nenhenterontake n'onk8e Roienha.

*Tekenihaton teioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiata-
tokenti San.*

ASEN nonta onakenke taiontennioten Cana Galile non8e, etho i8esk8e ne Iesos ronistenha.

2 8ahon8aonkaron oni nehne ne Iesos 8a8i ne rao- tiok8a.

3 Nok 8ahontnekokten n'otsitsia, nok ne Iesos roni- stenha Saha8enhase: iah teshotinekaien n'otsitsia.

4 Nok ne Iesos tontaha8enna8eron, 8ahenron : nahoten kati nii ahetiaterista'8ake tsi sathon8isenha ? areko tehio tsi ka8istaeks nii aka8enk.

5 Ronistenha ionsaiaka8enhase ne kannhatserakon : eh nase8aier tsi ok oni niot tsi hentsise8annahane.

6 Iaiak nikatsetake otara etho katsetotonk8e, neh ronststane tsini hotirennhaonne ne Sitaeronon neh non8e nikaha8is tsini 8entanoron toka asenson nika8ak8e niotieni.

7 8ahenron kati ne Iesos : se8anekanann kehiken katsetoton onekanos ; nok ak8a 8ahatinane.

8 Ethone sahenron : se8anekarako onen, nok hetsise8anatonnira ne rosts8enkaraniionte. Nok iahon8anatonhase.

9 Ne kati nonen sahatkense ne rosts8enkaraniionte n'onekanos otsitsia iotonbon (iah ki tanon tehoterientarak8e kah nonta8e, kenh kaien ne kannhatsera ne rotinekatén ronaterientaratsion nehneh) 8aha8enhase ne roniakon.

10 Nok 8ahenron : Neh ens niare taiontierente 8alenekira ne kanekiio ; nok ak8a skenenha entkaiothiiate nonen eso iakohnekiren ; nok nise sekon neh nisate8eienton ne kanekiio.

11 Nehne tontierente iori8anerak8at tsinahaiere ne Iesos Cana-Galile non8e, nok 8ehne 8aronni ne raoiatanerak8atsera, nok taon8etak8e ne raotiok8a.

12 Ethone onen Kapharnaumke niiahare ronhne ne ronistenha rontatekenhokonha, oni ne raotiok8a, iah ki tanon tiiehoniskohon.

13 Aseken onen thoha iakahe8e tsini honentanonronse ne Sitaeronon kon8anatonk8a Shotonnhestston, Jerusalem niionsare ne Iesos.

14 Iahara8e, Ononsatokentike 8asakoken ronate8atkeronton, tionnhonsk8aron, teiotinakaron-tonha,orite etho oni ronatekk8aratseroton ne iehontat8ista8is.

15 Ok aseriie tahatk8ironniate, nok ak8ekon sa-

sakotek8ate n'Ononsatokentike oni ne rahotitsenenhokon ; 8athat8istok8atanion nok 8ahatekk8aratse-rakarhathoseron.

16 Nok 8asaka8enhase n'Orite ronatenask8atkerontak8e, ehren se8aha8it kehiken ne kenh non8e, t8a iontkerontak8a se8atatenonsonniaten ne Rakeniha raononsa.

17 Ethone ne raotiok8a sahonneiarane tsini8aton tsi kaiaton : Sanonsa aok8eniati onkiatakari.

18 Tahontati ne Sitaeronon 8ahonniron : oh nahoten enhiak8atokatak8e tsi sak8eniatseraien neh nasiere ?

19 Iesos tontasako8enna8eron 8ahenron : sase8anonsarisi ne kenh Ononsatokenti, nok asen nen8ata enskenon8isa.

20 Tontahonniron ne Sitaeronon : Kaieri niioserasen nok iaiak niiekancensison ne kenh kanonsote, nok nise asen ok nen8ata ensesenonsisa.

21 Nehse neneh rentonhak8e tsinenhioiata8en ne raoieronta.

22 Nese 8aonni nonen sonsahatonnhete, sahonneiarane ne raotiok8a tsinahoten ra8en ; taonnetak8e tsini kaiaton, oni tsinithotati ne Iesos.

23 Tsinikari8es Jerusalem ihres, kentioko8anen taon8etak8e, netsi iontkathos iori8anerak8atenions tsini haiierhak8e.

24 Iah ki tanon ne Iesos ak8a tetesaka8etak8enne aseken ak8ekon niiesakoienterisk8e.

25 Nok oni tsi jah teresaksk8e onka nonk8e ahon8ari8aniratse : aseken ak8ekon raienteri tsini iaka8eriasotens nonk8e.

Asehaton nateioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiatatokenti San.

SAIATAT rajatarak8e tsinihati ne Pharisian Nicodem ron8aiastsk8e, oni ron8ako8anen ne Sitaeronon.

2 Asonthenne 8ahoiatorene ne Iesos, nok 8ahen.

ron : Se8ennii, ionk8aterientare tsi Nii thiatennieton neh nasiere tsi ask8arihonnien tsiniiot ne Sakotatis : aseken iah onka takak8eni neh nakaiere tsi nisierha ne iah tanik8ekon ne Nii.

3 Sahenron ne Iesos tsi tontaho8enna8eron : Ori8iio tsi 8akonrori tsi iah teigita8eiatane ne Nii rao-nakeraserakon ne iah ase tentsionnakerathe.

4 Tontahenron ne Nicodem : oh nekenh naia8enne ne sekon ahonsarennakerate nonen rokstenha ? en8aton kenh ne iaonsahata8eiate ronistenha kaiatakon nok sekon ahonsarennakerate ?

5. Tontahenron ne Iesos : Ori8iio ak8a ori8iio tsi konrori, ne iah tensrennakerathe n'onekanosne nok kanikonrake, iah ki non8enton tiiahata8eiate ne Karonhiake.

6 Tsinikon no8aronne tioientakon o8aronk ki ihken, nok n'onikonrake tioientakon onikonra ki ihken.

7 Tosa kati sanekheren tsi konrori, tsi iatekakonte ase ensesennakerate.

8 Ok 8ahi ten8anonton kah niienka8erenha8e tsi iahote, nok sathonte tsi iorakare, iah tanon tesaterientare kah nonta8e, iah oni tsi niiaha8enonhatie ; etho kati niiot tsiniiakon n'onikonrake iakohnakeraton.

9 Sekon tontahenron ne Nicodem : oh nekenh naia8enne neh naia8enne ?

10 Iesos tontaho8enna8eron nok 8aha8enhase : Sherihonniennis n'Israerronon tanon iah tesaterientare neh nikarihoten.

11 Ori8iio, ori8iio tsi konrori : tsi neok iak8atroris tsinahoten ionk8aterientare, oni iak8ari8anirasts tsi nahoten ionk8atkathon : nok sane iah tesataonsatasts tsi nahoten iak8aton.

12 Nese ok sane konroris non8entsiakekha ; oh kati nekenh naia8enne naontasetak8e ne Karonhiakha akonrori ?

13 Aseken iah non8enton onka tiiaiakok8athon ne

Karonhiake, nəkoren akenbake, neh ok neh nitha8enon ; neh n'Onk8e Roienha Karonhiake thanakere.

14 Nok tsini hoieren ne Mois tsi roniarakestsk8en Kahentake ko8a ; etho oni neneh nenhia8enne n'Onk8e Roienha enhon8aiatarate.

15 Netho naonta8e tosa aiahiheie tsini iakon entiaka8etakon ne raosennakon, aiakoientake tanon n'aiontsennonni-on8e.

16 Aseken ne Niiio tsini sakohnoronk8ahon nonk8e, iah tatesakohnnonhianiheki n'enskat ok ro8iraien, asakaon tosa aiahiheie tsini iakon tiaka8etakon raonhake, ok eken tanon neh aiakoientake ne raonhake aietsenri atsennonniat.

17 Aseken ne Niiio, iah neh tethotoriaton ne Roienha tsi ionsentsiate naiontkarounniate nonk8e, neh tanon raniente naontonseke raonhake aietsenri atsennonniat.

18 Iah non8enton tiiahatkaronni ne tha8etakon raonha raosennakon, nok tanon neiah tetha8etakon, onen ok neneh rotkarounnihon : aseken iah ki tetha8etakon ne Raosennakon tsi neok enskat Niiio Roienha.

19 Kenh kaien enhiakokaronniate : Netsi iioh ne teios8athe nonk8ehne, nok nonk8e senha neh iakohnon8ehon ne taontaiakokaraseke tsiniot ne taiakos8atheke ; aseken sotsi ie8eiennaksen.

20 Aseken onka neok iaka8esakonhaties ne iotaksen, ies8enski ne teios8athe, iah oni akta teientha ts-teios8athe, on8a sotsi enhiontatattokase tsi ie8eiennaiksen.

21 Nok tanon neneh iakesaks ne tkari8aieri akta ki ientha tsi teios8athe, nok eh nahonta8e sehne aonton nako8eienna, aseken Niiiohne tiotientakon.

22 Ethone are onen ne Iesos Judé niionsare, ronhne ne raotiok8a, etho oni non8e iahotinisko, nok sakohn8ahestak8e.

23 Nok ne Sa8atis Enon neneh non8e nisakonek8ahestak8e akta ne Salim ne tsi eh non8e nikaihionhatenionk8e, eh kati non8e ieienthak8e ne ionskaneks naiontenek8aheste.

24 Aseken areko sihonSannhoton ne SaSatis neh non8e sikaha8is.

25 SaSatis raotiokSa tanon Sitaeronon Sathatiri8a-tironten atatenekSahestak ahori8ake.

26 Etho sahonne8e tsi renteron ne SaSatis, shon-tomme: Saianer, Sakohnek8ahesta se ken oni neneh onen thohiken tisenesk8e ihsi nakaihionhati Jourdan neh oni ne hetseri8anirati, ak8a oni ihken tsi raonk8e-tanakerens.

27 Tontahenron ne SaSatis: iahse othenon taha-k8eni ne ronk8e neiah Karonhiake tahontahon8aten-nietasere.

28 Se8athonte oni Sahi nise tsi 8aken: iah ii teh-ken ne Keristos neok tsi ohenton tionkatorion.

29 Onka teniase ne rone neh ki Sahi neh rone: nok tanon ne ronatenro ro8ennarak8a oni rotahonsate, nok neh ratonnharak8a tsi ro8ennaronkas; eh kati oni nii niot, onen tokenske Sakahnane tsi Sakatonn-hahere.

30 Aseken enhasenno8annha nok nii tentkastohne.

31 Ak8ekon niiesakosennakenhnion ne Karonhiake nitha8enon; aseken non8entsiake nitha8enon, ron8en-tsiakeronon ki nehneh, eh oni niot tsi ratatis tsi niot nonk8esonha; nok tanon ne Karonhiake nitha-8enon, ak8ekon niiesakok8enion.

32 Nok neh rattoris tsinihotkatton oni tsini ho-ronken, nok iah onka tehon8atahonsatatis.

33 Nok onka rotaonsatati, rori8aniraton ki tsi Niio ihken ne Niio.

34 Aseken ne Niio thotennieton nekiok rattori ne Niio rao8enna aseken iah ki ok tiieroheststa ne Niio tsini honikonra8is.

35 Roniha ronoronk8a ne Roienha, ak8ekon oni nihiehorisa8i.

36 Karonhiake enhatsennonni nentretak8e raosen-nakon ne Roienha; nok ne iah tetha8etakon raosen-nakon ne Roienha iah non8enton tiihatkatto ne Ka-ronhiake, ok eken tanon neh enhorane ne Niio raona-k8ensera.

*Kaieri-haton natehioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roia-
tatokenti San.*

SAHOTOKENSE ne Iesos tsi ronton ne Pharisian tsi raonha senha rotioko8annhaonhatie, senha oni raonha eso sakohnek8ahesta tsiniiot ne Sa8atis.

2 Iah sane ak8a rahonha ne Iesos tesakohnek8ahes-
tak8e nehne raotiok8a sakotinek8ahestak8e.

3 Sahatenti ne Judé non8e, nok Galile niionsare.

4 Samari kati nonk8ati sahatoheststak8e.

5 Iahanatarane Samari-ronon ratinakere Sychar kon8aiasts iah ihnon tehken tsinon8e ne Jacob niha-
on8entsia8i ne roienha Sose.

6 Eh oni non8e nihotna8erotak8e ne Jacob: 8atha-
Sishenheie ne Iesos tsi rathahine, eh 8ahatorishen
akta tsi iona8erote, onen toka neh nahoten ne iaiakha-
ton sio8istahehratie.

7 Etho kanekotsienhe tsiathon8isen Samaritan-
ronon, Sahenron ne Iesos: taknekanont.

8 Aseken ne raotiok8a kanatakon iehonenonne
ronatennatseraninonronne.

9 Takenron ne kenhen tsiathon8isen Samaritan-
ronon: oh neneh niotieren tsi takeri8anonttonni akon-
hnekanonte Sitaeronon Sahi nasiatoten nok nii Sama-
ritan-ronon? Iah Sahi naha tatehatitarha ne Sitaero-
non tanon ne Samaritan-ronon.

10 Sahenron ne Iesos tsi tontaha8enna8eron: Neh
nasienterihake ne Nii raotanitenresera, hatsienteri-
hake oni onka ne 8aiari8anontonse atsnekanonte, ise
aontesatierenton atseri8anonttonni, nok ne raonha
aonsaianekanonten ne kanekiio.

11 Tontakenron ne tsiathon8isen: Saianer! iah
otheron tesaien nasetsientak8e tanon ioshon8es; kah
kati nekenh naontesanekenha ne kanekiio?

12 Senha onteken ise tsiatanoron tsiniiot ne sak8a-
nikenha Jacob neh sonk8a8i ne kenh iohna8erote, eh
ranekirathak8e, oni ne sakoienhokonha oni ne rao-
tsenenhokon?

13 Tontahaſennaſeron ne Iesos, ſahenron : tsini-
iakon enhienekira kehiken iohnaſerote sekonse entsia-
kohniatathen.

14 Nok tanen nenhakekira nenhinekanonte iah
nonſenton tiiahonsahoniathen, aseken ok nehe
nenhinekanonte ienſatnaſeronni ne rahonhake ne iah
taonsteske tiotkon tanon enhiohnekotake tsi niien-
henge.

15 Sakenron ne tsiathonſisen : Seſennio! askne-
kanonte neh nikanekoten ne tosa nonſenton aonson-
kehniatathen, tosa oni nonſenton sekon taontakneko-
tsienha.

16 Sahenron ne Iesos : ſas iatsihnonk ne tesenite-
ron, kenhnitre.

17 Tontakenron ne tsiathonſisen : iahse teſakenia-
kon. Sahenron ne Iesos : taseriſaierite tsi ſasiron iah
teſakeniakon.

18 Aseken onen Sisk nisaniakon, nok ne tetsiseni-
iashe iah teseniniakon : ne kati ſaonni taseriſaierite
ki tsi nasiere tsi tasatati.

19 Nok tontakenron, ne tsiathonſisen : Seſennio!
Oriſiio tsi Satokense.

20 Iakhinihokonkenha Ronſasennaientakſakſe ke-
hiken tsi iohnonte ; nok nise saton Jerusalem se nonſe
niioteriſison naonſasennaaien ne Niio.

21 Iesos tontahaſennaſeron, ſahenron : tsi sathon-
ſisen, kataketak, tsi taſe nennisera, tsi iah, tsi ok
iohnonte iah oni ne Jerusalem tatsiseſasennaaien ne
Ronſaniha.

22 Neh seſasennaaiens tsinahoten n'iah teseſaien-
teri : nok nii, neh nii iakſasennaaiens tsinahoten iakſa-
ienteri, aseken Sitaerononke entkaientakſe ne kaia-
takennhatsera.

23 Nok tanon ienkaheſe onen oni ieiohe noriſiio
onſe Ronſasennaaiens enhonſasennaaien ne Roniha
kanikonrake oni oriſiio : Ethose oni niio tsi rariſa-
nontons ne Roniha tsi ahonſasennaaien.

24 Raonikonroskon ne Niio ; eh kati oni neneh niio

ne ron8asennaiens ak8a onikonroskon tsi Ron8asennaiens.

25 Tontakenron ne tsiothon8isen: Sakaterientare kineneh tsi entre nonk8e Sesakoskontakohe (Ron8anatonk8a Keristos) ne kati nonen enhra8e neh ensouk8arori ori8ak8ekon.

26 Iesos tontahenron: ak8a ii non8a ne kenh teionkehnithare.

27 Onen eh sahonne8e ne raohtiok8a, sahotinekheren tsi tsiothon8isen tehotithare; iah ki sane onka tehon8ari8anontoni, naia8enke: nahoten seri8anontons? oh oni nahoten senitharak8en tsi tesenithare?

28 Ok hkeh iekatsetaien naotse, kanatakoniion-sakatakhe, nok 8ahakororianion nonk8eokon, Satonne.

29 Kasene ehtsise8atkensera kenh thenteron ne ronk8e ak8ekon 8ahakrori tsini 8akieranion. Tokatsenou8a nehne Keristos.

30 8aheiakenne, nok eh 8ahente tsi thenteron.

31 Onen nehne ne raotiok8a ron8asteron8i ronton: 8aianer! tesastskaon niha.

32 Tontasako8enna8eron, 8ahenron: iah tese8aterientare tsini ka8aroten kekhe.

33 8athontatsahonnionhase ne raotiok8a nok 8ahon-niron: onka kiok kati naha 8ahi ron8anonten?

34 Tontahenron ne Iesos: nese nii akatennatsera nahinikonraierite ne takatorion, oni nakierite ne rao-iotensera.

35 Iah kenh naha tese8aton, sekon kaieri ni8ennitake onen ienkahe8e tsini ieienthok8as? Nok nii k8arori katon: 8e8atarakestsko, nok se8akaenhion, onense iohnorarihonhatie, onen oni ieiohe nakaient-8ak8en.

36 Tehon8ari8aserak8enni ne raienthok8as, nok raroroks tsini iotonnison tsi nonkati ne tsiniienhen8e aionnheke; eh naonta8e ok sataiatonnharen ne raienthos tsiniiot ne raientsak8as.

37 Ionton's en's' oni 8ahi naha: saiatat tahoienthonhatie nok tihaiatate tahoientsak8enhatie, ak8a neneh tokenske.

38 Iek8atorion oniken nise naose8aienthokoha tsinon8e n'iah othenon tese8aiotenhon, thihatite thotiiotenhon, nok eh ionsese8atasa8en.

39 Kent'oko8anon neh non8e niienakere Samaritan taiaketak8e ne raonhake. Tsi kari8anirastsk8e ne tsiiothon8isen tsi 8atonhak8e: ak8ekon 8ahakrori tsini 8akieranion.

40 Nonen eh sahonne8e ne Samaritan tsinon8e nihenteron, 8ahon8aneken nostonha ahonisko rahotinatakan; te8enniserake kati nikari8es 8ahonissko ne rahotinatakan.

41 Nok senha kentioko8anen taiaketak8e nonen sahon8a8ennaronke.

42 Nok skon8ennihak8e ne tsiiothon8isen: iah onen ise tesa8enna tetsiak8asere: aseken ak8a ii onen sak8a8ennaronken, nok ionk8aterientare tsi tokenske nehe ne Keristos sesakoskontakohe n'onk8e.

43 Te8enniserake onakenke sahatenti neh non8e Galile niionsare.

44 Aseken onen shihotreri ne Iesos tsi raonakera-serakon ok iah tatehon8arensarons ne Rotokense.

45 Ori8iio tsi tahon8ate8eienton ne Galileenronon siionsara8e ne Galile, aseken rohnatkatoseron tsini hoieranion ne iori8anerak8atenions tsini kari8es 8entanorons Jerusalem non8e, ehse oni ne rononha ichonnesk8e.

46 Sonsahatenti ne Iesos ne Galile non8e, Kana niionsare tsinon8e tethonekatenion nonekanos Otsitsia rahonniaton. Saiatat Rasenno8anen Capernaaim non8e nihanakerek8e neh kati ne roienha ronon8aktanihak8e neh non8e sikaha8is.

47 8ahari8aronke tsi onen tethotention ne Iesos ne Judé, Galilene niiesha8enon, 8ahoiatisakha nok 8ahoneken neh iare aonsahotsientana ne roienha trenheions.

48 Tahenron ne Iesos: Katiken oni nise entise8etak8e neiah tenhse8atkatosere ne iori8anerak8at.

49 Tontahenron ne Rasenno8anen: Saianer! eh niha iahase obenton arenheie ne riienha.

50 Bahenron ne Iesos! Sas sasatenti; shoieSentaon n'etsienha. Taretak8e tsi nahoten Bahenron ne Iesos nok sahatenti.

51 Nok tsiniiohahes tonsahonterane ne raonnhatera okon, ron8aroriane, rontonne: onen shoieSentaon n'etsienha.

52 Nok Bahari8anonton kah sikaha8is nitsioiane-renhon. Nok tahonniron: tetenre neh nahoten tsiatakaton sio8istabehatie nahentonk8anoste.

53 Bathaiatorete tsi ak8a eh sikaha8is sahenron ne Iesos: shoieSentaon ne etsienha; taretak8e nok oni ne rao8atsire.

54 Noh kehiken ne tekenihaton ne teiori8anera-k8at tsi nahaiere ne Iesos n'onen Galile sisro Judé sahtetha8enon.

Sisk-aton natioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiatato-kenti San.

ETHONE are onen ionsakae8e tsini honentanoronse ne Sitaeronon'Jerusalem niiahare ne Iesos.

2 Jerusalem non8e, akta tsi iontenask8atkerontak8a teiotinakarontonha, niiona8erote, nehne Bethesda rati-natonk8ak8e ne Hebreh neh oni ne Sisk niionekotentonbak8e.

3 Kentioko8anen etho non8e niieiatakerontatiene ne iakohnon8aktanionni, teieron8ekon, ionstshinokata, nok oni ne iakohiatakenheion neh iakorhare ne taontneka8enrie.

4 Aseken Satoken tsi natekaron tatsnentak8e raronhiakeronon, nok tenhaneka8enrie nekenh iohna8erote, nok's' en's' ne rahente iahatsnente sahaie8entane's' tsi ok oni nikannroten ahonon8aktanittake.

5 Etho saiatat rentakere onen asen niioserasen nok satekon tsinahe sihonon8aktani.

6 Sahoken ne Iesos eh raiationni, roterientaratsihon oni tsi onen Saonnise etho satehoterientakarien, SahaSenhase, Sahenron : tesatonSentsioni ken naonsasieSentane ?

7 Tontahenron ne rohnonSaktani : Saianer! iah teSakonkSetaijen ne iahakiatente tsi ionaSerote nonen tekanekaSenrie ; nok teionkiataskennies tsiniiore niienhenke, akorens ens iahastsnente.

8 Sahenron kati ne Iesos : Satkestsko, tesek ne sanakta nok sasatenti.

9 Neh nakSa oksaok sahaieSentane, nok Satruk8e ne raonakta nok sahatenti ; ASentatokentike kenhiken Senniserato eh nahaSen.

10 SahonSenhase are ne Sitaeronon ne kenh shoieSentaonhatie, Sahonniron : iaSentatokenton nonSa SatiaSenre nasatketate ne sanakta.

11 Tontahenron, neh ki ne sahaketsiente raton : tesek ne sanakta nok sasatenti.

12 Ethone sahonSariSanontonse, Sahonniron : Kah nires neneh raton : tesek ne sanakta nok sasatenti ?

13 Iah tanon tehoterientare onka ; aseken ne Iesos ok eh kanenrakon tishotatonton.

14 Onakenke kati ne Iesos ionsahoken Ononsatokentike, SahaSenhase : onen Sahi tsi saieSentaon, tosa kati saseriSanerak, onSa's' en's' naha senha isinon8e tsi nensaiataSen.

15 Oksaok sasakororiana ne Sitaeronon tsi Iesos ne shotsienton.

16 Nese Sahonni ronSaseresk8e ne Sitaeronon, ronnesaksk8e oni kah naontahatiierato ahonSario ; ne tsi aSentatokentike rotetsienton.

17 Nok tanon ne Iesos tontasako8ennaSeron, Sahenron : Iah tehatorishenhe ne Rakeniha tsi roiotatie, eh kati oni nii niot Sakiotatie ki.

18 Onen tanon ne Sitaeronon senha tahonkSisron tsi Sathonhionnarikhon, iah neok teiori8ake tsi roioitens naSentatokentike, neh oni tsi raton. Niio ne Rakeniha akSa kati eh nithatattasts tsi niot ne Niio.

19 TontasakoSennaSeron kati ne Iesos, Sahenron : Ori8iio ak8a Ori8iio tsi k8aroris : tsi iah othenon tahak8eni ne Roienha ne raonhaa akenhake, ne iah tatahokanerake ne Roniha othenon nahaiere ; aseken tsiki nenhaiere ne Roniha, eh ki nenhaiere ne Roienha.

20 Aseken ne Roniha ronoronk8a ne Roienha, nok a8kekon ronatonnihatie tsinihatierha, sekon oni senha iori8anerak8atenions enshorihonnien tsiniot ne kenh kaien, nese 8aonni ak8a iso ense8anerak8enhaton.

21 Tsi ki niot, tsi sesakaonnhests ne Roniha no iaka8enheion, eh ki oni neneh niot ne Roienha ok tenhanonton onka ensesakaonnhete.

22 Aseken iah onka tatasakoiatorete ne Roniha, ori8ak8ekon tanon nehne Roienha rok8eniatsera8i ne tahaiatorete.

23 Eh naonta8e ak8ekon ahon8akonnienste ne Roienha, tsi nihon8akonniensta ne Roniha. Onka iah tehokonniensta ne Roienha iah ki tehokonniensta ne Roniha, aseken raonha thotennieton.

24 Ori8iio ak8a ori8iio tsi k8arori, onka kiok enha-taonsatate nake8enna entretak8e oni raosennakon ne thakatorion, roien naronnheke on8e, iah oni tahorane ne kare8atatsera, onen ok tanon tehotohestston ne kenheiatne tsinonk8ati tsi iensronnheke on8e.

25 Ori8iio ak8a ori8iio tei k8arori, tsi ien8atennise-rihe8e onen oni ieiohe, tsinon8e nenhon8a8ennaronke niaka8enheion ne Nii Roienha, nok tsiniiakon enhon-8a8ennaronke enhiakonnheke.

26 Aseken tsiniot ne Roniha roien ne rahonhake tharonnheke, eh ki niot tsi ro8i ne Roienha ahoi-en-take ne raonhake tharonnheke.

27 Raonha oni rok8eniatsera8i ne tasakoiatorete, aseken Onk8e Roienha.

28 Tosa kati neneh se8anerako, tsi ien8atenniseri-he8e tsiniiakon non8entsiokon ieiekeron enhon8a8en-naronke ne Nii Roienha.

29 Nok tsiniiakon entiakorisaieriton, neh tentie-

iajenstak8e non8entsiokon ne Karonhiake iaionta8e-
iate; kenh kaien ne iah tetiakori8aieriton neh tentie-
iajenstak8e non8entsiokon naiontetsirate on8e.

30 Iah othenon takeri8ak8eni ne ok ii taontaka-
nonton. Neh tetiaretak8a tsiniiot tsi karonkas, nok
iottak8arision nakiaretatsera; aseken iah neh tek-
sere nakatennikonra, neh tanon rinikonrasere ne
Rakeniha thakatorion.

31 Nene ok ii akatateri8anirati8e, iah othenon
tekasta, iah oni teiori8iio.

32 Tihate tanon ne rakeri8anirati, 8akaterientare
oni tsi ori8iio ioteri8ak8arision tsinihakeri8anirati.

33 Ieietiiatorion tsi itresk8e ne Sa8atis, thori8ak8a-
arision tsi rotrori nori8iio.

34 Iah sane tekesaks nonk8e aionkeri8aniratse,
neki ok nise se8atsennonniat tsi katrori neh nikariho-
ten.

35 Ak8a neh teskaierontare tsinonk8a ne Sa8atis,
tsiniiot ne kahaseriio oni teios8athe, nese oni 8aonni
8es8aianerese ki nikari8esha aetsionnharak8e tsi
teios8athe ne rao8athetsera.

36 Senha tanon ii ioriho8anens 8akeri8anirati tsi-
niiot ne Sa8atis: aseken tsi nikaiotenserotens ne Rake-
niha rakk8eniatsera8i tsi nakiere, neh kati tsi eh
nikierha, neh 8akeri8anirati tsi Rakeniha takatorion.

37 Nok oni ne Rakeniha takatorion, ak8a raonha
rakeri8anirati; iah non8enton tetsise8a8ennaronken,
iah oni tetsise8akonsaken.

38 Nok iah tese8aianas ne rao8enna, aseken iah ki
tehsise8ataonsatati ne thotennieton.

39 Se8atennikonraren tsi se8a8ennanotons ne kaia-
tonseratokenti, nese 8ahi se8aniahesen ahese8anaton-
hase tsiniieiothahinon ne Karonhiake, neh oni kari8a-
nirasts nakeri8asonha.

40 Iah ki tanon tse8athontasts niine aese8atsenri
naetsionnheke on8e.

41 Iahse Onk8ene tetekhas nakiatanerak8atsera.

42 Nok ki tanon k8aierenti; 8akaterientare oni tsi
ii tse8aien ne Niiio raonoronk8atsera.

43 Rakeniha raosennakon teSakientakon, nok iah tatesk8arhotonnis; tihaiatate, raonha oni rahotennikonra tsi ahontare, tentsise8arhoton neneh.

44 Oh nab oni naia8enne naontese8etak8e, ise neneok se8esaks nonk8esonha akorensarontsera, nok iah neh tese8esaks ne Niio ok raorensarontsera?

45 Tosa se8erhek ii kenh enk8ari8arho rahohenton ne Rakeniha; kaien onka enhietsiri8arho, Moïs, nehne se8arharek8en, neh entsise8ari8arho.

46 Aseken natsise8a8ennarak8ake ne Moïs, ask8a 8ennarak8ake ki oni nii: aseken ii akatennikonra tsini hoiaton.

47 Toka se8atenno8entta tsini hoiaton, oh kati naia8enne nahontese8etak8e tsini k8aroris?

*Iaiak-aton nateioteri8asonterak8en tsini hoiaton ne Roia-
tatokenti San.*

ETHONE are onen ne Iesos tonsahaiaiake ne Galile tsi kaniatare ne Tiberiad.

2 Kentioko8anen ron8anonteratiene; ne tsi iontkatosk8e ne iori8anerak8atenions tsinisakotierasehak8e ne iakohnon8aktaniinni.

3 Onontoharake kati niahare ne Iesos, eh iahatien nok oni ne raotiok8a.

4 Onen thoha siikahe8e tsini honentanoronse ne Sitaeronon nehne Shotonnhestston.

5 Sahatarakestsko ne Iesos, Sahatkatto tsini iotio-
k8atsanit ron8anonteratie · 8aha8enhaso ne Philippe,
8ahenron: kah non8e iente8anataraninon naiethi-
nonte neh nikentiok8a?

6 Neok nahotenienten tsi neh 8ahenron, aseken roterientarak8e tsi nenhaiere.

7 Tontahenron ne Philippe: ok oni ne tekeni te8en-
nia8e nikak8enistake acte8anataraninonte, sekon ki
iah takak8eni ne ok oni nostonhasonha aiakoniato-
sere.

8 Tihaiatate enskat ne raotiok8a, nehne Simon Tier iatateken8a André ron8aiasts, tahenron.

9 Kentho ihres raksaa, Sisk nihonataraien teiotikonstonres tanon tekentsiake: nahoten kati neneh kasta neh nikentiok8a?

10 Sahenron kati ne Iesos: iestshirori ehtake iontien. Kahentiiohne neh non8e; neh nahoten ne Sisk ni8ennia8chetserasen niionk8etake neh non8e nahontien.

11 Satrak8e kati ne Iesos ne kanatarok nok 8ahaiatateriste, 8asakotiiakonhase ne raotiok8a ts'niiakon ieterontak8e; 8asakohnon oni neneh ne tekentsiake tsinikon teiakoton8entsioni.

12 Nok nonen sahakohtanc, 8asaka8enhase ne raotiok8a: satsioronko ne iotatenronokonha tosa othenon akaiesha.

13 Sahatiroroke kati, nok tekeni ia8enre ni8atherake 8akanane tsinikon Sahotatenre ne Sisk nikanatarake teiotikonstonres, neh nonen ak8ekon siiakotaon.

14 Tsi 8aontkatto nonk8esonha tsi nahaiere ne Ieso8, iontonnionsk8e: Ori8iio tsi neh kehiken ne Rotokense tare on8entsial8e.

15 Nok tanon ne Iesos roterientaratsion tsi enthone ienhon8aiatenha8e nahon8anontiioste, ehren sarete, onontoharake raonhatsi8a iahatek8ashen.

16 Nok nonen siiokarasneha tontahonnontastsnente ne raotiok8a kaniatarakta niiaonne.

17 Sahontita rahotiniarotakon, nok tonsahatiiaiake Kapernaumke niiaonne; ok eh iahokara8e iah tsesakohronteraon ne Iesos.

18 Onen oni tontasa8en 8atka8erak8e.

19 Nok tanon nonen neh nahoten nasen ni8asen ni8ateniententserake siiehononon tehonatkarerak8astonhatie, iahontkatto onekakesson tare ne Iesos, eh niiaha8enonkatie tsinon8e nihatihonhiontie; ori8iio tsi 8ahonateronhienten.

20 Iahenron kati: iise, tosa se8ateronn.

21 Ori8iio tsi sahontsennonni ne on sonsahatita,

oksaok oni eh iahonrarho tsi non8e niiahonenonha tiene.

22 Nok ne tsi Sahorhenne, tsiniiakon ne kenh naka-niatarati ieterontak8e, iakoterientaratsion tsi neok enskat kaniarotaientak8e ne raotiok8a shonatitah-k8en nok oni tsi iah teshotiten ne Iesos rononhaa ok ne raotiok8a teshotiiiaikon.

23 Nok tanon nonen etho sonsakontkennisa nonia-rotasonha Tiberiad natontakonne akta tsi non8e ne Iesos nihaiatateriston ne 8isk nikanatarake oni sako-nonten.

24 Sahotinikonraientane tsi iah eh tehaiataratie ne Iesos oni ne raotiok8a, ok kati neh 8aontitak8e netho skaniarotakerontak8e, nok Kapernaiimke iathonnoiake ron8aiatisakonhatie ne Iesos.

25 Sahonniron nonen siiakon8aiatatsenri ihsi naka-niatarati : Saianer ! katke kenthon nitisa ?

26 Tontahenron ne Iesos tsi tontasako8enna8eron : Ori8iio Ori8iio, tsi k8arori, tsi iah neh tesk8aiatisak-tonhaties tsi 8ese8atkatto ne iori8anerak8at, neh tanon tsi k8anataranontea nok oni tsi se8atahon.

27 Tosa neok se8aser tsinahoten ne kenheions, neh tanon ne ionnhe on8e oni iaiakohiathe8e Karonhiake, neh oni n'onk8e Ron8aienha hentsitsion : Aseken ne Roniha Niio, ak8a raonhake tehonetorarakon ne raoni-konra.

28 Tontahonniron : oh kati naiak8aiere naontasa-k8anikonraierite ne Niio ?

29 Tontahenron ne Iesos : kenh kaica. rari8anon-ton8e ne Niio : ahontatsise8e8etak8e ne totorion.

30 Tontahonniron : oh nisierha naiori8anerak8aton iak8atkatto, nok entiak8etak8e ? oh nisaiotenseroten ?

31 Iakhinihokonkenha Kanataranoro rotinatara-kon kahentakoko8a tsiki niio tsi kaiaton : Sako8a-tar-nonten ne karonhiake nitiotenatarinon.

32 Tontahenron ne Iesos tsi tontasako8enna8eron : Ori8iio ak8a ori8iio tsi k8aroris ; iahse karonhiake tethonatarenha ne Moïs no etsise8anataranonten.

Rakeniha tanon tokenske etsiseSanataranontens ne karonhiake nitiaSenon.

33 Aseken nehe rahonatarok ne Niio ne karonhiake nithaSenon, nok sakaonnhests nonk8e.

34 Tontahoniron kati: Saianer neh ki tiotkon askSanataranontenseke.

35 Tontahenron ne Ie-sos: Ii ne ionnhe ne kanatarok, iah non8enton tiihatankariake nenhakeniahese; iah oni tahonsahoniatathen nentretak8e nak sennakon.

36 Onen ki sane k8arori, tsi tak8atkat8os, iah ki sane tetise8etak8en.

37 Tsinikon raka8is ne Rakeniha, ak8ekon en8ak-rane, nok iah tahonsahiiatineken8e nenhakeniahese:

38 Aseken tsi te8akastsnenton ne karonhiake, iah neh tete8akenienton nii akatatenikonraierite neh tanon nahinikonraierite ne thakatennieton.

39 Kenh kati nihonikonroten ne Rakeniha ne thakatennieton: nene tosa othenon aonkatons tsinikon raka8i, ak8ekon tanon aonsakheionnhete nonen en8atenniserokten.

40 Kenh oni natchoton8entsioni ne thakatennieton; tsiniiakon enhonSanoronk8e entiake8ak8e oni raosen-nakon ne thotennieton Karonhiake aiontsennonni, nok ensekheionnhete nonaken tsi te8enniseroute.

41 Sahonerientaksenne ne Sitaeronon tsi ronattonte, Sahenron: Ii, ne karonhiake nitiotenatarinon.

42 Aseken rontohak8e: iah kenh naha neh teken ne Sose Roienha ak8ekon niietsite8a'enteri ne ronihani ne rouistenha? Oh kati naha niotieren ne raonha tsi raton: karonhiake nite8akenon?

43 Tontasako8enna8eron ne Iesos, Sahenron: Tosa sotsi se8ari8akatat.

44 Iah onka takak8eni aonkiatorenne; ne iah Rakeniha ne oni ne thakatorion taontahoiatatiron-tane, nok nii enshionnhete nonen onaken te8enniseroute.

45 Saton tsi rotiiaton ne RotitokenschakSe: Niio ne entkaientakSe tsi enhonSatirihonniën. Neh kati nonka kiok enhoSennarakSen ne Rakeniha, Raonha oni enborihonniën, neh tohiken ehakiatorene.

46 Iah ki sane nonSenton onka nakoren tehoken ne Roniha, neok nak8a Niione nithaSenon neh roken ne Roniha.

47 Ori8iio ak8a ori8iio tsi k8aroris, onka entre-takSe n'aksennakou henronnheke onSe.

48 Ii ne kanatarok niakonnhekSen.

49 Se8asotsera rotinatarakon ne kanataranoron kaentakeko8a, nok ronah8entaon.

50 Kenh kaien nebne karonhiake nitiotenatarinon; neh neiah terenheionsere onka enhanatarake ne kenh kanatarok.

51 Ii ne kanatorok ne ionnhe, nehne karonhiake nitiaSenon; toka onkakiok neh enhanatarake henronnheke onSe, nok ne kanatarok nenthiion neh nak8a ii ake8aronk, neh oni ne kheia8ire naiakonnhekSen nonk8e okon.

52 Ronateri8ak8eksene kati ne Sitaeronon, nok rontonhak8e; oh ne kenh neneh nenhaiere kehiken nasonk8anonte ne rao8aronk?

53 Tontasaka8enhase ne Iesos: Ori8iio Ori8iio tsi k8aroris niah tense8a8arakhe nonk8e Roienha rao8aronk, iah oni tense8anekirane ne raonek8ensa iah ki taetsionnheke ne tsionhake.

54 Onka kiok ihraks nake8aronk oni ranekirha nakenek8ensa, roien naronnheke On8e, nok enshionnhete nonaken te8enniseronte.

55 Aseken ak8a ori8iio tsi kakk8a nake8aronk, nok ienekirata nake nek8ensa.

56 Onka enha8arake nake8aronk oni enhanekira nakenek8ensa nehtohiken tenhiakenik8ekhene.

57 Tsikiniiot ne Rakeniha ne takatorion Ronnhe nok raonhake kounhe, eh kati oni nii nenhiionnhete nenhake8arake.

58 Kenh kaien ne karonhiake nitiotenatarinon, iah

eh tekanataroten tsiniot ne ietsinibokonkenha rotinatarakon tanon ronaŝentaon ; nok ne kenh kaien enhronnhøke Onŝe neneh nenhanatarake.

59 Tsi ionterennaientakŝa nonŝe kehiken neh nihaŝen sissakorionnenni Kapernaiinnke.

60 Ronentiokoŝanen ne raotiokŝa nahonniron sahatiŝennaronke neh nikaŝennoten : Oriŝiio tsi kaŝennasatŝe tsinahoten raton.

61 Koterientaratsion se ne Iesos tsini hotinikonra-ŝenskŝe ne raotiokŝa ŝasakaŝenhase kati : Seŝari-ŝaietatenni kati kenh tsinahoten katon ?

62 Oh kati ne kenh niaiaŝenne natsiseŝaken nonkŝe Roienha eh niaaonsare tsi nonŝe thenterontakŝe ne tiotierenton ?

63 Kanikonra se iakaonnhests nok noŝaronk iah neneh othenon tekastak : kehiken nikaŝennoten kŝaroris neh nakŝa aoskon kanikonra oni ionnhe.

64 Nck sane sekon otiake tsinitsion neh iah teti-ŝeŝetakŝen : aseken ok sihoterientare ne Iesos, onka neiah taontaretakŝe, onka oni ienhotenninon.

65 Ŝasakaŝenhase kati : neh ŝahi Ŝaonni Ŝaken tsi kŝarori : iah onka takakŝeni aonkrano ne iah Rakeniha tenhoŝire.

66 Ethone onen kentiokoŝanen tsini hati ne raotio-
kŝa sahonŝateŝentote nok ehren saonnete.

67 Iesos Ŝasakaŝenhase ne tekeni iaŝenre Nihati : iah oniken oni nise teseŝere ahonseseŝatenti ?

68 Simon Tier tahatati, Ŝahenron : Ŝaianer ! onka aonsaiakhiateranentakten ? ise iŝaŝe noŝenna ne ionnhe onŝe.

69 Nok tionkŝetakŝen ionkŝaterientare oni tsi ise ne Keristos Niio Roienha.

70 Tontahenron ne Iesos : iah kenh naha ii tekŝa-
iatarakŝen ne tekeni iaŝenre Nitsion ? nok sane sekon saiatat akŝa ranessonronon.

71 Sitas Iskariot rotonhakŝe tsineh Ŝahenron, Simon roienha, aseken raonha kenhne nenhotenninon, raiataresane ne tekeni iaŝenre Nihati.

*Tsiatak-aton nateioteri8asonterak8en tsinihoiaton
Roiatatokenti San.*

GALILE ok teshastekafask8e ne Iesos, aseken iah tohoianeraseshak8e ne Iesos ne Judé niaonsare, neh tsi ron8aiatisaksk8e ne Sitaeronon nahon8ario.

2 Onen are thoha iaonsakaha8e tsini onentanoronse ne Sitaeronon Ratinatouk8a Sentanoronson.

3 Nok ne tehontennontere 8ahon8enhase : Sasatenti ne kentho nok Judé niionsase, aontiesenhake ahontkatto oni nehue ne sentiok8a tsini saiotense-roten.

4 Iah se's' 8ahi teiakotasetonhaties tsi iakoiotaties niienre 8akeri8ak8arision. Tsi eh nisierha, satotasi ki tsinonkati nonk8ene.

5 Aseken ak8ekon netehontennontere iah tethon8e-tak8enne.

6 Iesos tontasaka8enhase : Areko toio nakennisera ; ok tanon tiotkon nise tise8atesenniiio.

7 Iah teietsihi8ens nonk8eokon, nok tanon ionks8ens, neh tsi kheri8as8ase tsini ie8eiennaksen.

8 8asene nise non8a nekenh Sentanoron ; iah nii sekon non8a eh tiiake ne kenh Sentanoron, aseken areko tiieiohe nakennisera.

9 Neok ne 8asakorori neh nikarihoten nok ok ichenteron Galile.

10 Nok tanon nonen shihonatention ne rontatekenhokonha, ethone onen ne raonha 8ahatenti eh 8arete, iah ki tanon 8ene tekenhatie ok otasetonkeha.

11 Sitaeronon ron8aiatisakonhatiesk8e tsini8entancrons, nok rontonnionsk8e : Kah niire ?

12 Eso tsi iakottaronnionk8e nonk8eokon ne raonha raiatatake. Otiake iontonhak8e tronk8etaieri. Nok otiake iontonhak8e : iah sakonikonrhatenni nonk8e-sonha.

13 Iah ki sane ak8a onka totkari8ak8arisiatak8e ne raiatatake, netsi ron8atitsanisk8e ne Sitaeronon.

14 Nok onen neh nahoten asennen siiotennisero-

hestston ne Sentanorons, Onen SahataSeiate ne Iesos ononsatokentiko8ane, nok eh sakotatisk8e.

15 Nok ne Sitaeronon rotinerak8ask8e, ronton : Kah neneb nithoha tsi rari8aiaenteris tsini kaiaton Oiatonscratokentike, iah se8ahi non8enton tethote-Seienston ?

16 Iesos tontasako8enna8eron, nok Sahenron ; Iah iihne totioientakon nakeri8atatsera ; eh tanon nonkati tioientakon tsinonkati ne thakatorion.

17 Toka onka kiok enhonikonraierite, enhaiaenterhane ne kari8atatsera ; Katehsiken, niiohne kenh nitia8enon, toka ken ok ii ti8akatennikonra tsi 8aktare.

18 Onka raonha raotennikonra raststa tsi ratatis, ne ki neraonha rahorensarontsera rehsaks ; nok tanon neneb rehsaks raorensarontsera ne thotorion, neh ori8iio, iah oni tekaien ne kanikonrhaton ne raonhake.

19 Iah kenhaha Moïs tetsise8aianerensera8i ? Nok sane iah onka tsi nitsion tekakaenbions tsiniiothare ne kaianerensera. Nahoten tak8aiatisakta nask8ario ?

20 Tontahonniron nonk8eokon : Sanesonronontseraien Sahi. Onka iesaiatisaks naiesario ?

21 Iesos tontahari8aserako, nok 8asaka8enhase : Enskat iakate8ciennonni, nok ak8ekon ok se8anera-kohon.

22 Nok sane nise, ne tsi Moïs etsihse8a8i ne iontate8arak8etarons, iahse sane Moïs-ne tetiohientakon neh tanon tsinonkati ne kanisera, hetsise8a8arak8etarons ne ronk8e n'a8entatokentike.

23 Toka non8a a8entatokentike rate8arak8etarons ne ronk8e, neneb tosa aonsonte8ate tsiniioatsiate ne Moïs raoianerensera, oiah kati kenh nitise8atierase niihne neh tsi raiatak8ekon ne ronk8e sahitsiente a8entatokentike 8enniserate.

24 Tosa neok tese8aiatoret tsiniio tsi kaieronni, neh tanon tehse8aiatoret tsinitkari8aieri.

36 Nahoten kati neneh kenton tsi raton : Ensk8a-
iatisake, iah ki tanon task8aiatatsenri ; nok tsinon8e
nenkiterontake, iah taese8ak8eni iahese8a8e ?

37 Nok nonen neh nonaken iotenniseroheststak8en
ne Sentanorons, etho ihres ne Iesos, tehohenretta
raton : tokasenon8a onkakiok roniatathens, karo itret,
nok ihine ranekira.

38 Onka ta8etakon niibne, tsiniiot tsi kaiaten
n'Oiatonseratokentike, kaihionhiios entkana8eroten
rahonek8entakon.

39 (Neh rentonhak8e, tsihenshakotienhase ne Rot-
kon Ronikonriioston tsini iakon tiaka8etakon ne raon-
hake : Aseken arekoki shiton8atka8en ne Rotkon
Roiatatokenti, ne tsi areko tehoronhiakensereentaon
ne Iesos.)

40 Kentioko8anen tsiniiakon 8aonronke neh nika-
8ennoten, iontonhak8e : Ori8iio on8e kehiken tsi Ro-
tokense.

41 Otiake iontonhak8e : neh kehiken ne Keristos.
Nok notiake iontonhak8e : Galile kati kenh nentre ne
Keristos ?

42 Iah kenh naha te8aton ne kaiatonseratokenti,
tsi Ta8it ra8atsirakon nentre ne Keristos, tsi oni tio-
hntak8enrare ne Bethlehem, tsi non8e nihanakere-
k8e ne Ta8it.

43 8ationteri8atihanion kati nonk8eokon neraonha
raiatatake.

44 Otiake tsini hati ronnerhak8e ahon8aiena ; iah
ki tanon onka tiiateiosnonsaraon ne ruiatake.

45 Nese 8aonni ne ratiriton sahontenti, eh sahon-
nete tsi thatiteron ne ratitsihenstak8eniios oni ne
Pharisian : tahonniron neneh : oh niitieren tsi iah
tetetsise8aiatenha

46 Tontahonniron ne ratiriton : Areko non8enton
teiotetsenrion enskat ne ronk8e eh nahoieren tsi
ahatati tsiniiot ne kenhkaien.

47 Nok ne Pharisian tontahonniron : Tokasenon8a
oni nise onen 8atetsise8anikonratsa ?

48 Iah onte ken onka ne Ratikorason, ok ne's 'en's ne Pharisian tethonsetakon ?

49 Karišanonon ki onte oni tsini ionksetotens niah othenon teiakoterientare nahoten ne kaianerensera, akša aoskon neok ne iotakšasat.

50 Nicodeme (neh tohiken nasonthenne rotkense-ronnonne ne Iesos neh oni etho raiatare) šasakašenhase :

51 Tekaiatoreta kenh nonkšaianerensera ohenton nahoken ne ronkše nok oni naiotokense tsini hotieren ?

52 Tontahonšasennašeron, nok šahonšenhase : iah oni kenh naha nise Galile tetisenon ? Serišisak, nok serišaienterihak tsi iah nonšenton Galile tethoientakon ne Rotokense.

53 Nok tonsahonreni skatson tsi rotinonsoton.

Satekon-aton nateioterišasonterakšen n' Orišatokenti tsini hoiaton Rti San.

NOK ne Iesos tsi tiononte Olivier niahare.

2. Nok akša neok satontahentarenho sekon Onon-satokentikošane saraše akšekon ok nonkšeokon šahonšaiatorenne ; nok šahatiē oni šasakotati.

3 Nok ne ratiatons oni ne Pharisian etho šakon-šaiatheše ; tsiathonšisen nehne karišaneraakserakon konšaiena.

4 Šahonšenhase : Šaianer ! Kehiken tsiathonšisen neh nakša ahonnhiserakon konšaiena, karišanerakškše kentesera.

5 Kenh kati niot tsi sonkšarišatati ne Moiš kaianerenserakon, naiontatenenhioiake netho niaakonnhiseroten : nahoten kati nise ensiron ?

6 Neok se are ne ronšasennisaks tsi neh rontonhakše, nahatirišatsenri nahonšarišarho. Nok tanon ne Iesos, šathastsakete ehtake, nok rasnonsake šarate šahaiaton onšentsiake.

7 Sekon ok nihon8ari8anonttonni, sahattak8arisi, Sasaka8enhase : Onka tsinitision n'iah othenon tehori8aneraakseraien, neh thatierent ichonenhionti.

8 Nok sekon tonsahatsakete on8entsiake sahahia-ton.

9 Neh kati nonen sahonronke neh nika8ennoten, Sahontatienterene ne raonerientakon ; satiiatatshonha sabatiiakenne, neh taontierente nesenha rotikstenha tsiniiore ak8a iahontsahate ; nese 8aonni, iatonsahaonhahaste ne Iesos tanon ne kenh tsioton8isen ehto katak8e

10 Ethone ne Iesos sahattak8arisi, nok iah onka nakoren teseshakoken neok ne tsiathon8isen, 8arenhase : tsi sathon8isen, kah niahonne ne iesari8arhosk8e ? iah kenh onka teiesari8enton ?

11 Tontakenron ; iah onka, Saianer ! Nok ne Iesos tontarenhase : iah ki oninii takonri8ente, 8as, nok tosa saseri8anerak.

12 Nok ne Iesos sekon are ionsahatati, 8ahenron : Ii ahos8athesera tsi ion8entsiate, iah tahontahokara8e nenhakuonteratie, neh tanon teuho8atheke ne ionnhe.

13 Ethone ne Pharisian 8ahon8enhase, 8ahonniron : ok ise tisatateri8anirati ; iah tsi satekena naontaiaketak8e ne sari8aniratsera.

14 Iesos tontasako8enna8eron, 8ahenron : etho nehne tsi ok ii tikatateri8anirati, satekena ki naontaiaketak8e nakeri8aniratsera ; aseken 8akaterientare tsinite8akenon, tsi oni niaonkenonhatie ; iah tanon nise tese8aterientare kah nite8akenon, kah oni 8ake.

15 Neh nise tese8aiatoreta tsiniiorihoten no8aronk : iah tanon onka nii tatekheiatoretta.

16 Nok ki sane ne takiatorete, iottak8arision ki nakiatoretatsera : aseken iah te8akonhaa ; neh tanon iakenik8ekonhatie ne Rakeniha, oni neh thakatorion.

17 Ieiohe eh niot tsi kaiaton ne Se8aianerensera-kon, tsi satekena nazatataiaketak8e ka8enniiki ok neh sakat tsi iatrori ne teniase.

18 Ii katateri8anirati, nok oni ne Rakeniha ne thakatorion rakeri8anirati oni nench.

19 Ethone tontahonniron : kah nihenteron ne Ianiha ? Iesos tontahari8aserako : iah tese8aterientare onka nii, iah oni ne Rakeniha ; aseken nask8aientiari, atsise8aientiari ki oni neneh ne Rakeniha.

20 Tsi ie8istaroroksta non8e nontaha8enninekenne neh nika8ennotens shisakotatis Ononsatokentiko8ane ; iah ki tanon onka tehon8aiena, netsi areko si-ieiottenniseriho ne ra8ennisera.

21 Nok ne Iesos tontasaka8enhase are. Skatentionhe, nok ensk8aiatisake ; nok kitanon se8ari8aneraakserakon ense8enheie : tsinon8e 8ake, iah taese8ak8eni iahese8a8e.

22 Rontonhak8e kati ne Sitaeronon : Raonha onteken enhatateriio, tsi raton : tsinon8e 8ake, iah taese8ak8eni iahese8a8e ?

23 Ethone 8asaka8enhase : ehtake nise se8anakere ; nok tanon nii ehneken tkenakere : kentho nise tsion 8ent-iakeronon ; iah tanon nii kentho tekonsentsiakeronon.

24 Nese 8aonni k8arori 8akonh se8ari8aneraak serakon ense8a8entane : aseken ne iah tentise8etak8ane tsi ii, se8ari8aneraakserakon ki ense8enheie.

25 Ethone tontahonniron : oh nise nasiatoten ? nok ne Iesos tontasaka8enhase : tsi ki niit tsi k8arori tsi tiotasa8e.

26 Eso 8akeri8aien nak8enhase oni nak8ari8entak8e ; Sakaterientare ki tanon tsi rori8atoken ne thakatorion, neh kati tsinahoten tsioni nikon ri8ennarouken nehe sekheroris nonk8eokon.

27 Iah tehotinikonraientaon tsi Roniha roton tsi-nahoten 8ahenron.

28 Tontahenron kati ne Iesos : tsi nentsise8aia takaratate nonk8e Roienha ethone ense8atokense tsi ii, tsi iah oni othenon nii te8akaterienta tsi nikierba, neh tanon katroris tsinahoten ne Rakeniha rakerionnienni.

29 Aseken iakenik8ekonhaties ne thakatorion : iah tehakate8enteton ne Rakeniha ; aseken tiotkon tahonikonriiohonhatie tsini 8akierenhatie.

30 Kentioko8anen tahon8etak8e tsinikari8es rotha-rak8e.

31 Nok 8asaka8enhase ne Iesos tsinihati ne Sitae-ronon thonetak8en ne raonhake: Toka ense8atiena-8aston nake8enna, ori8iio tsi akitiok8a ense8aton:

32 Nok ense8ari8aienterhane n8ori8iio, nok neh no-ri8iio ense8anerensi.

33 Tontahonniron: ii ne tsi ra8atsiratatie n'Abra-ham, nok iah non8enton onka teionkhinaskonni; oh kati niotieren tsi saton: ense8atnerensi?

34 Iesos tontasako8enna8eron 8ahenron: ori8iio ak8a ori8iio tsi k8aroris: onka kari8anerensini ho-ierenhaties, kari8anerensini ahostsenen tsi ronnye.

35 Iah 8ahi tehenteron on8e kanonskon ne rana8ka; neh 8ahi ne Roienha renteron on8e.

36 Tokat kati non8a nehne Roienha entsise8ane-rensi, ori8iioon8eki tsi ense8atnerensi.

37 8akaterientare tsi Abraham rao8atsire nise; nok ki sano se8atenientens nask8ario, ne tsi iah tiiekaien-tas nake8enna ne Se8erianeson.

38 Neh k8arori tsinahoten 8akatkaton Rakenineha; nok oni nise neh se8aiotaties tsinise8atkaton netsise-8anihneha.

39 Tontahon8a8enna8eron, nok 8ahonniron: Neh nak8a Abraham sak8aniha, Iesos tontahenron: Toka non8a Abraham etsise8aienhokonha akenhake, eh ki oni nise nahese8aiere tsini hoieren n'Abraham.

40 Kenh tanon non8a se8ari8aiote nask8ario, ii en-skak ne konk8e neok k8arori nori8iio neh nak8a Niiohne te8akaronken: iah naha eh tehoieren n'Abra-ham.

41 Neh ki hetsise8a8einnasere ne etsise8aniha. Tontahonniron: iah se ok tiionkhiiate8eton: enskat ionk8anisen, neh nak8a nehne Niiio.

42 Nok tanon tontahenron ne Iesos: Toka non8a Niiio etsise8aniha akenhake, tiakari8akenniate ori8iio tsi ask8anoronk8e, aseken Niiohne te8akiakenhon, nok raonhake nite8akenon: aseken iah ok te8akaten-nikonra tsi te8akenon, raonha tanon thakatorion.

43 Oh kati niotieren tsi iah teseSanikonraientas tsini keSennoten? neki tsi iah taese8ak8eni naese8a-taonsatate nake8enna.

44 Neh nak8a Ranesonronon ne etsise8aniha tsi-non8e oni tise8aientakon, neh kati oni ise8ere atsi-se8anikonraierite tsini hoskanektseroten ne etsise8aniha. Ok onk8e shiraks tsi tiotasa8e, iah oni teho-k8enion nahori8atokenhake, aseken iah tehoien ne tkari8aieri. Ne hens nak8a ra8erientakesson naha-no8ente; aseken rono8en, neh oni Ron8aniha ne kohno8en.

45 Nok nii nehtsi ori8iio tsini k8arori, iah tetes-k8etak8en.

46 Onka tsinitsion enhak8eni ahakeri8arho ne ka ri8aneren? Nok toka non8a ori8iio tsini k8arori, ohni-hiotieren tsi iah tetesk8etak8a?

47 Onka Niio raonk8eta ihken, rataonsatasts ki ne Niio rao8enna, nok nise iah tесе8ataonsatasts, neki tsi iah Niio tehaonk8eta tehken nise.

48 Ethone ne Sitaeronon tontahon8a8enna8eron nok Sahonniron: Iah kenh naha tetionk8aieriton tsi ionk8en Samaritan nasiatoten, nok sanesonronontse-raien?

49 Iesos tontahari8aserako: iah te8akenesonronon-tseraien; Rikonniesta tanon ne Rake8niha, nok nise tak8ari8akenronni.

50 Iah othenon tekesaks nii akerensarontsera, tih-aiatate nehne rehsaks nok tehaiatoretta.

51 Ori8iio, ori8iio tsi k8aroris, onka enhake8enna-rak8e, iah non8enton tharenheie.

52 Tontahonniron kati ne Sitaeronon: Onen tokens-ke ori8iio 8ahationni tsi sanesonronontseraien: Abraham ra8enheion, Rotitokensehak8e oni, nok sa-ton: onka enhake8ennarak8e iah non8enton tharen-heie.

53 Senha kenh ise tsiatanoron tsiniiot ne Sak8ani-ha Abraham nonen ra8enheion? Rotitokensehak8e oni rona8entaon: Onka kati nekenh nise Satatonnis?

54 Iesos tontahariSaserako, Sahenron : Tokat nonSa ok ii tatakaterensaron, iah othenon tekastak nake-rensarontsera; Rakenihase tohakerensarons, nehne seSatons neh etsiseSa Niio akenhake.

55 Iah se sane tetsiseSaienterhaon ; nok tanon nii riinteri : nok nakiron iah tehiiinteri, eh ki naonkenoSenseke, tsiki nise niio: riinteri ki neneh nok ri8ennarak8a oni.

56 Abraham etsise8aniha, ko8anen tsi rotonnha-here nahattkatto enska nii akennisera; rotkatton katon nok rotsennomihon.

57 Tontahonniron neh non8e ne Sitaeron : areko Sisk tesoscrassen, nok hestsken n'Abraham!

58 Nok ne Iesos tontasaka8enhase : ori8iio ori8iio tsi k8aroris ohenton sarennakerate n'Abraham sikenakere.

59 Ethone are onen Sathatinenhiak8anion nahon-Saiante ; nok tanon ne Iesos Sahatatasete tontahaia-kenhne n'ononsatokentiko8ane, tehatiiatokensson sahatohestste ; nok eh niio tsi sahatenti.

*Tioton-aton nateioteri8asonterak8en Nori8atokenti tsini
hoiaton Roiatatokenti San.*

Tsi ihre ne Iesos etho 8ahoken ne ronk8e ok sate-haron8ekon sarennakerate.

2 SahonSari8anontonse ne raotiok8a 8ahonniron : Saianer! onka iakori8aneren : kenhiken, katen neneh ronihha ok ne's'ens ne ronistenha tsi eh niio tsi rona-keraton ?

3 Tontasako8enna8eron ne Iesos, Sahenron : iah ne raonha tehori8aneren, iah oni ne ronihha, iah oni ne ronistenha; neki tanon netho naonta8e 8ehne aon-ton ne Niio raoiotensera.

4 Iatekakonte tsi eh nenkiere tsini hakennhaon ne takatorion, iotieson'k' sekon niia8enniserote ; ta8e

tsinon8e nentiokara8e tsinon8e ne iah onka taonsaia-koioten.

5 Tsinini kari8es Onk8ene ihkes, akos8atetsera ihken nonk8eokon.

6 K8sennii'k' iahate8ennokten nensok on8en-tsiake8ahonistskeronti nok rakarake ne teharon8ekon Sahana8aststarho.

7 Nok 8aha8enhase: 8as, nok ionsasatkonsohare tsi tiona8erote ne Siloe' (nehneh sakah naiahiiron te8atennieton) eh kati niahare nok ionsahatkonsohare, nek shaken nonen etho satontare.

8 Iontonhak8e ne tehonnonsanekhaon oni tsi ni iakon ne iakoterientare tsi teharon8ekon: iah keuh naha neh teken nekens ens tenstsk8ahere oni tehatsarites?

9 Otiake iontonhak8e: raonha: nok notiake iontonhak8e: ak8a ihken tsi teshiatieren, nok ne raonha, ratonhak8e: Ak8ase ii.

10 8ahon8ari8anontonse kati 8ahonniron: ohniia8enhon tsi sesken?

11 8ahenron tsi tontasako8enna8eron: neh thiken Iesos ron8anatonk8a 8ahana8aststonni tanon kkarake 8aharho, tanon 8ahenron 8as sasatkonsohareha tsi tiona8erote ne Siloe. Ne kati nonen eh siahake8e nok 8akatkonsohare ethone nonsakken.

12 8ahon8ari8anontonse 8ahonniron: kah nihres netho ronk8e? Tontahenron iah othenon te8akaterientare.

13 Tsi thatiteron ne Pharisian niahon8aiatenha8e ne tetharon8ekonne.

14 Ia8entatokentonne sahana8aststonni ne Iesos oni sonsahotsiente ne teharon8ekonne.

15 Nese 8ahonni 8ahon8ari8anontonse ne Pharisian, oh ak8a niaa8enhon tsi shaken. Nok tontahenron: Sahana8aststarho kkarake, nok sakatkonsohare nok ok saok sakken.

16 Nese 8aonni otiake ne Pharisian 8aonniron: thohiken ronk8e iah Niio tethotennieton aseken iah

tehentanonusta ne Niiohne : Nok rontonhak8e notiake : aonton ken neronk8etaksen neh niiori8anerak8at tsi nahaiere ? nese8aonni 8attonteri8atihanion.

17 Sekon sahon8enhase ne teharon8ekonne : nahoten nise isere raiatatake ne tessiaron8ekhsion ? Tontahari8aserako : Rotokense.

18 Nok tanon ne Sitaeronon 8ahontenno8ente tsi teharon8ekonne oni tsi aonsahoie8entaon : tsiniore iahon8atinonke ne ron8aienha ne teharon8ekonna.

19 Sahon8atiri8anontonse 8aonniiron : Neh kenh kehiken n'etsiseniienha ne tsiaton ok sateharon8ekon sarennakerate ? oh kati nia8enhon tsi shaken non8a ?

20 Tontaniri8aserako ne ron8aienha, nok 8aniron : iontiaterientare tsi neh ne sakeniienha nok oni tsi ok sateharon8ekon sarennakerate.

21 Kenh kaien oh nia8enhon tsi shaken onka oni ahonsahotsienton iah neneh othena teiontiaterientare. Onen eso tehahoseriiaakon, hetsiseniri8anontons nok raonha enhatrori neh non8e niiori8ake.

22 Neh 8aonni eh naniiere ne ron8aienha tsi taia-tati ne tsi sakotitsanisk8e ne Sitaeronon : Aseken ne Sitaeronon otiake onen sisakotitaston ne ionton oni ne tiaka8etakon tsi raonha ne Keristos, oni sesakotiatinekenhon tsi ionterennaientak8a.

23 Neh kati ahori8a ne roniha oni ne ronistenha 8ahniron : iatekaieri tsi natehaoseriiaakon hetsiseniri8anontons ak8a raonha.

24 Ionsahon8ennonke kati onen oni neh ne tekenihaton, kehiken teharon8ekonne, nok 8aon8enhase : Niio tetsenon8eraton ; ionk8aterientare thohiken ronk8e tsi onk8etaksensk8a.

25 Tontasako8enna8eron, nok 8ahenron : iah te8akaterientare naionk8etaksenhake ; tsiori8at ki tanon nii 8akaterientare : ne tsi tekeron8ekonne nok tsi sekken non8a.

26 Sekon are tontahonniiron : oh nihoieren ? oh naha8en tsi tonsaiaron8eksi ?

27 Tontasakoŝennaŝeron: onen kŝareri nok iah tesseŝataonsataton. Oh kati nahoten seŝariŝanon-tonta ne sekon aonseseŝaronke? iseŝere oniken nise hatsiseŝentiokŝaiesten?

28 Ethone onen ŝahonŝakenrenseronni, nok ŝahonŝenbase: ise niha hetsitiokŝaiesten; Aseken nii Mois raotiokŝake iakŝaiatare.

29 Ionkŝaterientare ne Mois tsi tehotithare ne Niiio, nok ne kenh kaien akŝekon iah teionkŝaterientare kah nithaŝenon.

30 Tontahenron tsi tontasakoŝennaŝeron: Nioh ke nienh, ioriŝanerakŝat ŝahi tsi iah tesseŝaterientare kah nithaŝenon; tanonse raonha ŝhaketsienton ne kkarake.

31 Ionkŝaterientare ŝahi tsi iah tesakoŝennarakŝa ne Niiio n'ionkŝetaksen, nok tanon ne Niiio raonkŝeta oni ronŝaŝennarakŝa neh sakoŝennarakŝa.

32 Iah ŝahi nonŝenton areko teionkŝariŝaronken n'onka ne ronkŝe onen aonsasakotsienton neok sateieronŝekon suonnakerate.

33 Neh kati kehiken n'iah Niiio thahontahotorion iah ki othenon tahariŝakŝeni neh nahaiere tsini haierna.

34 Tontahonŝaŝennaŝeron ŝahonniron: kariŝa-neraakserakon sennakeraton tanon ken ise enskŝarion-nien, nok ŝahonŝaiatinekenŝe.

35 ŝahariŝaronke ne Iesos tsi tethonŝaiatinekenhon; iatonsaiatatken are, nok ŝahaŝenhase: tisetakon ken raosennakon Niiio Roienha?

36 Tontahenron ne kenhkaien; onkah neneh Seŝenniio! aontaketak raonhake?

37 Tontahenron ne Iesos: hestsken, nok akŝa oni raonha nonŝa tesenittare.

38 Ethone tontahenron: teŝaketakon Seŝenniio! nok ŝahosennaian.

39 Nok sahenron ne Iesos: neh keniente tsi ŝako nonŝentsiake nakkŝatako ne kaiatohretatsera, ahon-tonsseke aonsaieken ne teieronŝekon; nok ne ieken taieronŝeke.

40 Neh 8aonni otiake ne Pharisian netho ronnesk8e, 8ahon8ari8anontouse, 8aonniron : Nok nii, teiak8aron8ekon oniken nii ?

41 Tontasako8enna8eron ne Iesos, nok 8ahenron : iah othenon taese8ari8aneraak8eraientake ne tokenske taese8aron8ekon : Nok ki tanon tsi se8aton ; iak8aken, neh ahori8a se8ari8aneraak8eraien.

Oieriaton nateioteri8asonterak8en n'Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

ORI8IIO ak8a ori8iio tsi k8arori ; onka iah kannhok8eniioke tethata8eiatak8a tsinonh nikontiteron ne teiotinakarontonha, akte tanon non8e thaientak8a tsi ichata8eiata, neh tohiken naieron oni ranensk8as.

2 Kenh kaien nak8a tsi kannhokaronte nitres tsi ichata8eiata, neh tohiker tokenske rahotsenenhokon ne teiotinakarontonha.

3 Enhonnhotok8ase ne tehonnhohaien, ron8a8ennaienteri ne teiotinakarontonha ; ak8a oni entesakohnatonhnion tsi iensakohnorke ne raotsenenhokon nok astste niienhakoiatenhasa.

4 Nok nonen sakoiatinekonhon ne rahotsenenhokon, ohentonsan 8are, nok ron8anonteraties ne rahotsenenhokon aseken ron8aienteri.

5 Iah tanon tahon8asere neiah tehon8aienteri ; ok eken tanon enkonteko, aseken iah teiakoti8ennaienteri ne thiiete.

6 Eh nahaiere tsi 8atesakori8akentok8en ne Iesos, nok iah tehotinikonraientaon tsi nahoten renhton.

7 Sekon kati ne Iesos sahenron : Ori8iio ak8a ori8iio tsi Ii ne tsi kannhokaronte tsi non8e nitkonnetta ne teiotinakarontonha.

8 Ak8ekon kati tsinihati nohenton rotik8athon tsiniiore n'ii, ak8ekon neh n'aieron oni ratinensk8as ; iah ki oni tehon8anatahonsatati ne teiotinakarontonha.

9 Ii ne tsi kannhokaronte ; onka iihne enhionta-Seiate neh enhieniakenne, enhiontaSeiate oni entsie-iakenne nok enhiestsenri ne kakkSiiio.

10 Neok tanientes naieron nahätieronkSe, ahario oni ahatonte : neh n'ii kehniente tsi Sako n'akheion-nhete, neh oni nakSa ok taontiesen.

11 Ii ne ranonnhatseriio : ranonnhatseriio sakoSis ne rahotsenenhokon tsi ronnhie.

12 Nok ne rannhatsera, oni ne iah tehanonne ne katsenen, iah oni raonha tehotsenenhokon, ok eh tensakotsiakSarisii ne katsenen nenhaken taSe ohkSaho nok Sahateko ; nok n'okSaho ok tontate-SenniioSte oni SateSanitiokokSate ne katsenen.

13 Neh Sahonni Sahateko ne tsi rannhatsera, iah othenon tehannhatens ne katsenen.

14 Kehnonnhatseriio n'ii, keienteris naketsenen, oni ionkienteri n'ononha.

15 Tsi kiniiot tsi rakienteri ne Rakeniha eh oni n'ii nihiienterii ne Rakeniha. Nok aketsenenhokon keiaSis tsi konnhe.

16 Sekon eso SakenaskSaiien nareko akatehenrakon teiohnataSeiaton, teiotonSentsiohon kati oni neneh aontakheiatenhaSe, nok enhionkeSennarakSake, enskat ok enkentiokSaiientake saiatat oni nensakosts-teristake.

17 Ne Saonni rakenoronkSa ne Rakeniha, neh tsi ok tikiens tsi konnhe, neh nataontaSe aonsakiena.

18 Iah onka taionkekkSa, akSa ki Ii akatennikonra tsi kat iakSarisions ; SakkSeniatseraiien n'akatken-rate SakkSeniatserrien oni naonsakiena ; Rakeniha eh niio tsi rakrori.

19 Sekon are tonsahatiriSatirononko ne Sitaeron tsini kaSennoten Sahonronke.

20 Aseken kentiokoSanen ne iontonhakSe : Rotkonseraiien, tehanonSaraSenrie oni ohniioTieren tsi hetsiseSataonsate ?

21 Nok notiake ionton : iahse eh tehaSennoten ne Rotkonseraiien ; enhakSeni ken n'otkon taonsasakoka-kSarisii ne teieronSekon ?

22 Ethone are onen Sontontanoronne ne Jerusalemke, Koserake kenhne.

23 Nok ne Iesos kanonskonson tehateratanions, tsi ronnhokaronte ne Salomon.

24 Eh kati SathonSanenronni ne Sitaeronon nok SahonSenhase: tohak8a nen8e ensk8anikonrorarakon? Toka ise enkenhake ne Keristos tak8ari8ak8arisien onen tsi tak8arori.

25 Iesos tontasako8enna8eron, nok 8ahenron: Onen k8arori nok iah tetise8etak8en; neh 8akeri8anirati tsini kaiotenseroten 8akiote Raosenmakon ne Rakeniha.

26 Neh 8aonni iah tetise8etak8en ne tsi iah ise teken naketsenenhokon, tsini8akieren tsi k8arori.

27 Konronkas naketsenen nakebenna, kheienteris oni n'ii, nok nononha ionknonteraties.

28 Nok n'ii neh kheia8is ne ionnheon8e, iah oni non8enton tiakontiessa, iah oni onka tataonsaionkhsiotarisi.

29 Rakeniha rakenask8a8i, neh thaonhaa thohsastensero8anen, iah tateshon8asiotarisionhe ne Rakeniha.

30 Ii tanon ne Rakeniha ak8a ok neh sakat.

31 Ethone are onen ne Sitaeronon tonsahatinenhiak8e nahon8anenhioiake.

32 Iesos tontasako8enna8eron nok 8ahenron: Eso 8ori8ake 8ak8anatonhase ne tkari8aieri neneh Rakenineha te8akha: kah kati non8a nikaien tak8anenhiohiahaktane?

33 Tontahonniron ne Sitaeronon; iah tek8anenhiohiahaktane ne tsiori8at aontesari8aieriton; neh 8ahi tsi 8asate8ennaiesate, oni tsi thisonk8eha, Niio satatonnis.

34 8ahenron ne Iesos tsi tontasako8enna8eron: Iah kennah tekaiaton ne se8aiatonserakon: 8aken: Niio nese8aiatotens?

35 Toka kati non8a Niio iakohnatonk8en tsiniakon iontataronkatenni ne Niio rao8enna (iahse sane tese8ate8atane tsini kaiaton).

36 Se8aton ken Sakate8ennaiesate Ii ne Rakeniha rakiatatokentiston nok on8entsiake takatorion, tsi Sakiron: Niio Rakienha?

37 Toka iah Rakeniha tehoiotensera ten8akio-tek8en, tosa ki katak3etak.

38 Kenh kaien neh nen8akiorenhatie, nok iah taontask8etak8ane, tase8etak neh nika8eiennoten; eh naonta8e aese8aterientarane oni aontese8etak8e tsi iakehnik8ekon ne Rakeniha.

39 Neh Sakarionni sekon are sonnerhak8e ahonsa-sak8aiena; nok kiok eh tahatatonte rabotihenton.

40 Nok sekon are iatonsahaiaiake ne Jordan, tsinon8e Sa8atis thonekoserhon sontahatasa8en, nok eh oni non8e ionsahatatiteron.

41 Nok kentioko8anen Sahon8aiatorenne, nok ion tonhak8e: iah othenon tehahotasion ne iori8anerak8a ne Sa8atis; nok ki tsinikon tho8enninekenhon ne kenh kaien raiatatake ak8ekon ori8iio.

42 Nok kentioko8anen are eh non8e tontahon8etak8e.

Enskat-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

BETHANI non8e Saiatat nihonon8aktanihak8e Lazar ron8aiastsk8e, eh non8e niionatenatak8enrare n'On-8ari tanon Marta rontennosenha.

2 Neh kehiken On8ari ne Senhienakon oni Senhienanoron Sahahoka8e ne Roianer, nok ok neh nahononk8is sakarake8ate; nok ne Lazar rohnon8aktanihak8e aonha iatennosenha.

3 Iatiateri8aniete kati ne rontennosenha tsi itres ne Roianer tiatonne: Saianer onen rohuon8aktani ne hetsenoronk8a.

4 Nok Sahenron ne Iesos tsi Sahari8aronke: iah ki neneh teiakoriotha neh nikannroten, neok tanon

ne Nii raoiatanerakSatserrat, eh naonta8e ahon8aseno8anate ne Nii Roienha.

5 Iesos ranoronk8ak8e ne Marta, nok oni ne tiata-
tekenha, oni ne Lazar.

6 Nok nonen sahari8aronke tsi rohnon8aktani ne
Lazar, sekon te8enniserake sahonisko tsinon8e nires-
k8e.

7 Ethone onen 8asaka8enhase ne raotiok8a : Judé
onen nietsite8e.

8 Tontahonniron ne raotiok8a : Saianer ! on8ar ok
tokara nonta tiesaiatisaksk8e ne Sitaeronon naiesa-
nenhioiake, onen kati ok are eh ienseso.

9 Tontahenron ne Iesos : iah kenh tekeni ia8enre
teka8istaaks ne se8ennisera ? onka ontiekene enha-
tenti iah ki tahositiake : aseken neh tehos8athetak8a
tsi teios8athe tsi ion8entsiate.

10 Kenh kaien nasonthenne enhatenti enhositiako,
aseken iah ki tatehos8athe tsi teios8athe.

11 Nonen saharihokten, ethone 8asaka8enhase :
Lazar onk8atenro rohtas. Eh tanon 8ake sahiiatane.

12 Tontahon8a8enna8eron ne raotiok8a, nok 8aon-
niron : Saianer ! onenki enshaie8entane nenhotas-
seko.

13 Nehse neneh 8ahenton ne Iesos tsi ra8enheion,
ronnerhak8e ne rohnonha neh kenh renton nahako-
ta8e.

14 Ethone onen ne Iesos iatharihoserate 8ahenron :
Lazar ra8enheion ;

15 Nok 8akatonnhahere nise se8ari8ake ne tsi iah
eh tekesk8e. Toka eh naonta8e aontese8etak8e. En-
hnio tanon eh iete8e.

16 Ethone n'Aton8a Didyme ron8anatonk8a, 8asa-
ka8enhase ne rontenro : Etho oni n'ii iete8e aonton-
seke enskatne ahete8enheie.

17 Nonen siihara8e ne Iesos, 8ahari8aronke tsi
onen kaieri nonta sithon8aiataten ne Lazar.

18 Neok nahoten ne 8isk ia8enre stade natetiatero
ne Bethani tanon ne Jerusalem.

19 Kentioko8anen sitaeronon etho ichotine tsi tinonsote ne Marta tanon n'On8ari, kon8atinikonranirathe tsi teiohnatennonterak8en.

20 Ak8a neok Sakari8aronke ne Marta tsi tare ne Iesos, oksaok 8athoteratana, nok n'On8ari ok iekenteron.

21 Sakenron ne Marta tsi 8aho8ennarane ne Iesos: Saianer! kenthos on's aseseke iah naha taba8enheion nontiatennosenkenha.

22 Nok ki tanon 8akaterientare non8a tsinikon enhtseneken ne Niio, enthion ne Niio.

23 Tontahenron ne Iesos: onshatonnheto ne tsiatennosenha.

24 Tontakenron ne Marta; 8akaterientare tsi enshatonnhete nonen tentiontkestsko ak8ekon nonk8e neh nonen onaken tsi te8enniseronte.

25 Tontahenron ne Iesos: Ii ne tsi tsiontonnhests oni ne iakaonnhets; onka ta8etak8en niihne ia8eronhatien nenha8enheion, enhronnheke.

26 Onka ronhhe, tha8etakon niihne iah non8enton tiarenheie, tisetak8en kenh neneh?

27 Tontakenron: Tokenske Saianer! Te8aketakon tsi ise ne Keristos, Niio Iaienha karharastston entesete tsi ion8entsiate.

28 Nok nonen sakarihokten otasetonke saiohnonksa ne tiatatekenha On8ari, Sakenron: kenh itres ne Roianer nok thiennonks.

29 Ak8a neok onronke tontakatenstak8e nok eh 8ahete.

30 Areko siihero ne Iesos tsi tionatak8enrare; sekon eh niresk8e tsi nonh Marta natehonatatken.

31 Kenh kaien ne Sitaeronon neh ratiterontak8e kon8anikonrorihak8e n'On8ari, 8ahontkatto tsi sotsi tontakatenstatsi oni iakaiakenne, 8akon8asere ronton: tsi thaiatat 8ate8asenthosere.

32 Siihon8e n'On8ari tsi itres ne Iesos, onen oni sahoken, rasiakta 8ate8atonstsoten, nok 8akenron: Saianer! nene kenthos asesseke iahse thaha8enheion n'ontiatennosenkenha.

33 Iesos sahaken te8asenthos oni ne Sitaeronon ne kon8anonteratiene 8ahoiatissonk8e nok 8ahonikonkararen.

34 Nok 8ahenron : kah non8e nise8aien ? Tontahoniron : Saianer kasts nok satkatho.

35 Nok 8athasentho ne Iesos.

36 Neh 8aonni 8ahonniron ne Sitaeronon ; ori8iio 8ahi tsi rohnoronk8ak8e.

37 Nok otiake iontonhak8e : neh kehiken shotsienton ne tcharon8ekonne, iah kati onteken tahok8enion ne tosa aha8enheion ne kenh ronk8e ?

38 Ethone are sekon sahonikonranon8ake 8ahatkatho tsi non8e nihaiatat (ioshonhio8anen kassonhionnine nok ohnenhia kanontektonne.)

39 8ahenron ne Iesos : 8e8anenhiairako. Nok tanon ne Marta iatennosenha ne ra8enheion 8akenron : Saianer ! Onen ne kenh 8akeras ; aseken onen kaieri nonta eh sihaiatat.

40 Tontahenron ne Iesos : iah kenh tekonnori, nentisetak8en ensatkatho ne Niio raoiatanerak8atsera ?

41 8ahatinenhiairako kati ne kanontekton tsi raiaatat. Nok ne Iesos Karonhiake iahtakatto nok 8ahenron : Rakeni tekonnon8eratons tsi take8ennarak8en, konhiatsennonniase tsi takathontatis.

42 Ok se sane si8akaterientare tsi take8ennarak8a ; neki ne teionkatiataton raotiri8a tsi nahoten ka8on, toka naha eh naonta8e ahonthontate tsi ise teskatennieton.

43. Nok nonen saharihokten, 8athohenrete : Lazar tontatsiakenn.

44 Ne nak8a oksaok tontahatkestsko ne ra8enheion, tehanenststerenhatie tehasitaneren oni, nok iakotasta rohnon8aroron, 8ahenron ne Iesos : hetsise8anereni nok hetsise8atka.

45 Nese 8aonni kentioko8anen ne Sitaeronon n'Onsari kon8anonsorenhonne, 8ahontkatho tsi nahaiere ne Iesos tahonnetak8e rahonhake.

46 Nok notiake, Pharisian neneh sahon8atiroriana tsi nahaiere ne Iesos.

47 Ethone onen ne ratitsihenstak8eniios oni ne Pharisian 8aontkennisa nok 8ahatitsienhaien, nok 8ahonniron: oh nite8akierha? Aseken kehiken ronk8e tehaterihok8atha ne iori8anerak8atenions.

48 Tokat ok tatentsite8akanerake ak8ekon ok enthon8etak8e; nok enthonne ne Romain enhionkhiatonte, ii, onk8anakerasera, oni n'onk8entiok8a.

49 Ethone saiatat Caiph ron8aiasts, neh ratsihens-to8anenne neh sikaha8is, tahatati, 8ahenron: iah othenon tese8anikonraientas.

50 Nok, iah oni tatese8aiatoretta tsi onk8atsennonniat ne saiatat harenheie, ne kanenrak8ekon akori8ake, ka8enniio ki tosa aete8anitiok8ahton.

51 Iah raonha tehotennikonra tsi nahoten 8ahenron; nok tanon ne tsi raonha Ratsihenstatsiko8a kenhne n'ethone, tsi kati niot ne 8ahonikonrahentete nok tahonenne tahatrori tsi saka8enheiasere ne Iesos ne Sitaeronon.

52 Iah oni neh ok teken ne Sitaeronon, neh oni nasakoiataroroke nok oni iatasakoiestste ne Nio sakoienhokonha n'ok tiiateiakorehnihonne.

53 Neok kati onen sahatiri8isake oh onte nahatiiere nahon8arie.

54 Nese 8aonni ne Iesos iah ki onk8ene tesrethak8e; ok eken tanon ehren 8arete neh non8e, kahentakta tkanataien Ephraim kon8aiats eh niiahare; eh oni iahatien nok oni ne ractiok8a.

55 Onen thoha siiakahe8e tsini honentanoronse ne Sitaeronon (kon8anatonk8a Shotonnhestston); kentio-kohanen kati neh tienakere Jerusalem 8ahente saion-tonnhakanonhniahna tsi onen Sentanoronsere.

56 Nok Iesos ron8aiatisaksk8e, tehontateri8ahnon-tonnionnisk8e oni Ononsatokentike rontonhak8e: nahoten ise8ere? ise8ere onteken iah tahontare tsinikari8es Sentanoron?

57 Kenh kaien ne ratitsihenstak8eniios oni ne

Pharisian sakotirihontonk8e, n'onka aiakoterientarake kah non8e nires, ahon8atirori, eh naonta8e aontiesenne ahon8aiehna.

Tekeni-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

1 IAIK nonta ohenton naontanoronne ne Shotõnnhestston, Betani sara8e ne Iesos tsi non8e nihanakerek8e ne Lazar nehne ra8enheionne, neh oni ne shahonnheton.

2 Nok eh non8e nahon8akhonnien nokarasa, Marth ontsteriste natekk8arane, nok ne Lazar etho oni neneh rotekk8arak8e.

3 Nok ethone n'On8ari niahate8ak8e nak8a ihken 8enhieniio oni 8enhienanoron nok Iesos rasike ton8eron nok ok neh nahononk8is tontakarake8ate, nok ak8a Sakanonsine tsini 8enhienakon.

4 Ethone saiatat tsini hotiok8a, neneh Sitas Iskariot neh oni ne ienhotenninon 8ahenron ne rahonikonrakon.

5 Oh niotieren kehiken tsi iah te8atenhienaninon asen nika8istake iataiohnenon, nok iakotent aiontatitenraton?

6 Eh niot tsi tahatati, iah sane ne teiori8ake tsi asakotenrheke ne iakotent, neh tanon tsi ratieronk8a, nok raonha ranataterenha8ak8e raonha oni raha8isk8e tsinahoten iakotahask8e.

7 Tontaho8enna8eron, nok 8ahenron: Tosa othenon saststerist; aseken neh ontenti oni onskat teskaierontare tsinenhia8enne nonen enhionkiatata.

8 Aseken tiotkon onse8aigentake ne iakotent; nok n'ii iah tiotkon taete8ak8ekon.

9 Kentioko8anen ne Sitaeronon 8ahakotokense tsi eh renteron, eh 8aontkennisa, iah Iesos ok tehon8aniente, neh oni nahonsaon8aken ne Lazar shotonnheton tsi ra8enheionne.

10 Nok ne ratitsihenstak8eniios 8ahatiri8isa nahon-
Sario oni neneh ne Lazar.

11 Ne tsi kentioko8anen ne Sitaeronon eh ieient-
tak8e raonha raori8ake nok tiaketak8ak8e Iesos
Raosennakon.

12 Tsi 8ahorhenne, tsini iotiok8atsanit iakohne neh
non8e sikaha8i ne tsi 8entanoronsere, 8aeri8aronke
tsi Jerusalem nontaha8e nonhatie ne Iesos.

13 8ahatik8iriake ne teioteneratak8enonni nok
ontenenratenti 8athon8ateratana nok tehotihenretane
rontonne: Hosanna! Ahon8anenton ne Israeronon
Ron8anontii, nehne Raosennakon ne Ra8enniiio
tahoientakonhatie.

14 Nok ne Iesos 8ahanask8atsenri kenseri katsinn,
neh 8ahosaten tsiki niot tsi kaiaton.

15 Tosa sateronn Sion saienha: Ouen tare ne
Ianontii kenseri o8ira tahose.

16 Iah othenon ak8a tehoneron ne raotiok8a tsi
naha8en, tsi kati niiore onen iaon8asennen8anate,
onen sahonnei arane tsi raonha rohton tsi eh niot tsi
kaiaton, nok tsi nahatiiere neh 8atrori tsi onen ia-
kaiorite.

17 Kentioko8anen ne tsiniiakon teiekanerak8e
satontahokestsko ne Lazar osson8akon oni sahaonn-
hete, ak8ekon ok ron8ari8anirati hak8e.

18 Neh oni senha 8akentioko8anate sathon8atera-
tana neh tsi iakoronken tsi eh nihoieren.

19 8ahontonnion8e ne Pharisian: se8atkattos 8ahi
tsi iah othenon tete8atk8enies, onen are kenh non8a
ak8ekon ok nonk8eokon ron8anonteraties.

20 Otiake ratiatarak8e ne Grek tsiniiakon iakohne
oni ron8asennaiennire ne Niiio neh non8e si8enta-
noronsere.

21 Neh kati 8ahon8aiatorene ne Philippe Galile-
ronon, Betsaida kanatakon non8e nihanakerek8e,
8ahon8aneken, 8ahonniron: Se8enniiio; iak8askaneks
n'asak8aken Iesos.

22 Philippe sara8e, André sahorori, nok n'André
tanon Philippe ionsahon8arori ne Iesos.

23 Tontahenron ne Iesos tsi tontasako8enna8eron : Onen iakahe8e t8abasanno8annha n'Onk8e Roienha.

24 Ori8iio ak8a eri8iio tsi k8arori : Onatsia kanen on8entsiake enhiakoti, neiah tenkenheionsere enskat ki ok tsi enkaientake ; nok nenkenheie, esoki enkanenhonten.

25 Onka ranoronk8a tsi ronnhhe, enhotonse ; nok ne iah tehononste tsi ronnhhe ne kenthon on8entsiake, neh enhaha8ake tsiniienhen8e ! iah oni takari8entane.

26 Onka rakeri8a8ase raknonteratie ki, nok tsi non8e nenkeseke etho oni nehne enreseke nakennhatsera, nok nenhakeri8a8ase enhokonnienste ne Rakeniha.

27 Onen non8a ok os'sonti8akonnha8ens ; oh onte nahoten akerase ? O rakeni ! askiatanonstate non8a nikaha8is ; nese sane te8akenienton tsi te8akehnon.

28 Rakeni ! tsennanoronst ne sasenna. Ethone karonhiake nontonte8ennine 8akenron : Onen risennanoronston nok sekon ki henschisennanoronste.

29 Nok tsiniiakon neho iienk8e, oni ne 8aonronkanien neh nika8ennoten, iontonhak8e 8aka8ere onte 8ahi ; nok notiake iontonhak8e neneh : Raronhiakeronon 8ahi 8atnitharen.

30 Tontahatati ne Iesos, 8ahenron : iah ii te8akeri8ake kehiken nika8ennoten tsi 8ese8a8ennaronke, ise tanon se8ari8ake.

31 Onen on8e naori8entatsera tsi ion8entsiate ; Onen oni astste erhon8aiatontiete ne ron8ako8anen tsi ion8entsiate.

32 Nok nii nonen ense8akateratak8en ne kenthon ion8entsiate, ak8ekon nonk8e akonhake entekeiatatihentho.

33 Neh 8ahenton8e tsi neh 8ahenron tsini 8enheiontoten henrenheiate.

34 Tontahonniron nonk8eokon : Onk8aiatonsera ionk8arori tsi heuronnhheke on8e ne Keristos : oh kati nekenh niotieren tsi saton ensbatharatate n'Onk8e Roienha ? Onka kati nekenh nonk8e Roienha ?

35 Tontahenron ne Iesos; Sekon nikarißessa tesseßasßathetseraien: seßatenti kati sekon ok natesseßasßathe, sotsi iotteron onßa tentisseßakaraße: aseken nasatakon rotentionhatie, iah ki tehoterientare kahßare.

36 Taseßetakßenhak tsini karißes tesseßasßathetseraien, netho naontaße osßathesera seßaienha aeseßaton. Nonen sahariholkten ne Iesos, oksaok ehren sarete, nok sasakotatonten.

37 Nok saetho sane eso ne iorißanerakßatenion tsini hoieranion rahotihenton, iah ki othenon tetiorakßen tsi iah tethonetakßen ne raosennakon.

38 Ne kati Sahonni takaierine tsini kaßennoten thoßenninekenhon ne Rotokenseakße Isaï: Saianer! Onka tiakaßetakon nonkßaßennake, nok onka ronßa-tokatenti ne Roianer raonentsa?

39 Neh Sahonni iah tethonetakon, ne tsi sekon saton ne Isaï:

40 Satesakoronßeke, nok SasakaSeriasanirate, tosa ratarake ahontkahtot, nok raoneriane iahotinikon-raientane, nok ahonsahontatreßate, nok ahonsakhe-tsiente.

41 Eh niot tsi thotati n'Isai, sahatkatho ne raoia-tanerakßatsera, raonha onirohton shiiothare.

42 Ronentiokoßanen sane ne ratitsihonstakßeniiios tahonnetakße raosennakon, iah ki tanon ßehne tohonnonniskße, ne tsi sakotitsaniskße ne Pharisian, onßa sotsi tenthonßatiiatinekenße tsi ionterennaientakßa.

43 Aseken neki Sahatirako n'onkße akorensaron-tsera tsiniiot ne Niio raorensarontsera.

44 Ok tathohenrete ne Iesos nok Saheuron: Onka kiok akonhake taßetakßen, iahse akonhake ok tetha-ßetakßen, nese oni tsinonkati ne takatorion.

45 Onka tehakkanere tehokanere ki oni ne takatorion.

46 Neh keniente tsi Sako nonßentsiake, ne taksßa-thete, nene tosa taontaiakokarasseeke tsiniiakon entia-
ketakße niihne.

47 Nok nonka kiok enhionke8ennaronke, nok iah taontaiaketak8e iah ki tatakheiatorete: Aseken iah ki neh tekeniente ne takheiatorete nonk8e, neok tanon n'akheniakente.

48 Onka enhakkenron iah oni tahataonsatate nake8ennaokon; raha8e ne tenhoiatorete, ok neh n'O8enna ne 8akerio8anaton neh tenhoiatorete n'onaken te8enniseronte.

49 Aseken iah ii te8akatennikonra tsiniiot tsi 8akatati; Rakenihase ne takatorion raonha rakrori oni rakerionnienni tsinenkiere tsi enkatati oni tsi enke8enninekenne.

50 Nok 8akaterientare tsi iakaonnhests ne raori8aokon; tsi kati nikon katroris, eh ki nikierha tsi skatrori, tsinihoieren tsi rakrori ne Rakeniha.

Asen-haton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

ONEN thoa 8a8entanoronne ne Shotonnhestston, roterientare ne Iesos tsi onen ieiohe nahonsahatenti tsi ion8entsiate, Ronineha niiahonsare, tsini sakoh-noronk8ak8e ne raonk8eta on8entsiakeronon, ok ki eh niieheiot tsiniiore ieiotokte.

2 Nok nonen sahatik8entane n'okarassa, onen sihonikonraten n'otkon ne Sitas-Iskariot Simon roienha, nahotenninon.

3 Nok tsi roterientare ne Iesos tsi ak8ekon niiehoiatak8enioston ne Roniha, nok tsi Niiohne thoientakon, tsi oni Niiohne niionsaha8enonhatie.

4 Tahanistsk8arako natek8aratserakta, 8ahatiata8itasi; ohniataraha 8ahateniionten nok tahatiatannhake.

5 Nok akeratno 8ahanekaren, nok tasakositohare ne raotiok8a, nok neh tontasakositoke8atonhatie ne roteniionte.

6 Kahre onen iahara8e tsi tenstsk8ahere ne Simon Tier; tahebron neneh ne Tier: Saianer! emskasitolare kenh nekenehen?

7 Tontahobenna8eron ne Iesos, nok 8ahenron: iah non8a tesaterientare tsini 8akierenhatie, onakenke ki ensatokense.

8 Tontahenron ne Tier: iah ki nah non8enton tiaskasitohare. Tontahenron ne Iesos: nene iah tenkonhiasitoharehe, iah ki taetenik8ekbene.

9 Simon Tier tontahenron; Senha ioianere ak8ekon ne kesnonsake oni kenontsine asenohare.

10 Tontahenron ne Iesos: nonen rotiatohare, neok tetsioton8entsihon naonsaon8asitohare, nok ak8ekon en8atenohare; onen kati se8atiatohare iah ki tanon ak8ekon tehken.

11 Aseken roterientare onka rotenninon8e; nese 8aonni 8ahenron: iah ki ak8ekon tehken.

12 Nok nonen sasakositoharesi, sahatseronni nok sahanistk8aren atekk8aratserakta nok 8asaka8enbase; se8aterientare kenh nahoten 8atenientenstakon tsi nak8aierase?

13 Roianer nok Ra8enniiio tak8anatonk8a, ak8a neneh tise8ari8aierists: aseken tokenske Ii.

14 Ne kati kehiken ts Ii ine Roianer, oni ne Ra8enniiio tanon Ii 8ak8asitohare; etho kati cai nise nese8aiere enhietsiiiasitohare nakoren.

15 Aseken 8ak8anatonhase, neh naonsese8aiere, tsi nak8aierase.

16 Ori8iiio ak8a ori8iiio tsi k8arori, tsi iah senha kannhatsera tehaiatanoron tsiniiot ne raiatak8eniiio, oni ne rari8enhasi tsiniiot ne thotorion.

17 Toka se8aterientare neh nikarihotens, ense8aiatateri neh nense8aiere.

18 Iah ki tanon tiiek8ak8ekta, aseken kheienteri ki nonka kheiatarak8en; Nok ki tanon iatekakonte tsi enkahnane tsinikaiaton, tsi 8aton: nehne teiakiatonsts 8ahakatkarh8ateni.

19 Tahonnenne ok tk8aroris ohenton eh naita8enne; n'aita8ens n'onen ienkae8e eh oni nenhia8enne aontese8etak8e tsi Ii takatorion ne Rakeniha.

20 Ori8iio ak8a ori8iio tsi k8arori: nonkakiok ienhiiatenniete nok enthon8akonnienste, enhakkonnienste ki oni nii; nok neuhakkonnienste enhokonnienste ki ne thakatorion.

21 Nonen saharihokten ne Iesos, ak8a anio tsiniot nahonikonranon8ake, nok ok tiiahatroriko8a, nok 8ahenron: Ori8iio, ori8iio tsi k8arori, saiatat tsini-tsion enhakatenninon.

22 8athontatkathoseron ne raotiok8a ok tihotini-konrotht thiken onka onte sakohton.

23 Saiatat tsinihati, nehne ronoronk8ak8e ne Iesos, ak8a kati rak8isteake iehakonhen rohtas.

24 Simon Tier iahtokatho tsiniot nahorori nahari-8anonton, kah nihaiatare ne rohton.

25 Eh kati iahtattate tsi rotte ne Iesos, nok 8ahenron: Saianer! onka nekenhen?

26 Tontahenron ne Iesos, neh nonthiion kanatarana8enton. Nok 8ahanatarana8ente ni8aha Sitas Iskariot tahaon, Simon roienha.

27 Nok nonen siiarennek8ane, onen 8ahotienhase n'otkonseraksen: Nok ne Iesos-8aha8enhase: tesasterihen eh natsier tsinahoten sari8aien.

28 Iah tanon onka teiohnikonraientaon tsinihati tehonatekk8aratserannhenne tsi nahoten 8ahenton tsi nahoten 8ahenron.

29 Aseken otiake 8aonnere, ne 1 enh tsi Sitas ranatatserenha8e, tsi kati niiot nahororike ne Iesos ne Sitas nahaninon tsinahoten teioton8entsiohon tsi 8entanoronsere; ok ne ens nasakotenrate ne iakotent.

30 Ak8a neok siiarennek8ane ne Sitas ne kanatarok oksaok 8ahatenti; onen asonthenne sihken.

31 Nok nonen siiehoiakenhon, 8ahenron ne Iesos: On8a onen enhasennanoronne n'Onk8e Roienha, nok raonhake enhasennanoronne ne Niiio.

32 Ne kati tsi raonhake euhasennanoronne ne Niiio, raonhake kati oni ne Niiio enshosennanoronste; ak8a ok oni iosnore tsi enhosennanoronste.

33 K8aienhokonha, niskari8esha onen tsi tsite8a-

k8ekon. Ensk8aiatisake, nok tsini8akieren tsi kherori ne Sitaeronon, tsi iah thiihonne8e tsinou8e 8ake, onen kati oni nise 8ak8arori.

34 Tsi8ori8at nori8ase 8ak8atenienthase; nehno, taese8atatenoronk8ake tsi ki n'ii nik8anoronk8a eh nataese8atatenoronk8ake.

35 Neh enkaieronni8tak8en tsi ise nakitiok8a ne tense8atatenoronk8ake.

56 Simon Tier tahatati, 8ahenron: Saianer! kah 8ase? tontahenron ne Iesos: Tsinon8e 8ake, iah task8ehni non8a naskere; nok tanon niare ohnakenke eh niienhense.

37 Tontahenron ne Tier: Saianer! oh niotieren tsi iah kenh non8a takk8eni nakonsere? enkate8entete tsi konhe nise sari8ake.

38 Tontahenron ne Iesos: ensate8entete tsi sonhe n'ii akeri8ake! Ori8iio ak8a ori8iio tsi konrori tsi iah taontontati ne kitkit n'iah asen taskatonnihiasere.

Kaieri-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

Tosa ese8atatenikonrharen tise8etak8en Niihno, tase8etak8enhak kati oni niihne.

2 Eso nah kanaktake tkanaktenion ne Rakeniha raononskon, aseken nohia naiotonhake ak8arorike ki; 8ak8anaktaseronniennire kati.

3 Nok nonen ense8akatention, enk8anaktaseronnienni oni, tentke nok iensk8aiatenhase; n'etho ki oni nise non8e naese8senterontake tsinon8e neakiterontake.

4 Nok se8aterientare tsi non8e sake, se8ahahaienteroni.

5 Aton8a tahatati, 8ahenron: Saianer! iah othenon teionk8aterientare kah 8ahse; oh kati naii8enne naiak8ahaienterihake.

6 Tontahenron ne Iesos : Ii nohaha, oni nori8iio, oni ne ionnhe : iah onka tiiakon8e ne Rakeninoha n'iah iihne taontaieientak8ane.

7 Neh nensk8aienterihake, entsise8aienterhane ki oni ne Rakeniha ; onen ki tanon lon8a 8atsise8aienterhane, 8atsise8aken oni.

8 Philipp tahatati, 8ahenron : Saianer! tak8anatonhas ne Roniha ; etho ok natetsionk8aton8entsioni.

9 Tontaho8enna8eron ne Iesos, 8ahenron : Onen nahe site8ak8ekonhaties nok iah tesk8aienteri! Philipp onka kiok rakken, rokenki ne Rakeniha ; oh kati niotieren tsi saton, tak8anatonhas ne Roniha ?

10 Iah kenh tetisetak8en tsi iakenik8ekon ne Rakeniha ? tsini io8ennake konrori iah ii te8akatenni-konra ; nese ne Rakeniha iakenik8ekon eh nihote8e-iennisonhonhaties.

11 Tasetak8enhak tsi iakenik8ekon, teiakenik8ekon oni ne Rakeniha ; Toka iah arahona ki neh aontasetak8e tsini 8akieranion.

12 Ori8iio ak8a ori8iio tsi 8ak8arori : n'onka entha8etakon n'aksennakon, eh nenhaiere tsi ni 8akieranion, nok senha sekon ihsinonh tsinenhaiere, aseken rakenineha sake.

13 Nok tsi ok nahoten ense8ari8anonton n'ii aksennakon eh se nenkiere ; eh naonta8e Roienha ahari-honni ahon8asennen8anate ne Roniha.

14 Saeto sane niiori8aha ense8ari8anonton naksennakon ehki nenkiere.

15 Toka tak8anoronk8a se8ate8eienton ki nakeri-8aokon.

16 Nok enhineken ne Rakeniha, nok oiah ensetsi-tcion ne sakohnikonriiosta, neh tiotkon ense8ak8ekon-hatieseke.

17 Neneh Ronikonriioston, nene iah onka tehon-8aienteri nonk8e ; aseken iah ki tehon8akens, iah oni tehon8aienteri : hetsise8aienteri ki tanon nise ; aseken se8ak8ekonhaties, tiotkon oni ense8ak8ekon-hatie.

18 Iah ki taese8ententane ne kanisera ; tentk8at kenserase.

19 Onen iah taonsaionnise, iah nonk8e taonsaionken ; ensk8akenseke ki tanon nise ; nok tsinikonnhe etho oni nise nentsionnheke.

20 Etho non8e te8enniserate ense8atkatho tsi iake-nik8ekon ne Rakeniha, nok oni nise tsi te8ak8ekonhatie.

21 Onka enhate8eienton nakeri8asonha enhari8aierite oni, neh tohiken rakenoronk8a ; nok ne rakenoronk8a, enhonoronk8e ne Rakeniha, enhinoronk8e oni nii, nok 8ene enhiatonnien.

22 Jude (iah Iskariot tehken) tabatati 8ahenron : Saianer ! oh niotieren tsi ontionhake ok 8ehne ensatatonni nok iah nonk8ene ?

23 Tontaho8enna8eron ne Iesos, nok 8ahenron : n'onka rakenoronk8a enhate8eienton nake8enna, neh enhonoronk8e ne Rakeniha ; nok nii entsite8aiatorenne nok raonhake iente8atien.

24 Kenh kaien ne iah tehakenoronk8a, iah honi tehake8ennaronk8a, neh oni ne se8a8ennaronken n'iah ii te8ake8enna, neh tanon ne Rakeniha ne takatorion.

25 Onen k8arori neh nikarihote sekon ok nite8ak8ekonhaties.

26 Nok tanon ne Sakohnikonriiosta, nehne Ronikonriioston, aksennakon enthotenniete ne Rakeniha, ak8ekon niientsise8arionnien, ensetsise8eiarak8en oni tsini iori8ake k8arori.

27 8akion ne skennen, neh oni nak8a ii aka8enk ne skennen neh k8a8is, iah eh tekierha tsi k8a8is tsini8ot nonk8e tsi iontata8is. Tosa kati othenon tesse8eriasishonk, tosa oni se8ateronsek.

28 Se8aronken tsi k8arori 8aken. Skatentionhe, nok tentk8atkensera. Ne nask8anoronk8ake ori8iio tsi aese8atonnharake tsi katon : Rakenineha sake, aseken senha ki Rakeniha rajatanoron tsi nii niot.

29 Nok non8a onen ok tk8arori ohenton eh naia-

Senne; toka nah aonteseSetak8e nonen ienkahe8e oni eh nenhia8en.

30 Onen thoha aontiake tsi tete8atharha: aseken tare ne ron8ako8anen tsi ion8entsiate; iah sane othenon tehorisake niinne.

31 Ne kiok aietokatak nonk8eokon tsi rinoronk8a ne Rakeniha, tsi neok oni eh ni8akiere etie tsini-thanon8es, tese8atann nok ehren ite8e... kenh non8e.

Sisk-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

1 Ii ne kanenharak8eniio, nok ne Rakeniha ranon-haraienthos.

2 Ak8ekon rannhatiaks tsinikon ne iah te8aiiani-iontha nakonhake, sakoratensta tsinikon ne 8aiiani-iontta, nai8ens kenha senha eso aonhianiionten.

3 Onen ok se8ak8ekon neh tsise8atiatoke8aton tsini ka8ennoten k8arionnienni.

4 Akonhake ok kati se8atennikonranentaktonhak, nok nii iseke. Tsiki niot n'onenhare onnhata iah taonhianiionten ne iah kanenharak8eniioke taontai-ionnhatotake, iah kati oni nise othenon taese8ak8eni n'iah iinne taese8enterontake.

5 Ii ne kanenharak8eniio, nok ise n'onnhatasonha. Eso enhotonnienn nenhiakenik8ekon, aseken n'ehren non8e iah othenon taese8ateiaronhase.

6 Nonka iah teiakenik8ekon, astste iehon8aiation tsiki niot n'onnhata, nok en8astatten; nok tentiakoronko otsirake ien8ation eh cni en8astsha.

7 Ne toka ente8ak8ekonhake nok ense8aha8ake nake8enna, tsi ok nahoten se8ari8anonton eh se nenhia8enne.

8 Neh enhaser.no8anatak8e ne Rakeniha n'eso ense8ateiaronhase, nok ethone akitiok8a ense8aton.

9 Tsini hakenon8ehon ne Rakeniha, etho kati oni nii nik8anon8ehon; akehnon8etserakon kati tsionnhek.

10 Nense8ate8eienton nakeri8asonha akennon8etserakon ki entsionnheke; tsi ki nii ni8akenon8ataton ne Rakeniha raori8aokon nok raonon8etserakon konnhe.

11 Neh aori8a 8ak8arori, niseke aonkatonnharake, nok aontonnharatseriiohake oni nise tsi aese8atonnharen.

12 Kenh kaien nakateniententsera: taese8ataton8ehake tsi nii nik8anon8ehon.

13 Iah onka senha ihsinonka toionoronk8atseraien tsiniore nasakote8entetase tsi ronnhene ne rontenronson.

14 Onk8atenro enkenhake neh nense8aiere tsini k8annhas.

15 Iah kannhatsera tesk8anatonk8a, aseken ne rannhatsera iah tehoterientaro tsini hatierha ne raiaatak8eniio: onk8atenro tanon k8anatonk8en, aseken ak8ekon niick8anatonni tsinikon Rakeniueha te8akaronen.

16 Iah 8ahi ise tesk8aiatarak8en, ii tanon 8ahi k8aiatarak8en, k8anaktaseronniemi oni, naontonseke ak8ekon naontese8ete, nok aese8ateiaronhase, tiotkon oni eh naiotonhatie, neh oni ne tsi ok nahoten atsise8ari8anontonse ne Rakeniha ii aksennakon, entetsition.

17 Ne kati kehiken enskat 8ak8atenientense, nehne taese8atatenon8ehake tsinatetsion.

18 Toka enhietsis8en nonk8eokon, se8ari8aienterihak tsi ii 8akhenton naionk8en.

19 Ne netho naese8a8eiennoten tsiniiot nonk8esonha ori8iio tsi aietsinoronk8e, nok tsi iah eh teiot, ok eken tanon k8aiatctarhon nonk8ene, neh 8aonni iestsis8ens nonk8eokon.

20 Sase8eiarann tsini ka8ennoten k8arori, tsi iah senha tehaiatak8eniio ne rannhatsera tsiniiot ne caiatak8eniio. Toka ionkkenrenseronni enhiestsion.

kenrenseronni ki oni nise; toka ionkeßennarakßen, enhiestsißennarakße ki oni nise.

21 Aksenna enkarionni tsi eh nenhiestsiierase, aseken iah tehonßaientiari ne thakatorion.

22 Iah tahotinnhitseraientake ne iah taontonkenon, iah oni takheiatatike, nok tanon nonßa rotikete ne raotirißaneraaksera.

23 Onka raksßens, rosßens ki oni ne Rakeniha.

24 Ne ne iah eh taontieranionke rahotihenton tsi-nahoten ne iah onka nakoren eh teioieren, iah tahotirißaneraakseraientake; onen sane nonßa ronatkathon nok sanesekon niionkhisßens, ii nok oni ne Rakeniha.

25 Neh ki tanon nehne ne iakaierine tsini kaiaton ne raotiatonserakon: ok tißakstonstston tsi ionksßenhon.

26 Nok tanon nonen henraße ne Sakohnikonriiosta, nehne Rakenineha enthiatenniete, nehne Ronikonriioston, Rakenineha oni thoientakon, raonha enha-kerißaniratse.

Iaiak-aton iaßenre tsioterißasonterakßen Orißatokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

NEH ßaonni ßakßarori neh nikarihotens nene tosa aeseßataterißaientaten.

2 Enhietsiiatekßate tsi ronterennaientakßa: ienkaeße oni nenhietsirio, ronhnere taiakßarißaierite, tsi nonkati ne Niio.

3 Neh ßaonni eh nenhietsiierase ne tsi iah teionkhiienterhaon ne Rakeniha, iah oni nii.

4 Neh ßaonni ßakßarori, nonen ienkaeße aonsese-ßeiarane tsi kßarori; nok iah oksaok tetkßarori tsi tiotasaße neh ki tsi teßakßekonhatieskße.

5 Onen tanon nonßa eh sake tsi thenteron ne takatorion; nok iah onka tsinitision teßakerißanontonnis nakenron kahßase?

6 Ok eken tsiniiot ne SeseSanikonrario tsi Sak8arori neh nikarihote.

7 Ori8iiose sane tsinik8arori: Se8atsennonniat oni naonsakatenti. Aseken ne iah tenskatentionhe iah ki tahontare ne Sakohnikonriiosta, nok tanon nenskatenti enthiatenniete iseke.

8 Nok nonen enhra8e, raonha ensakohnikonrasenni nonk8eokon kariSanerenhenne, ateri8ak8arisiontserakon nok kaiatoretatserakon.

9 KariSanerenhenne, ne tsi iah tethonetak8en n'aksennakon.

10 Ateri8ak8arisiontserakon ne tsi Rakenineha sake, nok iah taonsask8akenseke.

11 Kaiatoretatserakon ne tsi onen tekon8aiatoretak8enthon non8entsiakeronon kon8ako8anen.

12 Sekon eso iori8ake 8akeri8aien nak8arori; iah ki taese8ak8eni naese8aronke non8a.

13 Nok tanon nonen enhra8e ne Ronikonratokenton, kari8iitserakon enstsisesharine, aseken iah tehaonhaa tsi enhatati; neh tanon enshatrori tsinikon enhoronken, nok neh oni enhtsisesharori tsi nenhia 8enseronne.

14 Raonha enhaksenno8anate; aseken tenrak8e naka8enk nok enhtsisesharori.

15 Tsinikon roien ne Rakeniha, aka8enk; inese aori8a 8akiron, tenrak8e naka8enk nok neh hentsisesharorianion.

16 Ak8a niskari8essa onen iah taonsask8aken; nok iah tekari8es onakenke onen are ensesk8aken: aseken Rakenineha sake.

17 Otiake ne ractiok8a 8ahonniron: nahoten renton tsi raton: iah teskari8es onen iah taonsask8aken; nok kenh nikari8essa ohnakenke onen are ensesk8aken: aseken Rakenineha sake.

18 Rontonhak8e kati: nahoten kenton neh nika8ennoten: nikari8esha? Iah teionk8anikonraientas tsinahoten renton.

19 Nok ne Iesos roterientaratsion tsi ronmere asa-

k8ari8anontonse, 8asaka8enhuse : tесе8atateri8anon-
'onnionni tsi nah oten 8akiton tsi 8akiron : kenh nen-
8eha onen iah taonsask8aken : nok kenhnen8eha
onakenke onen are ense8k8aken.

20 Ori8iio ak8a ori8iio tsi k8arori, tsi tense8asen-
thoseron, nok entsionsenanion ; nok enhiontonnharon-
nion nonk8eokon : katon ense8anikonraksenseron, nok
ki tanon atonnharatsera tenstiatteni ne se8anikonrak-
sentsera.

21 Tsiniiot ne tsiathon8isen io8iraientasere, 8atto-
kas eso oni tsi ironhiaken aseken onen ieiotenniseri-
he8i ; nok tanon nonen teiotohestston, iah othenon
tese8eiare naoronhiakensera, neok enskat tsi tsioton-
nhahere tsi onen are enskat n'onk8e saionnakerate.

22 Etho kati non8a oni nise niot se8anikonrak-
sens ; sekon ki tanon ensk8aken nok entsise8atonnh-
aren, nok iah onka taonsaietsik8a ne se8atsennonnia-
tsera.

23 Nok ethone iah othenon taonsask8ari8anon-
tonse. Ori8iio, ori8iio, tsi k8arori ak8a tsi ok naho-
ten entsise8ari8anontonse ne Rakeniha nii aksenna-
kon ak8ekon entsitsion.

24 Tsiniiore non8a, areko othenon tесе8ari8anonton
naksennakon ; se8ari8anonton nok ense8arane, naese-
8atsennonniatseriiobake.

25 Tekerisakentonk8a non8a tsi k8arori ; ien8aten-
niserihe8e tanon nonen iah tataonsak8ari8akenton-
k8enniheke tsi enk8arori, ak8a tanon entkerisak8ari-
siate tsi enhiiatorori ne Rakeniha.

26 Ethone aksennakon ense8ari8anonton, nok iah
takiron enhineken kenh ne Rakeniha nise se8ari8ake.

27 Aseken hetsise8anoronk8a oni neneh ne Rake-
niha, aseken tak8anon8ehon, nok tise8etakon tsi
Niione nite8akehnon.

28 Rakenineha nite8akehnon, on8entsiake te8ake-
hnonon ; nok non8a skatkenratane non8entsiake,
nok Rakenineha sake.

29 Tahonniron ne raotiok8a : onen tokenske sari-

8ak8arision, iah oni tesesaststa ne tekari8akenton-
k8en.

30 Onen ori8iio 8ahationni tsi ori8ak8eko nniiesa-
terientare, iah oni tateioton8entsiohon naiesar8ainon-
tonse; neh kati 8aonni tionk8etakon tsi Niione tisa-
ientak8en.

31 Tontahenron ne Iesos, onen kenh tise8etak8en?

32 On8atsiok ienkahe8e, onen ki oni ieiohe ne
taietsiareniate, tsise8aiatetron tsiniienhense8e, nok
akonhaa iense8akatatenre; iah ki nehne te8akonhaa.

33 Aseken iakenik8ekon ne Rakeniha.

34 Neh 8aonni 8ak8arori neh ne skennen aese8a-
nontonnionheke nii akeri8ake, se8anikonranon8akhe
nonk8ehne; se8anikonranironhak tanon, kesennion
non8entsiakekha.

*Tsiatak-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti
tsini hoiaton Roiatatokenti San.*

NE nonen saharihokten ne Iesos; Karonhiake ia-
hatkatho, 8ahenron: Rakeni! onen ieiohe; ehtsenno8a-
nat ne Etsienha, naiassenno8anate oni nise n'Etsienha.

2 Tsiniot tsi het8k8eniatsera8i nonk8ene, nasaka-
onnhete on8e tsiniiakon hetserak8enni.

3 Kenh kaien enhiakaonnhete on8e: neh naiakote-
rientarake tsi sonhaa ok ne Niio, nok ne tetsiatorion,
Iesos-Keristos.

4 Konsenno8anaton non8entsiake, onen 8akeri8aie-
riton tsini skennaon.

5 Onen kati non8a ise tontaksenno8anat Rakeni!
ise tsiatakta te8akha ne kasenna ohenton saontonton-
8entsiatasa8en.

6 Khetokatenni ne Sasenna tsinihati takonk8eta8i;
ise sonk8etakenha nok tontaka8i; nok iesa8ennano-
ronston.

7 Onen oni ronaterientare tsi iseke nitia8enon tsi-
nikon taka8i.

8 Aseken sekheßennaßi tsinikon takeßennaßi, no'k rotiiena; thonetakon oni tsi iseke teßakientakon tsi ise oni teskatorion.

9 Kheiaterenñaiennis; iah onkßeokon tekheiaterenñaiennis; ne tanon ne tsinihati takonkßetaßi, aseken iseke oni sonkßeta.

10 Nok tsinikon ðakien, saßenk; nok tsinikon saßenk akaßenk oni nii, nok rononha enhionksennoßanato.

11 Nok onen iah onkßene teskes, nok tanon ne rononha ethonehehe ronnes; nok nii iseke sake. Seniseratokenti ! sheiatanonstat sasennakon, neh kehiken kheton tsinihati ne takonkßetaßi, aiaßens skarißat ahononnihake tsiki nii niio't tsi ok seteniata.

12 Tsinikarißes iakßakßekonhatieskße nonkßene, sasennakon kheiatanonstatoñhatieskße; kheiatanonstaton ne takonkßetaßi; iah oni nenskat tehaßenheion, neok ne kaiatatonsera roienha neh naontaße akaie-rine tsinikaiaton.

13 Nok onen nonßa iseke sakeße, sekon ok onßentiake nikes kihiken nonßa ðaktare, aiaßens akatsennonniatserakon ahontonnharen.

14 Kheiaßi ne saßenna, nok ronßatisßenhon nonkßeokon, neh tsi iah onkßene tehotiia tontieton, tsi ki niiniio't iah onkßene teßakiatontieton.

15 Iah neh tekonnekennitha ne taonsaseiatakße nonßentsiake, seiatanonstat tanon tsini iakokaronniatha.

16 Iah se tehotinikonranentakon nonßentsiake tsi ki nii niio't iah teßakenikonranentakon.

17 Sheiatatokentist sarißakßarisioñtserake; saßenna aonhaa iottakßarision.

18 Tsi niio't tsi teskatorion nonkßene, eh kati oni nii nißakieren isekheiatorion onkßene.

19 Nok akßa ok tißakatonñhahere ne rononhake, aiaßens oni ne rononha aterißakßarisioñtserakon aon-tonñhakanonni.

20 Iah rononha ok tekheiaterenñaiennis, neh oni

tsiniiakon nentiaketak8e n'aksennakon tsi ensakoh-natati.

21 Aia8ens tiotkon skari8at ahononnihake, tsi ki niot, nise Rakeni, iihne nise, nok nii iseke; aia8ens kati oni ne rohnonha enskat akenhake n'iihne nok n'onk8eokon aontaiaketak8e tsi ise teskatorion.

22 Nok sekheia8i tsiniska8i ne kasenna, neh naonta8e skari8at ahononni tsi ki niot nii tsi saonkeniri8at.

23 Iak8ak8ekon, nok nise ii tenik8ekon; aia8ens enskatne tsi ia8ati8eiennentane, nok nonk8eokon aieri8aienterene tsi ise teskatorion, nok shenoronk8a, tsiki nii nisenoronk8aon.

24 Rakeni! Kaskaneks ne tsinihati takonk8eta8i, ne tsinon8e nikiteron etho oni neneh ahatiterontake aiak8ak8ekonhake; naontkatho nakiatanerak8atsera, neh nise taka8i aseken ok siskehnon8ehon ohenton saontonton8entsiata8a8en.

25 Seniseratokenti! iah teiesaientereon n'onk8eokon; nok tanon nii konhientereon, nok oni ne rononha thonetakon tsi ise teskatorion.

26 Kherori oni ne Sasenna, nok sekon ensekherori; naontonseke tsinikanon8etseroten tsi takehnon8ehon neh ahonatiehase, nok oni nii akheiatienhase.

*Satekon-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti
tsini hoiaton Roiatatokenti San.*

NOVEN saharihokten ne Iesos, ethone Cedron tsi tkana8ahere niahare ronhne ne raotiok8a, ethonon8e ni8atehenraientak8e iontiata8aststa, eh kati ia8ata8eiate oni ne raotiok8a.

2 Sitas ne rotenninonrene raienterine oni neneh nehnon8e: aseken iotkate ki ne Iesos eh iehonteroroksk8e ne raotiok8a.

3 Sahonhionk8eton kati ne Sitas, ne ratitsihensta-

k8enii8oni ne Pharisian, Sotar tanon ratiriton, nok etho 8arete ratihaserenha8inontie, oni ne iontatientta.

4 Nok ne Iesos roterientaratsion tsini hoiata8en-sere, iahatenti nok 8ahenron : Onka hetsise8aiatisaks ?

5 Tontahonniron, Iesos Nazaretronon. Tontahenron ne Iesos : Ii 8ahi. Etho oni neneh raiataratie ne Sitas nene rotenninonrene.

6 Ne kati nonen sasakorori ne Iesos tsi 8ahenron : Ii ; ohnaken 8ahonatentiate, nok ehtake iahatiia-takerontane.

7 Sekon tontasakori8anontonse : onka hetsise8aiatisaks ? nok tontahonniron : Iesos Nazaretronon.

8 Tontahenron ne Iesos, k8arori 8ahi tsi Ii ; neh kati nensk8aiatisakseke, tosa ki othenon ietsiiaststerist ne kenh kaien.

9 Neh 8aonni eh naha8enne nakaierine tsini ha8en ; iah onskatha te8akatonk8etattonni tsinikon takonk8eta8i.

10 Kenh kaien ne Simon Tier, rotasaraniionte asareko8a, tahassarotsiate, nok saiatat 8ahoiante ne ratsihensto8anen rahonnhatsera, nok iahohontiaakte tsi nonkati ra8eientetakon : Malchus ron8aiastsk8e ne kenh kannhatsera.

11 Nok tanon ne Iesos 8aha8enhase ne Tier : saste8eienton ne sasareko8a. Iah kenh teknekirane tsini haknekarani ne Rakeniha ?

12 Ethone onen ne ron8ako8anen ne shotitiok8a tanon ne Sitaeronon raotiriton 8ahon8aiena ne Iesos nok 8ahon8anereuke.

13 Nok oksaok Annke niahon8asarine : aseken ra8ennhonsa kenhne ne Caiph, neh ratsihensto8anen kenhne neh sikaha8is.

14 Ok neh sahaiatat ne Caiph, sakohnikonratenhenne ne Sitaeronon tsi teioton8entsiohon ne saiatat arenheie tsiniot ue kanenrak8ekon.

15 Simon Tier tanon sekon saiatat ron8anonteratiene ne Iesos ; nok ne saiatat roienterine ne ratsihensto8anen, ok ihne ne Iesos tsi iahata8eiate rahotehenrakon ne ratsihensto8anen.

16 Astste nenneh nakannhohati ratak8e ne Tier, nok ne saiatat, ne toiatatienterine ne ratsihensto8anen, ionsahaiakenne, nok iatnitharen ne te8itennhohanonne, aonha kati iahohiatinionte ne Tier.

17 Nok ne kenh kannhatsera te8atennhohanonne, Saha8enhase ne Tier : iah kenh nise tesiatare raotiok8akon ne kenh ronk8e ? tahebron : iah Ii tehken.

18 Kenh kaien ne ratinnhatsera oni ne ratiriton 8ahontsienhonni, eh ronhnes aseken iothorek8e, nok shontenhiensk8e ; etho kati oni neneh raiaarak8e ne Tier, rotenhientak8e oni neneh.

19 Nok ne ratsihensto8anen 8ahori8anontonse ne Iesos, ne raotiok8a ratiiatatake tsi oni nihorihoten.

20 Tontahenron ne Iesos tsi tontaho8enna8eron : 8akeri8ak8arision tsini kherori nonk8eok on ; tiotkon tsi ionterennaientak8a kherionnienni, ononsatoken-tike oni tsinon8e nihontkennisahata ne Sitaeronon, nok iah te8akatroriaton naioteri8aseton.

21 Oh kati niotieren tsi takeri8anontonnis ? neh sheri8anontons n'iakoronkanion tsinahoten 8aken, aseken iakoterientare tsini te8akatati.

22 Nonen neh sahenron ne Iesos, saiatat karihton eh rahitak8e, ok neh ne rahonnia 8ahoiante ne Iesos nok sahenron : Etho kenh nise nise8eiente ne taontatse8enna8eron ne ratsihensto8anen ?

23 Tontahenron ne Iesos : toka onke8ennannhiko, satrori ; nok toka non8a takeri8aierite oh kati niotieren tsi 8askiente ?

24 Ranerenhatiene ne Iesos ne Ann siahahotori Caiphke ratsihenstak8eniioke.

25 Nok ne Simon Tier etho oni neneh ihresk8e, nok rotenhientak8e ; 8ahon8enhase kati : iah oni kenh nise tesiatare tsinihati ne raotiok8a ? 8ahatonnhiie, nok sahenron : iah Ii tehken.

26 Nok saiatat ne ratsihensto8anen raonnhatsera iatatenonk8e ne Tier rohontiakonne, sahenron : iah kenh nah oni nise eh tetkonken atehenrakon ?

27 Sekon are sahatonnhiie ne Tier, nok ok eh ka8ennaratie ne kitkit tontati.

28 Satontahon Saiatineken 8e ne Iesos ne Caiphke, tsi teieiatoretak 8a niionsahon 8asarine (onen siiorh-onkene nonkatik 8en), iah tanon tiiehonata Seiaton tsi teieiatoretak 8a, ne neh tosa ahotinnhistak 8e, senha ok oni anati 8arake ne Teiotinakarontonha OSira Shottonhestston.

29 Nese 8aonni tahaiakenne ne Pilat nok 8ahenron: oh nahoten shoteri 8ate 8atonhatie ne kenh ronk 8e?

30 Tontahon 8a 8erna 8eron nok 8ahonniron: iah se kenthohontasak Saiatenha ne iah onk 8etaksens-8a takenhake.

31 Tontasaka 8enhase ne Pilat: ise ki hetsise 8aiona nok tetsise 8aiatoret tsini se 8aianerenseroten. Tontahonniron kati ne Sitaeronon: iah teionk 8ateri 8aienni nonka kiok aiakhiionnhiake.

32 Nok nehneh 8aonni oh naha 8enne, ne iakaierite tsini ka 8ennoten thotati ne Iesos, sahatrori tsini 8enheiontoten renheiatane.

33 Sekon kati ionsahata 8eiate tsi tehaiatoretak 8a ne Pilat, nok iahononke ne Iesos, nok 8ahenron: iseken iesanontiiio ne Sitaeronon?

34 Tontahenron ne Iesos: ise ken satennikonra tsinahoten saton, kah niiehonenon notiake ne iesarori nii kiatatake?

35 Pilat tontahenron: Sitaeronon kenh nakiatoten? ne 8ahi ne sonk 8eta oni ratitsihenstak 8eniios 8aonkatsiak 8arisien tsi sonnhe; oh nisatieren?

36 Tontahenron ne Iesos: Iah on 8entsiake tekehakeraseraien. Tokanon 8a on 8entsiake akaientakakenakerasera, ahonteriiiose nakonk 8eta ne tosa aionkiena ne Sitaeronon; ok ki tiia 8eri 8akon iah se kenh tekenakeraseraien.

37 Ethone saenron ne Pilat: sanontiiio kenh? tontahenron ne Iesos: neh ki n'ak 8a neh 8akennakerasttak 8en, neh oni te 8akenienton tsi te 8akenon non 8entsiake nakeri 8anirate ne tkari 8aieri. Onka rori 8atoken, roronken nake 8enna.

38 Pilat tontahenron : nahoten nebneh n'Orisiio ? Nok neh saheuron, ionsahaiakenne tsi thatiteron ne Sitaeronon niionsare, nok Sasaka8enhase : iah othenon teketsenries nahonnhikon.

39 Ne kati kehiken tsi nise8arenhaon, nene enskat ensk8atsiak8arisien tsinihati ratinnuhoton tsini Senta-noronsere ne Shotonnhestston ; aese8athontate kati-ken neneh ahonsahiatsiak8arisi ne Sitaeronon Ron-Sanontiiio ?

40 Nok ak8ekon ok are tontahotihenrete 8ahonni-ron : tosa rahonha kenhak, Barabas niha, onk8etak-sensk8a kenhne ne Barabas.

Tioton aton ia8enre tei8teri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

ETHONE onen ne Pilat 8ahatennhane 8ahon8aiena ne Iesos nok 8ahon8asok8a8esson.

2 Nok ne Sotar ohikta 8ahonnon8arotseronni nok neh 8ahon8anon8aroroke, tanon kanetarhon tahon8a-seronniate.

3 Tanon ron8ennihak8e. Sitaeronon Iesanontiiio ! 8atk8anon8eraton ; nok ok neh ne rahotinnhnia ron-8aientak8e.

4 Sekon are ionsahaiakenne ne Pilat, nok Sasaka-8enhase : kenh riiatenha8i, naese8ari8aiaenterihake tsi iah othenon tekeri8atsenries nahonnhikon.

5 Tontahaiakenne kati ne Iesos ohikta ronon8aro-ronhatie tanon kanetarhon rotseronniatonhatie. Nok 8ahenron ne Pilat : Neh ne ronk8e !

6 Ak8a neok 8ahon8aken ne ratitsihenstak8eniios oni ratirihton 8athotihenrete, ronton : teststientann-haren ! teststientannharen ! tontahenron ne Pilat, ise niha hetsise8aiena nok tetsise8aiantannharen ; aseken nii, iah othenon tekeri8atsenries nahonnhikon.

7 Tontahonniiron ne Sitaeronon : ionk8aianerense-

raien, nok tsini ionk8aianerenseroten henrenheie : aseken Niio Roienha ratatommis.

8 Pilat saha8ennaronke neh nika8ennnoten onen senha 8ahoteronhienten.

9 Nok ionsahata8oiate tsi teieiatoretak8a, nok 8aha8enhase ne Iesos : kah nitisenon ? iah othenon tate, hori8aserak8en ne Iesos.

10 Nok 8ahenron ne Pilat : iah kenh tataontaskeri8aserak8ase ? iah kenh tesaterientare tsi 8akk8eniatse raian nakatennhane taiesaiertannharen, nok oni na onsaiesatka8e ?

11 Tontaenron ne Iesos : iah se othenon taesa8keniatseraientake nii kiatatake ne iah ehneken taontaiesasi ; nese 8aonni senha ko8anen ronnhikon ne rakatenninon.

12 Eh nontahatasasen ne Pilat 8ahaskennha nahoniakente ; nok ne Sitaeronon tehotihenreta ronton : toka hentseniakente kehiken, iah ki tetsiatenro ne Cesar : aseken onka iontenontiiosta iah ki teiatenro ne Cesar.

13 Saharonke neh nika8ennnoten ne Pilat. Astste niahoiatenha8e ne Iesos nok 8ahanistsk8aren Anistsk8aratseranoronke, tsinon8e nikon8anatonk8a kens-tenrak8entarhon, nok ne Hebreh Cabbatha.

14 Onen neh entakta ne Sentanoron Shotonnhestston, nok neh nahoten iaiak sii8istahetatie neh sika8asi ; nok ne Pilat 8asaka8enhase ne Sitaeronon : Neh ne Etsise8anontiiio !

15 Tontahotihenrete : ehren, ehren ehtsiatenha8iti testshientannharen ! tontahenron ne Pilat : Tenhientannharen kenh ne kenh ne Etsise8anontiiio ? tontahonniron ne ratitsihensto8anens : iah sekon noiah teionk8anontiiotseraien neok enskat ne Cesar.

16 Ethone onen 8asakotsiak8arisien ne tahon8aientannharen, 8ahon8aiena kati ne Iesos nok iah 8aiaatenha8e.

17 Nok ne Iesos 8ahatiasaketate tsiniiore iahara8e tsinonh nikon8anatonk8a, Calvaire, nok ne Hebreu Golgotha.

18 Eh non8e n'athon8aientannharen, teniase Sahon8ariskonte raiataktatie rotiiatenton, nok raonha Ie os asennen nihoiatenton.

19 Pilat Sahatennhane Saeiatonk8aieronnistste, kaiasake Saharanentakte eh kaiaton kehiken nika8ennoten : Iesos Nazaretronon Sitaeronon Ron8anon-tiio.

20 Nok kentioko8anen ne sitaeronon Sahati8ennanoton ne ioiatonk8anentakon, aseken kanatakta ki roiatentonhak8e ne Iesos, tanon kehiken ioiatonk8anentakon, Hebreu, Greek tanon Latin ka8ennontak8en.

21 Nese 8aonni ne sitaeronon ron8atitsihenstak8e nios Sahon8enhase ne Pilat : tosa siaton : Sitaeronon Ron8anontiiio, neh ki tanon tsinahoten nak8a raonha ra8en : Ii ionkenontiiio ne Sitaeronon.

22 Tontahenron ne Pilat : tsinahoten 8akkiaton, kaiaton.

23 Nonen sahati8eiennentane ne sotar, Sahon8aiaitiharen ne Iesos, Sahatiroroke ne raotseronniat, nok kaieri nathatikhasi skastshon Sahatiiena, Sathonnek8e oni neneh ne raokhare ; iah tanon neneh tekanihon, iatekaieston tsi ionhni tsi ok niions.

24 Nok Sahonniron : tosa tanon neneh tete8arit, te8a8astotsi tanon nok enhionk8atokense onka rao8enk en8aton. Neh 8aonni eh naha8enne neneh iakerine tsini kaiaton, tsi 8aton : Sahontatiakhonhase naka8ensonkenha, nok nakekkare Sahati8astotsi neh neh. Eh kati nahatiiere ne Sotar.

25 Akta tsi roiatentonhak8e ne Iesos nikenterontak8e ne ronistenha, oni ne ronistenha tiatatekenha nene Cleophas rone nok oni ne 8aritere.

26 Nok ne Iesos Sahatkatho ne ronistenha, tanon kaiatakta eh Sahoken ne ronoronk8ak8e, 8arenhase ne ronistenha : tsi sathon8isen, neh kehiken ne chtsienha !

27 Tanon ionsaha8enhase ne Nik8ekonne : neh kehiken ne sanistenha, nok eh nontontasa8en 8attiatia8ete.

28 Ethone kati onen ne Iesos tsi roterientaratsion tsi onen ak8ekon ieioieriton, Sahenron naontakaierite tsini kaiaton : Sakeniatathens.

29 Nok etho katsetaientak8e iotsitsiatken ikare. Tekanekak8ake kati Sahatinekata nok kanakarakenhiato iahonnoharen, eh nahatiere tsi SaonSanekanonte.

30 Nok nonen sahanekira ne Iesos ne iotsitsiatken, Sahenron : Onen ak8ekon onte8eiennentane. Nok tahanisarenne, nok Sahatommiseraton.

31 Ne kati kehiken tsi ronentanoronsere ne Sitaronon, netosa kaiasake ahotiitentonheke na8entatontenonke, aseken neh ki Sentanoronsere ne Sentaronon, Sahon8aneken ne Pilat-ne tahon8atisiniakon, nok ahonsahon8atitaniiontako.

32 Eh kati Saonne8e ne Sotar, nok Sathon8asiniakon ne tiotierenton roiatenton, nok oni ne saiatat nenskatne rotiiatentonhak8e.

33 Nok nonen kenh siiahatiire tsi roiatenton ne Iesos, Sahonttok8e tsi onen ra8enheion, iah kati tatehon8asiniakon.

34 Saiatat tanon ne Sotar, asik8e Sahohastste ranahatake, onek8ensa kontihento takontiiakenne nok ethone n'onekanos.

35 Neh ne rotkatton, neh rotrori, nok satekena naontaiaketak8e ne raotroriat ; neh oni roterientave tsi thari8aierist tsini hatrori, eh naonta8e aontese8etak8e.

36 Neh Saonni eh naha8enseron ne iakaierine tsini kaiaton : iah oni nenskat ne raostiensonha tatakaiakon.

37 Nok sekon oia kaiaton ne Saton : enshon8aken ne ron8ahason.

38 Ethone onen kehiken onakenke, ne Sose Arimatironon, otasetonkeha tsi raatarak8e Iesos raotiok8ake aseken sakotsanisk8e ne sitaronon, Sahoneken ne Pilat nahote8entetase ne Iesos raoieronta ; Sahote-

Sentetase nench ne Pilat, eh Sarete nok sahoiatanentasi.

39 Nicodeme oni nehne asonthenne rotke seronnonne ne Iesos, eh Sara8e, raha8inontio ne Senhienanorons enskat te8ennia8e nikakontserake tsi satekena.

40 Satnek8e kati ne Iesos raoieronta nok oniatarahane Satni8a8enheke oni 8atniieste ne Senhienakons, tsiki nihotiianerenseroten oni nihotirennhaon ne Sitaeronon nasakotiiatata.

41 Atehenrakon kenhne tsi non8e natehon8aiientanhare, etho oni atehenrakon ioshon8e on8ar ok sika8hon8ison, areko oni onka teiontatiatatabaston.

42 Etho kati iahon8aiatente ne Iesos, neh tsi onenronentanoronsere ne Sitaeronon oni tsi ka8eiennentaon kashon8ison.

Te8asen-aton teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

A8ENTENTAONKE, Sari8atere eh 8ahete tsi thaiatak8e sekon ok satetiokaras, nok ontkatho tsi kanenhiaarak8en ne kanontektonne.

2 Tonsonratate saiakororiana ne Simon Tier tanon ne Iesos ronoronk8ak8e, 8akenron : Son8aiatatak8en ne Roianer n'oshon8akon ; iah oni teionk8aterientare kab niiehon8aiatenha.

3 Nensok roention ne Tier tanon ne saiatat, nok eh 8anete tsi tioshon8e.

4 Nok tetsiaron tenitakke ; ne tanon ne saiatat ne tehoka tsiniiot ne Tier, neh kati rahente iahara8e tsi tioshon8e.

5 Nok iathastsakete iahatketoten, 8ahatkatho n'oniatarahasonha eh kakeron ; iah ki non tiichosts-
nenton.

6 Ethone ne Simon Tier ohnaken ratakhe eh Sara8e,

nok iahastsnente oshon8akon 8ahatkatho oni ne raonha noniatarahasonha ehtake kakeron.

7 Nok ne rotenontsistoroktonne ne Iesos iah tiiatekaieston n'otiake oniataraasonha ak8a neneh akte nikaien tanon ka8enonni.

8 Ethone onen ne rahentene siiahane8e tsi iokaronte, iahastsnente oni neneh nok 8ahatkatho taretak8e oni.

9 Aseken areko sihoterientare tsiniot tsi kaiaton tsi enshatonnhete.

10 Nok saiatenti.

11 Kenh kaien n'On8ari astste naoshon8ati kenteron te8asenttos; tsi kati nikari8es te8asenttos, iaontketoten oshon8akon.

12 Nok eh 8ahakoken Tenironhiakeronon kenrakenseroskon ronastston, nistsk8ahere saiatat tsi rakonhentak8e, nok saiatat tsi iatehasitaientak8e ne Iesos.

13 Nok 8akon8enhase: oh niotieren tsi tesasenthos? tontakeuron: ne ki tsi teionkek8enni ne Roianer, tanon iah te8akaterientare kah onte niichon8aiatenha.

14 Nok nonen sijaante8ennokten, 8ate8atkarhateni, nok 8ahoken eh ihrate neneh Iesos; iah ki tanon tetioterientare iah oni teia8eron neh ontekenh ne Iesos.

15 Sahenron ne Iesos: oh niotieren tsi tesasenthos? onka seiatisaks, 8ahere naonha tsi onnontonion neh kenh ne ratsitsiaienthos, 8aha8enhase kati: Saianer: toka ise iestsiatenha, takrori tsinon8e nisaien nok iensekko.

16 Sarenhase ne Iesos: 8aril nok tonsontkarhateni, 8aha8enhase: Rabbonni!

17 Tontahenron ne Iesos tosa kenh niijatatie: aseken areko Rakenineha tiiese8akenon; 8as tanon seroriana n'iak8atatekenha: Rakenineha sake, nok etsise8anineha oni nise; Ake-Niione, Etsise8a-Niione oni nise.

18 Sari-tere ionson8e nok saiakorori ne raotiok8a tsi sahoken ne Roianer nok oni tsi raonha rarori neh nikarihoten.

19 Nok okarasneha nonk8ati, neh 8enniserate ne tiotenniseratierenton noiaiakserake, ak8ekon kannhoton tsiikon kanuhokaronte tsinon8e nihonatkenison ne raotiok8a ne tsi sakotistsanisk8e ne Sitaeronon, eh 8ahata8eiate ne Iesos, rahotinenrihen etho 8athatane nok 8asaka8enhase : skennen tikenhak !

20 Nok nonen saharihokten, 8asakonatonhase rassonsakesson oni ranahatake ; nok ne raotiok8a 8ahontonniharen tsi sahon8aken ne Roianer.

21 Nok sekon sahennon ne Iesos : skennen takenhake niseke ! Tsiniiot tsi takatorion ne Rakeniha etho oni nise niiot tsi iak8atori.

22 Nok nonen saharihokten, raonnisera iasakoronate nok 8ahennon ; se8aiena ne Bonikonriioston.

23 Onka kiok, entsiestsirake8ase nakori8aneraaksera, entsiakoterake8ase ; nok nenhietsinerenkse, enhiakotnerenkse.

24 Kenh kaien n'Aton8a ron8anatonk8a Dydime, enskat raiatarak8e ne tekeni ia8enre Nihati, iah eh tehenterontak8e sahak8atho ne Iesos tsinon8e notiake nihatiterontak8e.

25 Nok ne ronatiake, sahonnarori 8ahonniron : sesak8aken ne Roianer. Nok tahennon : toka iah tenkatkatosere tsi karon8araieronnianion, iah oni tiakanisnonsorokhe tsi non8e nikaron8arotonk8e, iah oni tiakienasere ne ranahatake, iah ki taontaketak8e.

26 Nok satekon nonta ohnakenke, kanonskon are ratiteron ne raotiok8a, raiatare oni n'Aton8a, Iesos eh 8ahoketote, kannhotonnion sane tsi kanuhokaronton, rahotinenrihen eh 8athatane, nok 8ahennon : skennen tikenhak niseke !

27 Ethone iaha8enhase n'Aton8a ; kenh iasanisnonsoten, nok skahenhion ne kesnonke ; iatsiena oni ne kenahatake ; nok tosa sasatenno8entastskonhak, sari8atokenhak tanon.

28 Nok n'Aton8a tahennon : Saianer nok Ake-Niio.

29 Nok ne Iesos tontahennon : neh tsi 8askken Aton8a, tasetak8e ; iakotaskat nonka iah teiakotkatton nok tiaka8etakon.

30 Sekon eso tsinihoieren ne Iesos rahotihenton ne ratik8ekonne ne iah tekaiaton ne kenth0 kaiatonsera-
kon.

31 Nok tsi kaiaton ne kenh kaien, neh ki naontese-
8etak8e tsi Keristos ne Iesos, Nii0 Roienha, nok tsi
entih8e8etak8e ne raosennakon ense8aientane nae-
tsionnheke on8e.

*Te8asen enskat ia8enre tei0teri8asonterak8en Ori8ato-
kenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.*

SEKON are onakenke sasakototasiase ne raotiok8a,
kaniatarakta ne Tiberiade, nok kenh nahaiere tsi 8a-
sakototasiase.

2 Simon Tier, nok Aton8a Didyme ron8anatonk8a
tanon Natanael Galile Cana thanakerek8e, nok Zebede
sakoienhokonha, tanon sekon teniase ne raotiok8a,
enskatne ratiterontak8e.

3 Simon Tier 8asaka8enhase; 8akarioka8inehe,
tontahonniron : ente8e ki. 8ahontenti kati, nok kaon-
8akon iahontita ; iah tanon othenon tehatiskok8en ne-
neh 8asontate.

4 Nok siiorhenhonhatie nonkati atsiakta eh tonta-
hatane ne Iesos ; iah tanon tehon8aientereon ne rao-
tiok8a tsi raonha ne Iesos.

5 Nok 8asaka8enhase ne Iesos : k8aienhokonha se-
8entsiainen kenh ostonha naiehke ? tontahon8aSenna-
8eron, tahonniron : iah.

6 Nok sahenron ne Iesos : tsi ka8eientetakon naka-
on8ati se8aharonti nok ense8askoko. 8ahonaharonti
kati, nok iah teshatik8eniesk8e taontahontihentho na-
hare, tsini ia8eto8anen 8ahotiiena.

7 Nese 8aonni ne Iesos ronoronk8ak8e, 8aha8en-
hase ne Tier : nehne Roianer tohiken : nok saharonke
ne Tier tsi nehne Roianer, sahatekharen aseken raho-
nekon kenhue tanon tontahatiatannhake, nok kania-
tarake iahatatiatonti.

8 Nok ne ronatiake kaon8akon neneh nontahonne, aseken iah ki sotsi kaniatarhen tiichonnesk8e neok ne toka tekeni te8ennia8e nikaiosake, ronharisere titkentsiahere.

9 Nok nonen sonsahontitako ehtiioke, 8ahontkatho iotsiraststokote ak8a otsiroskon nok eh kentsiaronnion oni kaatarok.

10 8ahenron ne Iesos : kase8entsienhaf non8ar ok se8askok8enhatie.

11 Simon Tier eh niahare nok tahaharatironen, Sisk iosenserote asen ia8enre nak8a ihken kentsio8anens kontiataratie ; saeto sane nia8eta kontiataratiene iah ki tateiotahariakon.

12 Nok ne Iesos 8asaka8enhase : kasene tese8astskaon nentie. Nok iah onka tsinihati ne raotiok8a tekak8eniesk8e ahori8anontonse akenron : onka nise ? Rotinikonraientas tsi raonba ne Roianer.

13 Eh kati nontare ne Iesos, 8atrak8e ne kanatarok nok tasako8ihon, oni ne kentsionk.

14 Onen neh nasen-aton sonsasakototasiase ne Iesos ne raotiok8a tsinahe satethotonnheton.

15 Nok nonen sahatik8entane, Iesos 8aha8enhase ne Simon Tier : Simon Jonas iaienba ihsiken non8e nikenoronk8a tsiniot ne ronatiake ? tontahenron : henh se8enniiio ! saterientare tsi konnoronk8a. Tontahenron shenont kinio naketsenenhokon teiotinakarontonha o8ira.

16 Tontahenron sekon : Simon Jonas iaienba, takenoronk8a ken ? tontahenror. : henh se8enniiio ! saterientare tsi konnoronk8a. 8ahenron shenont kinio naketsenenhokon.

17 Sekon are sahenron onen neh nasenhaton : Simon Jonas iaienba takenoronk8aken ? 8ahonikonraksen ne Tier tsi asen natontahatnaneta tsi raton : takenoronk8a ken ? tontahenron kati : saianer ise nori8ak8ekon tsienteri, saterientare tsi konnoronk8a. Tontahenron ne Iesos : shenont kinio naketsenenhokon.

18 Ori8iio, ori8iio tsi konrori : ase sisonnhe satia-

tannhakske tsi oni nitesenones eh niicheskke; nok nonen ensatiatisa tensateciatate nok akoren enhiaiatannhake eh oni niienhiaiatenhaske tsinone iah tiiesanontonnion.

19 Neh aori8a neh sahenron nahotokaten tsini Senheiontoten ienhrenheiate ne Niio raori8ake; nok nonen neh sahenron, Saha8enhase: taknonteratie.

20 Nok tsi Sahatkarhateni ne Tier, iahoken tare ne Iesos ronoronk8ak8e neh oni ne Iesos rak8istsake rakonhentak8e tsini kari8es tehonastskaon, neh oni ne rori8anontonni ra8en: Saianer! onka nekenh enhiatenninon?

21 Ne kati tsi Sahoken ne Tier, Sahori8anontonse ne Iesos sahenron: Saianer! nok ne kenh kaion oh neneh nenhoiata8en.

22 Tontahenron ne Iesos: ok takanonton nahenterontake tsiniiore tentke, iah ki neneh othenon tesari8ake? taknonteratie nise.

23 Sate8ateri8areni neh nika8ennoten raonatatekenserakon, tsi iah tharenheie ne thohiken. Iah sane teba8en ne Iesos iah tarenheie; neok ne: ok takanonton nahenterontake tsiniiore tentke, sari8ake kati-kenh?

24 Ne thohiken roiaton kehiken nikarihotens oni ratrori, nok ionk8aterientare tsi ioteri8ak8arision ne raotroriat.

25 Sekon eso iori8ake tsini hoieren ne Iesos, neh nak8a otokenhon ak8ekon aontaieiaton iah tekere akak8eni onteken non8entsia aontha8a tsini kaiatonserake aieiatonk8e. Amen!